

K O R T E
W E G W Y Z E R

D E R
E N G E L S C H E T A A L E ;

Behelzende de noodigste en weezendlykste
Letterkonstige Regelen, om spoedig
zonder veel moeite tot kennisse
dier Taale te geraaken.

A C O M P E N D I O U S
G U I D E

To the
E N G L I S H L A N G U A G E ;

Containing the most necessary and essential
Grammar-Rules, whereby one may spee-
dily & without much difficulty attain
to the knowledge of the aforesaid
Language.

Door W I L L E M S E W E R D

J. J. J. Voon

van Oetende

T e A M S T E R D A M

By J A C O B T E R B E E K, bezyden de
Beurs, in de Gekroonde Bybel. 1746.

STANLEY

1873

...

...

...

...

...

...

AAN DEN L E E Z E R.

VErwacht niet, Leezer, dat ik U met een lange en grootſche aanspraak zal ophouden; ik heb in dit ganſche Werkje getracht kort te zyn; dies zoud het een waniſchikkelyk geſtél weezen, indien ik met een wydlopige Voorrede breed van de nuttelykheyd deezer SPRAAK-CONST opſneede. Alles, wat ik voorheb te zeggen, komt hierop uyt, dat my nog heugt, hoe verdrietig 't my voorkam, toen ik jong was, myn hoofd te breeken met het doorleezen van een party régelen, die meer dienden om eenen Lëering te verbyſteren, dan om hem voort te helpen. Want de hedendaagſche taalen, inzonderheyd de Engelſche, in alles naar de Latynſche *Grammatica* te ſchikken, is voor zulke, die Latyn kennen, van weynig óf geen dienſt, en voor anderen, die van die taale onkundig zyn, een groote ver-

Aan den L E E Z E R.

hinderig. Hierom heb ik getracht beknóptelyk, 't gene dat noodigst ge-
weeten dient, voor iemand, wien 't niet
gebeuren mag het Engelsch door ver-
keering met Engelschen te leeren, op
't papier te stellen; om daar door een ge-
maklyker leermiddel aan de hand te ge-
ven, dan daar men zich voor dezen
mede heeft moeten behelpen. Meer
moeite heeft my dit gekóst, dan veele
zullendenken; dóch ik zal my dat ge-
troosten, doordien ik my vezekerd hou-
de, dat andere uyt deezen mynen ar-
beyd groot nut zullen kunnen trekken.
Dit is alles, wat ik hier medebeoog; want
voordeel steekt 'er voor my niet in: en
zo de Leerling hier door op een ligte
wyze aangeleyd wordt, dan houd ik
my voldaan.

W. S.

K O R T E

KORTE WEGWYZER DER ENGELSCH E TAALE.

DE Engelschen hebben dezelfde letteren als de Nederduytschen, doch zy noemenze anders; weshalven ik der selver klank zo nâ in geschrifte zal trachten te drukken, als't my moogelyk is.

A Wordt by hen niet zo volmondig genoemd als by ons, maar met een blaetende klank, aldus Æ. B, bi. C, ci. D, di. E, i. F, ef. G, dsji. H, ætsj. I, y. K, kx. L, el. M, em. N, en. O, o. P, pi. Q, quuw. R, er. S, es. T, ti. U, joew. W, dubbelloew. X, ix. Y, wy. Z, iszerd.

Onder deeze zyn A, E, I, O, U. *Voetaalen* of *klinkers*: doch J. en V. zyn *Consonanten* of *Medeklinkers*: en Y is een *Klinker* en *Medeklinker*, gelyk blykt in de woorden *Yardt*, *yoke*, *sky*, en *marry*, lees *Jaard*, *jook*, *sky*, *marri*.

6 KORTE WEGWYZER

NAdemaal nu de Spelling en uitspraak der Engelschen zeer veel van de Nederduytsche verscheelt, heeft het my niet ondienstig gescheenen, om in 't kort eenige onderrechtingen daar van te geeven; alhoewel ik echter bekennen moet, dat 'er verschedene klanken zyn, die men onmoogelyk door eene beschryvinge volmaaktelyk kan uytdrukken; doch ik zal daar in zo nâ komen als 't my doenlyk is. 't Waare ondertusshen te wenschen, dat de Engelschen zelve zich eens zodanig bevltytigden om hunne Spelling te beschaaven, en de overtóllige letteren te verbannen, als de Franschen en Hóllanders hebben gedaan; dóch 't schynt wel, dat zy den dienst, die daarin zoude steeken, nóg zo zeer niet hebben aangemerkt, als de zaak wel vereyschte. Niettemin moet men bekennen, dat zy niet ganschelyk in dit stuk leedig gestaan hebben; want in 't leezen van oude boeken vindt men nóg merkelyk meer overtollige letteren, als in deeze, die hedensdaags gedrukt worden; gelyk blykt in de woorden *Goe, cbilde, minde, righteousness, moneth, &c.* die men nu ter tyd speldt: *Go, cbild, mind, righteousness, month.* Zo schryft men nu ook somtyds *Burden, murder, fadom*, in plaats van *Burtben, murther, fathom*; desgelyks, *Complete, extreme, supreme*

der ENGELSCH E TAALE.

preme, voor *compleat*, *extream*, *supream*; en *Hony*, *mony*, *peny*, *chance*, *gard*, &c. in plaats van *honey*, *money*, *penny*, *chaunce*, *guard*. 't Verdubbelen der Medeklinkeren aan 't end is ook tegenwoordig zo veel niet in 't gebruyk als voor deezen; want men ziet al dikwils, *Pen*, *war*, &c. in plaats van *Penn*, *warr*, hoewel echter verscheydene onder de Engelschen het laatste beter oordeelen. Zo ziet men nu ook al veel *Easy*, *jealousy*, &c. in plaats van *easie*, *jealousie*: *Thief* in plaats van *theef*; *Spiete* in plaats van *spigbt*; en *Roll* in plaats van *rowl*. Sommige beginnen ook *Cloke*, *smoke*, *sope*, in plaats van *cloak*, *smoak*, *soap*, te spelden, maar 't is evenwel nog niet algemeen; maar *thô* in plaats van *though* is reeds vry gemeen geworden. Doch 't komt aan vreemdelingen geweldig misselyk voor, als zy hooren dat de uyt spraak zo byster veel van de spellinge verscheelt, dat'er byna geen overeenkomst is; gelyk als *Henketsjer* voor *Handkerchief*; *Surfsjon* voor *Chirurgieon*; *Fleem* voor *Phlegm*; *Piepel* voor *People*; *Vittels* voor *Victuals*; *Huffif* voor *Housewife*, en *Sennyt* voor *Sevennight*. Maar dewyl dit wat in 't grôs gezegd is, zo zal ik liever letter voor letter eens doorloopen, en beginnen met de

A. Deeze letter wordt by de Engelschen ge-
A 4
noemd

noemd *Æ*, en heeft veeltyds de klank van 't geblaet der schapen; zynde dit dezelfde klank, die men hoort in de Nederduytsche woorden, *waereld, paerd, kaers, zwaerd*, enz. gelyk als *Age, grace, name, place, fable, create, &c.* lees *ædsj*, *gras, nām, plæs, fabel, creæt*: Echter wordt zy in sommige woorden byna als in 't Hóllandsch uytgesproken, gelyk *Man, animal, bastard, singular, particular, mutual, altar, was, water, dāmnable*, (in welk woord de laatste *a* schier niet gehoord woórdt) *apply, arrest, assist*, enz. In sommige woorden wordtze als *aa* uytgesproken, gelyk als *All, also, bald, false, balter, quart, quarter, war*: lees *Aal, aalso, baald, faalt, baalter, quaart, quaater, waar*. Men vindt ook woorden, daar ze zo kort wordt uytgesproken, dat men 'er geen andere klank van hoort dan die van een flauwe *E*, gelyk als *Miracle, cóuroge, dāmnable, spéctacle*, lees *Mirrekel, kórredsjs*, *dāmnebel, spéktekel*. En in sommige woorden wordt ze niet gehoord, als *Bread, dealt, earth, bead*, lees *Bred, delt, erth, bed*; dóch *to Read, leezen*, spreekt men byna uyt, *Ried*; en *Read, geleezen*, spreekt men uyt *Red*.

AE is niet gebruykelyk als in eygene naamen, óf woorden, van 't Latyn afkomstig,

der ENGELSCH E TAALE. 9

stig, gelyk *Ænéas*, *Æquator*, *ætherial*, *ærial*, en wordt uytgesprooken als E in 't Neerduytsch.

AI heeft mede omtrent dezelfde klank als 't geblaet der schapen, als *Aid*, *ail*, *aim*, *airy*, *brains*, *chain*, *dairy*, *despair*, *fair*, *bail*, *plain*, *repair*, *stain*. lees *Æd*, *æl*, *æm*, *bræns*, *tsjen*, *dæry*, *despær*, *fær*, *bæl*, *plæn*, *repær*, *stæn*: dóch 't woord *Raisins* spreekt men uyt *reezins*; hier van zyn ook uytgezonderd de woorden, *Certain*, *fountain*, *moutain*, *villain*, les *Serten fountain*, *mounten*, *villen*.

U wordt byna uytgesprooken als AA, gelyk *Aunt*, *daunt*, *August*, lees omtrent *Aut*, *daant*, *Aagust*.

W klinkt ook als AA, gelyk *Aw*, *awl*, *barwd*, *bawl*, *law*. lees byna *Aa*, *aal*, *baad*, *baal*, *laa*.

Y heeft het zelfde geluyd als AI in 't Engelsch; gelyk *Day*, *may*, *stay*, *way*. lees *Dæ*, *mæ*, *stæ*, *wæ*.

wordt uytgesprooken als by ons, uytgezeyd in de woorden, *Debt*, *debtor*, *indebted*, daar zy niet genoemd, maar de klank dert verdubbeld wordt; want men zegt *Dett*, *dettor*, *indetted*: Ook wordt ze schier niet gehoord in de woorden *Glimb*, *comb*, *doubt*, *dumb*, *limb*, *subtil*, *tomb*, *womb*. lees ten naasten by *Tlym*, *koom*,

10 KORTE WEGWYZER

koom , deat , dom , lim , futtel , toem , woem.

C, staande voor *e ófi*, wordt uytgesprooken als **C**, en voor *a , o , en u* als een **K**; ook spreekt menze uyt als een *k*, wanneer zy een sillaab eyndigt, gelyk als *Accoast*, *occur*, *victory*, lees *akkoost*, *okkur*, *vikteri*; maar *Accés*, *accident*, lees *Aksés*, *akcident*.

CH heeft een klank, die ons ongewoon is, en men niet beter als door deze letteren **TSJ'**, eens galm uitgesprooken, aan onze landsluyden kan verbeelden, en wordt gehoord in de woorden, *Chamber*, *charter*, *cherry*, *child*, *choice*, *chósen*, *chuse*. lees *Tsjamber*, *tsjaarter*, *tsjerri*, *tsjyld*, *tsjuys*, *tsjosen*, *tsjuus*. als ook in *Arch*, *Archbisbop*, *bench*, *each*, *breach*, *broach*, *rich*, *clinch*, *much*, *such*, *which*, *church*. lees *Aartsj'*, *Aartsj'-bisjop*, *bentsj'*, *eetsj'*, *breetsj'*, *brootsj'*, *ritsj'*, *klintsj'*, *mutsj'*, *sutsj'*, *whitsj'*, *tsurtsj'*. In sommige woorden wordt een *t* bygevoegd, zonder dat men echter eenige zonderlinge verandering in de uytpraak verneemt; gelyk in *Catch*, *fetch*, *ditch*, *kitchin*, *notch*. lees *Katsj'*, *fetsj'*, *ditsj'*, *kitsjin*, *notsj'*. Maar 't woord *Anchor* wordt uytgesprooken *anker*; en de woorden *Antioch*, *Archangel*, *character*, *eunuch*, *Christ*, *Christian*, *chronicle*, worden

der ENGELSCH E TAALE. 71

den uytgesprooken *Antiok*, *Arkangel*, *karakter*, *efnuk*, *Kryst*, *Kristian*, *krónnikel*; en voor *Schifsm*, lees *sjifm*.

CL. wordt schier uytgesprooken als TL. gelyk *Claufe*, *close*, *clever*, *clear*, *clock*, *clout*, lees byna *Tlaas*, *tloos*, *tlifver*, *tlier*, *tlok*, *tlout*.

D wordt uytgesproken als by de Hóllanders.

E. Achter aan een woord komende wordt niet uytgesprooken, als *Care*, *face*, *make*, *pale*, *extrême*, *hence*, *close*, *love*, *done*, *house*, *mice*, *life*, *hire*, *use*, *malice*, *justice*. lees *Kær*, *fæs*, *mæk*, *pæl*, *extreem*, *bens*, *tloos*, *lóf*, *dón*, *bous*, *mys*, *lyf*, *byr*, *uus*, *mallis*, *dsjustis*. Hiervan zyn uytgezonderd de woorden *Jessé*, *Manassé*, *Epitomé*, *Phebé*, *Penelopé*, *Jubilé*. Ook word ze dikwils in 't midden van een woord verzwegen, als in *Safety*, *timely*, *widenefs*, *times*, lees *Sæfti*, *tymli*, *wydnæs*, *tyms*. Niettemin staat aan te merken, dat de fillaab, gaande voor een *E*, die men verzwylt, daar door verlengd wordt, als blykt in *Dame* eene *Vrouw*, en *Dam* een *dam*; to *Gape* gaapen, en *gap* een opening óf gat: *Mile* een myl, *Mil* een moolen; *Tune* een toon óf galm, en *Tun* een ton; *Wine* wyn, en *to win* winnen; lees derhalven *Dæm*, *gæp*, *myl*, *tuun*, *wyn*.

12 KORTE WEGWYZER

In sommige woorden wordt ze in de uyt-
spraak verplaatst, als *Acre*, *sepulchre*,
fickle, *fire*; lees *Æker*, *sepulker*, *fikkel*,
fyër.

In verscheydene woorden klinkt ze als I,
gelyk *Be*, *be*, *sbe*, *me*, *we*, *even*, *evening*,
evil, *bere*; lees *Bi*, *bi*, *sji*, *mi*,
wi, *iven*, *ivening*, *ifvel*, *hier*. In an-
dere klinkt ze weer heel sterk als E, gelyk
Sméll, *félt*, *detér*, *refér*; en in veele
woorden wordt ze verbeeten, als *Moved*,
loved, *destroyed*, *disposed*, *denied*, die men
veeltyds uytspreekt, *Moëv'd*, *lov'd*, *de-
stroy'd*, *dispoos'd*, *deny'd*.

Ook klinkt ze in sommige woorden als
U, gelyk *Few*, *new*, *sewet*; lees *Fuuw*
nuuw, *suwet*.

E A wordt uytgesproken als EE, gelyk
Bear, *clean*, *conceal*, *speak*; lees *Beer*,
cleen, *konceel*, *speek*, enz. Echter worden
eenige woorden daarvan uytgezonderd,
gelyk *Breath*, *death*, *cleanse*, *feather*,
head, *heaven*, *leather*, *meadow*, *measur-
re*, *ready*, *realm*; lees *Breth*, *deth*, *tlens*,
fether, *bed*, *befven*, *lethër*, *meddow*,
meszuur, *reddi*, *râlm*. Doch *Clear*, *dear*,
near, *appear* spreekt men byna uyt *Tlier*,
dier, *nier*, *appier*. En *Beauty* spreekt men
schier uyt *buuwti*.

EE wordt uytgesproken als IE, gelyk
Eel.

der ENGELSCH E TAALE. 19

Eel, *bee*, *see*, *bleed*, *heed*, *feed*, *feel*,
keep, *sheep*, *fleet*, *street*. lees *Iel*, *bie*,
sie, *blied*, *nied*, *fied*, *fiel*, *kiep*, *sjiep*,
stiet, *striet*; en voor *Breech*, lees *Britsj*.

I word uytgesprooken byna als *Æ*, als
in *Leisure*, *weight*, *streight*. lees *Lafuur*,
wæt, *stræt*.

W wordt uytgesprooken als *UUW*, ge-
lyk blykt in de woorden *Brew*, *few*, *new*;
lees *bruuw*, *fuuw*, *nuuw*.

wordt uytgesprooken als by de Hollan-
ders.

(die de Engelschen *Dsjie* noemen) ko-
mende voor *A*, *O*, en *U*, wordt schier uyt-
gesprooken als by ons; dóch echter niet
zo scherp, zynde de klank tusschen *G* en
K, als in de woorden *Galley*, *garland*,
garret, *gastly*, *go*, *God*, *gospel*, *gout*, *gul*,
gum, *gun*, *guilt*, *gut*: dezelfde klank
heeft zy ook voor een Medeklinker, ge-
lyk als in *Glad*, *glass*, *glib*, *glory*, *glut-*
ton, *gnat*, *gnaw*, *gracious*, *graft*, *grant*,
grafs, *grief*, *gristle*, *grocer*, *ground*, *grum-*
ble. Uytgezeyd dat men ook menigmaal
G L schier uytspreekt als *DL*. Gelyk
in 't vervólg zal gezegd worden.

Maar *G* voor *E* óf *I* wordt uytgesproo-
ken als *DSʒ* in éénen galm, als in de
woorden *General*, *gentle*, *George*, *giant*,
ginger, *language*, *badge*, *bridge*, *huge*,
know.

knowledge; lodge, lodging, judge, grudge, fringe, strange. lees *Dsjeneral, dsjentel, dsjordsj, dsjyant, dsjindsjer, langwidsj, batsj, bridsj, tnowledsj, lodsj, lodsjing, dsjudsj, grudsj, frindsj, strandsj*.

Niettemin worden eenige woorden hiervan uytgezonderd, en uytgesprooken byna als G by ons, gelyk als *Geer, geese, gelded, get, beget, forget, together, anger, dagger, hunger, monger, finger, linger, tiger, gibberish, giddy, giggle, gilded, begin, gird, girdle, girl, give, forgive, druggist*. Als ook die woorden, welke van een werkwoord, dat in de (*) Onbepaalende wyze in G eyndigt, afkomstig zyn; gelyk *Hanged, hangings*, van *to Hang*; en *Singer, singing*, van *to Sing*; † *Begger, begging*, van *to Beg*: mitsgaders woorden van vermeerderinge of vergrootinge, welker oorspronkelyk woord in g eyndigt, als *Bigger, biggest*, van *big*; *longer, longest*, van *long*; *stronger, strongest* van *strong*.

G voor N wordt niet of heel flauw uytgesprooken, als in *Reign, forreign, feign*; lees *Ræn, forræn, fæn*. Doch in *Gnash, gnat, gnaw*, wordt ze zo flauw gehoord, dat men eerder een klank van

een

(*) *Modus infinitivus*.

een D daarvoor ſchynt te beſpeuren, wordende die woorden byna uytgeſprooken, *Dnaſj*, *dnat*, *dnaw*.

GH voor aan een ſillaab komende wordt ſchier uytgeſprooken als G by ons; gelyk in de woorden *Gheſt*, *gboſt*. Doch een ſillaab ſluitende, als 'er een U voorgaat, zo verneemt men de klank daarvan niet, maar de U wordt uytgeſprooken als een V, gelyk in *Rough*, *enough*, *cough*, *laugh*, *draught*, zegt men byna *Rov* óf *ruf*, *enoev*, *kóv*, *laav*, *draavt*; evenwel worden de woorden *Haughty*, *naughty*, *daughter*, byna uytgeſprooken *Hauti*, *naati*, *daater*. En de woorden *Highb*, *nighb*, *eight*, *weight*, *inveighb* ſpreekt men uyt *Hy*, *ny*, *æt*, *wæt*, *invæi*. De woorden *Though*, (voor 't welk men nu ook al veel *thô* ſchryft) *ought*, *bough*, worden ſchier uytgeſprooken, *tho*, *oot*, *boo*: doch *bought*, *nought*, *fought* kan men zwaarlyk door een beſchryving uytdrukken, wordende de G niet alleen niet uytgeſprooken, maar aan de O U ook een klank bygezet, waar onder men iets van een A ſchynt te verneemen.

G aan 't eynde van een woord heeft de zelfde klank ontrent, als by ons in de woorden *Ding*, *jong*, *zong*; evenwel zyn 'er andere woorden, waarin ze maar
flaauw

16. KORTE WEGWYZER

flaauw gehoord wordt, als *Loving*, *schilling*, &c.

GL word schier uytgesprooken als **DL**, als *Glad*, *glafs*, *glean*, *glister*, *glib*, *glory*, *glove*, *glue*. lees byna *Dlad*, *dlaas*, *dleen*, *dlister*, *dlary*, *dlóf*, *dluuw*.

GN klinkt byna als **DN**, gelyk in *Gnaw*, *gnash*, *gnat*. lees omtrent *Dnaa*, *dnasj*, *dnat*.

H, die by de Engelschen *Ætsj* wordt genoemd, heeft doorgaans dezelfde klank als by ons; echter wordt ze in de woorden *Heir* en *bour* niet, en in 't woord *Honest* weinig gehoord. Van **CH** en **GH** is reeds op zyne plaats gezegd. **PH** wordt uytgesprooken als een **F**. **RH** wordt met een geblaas uytgesprooken, als *Rheum*. **SH** wordt uytgesprooken als **SJ**, gelyk *Shabby*, lees *Sjabbi*: zie onder de **S**. **TH** heeft een vreemde klank: zie onder de **T**. **WH** wordt ook met een geblaas uytgesprooken, als *Whistle*.

I wordt by de Engelschen **Y** genoemd, en ook veeltys uytgesprooken als **Y**; gelyk in *Ice*, *child*, *mild*, *blind*, *kind*, *mind*, *light*, *night*, *right*, *sight*, *idle*, *bible*, *title*, *iron*, *private*, *climb*, *Christ*, *isle*, *island*, *pride*, *slide*, *time*, *crime*, *guile*, *guise*; lees *Ys*, *tsjyld*, *blynd*, *kynd*, *mynd*, *lyt*, *nyt*, *ryt*, *syt*, *ydel*, *bybel*, *tytel*, *yron*, *pry*.

pryvet, tlym, kryft, yl, yland, pryd, flyd,
tym, krym, gyl, gys.

Niettemin behoudt ze in veele woorden ook de klank van *I*, als *Visible*, *children*, *Christian*, *fin*, *firmament*, *fling*, *sting*, *fling*, *sinner*, *skinner*, &c. En men zou schier mogen zeggen, dat zy maar alleen als *Y* moet uytgesproken worden, wanneer de sillaab door een *E* achter de Medeklinker komende; (óf door eenige andere letter, die niet uytgesproken wordt, gelyk de *G* in 't woord *Light*) verlengd wordt, als in *Life*, *wife*, *idle*, &c. lees *Lyf*, *wyf*, *ydel*: want belangende de woorden *Cbild*, *mild*, *blind*, &c. men vindt in oude boeken, dat dezelve niet alleen plachten gespeld te worden *Cbyld*, *mynd*, *blynd*, maar ook *Cbilde*, *minde*, *blinde*. Dóch deeze régel heeft ook naare uytzondering, als blykt in de woorden *to Give*, *to live*, lees *Giv*, *liv*. Voorts klinkt ze in de woorden, *Sir*, *stir*, *dirt*, *first*, *third*, *bird*, *sbirt*, byna als een doffe *U*; en 't woord *Hither* spreekt men uyt *Hedder*, *Girl* als *gerl*, en *virtue* als *vertuw*.

spreeken de Engelschen even eens uyt als zy de *G* voor een *E* óf *I* uytspreeken, teweeten als *D S J'*, gelyk, *Jack*, *jaw*, *jest*, *Few*, *jig*, *join*, *journey*, *joy*, *judge*, *jump*,

18 KORTE WEGWYZER

jump, *just*. lees *Dsjak*, *dsjaa*, *dsjest*, *dsjuuw*, *dsjig*, *dsjuyn*, *dsjurny*, *dsjoy*, *dsjudsj*, *dsjump*, *dsjust*.

K wordt uytgesprooken als by ons; dóch wanneer 'er een *N* naa vólgt, zo te zeggen, niet gehoord, maar schier als een *T* uytgesprooken, als in *Knife*, *know*, lees byna *Tnyf*, *tnoo*.

L heeft de zelfde klank als by ons, uytgezeyd dat zy in eenige woorden doorgaans niet wordt uytgesprooken, gelyk als in *Chalf*, *half*, *chalk*, *talk*, waarvoor men meestentyds zegt, *Kaaf*, *baaf*, *tsjaak*, *taak*; zo zegt men voor de woorden *Could*, *would*, *should* ook veelyds *Koed*, *woed*, *sjoed*.

M klinkt eveneens als by ons.

N wordt uytgesprooken als by ons, uytgezeyd dat ze in de woorden *Damn*, *column*, *autumn*, *solemn*, &c. maar flaauw gehoord wordt.

O heeft verscheydenerley klanken; want in de woorden *Hose*, *rose*, *glóbe*, *robé*, *force*, wordt hy lang uytgesprooken, als *Hoos*, *roos*, *gloob*, *roob*, *foors*; maar in de woorden *Come*, *some*, klinkt hy dof, als *wom*, *som*. Dóch in de woorden *Love*, *glove*, *dove*, *above*, heeft hy een harde klank, als *Lóf*, *dlóf*, *dóf*, *abóf*.

In sommige woorden is de klank eenig-
sins

dsjeft, ins gemengd, byna als of'er een *A* onder
dsjoy, gehoord wierd, als *God, rod, bot, box,*
orn, born, frost, soft, bodkin.

; dóch in de woorden *Comb, port, sport, both,*
te zeg- *boft, most, post, roft, toft,* wordt hy lang
een *T* uytgesprooken, als *Koom, poort, spoort,*
v, lees *both, gooft, moest, pooft, rooft, tooft.*

in sommige woorden is de klank als *OU*
uytge- by ons, gelyk in de woorden *Bold, bolt,*
rgaans *old, gold, roll;* lees *Bould, boult, kould,*
als in *ould, roul.*

or men in de woorden *Rome, lose, move, prove,*
tsjaak, *o, to, behove, tomb, womb,* hoort men
Could, de klank van de Nederduytsche *O E*; want
woed, men zegt *Roem, loes, moev, proev, doe,*
oe, behoev, toem, woem.

En in de woorden, *Yolk, maggot, anchor,*
uytge- *women,* wordt hy gansch niet gehoord,
column, want men zegt, *Jelk, magget, anker,*
hehoord *wimmen.*

O A wordt uytgesprooken als *OO* in 't
; want Neerduytsch, als blykt in de woorden
robe, Oak, oar, oath, oats, boar, boat, cloak,
en, als *coach, coat, load, loaf;* lees *Ook, oor,*
aar in *both, oots, boor, boot, klook, koots, koot,*
y dof, *ood, loof.* Doch de woorden *Groat, broad,*
en *Lo abroad,* spreekt men byna uyt *Graad,*
y een *raad, abraad;* en voor 't woord *Oat-meal*
zegt men *Atmeel.*

eenig- *O E* klinkt somtyds als by ons, als in *Sboe,*
fins doe,

doe ; lees *Sjoe* , *doe* : maar *Foe* , *toe* wordt uytgesprooken, *Foo*, *too*. Doch in de woorden *Oecónomy* , *oecumenical* , &c. die van 't Grieksch herkomstig zyn , wordt de *O* niet gehoord , én de *E* maar uytgesprooken.

○ *I* wordt schier uytgesprooken als *U* by ons , gelyk in de woorden *Oil* , *óintment* , *annoient* , *void* , voor welke men byna zegt , *Uyl* , *uyntment* , *annuynt* , *vuyd*.

○ *O* wordt uytgesprooken als *O* *E* in 't Neerduytsch , als blykt in de woorden *Book* , *hoop* , *fool* , *stool* , *wood* , *stood* , *moon* , *soon* , *doom* , *room* ; lees *Boek* , *hoep* , *foel* , *stoel* , *woed* , *stoed* , *moen* , *soen* , *doem* , *roem*.

Doch de woorden , *Wool* , *blood* , *good* spreekt men met een doffe klank uyt , byna als *Wol* , *blud* , *gud* , - wanneer men de *U* op zyn Hoogduytsch uytspreekt. En 't woord *Door* klinkt even als by ons.

○ *U* wordt fomtyds uytgesprooken als by ons , gelyk blykt in de woorden *Our* , *out* , *ounce* , *cloud* , *about* , *stout* , *mouth* , *mould* , *foul* , *hous* , *mou* , *louse* , *souldier* , *shoulder*. lees *Our* , *out* , *ouns* , *tloud* , *about* , *stout* , *mouth* , *mould* , *foul* , *hous* , *mous* , *lois* , *souldjer* , *sjoulder*.

In sommige zulke woorden hoort men byna niets van de *U* , gelyk in *Four* , *coursa* , *scour*.

der ENGELSCH E TAALE. 21

courage , *though* , *courage* , waar voor men
schier zegt , *Foor* , *koors* , *jkoordsj* , *thoo* ,
kórredsjs.

In andere daarentegen wordt de O schier
niet gehoord , gelyk in *Country* , *courtesy* ,
journey , *young* , *nieghbour* , *vicious* , *mali-*
icious , *righteous* , *treacherous*; lees *kuntri* , enz.

In veele woorden hoort men ook de klank
van O E , zo als die by ons uytgesprooken
wordt , als in *You* , *your* , *could* , *should* ,
would , *youth* , *source*. lees *Joew* , *joewr* ,
koeld , *sjoeld* , *woeld* , *joewtb* , *soers*. De
woorden *Bloud* , *floud* , *trouble* , *doublet* ,
klinken enigfins als een doffe O ; als *blod* ,
flod , *trobbe* , *dobbe* , daar in 't tegendeel
de woorden *Courage* , *flourish* , *nourish*
schier uytgesprooken worden , *Korredsjs* ,
flórrisjs , *nórrisjs*.

In de woorden *Ought* , *nought* , *brought* ,
bought , *sought* , *fought* , *thought* , *wrought* ,
wordt de U G niet gehoord , en de O zo
breed uytgesprooken als of'er een A on-
der vermengd was. De uytſpraak van 't
woord *Cough* vereyſcht mondeling on-
derwys ; voor *Borough* en *thorough* lees
Bórre en *thórre* , of *throe*. Voor *Rough* ,
tough , *enough* lees byna *ruf* , *tuf* , *enuf* ,
mits dat men de U op zyn Hoogduitsch
uytſpreke.

OW wordt ſomtyds uytgesprooken als OO ,
gelyk

gelyk in *Low, sow, know, snow, slow, own.* lees *Loo, soo, tnoo, snoo, sloo, oon.* Doch de woorden *cow, owl, bowl, fowl, towel, tower, scow,* spreekt men uyt *kouw, oül, boul, foul, touwel, touwer, skour* maar in de woorden, *Follow, sorrow, window* wordt de *W* weinig gehoord.

O *Y* heeft ontrent dezelfde uytpraak als van *O I* is gezegd, als in *Oyl, rejoyce* lees ontrent *Uyl, redsjuys*: echter hoort men in de woorden *Boy, joy* byna de klank van *Baai, dsjaai.*

P wordt uytgesproken als by ons, doch in de woorden, *Psalm, tempt, temptation, receipt, &c.* niet gehoord.

Q wordt als by ons uytgesproken, uytgezeyd in de woorden *Exchequer, publique, antique, relique*, waar voor men zegt *Exsjekker, publik, antik, relik.*

R heeft geen andere klank dan by ons.

S heeft doorgaans de eygenste klank als by ons, dat is te zeggen met een sissend geluyd, gelyk de Vriezen die meest altyd uytspreeken, en welke klank bespeurd wordt in de Nederduytsche woorden, *Sap, saus, sederd, servet, sober, som, suf, suyker, suyzelen.* Niettemin heeftze in 't midden van sommige woorden een platte klank, teweeten die van de *Z*, als blykt in *Incision, provision, usual, leisure, ofier, hofier,*

bofier, *crofier*, waarvoor men zegt *Incizion*, *provizion*, (óf anders *incisjon*, *provisjon*,) *uzual*, *læzuur*, *oziër*, *boziër*, *croziër*: zynde dit die platte klank, welke men verneemt in de Nederduytsche woorden, *Zaag*, *zee*, *zien*, *ziel*, *zoet*, *zuur*.

In de woorden *Isle*, *Island*, *Viscount*, wordt de S niet uytgesprooken, want men zegt *Yl*, *Yland*, *Vikount*.

H wordt uytgesprooken als S ʒ eensgalms by ons, gelyk blykt in de woorden *Shade*; *shall*, *sharp*, *sbe*, *shear*, *sbew*, *sbift*, *sbip*, *sboe*, *shoot*, *sbore*, *shot*, *sboulder*, *sbrine*, *sbun*, *sbut*, *sby*, *lasb*, *flesb*, *fisb*. lees *Sjæd*, *sjaal*, *sjaarp*, *sjie*, *sjeer*, *sjuuw*, *sjift*, *sjiip*, *sjoet*, *sjoer*, *sjoet*, *sjooulder*, *sjryn*, *sjun*, *sjut*, *sij*, *lasj*, *fletsj*, *fisj*.

wordt even als by ons uytgesprooken; maar in veele woorden, van't Latyn afkomstig, neemt zy de klank van C aan, als in *Action*, *corruption*, *generation*, *protection*, *temptation*, *patience*, *martial*, *nuptial*, *essential*, *licentious*, *equinoctial*, *ingratiæ*. lees *Aktion*, *corrupcion*, &c. zo ook voor *Egyptian*, *stationer*; lees *Eedsjipcian*, *stacionner*.

Dóch in de woorden, daar een S even voor de T komt, behoudt de T haar eygen

eygen klank, als in *Christian*, *bestial*, *question*; als ook in de woorden *Pitied*, van *pity*; *mighbier*, van *migbty*; *untied*, van *ty*; *oportunities*, van *oportunity*.

T H heeft een klank, die men door geen beschryving kan uytdrukken, en moet alleen door 't gehoor geleerd worden; alles wat men 'er van kan zeggen, is, dat men de tong in 't uytspreeken als met een geblaas tegen de tanden dient te stooten. Ondertusschen is 't zéker, dat dit voor de Hóllanders de zwaarste klank is, die zy in 't Engelsch ontmoeten. En staat aan te merken, dat dezelve in sommige woorden ruym zo veel naar een D als naar een T zweemt, als in *Tbe*, *thee*, *this*, *that*, *thine*, *there*, *thou*, *them*, *then*, *though*, *thus*, *farthing*, *father*, *mother*, *brother*, *other*, *either*, *bitber*, *thither*, *farther*, &c. Dóch de woorden *Tbank*, *thief*, *thimble*, *think*, *thread*, *throw*, *thumb*, *thirst*, *thigh*, *thistle*, *bath*, *breath*, *awith*, *cloth*, *both*, *health*, *height*, *strength*, *faith*, *tooth*, *mouth*, *truth*, &c. worden scherp uytgesproken.

U wordt meestendeels als by ons uytgesproken; echter zyn 'er woorden, in welke zy de klank van een doffe O heeft, als *Humble*, *under*, &c. en 't woord *Chuse* wordt schier uytgesproken, *Tsjoes*; 't woord

't woord *Bury* als *Berri*; en *Busy* als *Bissy*:
Guard spreekt men schier uyt *gaard*; voor
Guest, *guest*, lees omtrent *Ges*, *gest*; voor
Buy lees schier *By*; voor *Neutral*, *nutral*;
 voor *True*, *truuw*; voor *use*, *juus*; en voor
Lieutenant lees *listennant*.

U wordt verscheydentlyk uytgesprooken:
 voor *Fruit*, *suit*, *suitable*, lees *Fruuw*,
suut, *suutebel*; voor *Juice* lees *dsjuys*; en
 voor *Guile*, *beguile*, *guise*, *disguise*, lees
 schier *Gyl*, *begyl*, *gys*, *disgys*: doch voor
Build zegt men gemeenlyk *Bild*.

W wordt als by ons uytgesprooken, doch
 voor een *R* komende, schier niet ge-
 hoord, als in *Wrap*, *wrest*, *wretch*, *write*,
wrong, &c. Ook wordt ze in 't woordtje
Two niet gehoord, want men zegt daar
 voor *Toe*, noch ook in *Answer*; lees *an-*
ser.

H wordt met een geblaas uytgesproo-
 ken, 't welk men door 't gehoor dient te
 leeren, als *What*, *wheat*, *wheel*, *whilst*,
whistle, *while*, *whose*, &c. doch voor
Whore zegt men *Hoor*.

Voorts staat aan te merken, dat de *W* by
 de Engelschen dikwils de plaats van een
 Klinkletter beslaat, als in *New*, *jew*,
jewel, *shew*, *view*, *gown*. lees *Nuuw*,
dsjuuw, *dsjuuwel*, *sjuuw*, *vieuw*.
goun.

X Wordt uytgesprooken als by ons, gelyk als *Ax*, *wax*, *fix*, *box*.

Y, Komende voor aan een woord of sillaab, wordt uytgesprooken als *J* in't Hollands, als in de woorden *Yard*, *year*, *jellow*, *yes*, *yield*, *yoke*, *you*, *young*, *beyond*. lees *Jaard*, *jeer*, *jellow*, *jis*, *jield*, *jook*, *joew*, *jong*, *bejond*. Doch gebruykt wordende als een Klinkletter, heeft zy veeltids dezelfde klank als by ons. Als in *By*, *sky*, *cry*, *wry*, *deny*, *reply*.

Niettemin heeft zy in zeer veel woorden achteraan komende geen andere klank als *I* by ons, gelyk in *Marry*, *tarry*, *berry*, *cherry*, *vary*, *burry*, *fancy*, *any*, *angry*, *army*, *ready*, *very*, *query*, *witty*, *duty*, *city*, *bounty*, *charity*, *majesty*, *country*, *constancy*, *fervency*, &c.

Z Heeft dezelfde klank als by ons, dat is te zeggen plat, en niet scherp als de *S*. als in *Zeal*, *gazing*, *amazed*, *brazier*. lees *Zeel*, *gazing*, *amæzed*, *bræziër*.

Hebbende nu dus alle de Letters doorge-
loopen, zal ik tót een besluyt nóg zeggen,
dat een Medeklinker in't midden van een
woord dikwils in't Engelsch wordt uyt-
gesprooken als óf die dubbel stondt. Als
blykt in de woorden *Deliberate*, *second*,
prodigal, *meadow*, *modest*, *colour*, *salad*,
for.

der ENGELSCH E TAALE.

formality, blemish, vanity, bony, money, measure, city, satin, travel, lavish, Devil, river, lover. lees Delibberat, sekond, proddigal, meddow, moddest, kollor, fallad, formallity, blemmisj, vannisj, bonni, monni, meszuur, citti, sattin, trafoel, lafvoisj, difoel, rifver, lofver.

Van de SPRAAKDEELEN.

DUs veel in 't kort van de Letteren: om nu tot de *Spraakkunst* te komen, kan men zeggen, dat de *Spraakkundige* alle de woorden in achterley soorten verdeelen, noemende die op 't Latyn *Partes orationis*, en op 't Engelsch *Parts of speech*, waarvoor men in 't Duytsch zegt *Spraakdeelen*; wordende die by de Engelschen genoemd, *Noun, Pronoun, Verb, Participle, Adverb, Conjunction, Proposition, Interjection*, en by de Nederduytschen *Naamwoord, Voornaamwoord, Werkwoord, Deelwoord, Bywoord, t'Zamenvoegsel, Voorzetsel, Tusschenwerpsel*. Hierby komen nog de *Particles* of *Ledekens*, als *A* of *an*, welke voor een *Naamwoord* gesteld worden, gelyk *a Man*, een *Man* of *mensch*, *an house*, een *huys*; en voorts *The, this, that* (betekenende op 't Duytsch *De en het, deze en dit, die en dat*; en *to*, 't welk voor de

28 KORTE WEGWYZER

Werkwoorden in de Onbepaalde wyze wordt gebruykt.

Van de NAAMWOORDEN.

Naamwoorden zyn woorden, waarvan men zich bedient om alle zaaken en hoedanigheden, die ons voorkomen, eenen naam te geeven óf te noemen, als *an Animal* een dier, *a Creature* een schepsel, *a Tree* een boom, *the Sea* de zee, *Wrath* gramschap, *Honour* eere, *Grace* genade, *Good* goed, *Green* groen, *Great* groot, enz.

Deeze *Naamwoorden* verdeelt men in *Zelfstandige* en *Byvoeglyke*.

De *Zelfstandige* zyn woorden, die op zich zelven bestaan, en waar voor men de *Lédekens* *de*, *bet*, óf *een* kan zetten; als *the air* de lucht, *the earth* de aarde, *the water* het water, *the fire* het vuur, *the sun* de zon, *a King* een Koning, *a fish* een visch, *warmth* warmte, *Piety* godvruchtigheyd, *Favour* gunst.

De *Byvoeglyke Naamwoorden* zyn hoedanigheden der *Zelfstandige*, gelyk als *Ligth* licht, *heavy* zwaar, *wet* nat, *hot* heet, *mighty* magtig, *great* groot. Doch hier staat aan te merken, dat twee *Zelfstandige Naam-*
woorden.

der ENGELSCH E TAALE. 29

woorden fomtyds t'zamen gevoegd worden, waarvan het één de plaats van een Byvoeglyk Naamwoord bekleedt, als a *Scarlet-coat*, een Scharlaken-rok, *Silk stockings*, Zydekousen, *Brass-mony*, Koper-geld: Maar eer ik meer van de *Byvoeglyke* handel, zal ik eerst spreken

Van de

ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN

in 't byzonder.

Uyt veele *Zelfstandige Naamwoorden* dan spruyten weder andere, gelyk van

Fisch, Visch. *Fisher*, Visscher.

Game, Spel. *Gamester*, Speeler.

Glove, Handschoen. *Glover*, Handschoenmaaker.

Pot, Pót. *Potter*, Póttebakker.

Seam, Naad. *Seamster*, Naaiſter.

Garden, Tuyn. *Gardener*, Tuynier.

Law, Wet, de Rechten. *Lawyer*, Rechtsgeleerde.

Aſtrólogy, Starrekunde. *Aſtróloger*, Starrekundige.

Geógraphy, Aardbeſchryving. *Grógrapher*, Aardryksbeſchryver.

Love, Liefde, min. *Lover*, Minnaar, Liefhebber.

30 KORTE WEGWYZER

Van sommige *Zelfftandige Naamwoorden* worden andere gevórm, die uytgaan in *ian*, als

Grammarian, Spraakkundige, Spraakkonstenaar, van

Grammar, Spraakkonst.

Physician, Geneesmeester, arts, van

Physick, Medicyn.

Musician, Zangkonstenaar, muzikant, van

Musick, Zangkonst, muzyk.

Sommige eyndigen in *ist*, als van

Drugs, Droogeryen. *Druggist*, Droogist.

Query, Vraag. *Querist*, Vraager.

Ook eyndigen eenige *Naamwoorden* van waardigheyd in *sbip*, als van

Lord, Heere. *Lordsbip*, Heerschap.

Master, Meester. *Mastersbip*, Meesterschap.

Apostle, Apóstel. *Apostlesbip*, Apóstelschap.

Admiral, Admi- *Admiralsbip*, Admiraal-
raal   schap.

Echter komt het woord *Hardſbip*, moeite of ongemak, van het *Byvoeglyk Naamwoord*, *Hard*, moeiljelyk, zwaar.

Men

Men vindt 'er ook die in *bead* eyndigen,
als

God, *God*. *Godbead*, *Godheyd*.
Maid, *Maagd*. *Maidenbead*, *Maagdom*.

Andere gaan in *bood* uyt, als

Brother, *Broeder*. *Brotherhood*, *Broeder-
schap*.

Man, *Man*, *mensch*. *Manhood*, *Mannelyke
staat*, *mensheyd*.

Child, *Kind*. *Childhood*, *Kindsheyd*.

Widow, *Weduw*. *Widowhood*, *Weduw-
schap*.

Knight, *Ridder*. *Knighthood*, *Ridder-
schap*.

Dóch het woord *Falsbood*, *Valsheyd*, komt
van 't *Byvoeglyk Naamwoord*, *False*, *Valsch*.

Desgelyks komen van sommige *Zelfstan-
dige Naamwoorden* eenige, die in *dom* eyndi-
gen, als van

King, *Koning*. *Kingdom*, *Koningryk*.

Duke, *Hertog*. *Dukedom*, *Hertogdom*.

Martyr, *Martelaar*. *Martyrdom*, *Marteldom*,

Christian, *Christen*. *Christendom*, *Christenryk*,
Christendom.

En van 't *Byvoeglyk Naamwoord*, *Wise*,
Wys, komt *Wisdom*, *Wysheyd*.

Men heeft ook een eyndiging in *rick*, als

Bifhop, Biffchop.   *Bifhoprick*, Bifdom.

Voorts zyn veele *Zelfftandige Naamwoorden* afkomstig van *Byvoeglyke*, uytgaande in *nefs*, als van

<i>Black</i> , Zwart.	<i>Blacknefs</i> , Zwartheyd.
<i>Blind</i> , Blind.	<i>Blindnefs</i> , Blindheyd.
<i>Carelefs</i> , Zörgeloos.	<i>Carlefnefs</i> , Zörgeloosheyd.
<i>Great</i> , Groot.	<i>Greatnefs</i> , Grootheyd.
<i>Weak</i> , Zwak.	<i>Weaknefs</i> , Zwakheyd.
<i>Wilfull</i> , Moedwillig.	<i>Wilfulnefs</i> , Moedwilligheyd.

Daar zyn ook andere, die uyt *Byvoeglyke* fpruyten, dóch met wat meer verandering, uytgaande in *th*, als van

<i>Long</i> , Lang.	<i>Length</i> , Lengte.
<i>Strong</i> , Sterk.	<i>Strength</i> , Sterkte.
<i>Dear</i> , Dier.	<i>Dearth</i> , Dierte.
<i>Deep</i> , Diep.	<i>Depth</i> , Diepte.

Men vindt 'er ook onder deezen uytgang die van *Werkwoorden* komen, als *Growth*, Wasdom, van *to Grow*, waffen, groeijen. Eyndelyk worden 'er zeer veele *Naamwoorden*,
den,

den, betékenende den doener van iets, uyt
Werkwoorden gemaakt, als van

to Give, Geeven. *Giver*, Geever.
to Make, Maaken. *Maker*, Maaker.
to Command, Beveelen. *Commander*, Bevel-
 hebbet.
to Love, Liefhebben. *Lover*, Liefhebber.
to Sing, Zingen. *Singer*, Zinger.
to Punish, Straffen. *Punisher*, Straffer.

En uyt meest alle *Werkwoorden* spruyt een
Naamwoord ('t welk ook met ééne een *Deel-*
woord is,) uytgaande in *ing*, als

to Fight, Vechten. *Fighting*, Vechting,
 vechtende.
to Gild, Vergulden. *Gilding*, Verguldsel, ver-
 gulding, verguldende.
to Chide, Kyven. *Chiding*, Gekyf, ky-
 vende.

Ook komen uyt eenige *Werkwoorden* som-
 mige *Naamwoorden*, uytgaande in *ment*, als

to Command, Gebieden. *Commandment*, Ge-
 bod.
to Govern, Regeeren. *Góvernment*, Re-
 geering.
to Judge, Oordeelen. *Judgement*, Oordeel.
to Manage, Bestieren, *Mánagement*, Bestier,
 beleggen. bewind.

Voorts zyn 'er eenige *Naamwoorden* in *tb* uytgaande, die ook van *Werkwoorden* afkomstig zyn, als van

to Die, Sterven. *Death*, de Dood.
to Draw, Trekken. *Draught*, Teug.
to Fly, Vliegen, vlugten. *Flight*, Vlugt.
to See, Zien. *Sight*, Gezicht.

Wat de verandering van 't *GENUS* of *GESLACHT* aangaat, dat laat de Engelsche taal zo niet toe, als de Nederduytsche, zulks dat de Engelschen tot onderscheydinge zich veeltyds van de *Voornamen*, *He* en *She*, bedienen, als

a He-cousin, een Neef. *a She-cousin*, een
 Nicht.
a He-cat, een Kater. *a She-cat*, een Kat.

Hierby zou men ook mogen voegen

a Man-servant, een Dienstknecht.
a Maid-servant, een Dienstmaagd.
a Cock-sparrow, een Musch ('t mannetje.)
a Hen-sparrow, een Musch ('t wyfje.)
a Buck-rabbit, een Rammelaar ('t mannetje van een konyn.)
a Doe-rabbit, een Voedster ('t wyfje van een konyn.)

Niet

Niettemin heeft men eenige woorden, die, door een uytgang in *es*, het *Vrouwelyk geslacht* betékenen, als van

<i>God</i> , God	<i>Goddeſs</i> , Godin, Godeſſe.
<i>Duke</i> , Hertog.	<i>Dutcheſs</i> , Hertogin.
<i>Emperour</i> , Keizer.	<i>Empreſs</i> , Keizerin.
<i>Prince</i> , Prins.	<i>Princeſs</i> , Princés.
<i>Maſter</i> , Meester.	<i>Miſtreſs</i> , Meesterés.
<i>Prieſt</i> , Priester.	<i>Prieſteſs</i> , Priesterin, paa- pin.
<i>Lion</i> , Leeuw.	<i>Lioneſs</i> , Leeuwin.

Dóch daar zyn ook verſcheyde *Naamwoorden*, die geen overeenkomt met *mal-*kanderen hebben, als

<i>Man</i> , Man.	<i>Woman</i> , Vrouw.
<i>King</i> , Koning.	<i>Queen</i> , Koningin.
<i>Horſe</i> , Paerd.	<i>Mare</i> , Merry.
<i>Boy</i> , Jongen.	<i>Girl</i> , Meysje.
<i>Dog</i> , Hond.	<i>Bitch</i> , Teef.
<i>Buck</i> , Hert.	<i>Doe</i> , Hinde.

De GETALLEN der *Zelfſtandige Naamwoorden* zyn tweederley, *Eenvoudig en Meervoudig*, als

<i>King</i> , Koning.	<i>Kings</i> , Koningen.
<i>Book</i> , Boek.	<i>Books</i> , Boeken.

36 KORTE WEGWYZER

Queen, Koningin. *Queens*, Koninginnen.
Tree, Boom. *Trees*, Boomen.

Sommige worden, door 't *Meervoudig* getal te noemen, een *sillaab* verlengd, als

<i>Church</i> , Kerk.	<i>Churches</i> , Kerken.
<i>Box</i> , Doos.	<i>Boxes</i> , Doozen.
<i>Hedge</i> , Heg.	<i>Hedges</i> , Heggen.
<i>Cross</i> , Kruys.	<i>Crosses</i> , Kruysen.
<i>Fish</i> , Visch.	<i>Fishes</i> , Visschen.
<i>Witness</i> , Getuyge.	<i>Witnesses</i> , Getuygen.

De gene, welker *Eenvoudig* getal in *f* of *se* eyndigt, verwisselen die letteren in 't *Meervoudig* voor *ves*, als

<i>Knife</i> , Mes.	<i>Knives</i> , Messen.
<i>Life</i> , Leeven.	<i>Lives</i> , Leevens.
<i>Wife</i> , Wyf.	<i>Wives</i> , Wyven.
<i>Calf</i> , Kalf.	<i>Calves</i> , Kalveren.
<i>Loaf</i> , Brood.	<i>Loaves</i> , Brooden.
<i>Wolf</i> , Wolf.	<i>Wolves</i> , Wolven.

Die in *Tuytgaan*, worden dus veranderd:
Berry, Beezie. *Berries* of *Berry's*, Beeziën.
Herefy, Kettery. *Herefies* of *Herefy's*, Ketter-
 ryen.

Ook zyn'er eenige, die van den gemeenen Regel geheel afwyken, als

Bro-

der ENGELSGCE TAALE.

37

<i>Brother</i> , Brøeder.	<i>Bretheren</i> , Broeders.
<i>Man</i> , Man.	<i>Men</i> , Mannen.
<i>Woman</i> , Vrouw.	<i>Wamen</i> , Vrouwen.
<i>Child</i> , Kind.	<i>Children</i> , Kinderen.
<i>Chick</i> , Kuyken.	<i>Chicken</i> , Kuykens.
<i>Ox</i> , Os.	<i>Oxen</i> , Ossen.
<i>Cow</i> , Koe.	<i>Kine</i> , Koejen.
<i>Mouſe</i> , Muys.	<i>Mice</i> , Muysen.
<i>Louſe</i> , Luys.	<i>Lice</i> , Luyzen.
<i>Die</i> , Dóbbelſteen.	<i>Dice</i> , Dóbbelſteenen.
<i>Foot</i> , Voet.	<i>Feet</i> , Voeten.
<i>Goofe</i> , Gans.	<i>Geefe</i> , Ganzen.
<i>Penny</i> , Penning.	<i>Pence</i> , Penningen.
<i>Tooth</i> , Tand.	<i>Teeth</i> , Tanden.

Eenige Zelfſtandige Naamwoorden hebben geen Meervoudig getal, als *Gold* Goud, *Silver* Zilver, *Copper* Koper, enz. *People* Volk, *Hunger* Honger, *Milk* Melk, *Butter* Bóter, *Grass* Gras, *Hay* Hooi, enz.

Andere daarentegen hebben geen Eenvoudig getal in 't Engelsch, als

<i>Aſhes</i> , Aſſche.	
<i>Bowels</i> , }	Ingewand.
<i>Entrals</i> , }	
<i>Dregs</i> , Grondsóp, droeſſem.	
<i>Breeches</i> , Broek.	
<i>Bellows</i> , Blaasbalg.	

B. 7

Siffers,

38 KORTE WEGWYZER

Siffers,
Shears,
Snuffers,
Tongs,

} Schaer.
 }
 }
 } Snuyter.
 } Tang.

Nu zou de order schynen te vereyschen om van de WOORDENBUYGING of: DECLINATION te handelen: Maar eylieve, waartoe den Leerling gequeld met iets, dat niet in 't Engelsch is? want offchoon het Latyn zodanige *Buygingen* der *Naamwoorden* heeft, zo is 't echter ongerymd; zodaanig een Leerwyze voor te schryven in een taal, die niets zulks heeft; waarby nóg komt, dat indien iemand geen Latyn geleerd heeft, het hem noodzaakelyk een verbyftering moet veroorzaaken, indien men hem voorpraat van een *Nominativus*, *Genitivus*, *Dativus*, *Accusativus*, *Vocativus*, en *Ablativus*, daar doch in alle die *Casus* of gevallen geen verandering in de Engelsche *Naamwoorden* is, en alles, 't welk in 't Latyn door de *Buyging* betekend wordt, in 't Engelsch door 't byvoegen der *Lédekens* wordt uytgedrukt. Om dit te klaarder te toonen, zal ik het Latyns woord *Rex*, Koning, eens *declineeren*, en de Engelsche en Nederduytsche betékenis daar nevens voegen, opdat zo wel de Latynisten, als zy, die onkundig in die taal zyn, te gelyk moogen zien, dat de De-

(cli)

der ENGELSCH E TAALE. 39

clinatio in 't Engelsch niet te pas komt, dewyl 't woord zonder verandering blyft, en alleen eenige *Lédekens* en *Voorzetfels* daar by gevoegd worden.

't Eenvoudig getal.

Nom. Rex, a King, or the King, een Koning of de Koning.

Gen. Regis, of a King or of the King, eens Konings of des Konings.

Dat. Regi; to a King or to the King, aan eenen Koning, aan den Koning of den Koning.

Acc. Regem, a King or the King, eenen Koning of den Koning.

Voc. O Rex, O King, O Koning.

Abl. Rege, From a King, or from the King, van eenen Koning of van den Koning.

't Meêrvoudig getal.

Nom. Reges, Kings or the Kings, Koningen of de Koningen.

Gen. Regum, of Kings or of the Kings, der Koningen.

Dat. Regibus, to Kings or to the Kings, aan de Koningen of den Koningen.

Acc.

40 KORTE WEGWYZER

Acc. Reges, *Kings* or *the Kings*, Koningen
 of de Koningen.

Voc. O Reges, O *Kings*, O Koningen.

Abl. Regibus, *From Kings*, or *from the Kings*, Van Koningen of van de Koningen.

Dus gaat het in alle de andere *Naamwoorden*, bestaande de verandering maar alleen in 't-byvoegen der *Lédekens*. Dies-acht ik het ten eenemaal noodeloos alhier iets meerder van de *Declinatio* te spreken. Echter zou men moogen zeggen, dat de *Engelsche Naamwoorden* in 't *Eenvoudig getal*, even als de *Nederduytsche*, eenen *Genitivus* hebben, door het byvoegen van 's, als *the King's Officers*, des Konings Amptenaars. Doch dewyl de *Engelschen* in dat *Geval* voor des altydeen *Apostrophus* of Uytlaatings teeken, aldus ('s), stellen, zo schynt'er eenige reden om te gelooven dat de ('s) staat in plaats van *bis zyn of zyns*: en evenwel vervalt die aanmerking wanneer men in acht neemt, dat die ('s) ook, als men van *Vrouwen* spreekt, gebruykt wordt, als *the Queens robe*, 's Koningins tabberd.

Om nu 't gebruyk déezer verandering eens duydelijk voor oog en te stellen, zal ik een yder *Geval* met een exempel verklaaren, aldus: :

En

der ENGELSCH E TAALE.

45

En Rex,

Lo there's King,

Zie daar is de Koning.

Subditi Regis,

The Subjects of the King,

Des Konings onderdaanen.

Regi dedicatum,

Dedicated to the King,

Opgedraagen aan den Koning, of den Koning toegeëygend.

Regem vidi,

I have seen the King,

Ik heb den Koning gezien.

Ausculda ô Rex,

Hearken ô King,

Luyfter toe ô Koning.

A Rege accepi,

I have receiv'd it from the King,

Ik heb 't van den Koning ontfangen.

Uyt dit voorbeeld ziet men, dat het woord *King* altyd het zelfde blyft, zonder verandering.

Hebbende dan dus kortelyk aangewezen, waarin de gewaande *Declinatio* in het Engelsch bestaat, gaa ik over tot de

BYVOEGELYKE NAEMWOORDEN,

Welke verscheydenerley uytgangen hebben, als in. *al*, gelyk

Cer-

42 KORTE WEGWYZER

Corporal, Ligchaamlyk. *Eternal*, Eeuwig.
Spiritual, Geestelyk. *Temporal*, Tydelyk.

In *able* en *ible*; als

Abominable, Verfoejelyk. *Térrible*, Schrik-
 kelyk.

Destable, Wenschelyk. *Véndible*, Verkoo-
 pelyk.

Bálpable, Tastelyk. *Vísible*, Zigtelyk,
 zigtbaar.

Voorts is 'er een groote meenigte, die aan
 geen zékeren uytgang gebonden zynde, ook
 niet onder één hoofd konnen gebrágt wor-
 den, als

<i>Broad</i> , Breed.	<i>Narrow</i> , Smal.
<i>Deep</i> , Diep.	<i>Shallow</i> , Ondiep.
<i>Dear</i> , Dier.	<i>Cheap</i> , Goedkoop.
<i>Long</i> , Lang.	<i>Short</i> , Kort.
<i>High</i> , Hoog.	<i>Low</i> , Laag.
<i>Merry</i> , Vrolyk.	<i>Sad</i> , Droevig.

Dóch die van de *Zelfstandige Naam-*
woorden afkomstig zyn, konnen onder ee-
 nige vaste uytgangen betrokken worden, te
 weeten sommige in *full*, als

Beauti-

Beautifull, Schoon.	Beauty, Schoon- heyd.
Carefull, Zörgvuldig.	Care, Zörg.
Faithfull, Getrouw.	Faith, Geloof, trouw.
Mindfull, Indachtig.	Mind, Zin, ge- moed.
Plentifull, Overvloe- dig.	Plenty, Over- vloed.
Wilfull, Moedwillig	Will, Wil.

In som, als

Burdensom, Lastig.	Burden, Last.
Cumberfom, Beslom- merend.	Cumber, Beslom- mering.
Troublefom, Moeijelyk.	Trouble, Moeite.
Humourfom, Eenzinnig.	Humour, Aard, zin.

In y, als

Airy, Luchtig.	Air, Lucht.
Bloudy, Bloedig.	Bloud, Bloed.
Dirty, Slikkerig.	Dirt, Slik.
Guilty, Schuldig.	Guilt, Schuld, misdad.
Hairy, Haairig.	Hair, Haair.
Lowfy, Luyzig.	Lowfe, Luys.
Witty, Vernuftig.	Wit, Vernuft.

In

44 KORTE WEGWYZER

In *ly*, als

<i>Bodily</i> , Ligchaamelyk.	VAN	<i>Body</i> , Ligchaam.
<i>Brotherly</i> , Broederlyk.		<i>Brother</i> , Broeder.
<i>Earthly</i> , Aardsch.		<i>Earth</i> , Aarde.
<i>Godly</i> , Gódzalig.		<i>God</i> , Gód.
<i>Heavenly</i> , Hemelsch.		<i>Heaven</i> , Hemel.
<i>Lovely</i> , Lieflyk.		<i>Love</i> , Liefde.

In *en*, als

<i>Earthen</i> , Aarden.	VAN	<i>Earth</i> , Aard.
<i>Golden</i> , Gouden.		<i>Gold</i> , Goud.
<i>Hempen</i> , Hennipen.		<i>Hemp</i> , Hennip.
<i>Loaden</i> , Looden.		<i>Lead</i> , Lood.
<i>Wooden</i> , Houten.		<i>Wood</i> , Hout.
<i>Woollen</i> , Wollen.		<i>Wool</i> , Wol.

In *ish*, als

<i>Aguish</i> , Koortsachtig.	VAN	<i>Ague</i> , Koorts.
<i>Blackish</i> , Zwartachtig.		<i>Black</i> , Zwart.
<i>Cbildish</i> , Kinderachtig.		<i>Cbild</i> , Kind.
<i>Foolish</i> , Zótachtig.		<i>Fool</i> , Zót.
<i>Greenish</i> , Groenachtig.		<i>Green</i> , Groen.
<i>Reddish</i> , Roodachtig.		<i>Red</i> , Rood.
<i>Sweetish</i> , Zoetachtig.		<i>Sweet</i> , Zoet.
<i>Tbeevish</i> , Diefachtig.		<i>Tbief</i> , Dief.
<i>Waterish</i> , Waterachtig.		<i>Water</i> , Water.
<i>Whitish</i> , Witachtig.		<i>White</i> , Wit.
<i>Whorish</i> , Hoerachtig.		<i>Whore</i> , Hoer.

In

In *cal*, als

<i>Angelical</i> , Engels.	VAN	<i>Angel</i> , Engel.
<i>Canonical</i> , Regelmatig.		<i>Canon</i> , Regel.
<i>Musical</i> , Zangkonstig.		<i>Musick</i> , Zang- konst.

In *ous*, als

<i>Couragious</i> , Moedig.	VAN	<i>Courage</i> , Moed.
<i>Dangerous</i> , Gevaarlyk.		<i>Danger</i> , Gevaar.
<i>Marvellous</i> , Wonder- baar.		<i>Marvel</i> , Wonder.
<i>Plenteous</i> , Overvloedig	VAN	<i>Plenty</i> , Overvloed
<i>Virtuous</i> , Deugdzaam.		<i>Virtue</i> , Deugd.
<i>Zealous</i> , Yverig.		<i>Zoal</i> , Yver.

Voorts gebruyken de Engelschen ook de
uytgang *less*, even als de Nederduytschen
loos, om de beroofdheyd van iets te beté-
kenen, als

<i>Beardless</i> , Baardeloos.	VAN	<i>Beard</i> , Baard.
<i>Blameless</i> , Onopspraak- kelyk, onbesproken.		<i>Blame</i> , Schult, op- spraak, blaam.
<i>Careless</i> , Zorgeloos.		<i>Care</i> , Zorg.
<i>Comfortless</i> , Troostel- loos.	VAN	<i>Comfort</i> , Troost.
<i>Doubtless</i> , Ontwyfel- baar, zonder twyfel.		<i>Doubt</i> , Twyfel.

Father-

46 KORTE WEGWYZER

<i>Fatherless</i> , Vaderloos.	Van	<i>Father</i> , Vader.
<i>Friendless</i> , Vriendeloos.		<i>Friend</i> , Vriend.
<i>Nameless</i> , Naameloos.		<i>Name</i> , Naam.
<i>Senseless</i> , Zinneloos.		<i>Sence</i> , Zin.
<i>Supperless</i> , Zonder avondmaal.		<i>Supper</i> , Avond- maal.

Eyndelyk gebruyken de Engelschen ook het Voorzetsel *un*, in-plaats van het Nederduytsch *on*, als

Unadvised, Onbedacht. *Uncbaste*, Onkuyfch.
Unclean, Onreyn. *Unbeard*, Ongehoord.

Van de

VERGELYKING óf COMPARATIO.

De *Byvoeglyke Naamwoorden* worden desgelyks langs graaden of trappen van *Vergelykinge* (*Comparatio*) opgevoerd, om de eygentlyke hoedaanigheyd der zaken te beter uyt te drukken. Deze trappen zyn drierley, als

I. De *Stellige*, (*Positivus*) die de zaak slechts neêrstelt zo als ze is, gelyk *Great*, groot.

II. De *Vergelykende*, (*Comparativus*) welke by de *stellige* vergeleeken zynde, de hoe-
daa-

daanigheyd een trap verder voert , als *Greater* , grooter.

III. De *Overtreffende* , (Superlativus) welke de twee voorgaande overtreft , en de zaak tot de hoogste graad opvoert , als *Greatest* , de grootste. Zulx dat dan de *Vergelykende* trap door *er* , en de *Overtreffende* door *est* uytgedrukt word , by voorbeeld:

<i>Stellige.</i>	<i>Vergelykende.</i>	<i>Overtreffende.</i>
<i>Big</i> , Groot.	<i>Bigger</i> , Grooter.	<i>Biggest</i> , Grootste.

<i>Hard</i> , Hard.	<i>Harder</i> , Harder.	<i>Hardest</i> , Hardste.
<i>Rich</i> , Ryk.	<i>Richer</i> , Ryker.	<i>Richest</i> , Rykste.
<i>Wise</i> , Wys.	<i>Wiser</i> , Wyzer.	<i>Wiseft</i> , Wyfte.

Hier staat ondertusschen aan te merken , dat het woord *Big* de laatste medeklinker vedubbelt ; en zo gaat het ook met het woord *Hot* , heet ; want men zegt *Bigger* , *Hotter* , *botteft* ; en t'woord *Wise* neemt maar alleen st achter zich. Doch hiervan zyn uytgezonderd deeze *Onregelmaatige*

<i>Good</i> , Goed.	<i>Better</i> , Beter.	<i>Best</i> , Best.
<i>Bad</i> , Quaad.	<i>Worse</i> , Erger.	<i>Worst</i> , Slimst , flimmer.

<i>Many</i> ,	{	<i>Veel.</i>	<i>More</i> ,	<i>Meerder.</i>	<i>Most</i> ,	<i>Meest.</i>
<i>Much</i> ,						

<i>Littl</i> ,	{	<i>Kleyn.</i>	<i>Lesser</i> ,	<i>Kleyner.</i>	<i>Least</i> ,	<i>Kleynst</i> ,
<i>weynig.</i>						
						<i>minder.</i>

Onder.

48 KORTE WEGWYZER

Ondertuffchen zyn'er echter zeer veele *Byvoeglyke Naamwoorden*, die deeze manier van *Vergelykinge* niet onderworpen zyn, inzonderheyd zodaanige, welke eyndigen in *al*, *ate*, *ish*, *ous*, *sem*, *able*, *ible*, *ant*, *ent*, *id*, enz. Dóch tót dezelve gebruykt men de woordtjes *more* en *most*, als

General, *Algemeen*, *More general*, *Algemeener*, *Most general*, *Algemeenst*.

Obstinate, *Hardnekkig*, *More obstinate*, *Hardnekkiger*, *Most obstinate*, *Hardnekkigst*.

Peevish, *Kribbig*, *More Peevish*, *Kribbiger*, *Most Peevish*, *Kribbigst*.

Zealous, *Yverig*, *More zealous*, *yveriger*, *Most zealous*, *yverigst*.

Dámnable, *Verdoemelyk*, *More dámnable*, *verdoemelyker*, *Most dámnable*, *verdoemelykst*.

Visible, *Zigtelyk*, *More visible*, *zigtelyker*, *Most visible*, *Zigtelykst*.

Exórbitant, *Uytspoorig*, *More exórbitant*, *uytspooriger*, *Most exórbitant*, *uytspoorigst*.

Excellent, *Uytneemend*, *More excellent*, *uytneemender*, *Most excellent*, *uytneemendst*.

Rigid, *Streng*, *More rigid*, *strenger*, *Most rigid*, *strengst*.

Van

Van de

VOORNAAM-WOORDEN.

Voornaam-woorden worden aldus genoemd, omdat zy meestendeels voor, óf in de plaats van een *Naamwoord*, gesteld worden, wanneer de reden zulks vereyscht. Dezelve zyn van verscheydenerleye soorten, naame-lyk

Aanwyzende óf Demonstrativa.

Eenvoudig.

*I, Ik, Me, my.
Tbou, Gy, Tbee, u*

*He, Hy, Him, hem. }
She, Zy, Her, haar. }
Tbis, Deeze, dit.
Tbat, Die, dat.*

Meervoudig.

*We, Wy, Us, ons,
Ye, Gylieden, You, u-
lieden.*

Tbey, Zy, Them, hen, haar.

These, Deeze.

Those, Die, die gene.

Voorts gebruyken de Engelschen 't woord-
tje *self* met een zeer krachtigen naadruk, al-
dus, *I my self, Ik zelf, Tbou thy self, gy
zelf, He him self, hy zelf, She her self, zy
zelve, We our selves, wy zelfs, You your
selves, gylieden zelve, Tbey them selves,
zy zelve.*

C

Be.

50 KORTE WEGWYZER

Betrekkelijke of Relativa.

Which, Welk, dewelke, wie.

Who, Wie, welke, *Whose*, wiens, *Whom*, wien.

What, Wat.

It, Het, het zelve. *They*, *them*, de gene, dezelve, ze.

Bezittelyke of Possessiva.

Eenvoudig.

My, } *Myn*, my-

Mine, } ne.

Thy, } *Uw*, u-

Thine, } we.

His, *Zyn*, *zyne*.

Her, *Haar*, *haare*.

Its, *Deszelfs*, *zyn*.

Meervoudig.

Our, }

Ours, } *Ons*, onze.

your, } *U lieder*, u-

yours, } we.

Their, } *Hun*, hun

Theirs, } ne, haare,

heur.

De Onbepaalde Voornaam-woorden zyn deeze

All, *Alle*, alles.

Every, *Yder*.

Every one, een *Yder*,
een iegelyk.

Any, *Eenig*, iemand.

Any one, } iemand.

Any body, }

None, *Niemand*.

Certain, *Zeker*.

Such, *Zulk*, zodanig.

Same, *Zelfde*.

Another, een *Ander*.

Who

Ik

der ENGELSCHÉ TAALE. 51

<i>Whatever</i> ,	} Al wat,	<i>Whoever</i> ,	} Al wie,
<i>Whatsoever</i> ,		<i>Whosoever</i> ,	
<i>Some</i> ,	Sommige, eenige.	<i>Self</i> ,	Zelf.
<i>Some body</i> ,	Iemand.	<i>the Self Same</i> ,	de zelfste, de eigenste.
		<i>Ones self</i> ,	him self, Zich zelve.

Van de

WERK·WOORDEN.

Werk-woorden zyn alzo genoemd, om dat door dezelve het zyn, de werking of doening, en de lyding van iets betekend wordt. Zy zyn eenige verandering onderworpen, die de Spraakkundigen *Vervoeging* (*Conjugatio*) noemen: Doch dewyl in de manier deszelfs geen zonderling verschil is aan 't Nederduytsch, zo zal ik den Leerling hier niet ophouden met eene beschryving van de *Getallen*, *Persoonen*, *Tyden* en *Wyzen*, dewyl een Hóllander, die Engels wil spreken, in zyn eygen taal reeds geleerd heeft, van het gene tegenwoordig is, niet te zeggen, dat het nóg geschieden is, of het gene toekomend is, uyt te drukken door een spreekwyze, die betekent, dat het al geschied is; en daar beneven wel weet, *What* *Ik*, *gy*, *by* op een persoon, en *Wy*, *gylieden*,

31 KOKTE WEGWYZER.

den, zy, op verscheydene personen opzigt heeft: En gelyk men op het Nederduytsch de *Wenschende* óf *Onderzoekelyke wyze* door byvoeginge van de woordekens *dat, mogt, zoud* uytdukt, zo geschiedt het ook in 't Engelsch. Tot welken eynde ik daar van eenige voorbeelden zal ter neêrstellen, en een begin maaken met het *Helpwoord, to HAVE, Hebben.*

De TOONENDE WYZE.

(MODUS INDICATIVUS.)

De Tegenwoordige tyd.

Eenvoudig.

Meervoudig.

*I HAVE, Ik heb.
Thou hast, Gy hebt.
He bath, óf bas, Hy heeft.*

*We have, Wy hebben.
Ye have, Gylieden hebben.
They have, Zy hebben.*

De Onvolkomen verleden tyd.

Eenvoudig.

Meervoudig.

*I bad, Ik had.
Thou badst, Gy hadt.
He bad, Hy had.*

*We bad, Wy hadden.
Ye bad, Gylieden hadden.
They bad, Zy hadden.*

De Volkomen verleden tyd.

<i>Eenvoudig.</i>	<i>Meervoudig.</i>
<i>I have had, Ik heb gehad.</i>	<i>We have had, Wy hebben gehad.</i>
<i>Thou hast had, Gy hebt gehad.</i>	<i>Ye have had, Gylieden hebt gehad.</i>
<i>He has had, Hy heeft gehad.</i>	<i>They have had, Zy hebben gehad.</i>

De meer als volkomen verleden tyd.

<i>Eenvoudig.</i>	<i>Meervoudig.</i>
<i>I had had, Ik hadt gehad.</i>	<i>We had had, Wy hadden gehad.</i>
<i>Thou hadst had, Gy hadt gehad.</i>	<i>Ye had had, Gy lieden hadt gehad.</i>
<i>He had had, Hy had gehad.</i>	<i>They had had, Wy hadden gehad.</i>

De Toekomende tyd.

<i>Eenvoudig.</i>	<i>Meervoudig.</i>
<i>I shall óf Will have, Ik zal hebben.</i>	<i>We shall óf Will have, Wy zullen hebben.</i>
<i>Thou shalt óf Wilt have, Gy zult hebben.</i>	<i>Ye shall óf Will have, Gy lied. zult hebben.</i>
<i>He shall óf Will have, Hy zal hebben.</i>	<i>They shall óf Will have, Zy zullen hebben.</i>

Hier staat nóg tans aan te merken, dat; hoewel 't by de Engelschen zeer gemeen is dit woordje *will* voor *zal* óf *zullen* te gebruyken, het echter ook daarom zeer dikwils zyne eygene betékenis behoudt; want als men op 't Engelsch wil zeggen, *Ik wil het doen*, zo zegt men: *I will do it.*

De

GEBIEDENDE WYZE.

(MODUS IMPERATIVUS.)

Eenvoudig.

Have óf *Have* *tbou*,
Heb óf *Hebt* *gy*.

Let *him* *have*, *Laat*
hem hebben.

Meervoudig.

Have *we* óf *Let* *us*
have, *Hebben* *we* óf
laat *ons* hebben.

Have *ye*, *Hebt* *gy*
lieden.

Let *them* *have*, *Laat*
ze hebben, *laat* *hen*
hebben.

De WENSCHENDE óf ONDERVOEGELYKE WYZE (OPTATIVUS *vel* SUBJUNCTIVUS) wordt uytgedrukt door 't byvoegen van de woordtjes *That*, *might*, *could*, *would*; als by voorbeeld.

De

De Tegenwoordige en Onvolkomen
verleden tyd.

Eenvoud.

That	{	<i>I had,</i>	}	Dat	{	<i>Ik hadt.</i>
		<i>Thou hadst,</i>				<i>Gy hadt.</i>
		<i>He had,</i>				<i>Hy hadt.</i>

Meervoud.

That	{	<i>We had,</i>	}	Dat	{	<i>Wy hadden.</i>
		<i>Ye had,</i>				<i>Gylieden hadt.</i>
		<i>They had.</i>				<i>Zy hadden.</i>

De Onbepaalde tyd.

Eenvoud.

<i>I might, could, should</i>	<i>Ik mogt, kon of</i>
<i>of would have,</i>	<i>zoude hebben.</i>
<i>Thou might, couldst,</i>	<i>Gy mogt, kondet</i>
<i>shouldst of wouldst</i>	<i>of zoudt hebben.</i>
<i>have.</i>	
<i>He might, could, should</i>	<i>Hy mogt, kon of</i>
<i>of would have,</i>	<i>zoude hebben.</i>

Meervoud.

<i>We might, could, should</i>	<i>Wy mogten, kon-</i>
<i>of would have.</i>	<i>den of zouden</i>
	<i>hebben.</i>

56 KORTE WEGWYZER.

Ye might, could, should of would have. Gylieden mogt, konden of zouden hebben.

They might, could, should of would have. Zy mogten, konden of zouden hebben.

En zo ook in alle de andere tyden, als:

I might have had, | Ik mogt gehad hebben.

I should have had, | Ik zou gehad hebben.
I could have had, | Ik kon gehad hebben.
enz.

De ONBEPAAALDE WYZE.

(INFINITIVUS.)

to Have, Hebben. | *to Have had,* Gehad hebben.

Het Deelwoord.

Having, Hebbende. | *Having had,* Hebbende gehad.

't Helpwoord *I Am,* Ik ben, wordt aldus veranderd.

De:

De TOONENDE WYZE.

De Tegenwoordige tyd.

Eenvoud.

I AM, Ik ben.
Tbou art, Gy bent.
He is, Hy is.

Meervoud.

We are, Wy zyn.
You are, Gylieden zyt.
They are, Zy zyn.

De Onvolkomen verléden tyd.

Eenvoud.

I was, Ik was.
Thou was, Gy waart.
He was, Hy was.

Meervoud.

*We were, Wy waa-
ren. (waart.*
Ye were, Gylieden
*They were, Zy waa-
ren.*

De Volkomen verléden tyd.

Eenvoud.

I have been, Ik heb óf ben geweest.
Tbou hast been, Gy hebt óf bent geweest.
He hath been. Hy heeft óf is geweest.

Meervoud.

We have been, Wy hebben of zyn geweest.
*Ye have been, Gylieden hebt óf zyt ge-
weest.*
They have been. Zy hebben of zyn geweest.

58 KORTE WEGWYZER

De meer als volkōmen verlēden tyd.

Eenvoud.

<i>I had been,</i>		<i>Ik had of was geweest.</i>
<i>Tbou hadst been,</i>		<i>Gy had of waart geweest.</i>
<i>He had been.</i>		<i>Hy had of was geweest.</i>

Meervoud.

<i>We had been,</i>		<i>Wy hadden of waaren ge- weest.</i>	<i>(weest.</i>
<i>Te had been,</i>		<i>Gylieden hadt of waart ge-</i>	
<i>Tbey had been.</i>		<i>Zy hadden of waaren ge- weest.</i>	

De Tegenwoordige tyd.

Eenvoud.

<i>I shall of will be,</i>	<i>Ik zal zyn</i>	} <i>of weezen.</i>
<i>Tbou shalt of wilt be,</i>	<i>Gy zult zyn</i>	
<i>He shall of will be.</i>	<i>Hy zal zyn</i>	

<i>We shall of will be,</i>	<i>Wy zullen zyn</i>	} <i>of wee- zen.</i>
<i>Te shall of will be,</i>	<i>Gylieden zult zyn</i>	
<i>Tbey shall of will be.</i>	<i>Zy zullen zyn</i>	

De GEBIEDENDE WYZE.

Eenvoud.

*Be thou, Wees gy.
Let him be, Dat hy zy.*

Meer.

Meervoud.

Be we of Let us be, Zynwe of laat ons zyn.

Be ye, Weeft of zyt gylieden.

Let them be, Dat zy zyn of laat hen zyn.

De WENSCHENDE of ONDER-
VOEGELYKE WYZE.

De Tegenwoordige tyd.

Eenvoud.

That	{	I be,	Dat	{	Ik zy.
		Thou heest,			Gy zyt.
		He be,			Hy zy.

Meervoud.

That	{	We be,	Dat	{	Wy zyn.
		Ye be,			Gylieden zyt.
		They be,			Zy zyn.

De Onvolkomen verleden tyd.

Eenvoud.

That	{	I were,	Dat	{	Ik waar.
		Thou wert,			Gy waart.
		He were,			Hy waare.

Meervoud.

That	{	We were,	Dat	{	Wy waaren.
		Ye were,			Gylieden waart.
		They were,			Zy waaren.

De Volkomen verleden tyd.

Eenvoud.

When	{	I have been,	Als	{	Ik geweest ben
		Tbou hast been,			of heb.
		He hath been,			Gy geweest bent of hebt.
					Hy geweest is of heeft.

Meervoud.

When	{	We have been,	Als	{	Wy geweest zyn
		Ye have been,			of hebben.
		They have been,			Gyl. geweest zyt of hebt.
					Zy geweest zyn of hebben.

De meer als verleden tyd.

Eenvoud.

If	{	I had been,	Zo	{	Ik geweest waare
		Tbou hadst been,			of hadde.
		He had been,			Gy geweest waart of hadt.
					Hy geweest waare of hadde.

Meer.

Meervoud.

If	{	<i>We had been,</i>	{	<i>Wy geweest waaren</i>
		<i>Ye had been, Zo</i>		<i>of hadden.</i>
		<i>They had been,</i>		<i>Gyl. geweest waart</i>
				<i>of haddet.</i>
				<i>Zy geweest waaren</i>
				<i>of hadden.</i>

De Toekomende tyd.

Eenvoud.

<i>When</i>	{	<i>I shall or</i>	{	<i>Ikzyn of wee-</i>
		<i>will be,</i>		<i>zen zal.</i>
		<i>Thou shalt or Wan-</i>		<i>Gyzyn of</i>
		<i>wilt be, neer</i>		<i>weezen zult.</i>
		<i>He shall or</i>		<i>Hyzyn of</i>
		<i>Will be,</i>		<i>weezen zal.</i>

Meervoud.

<i>When</i>	{	<i>We shall or</i>	{	<i>Wyzyn of</i>
		<i>will be,</i>		<i>weezen zullen.</i>
		<i>Ye shall or Wan-</i>		<i>Gylidenzyn of</i>
		<i>will be, neer</i>		<i>weezen zult.</i>
		<i>They shall or</i>		<i>Zyzyn of wee-</i>
		<i>will be,</i>		<i>zen zullen.</i>

De Onderstellende toekomende tyd.

	<i>Eenvoud.</i>
<i>I should be,</i>	Ik zou zyn of weezen.
<i>Thou shouldst be,</i>	Gyzoudt zyn of weezen.
<i>He should be,</i>	Hy zou zyn of weezen.
	<i>Meervoud.</i>
<i>We should be,</i>	Wy zouden zyn of weezen.
<i>Ye should be,</i>	Gylied. zoud zyn of weezen.
<i>They should be,</i>	Zy zouden zyn of weezen.

De ONBEPAALENDE WYZE.

De tegenwoordige tyd. *To be,* Zyn of weezen.

De verléden tyd. *To have been,* Geweest te zyn.

De Deelwoorden.

Tegenwoordig. *Being,* Zynde of weezende.

Verlédén. *Been,* Geweest.
Having been, Geweest zynde of hebbende.

Hebbende dus voorbeelden gegeven van de *Vervoeging* der twee voornaamste *Helpwoorden*, zal ik, eer ik tót andere *Werkwoorden*

der ENGELSCH E TAALE 63

woorden overgaa, nóg eenige *Helpwoorden*, die in de *tyden* gebreklyk zyn, en meerder by andere *Werkwoorden* gevoegd, dan alleen gebruykt worden, alhier ter neêrstellen: naamelyk *Can, could, may, might, will, would, should, ought* en *must*.

Tegenwoordig.

Eenvoud.

I CAN, Ik kan,
Thou canst, Gy kont.
He can, Hy kan.

Meervoud.

We can, Wy konnen.
Ye can, Gylied. kon.
They can, Zy konnen.

Onvolmaakt verleden.

Eenvoud.

I COULD, Ik kon
of konde.
Thou couldest, Gy
kondt.
He could, Hy kon.

Meervoud.

We could, Wy kon-
den.
Ye could, Gylieden
kondet. (den.
They could, Zy kon-

Tegenwoordige.

Eenvoud.

I MAY, Ik mag.
Thou mayst, Gy
moogt.
He may, Hy mag.

Meervoud.

We may, Wy moo-
gen.
Ye may, Gylieden
moogt. (gen.
They may, Zy moo-
On-

64. KORTE WEGWYZER

Onvolmaakt verlēden.

<i>Eenvoud.</i>	<i>Meervoud.</i>
<i>I MIGHT, Ik mogt.</i>	<i>We might, Wy mogten.</i>
<i>Tbou mightest, Gy mogt.</i>	<i>Ye might, Gylieden mogt. (ten.</i>
<i>He might, Hy mogt.</i>	<i>They might, Zy mogt.</i>

Tegenwoordig.

<i>Eenvoud.</i>	<i>Meervoud.</i>
<i>I WILL, Ik wil of zal.</i>	<i>We will, Wy willen of zullen.</i>
<i>Tbou wilt, Gy wilt of zult.</i>	<i>Ye will, Gylieden wilt of zult.</i>
<i>He will, Hy wil of zal.</i>	<i>They will, Zy willen of zullen.</i>

Onvolmaakt verlēden.

<i>Eenvoud.</i>
<i>I WOULD, Ik wilde, wou of zou.</i>
<i>Tbou wouldest, Gy wildet, woudt of zoudt.</i>
<i>He would, Hy wilde, wou of zou.</i>

<i>Meervoud.</i>
<i>Wy would, Wy wilden, wouden of zouden.</i>
<i>Ye would, Gylieden wildet, woudet of zouden.</i>
<i>They would, Zy wilden, wouden of zouden.</i>

Te-

der ENGELSCH E TAALE. 65

Tegenwoordig.

Eenvoud.

Meervoud.

<i>I SHALL, Ik zal.</i>	<i>We shall, Wy zullen.</i>
<i>Thou shalt, Gy zult.</i>	<i>Ye shall, Gylied. zult.</i>
<i>He shall, Hy zal.</i>	<i>They shall, Zy zullen.</i>

Onvolmaakt verleden.

Eenvoud

Meervoud.

<i>I SHOULD, Ik zou.</i>	<i>We should, Wy zouden.</i>
<i>Thou shouldest, Gy zoudt.</i>	<i>Ye should, Gylieden zoudt. (den.</i>
<i>He should, Hy zou.</i>	<i>They should, Zy zou-</i>

Ought, als:

Eenvoud.

I OUGHT, Ik behoor, behoorde, of moet en most.
Thou oughtest, Gy behoort, behoorder, of moet en most.
He ought, Hy behoort, behoorde, of moet en most.

Meervoud.

We ought, Wy behooren, behoorden, of moeten en mosten.

Ye

66 KORTE WEGWYZER

Ye ought, Gylieden behoort, behoordet, *of* moet en most.

Tbey ought, Zy behooren, behoorden, *of* moeten en mosten.

Must, als :

Eenvoud.

Meervoud.

I must, Ik moet *of* most. *We must*, Wy moeten *of* mosten.

Thou must, Gy moet *of* most. *Ye must*, Gylieden moet *of* most.

He must, Hy moet *of* most. *Tbey must*, Zy moeten *of* mosten.

Hoewel nu deeze bovenstaande *Gebreke-lyke Helpwoorden* niet de voorste in den rang gesteld sijn, echter zou het voor den Leerling niet quaalyk voegen, dezelve 't eerst te leeren; omdat geen *Werkwoord* door alle deszelfs *wyzen en tyden*, zonder 't behulp van eenige derzelver, kan geleyd worden, gelyk het gevolg genoegzaam zal toonen. Doch ik zal hier des Leerlings hoofd niet breeken, met volgens de Latynsche manier te zeggen, dat 'er vier *Conjugatien* zyn; want schoon eenige zulk een verdeeling hebben gemaakt, nógtans bevindt men, dat de uytzonderingen *of* onregelmatige woorden zo veel zyn, dat het inderdaad ligter valt,

der ENGELSCH E TAALE 67

valt, zich met zo een gebreklyke regelmaat
gansch niet te bemoeijen, en alleen door 't
gebruyk te leeren, hoe de verscheydene
Werkwoorden in den *Onvolkomen verleden*
tyd geboogen worden. Ik zal derhalven
een voorbeeld geven van 't *bedryvend woord*,
(*Activum*) to Love, Beminnen, liefhebben.

De

TOONENDE WYZE.

Tegenwoordige tyd.

Eenvoud.

Meervoud.

I LOVE, Ik bemin.

We love, Wy bemin-
nen.

Thou lovest, Gy be-
mint.

Ye love, Gylieden be-
mint.

He loveth óf loves,
Hy bemint.

They love, Zy bemin-
nen.

Deeze zelfde tyd wordt ook met byvoe-
ginge van het woordtje *Do* uytgedrukt, met
dit onderscheyd nochtans, dat deeze t'zamen-
gevoegde wyze van spreken wat krachtiger
van naadruk is, gelyk ook in myn Woorden-
boek onder 't woord *Do* is aangewezen.

Een-

68 KORTE WEGWYZER

Eenvoud.

I do love, Ik bemin.

Thou dost love, Gy bemint.

He doth love, Hy bemint.

Meervoud.

We do love, Wy beminnen.

Ye do love, Gylieden bemint.

They do love, Zy beminnen.

Onvolkomen verleden tyd.

Deeze tyd wordt ook even als de tegenwoordige op tweederley wyze uytgedrukt, aldus:

Eenvoud.

I loved of did love, Ik beminde.

Thou lovedst of didst love, Gy beminde.

He loved of did love, Hy beminde.

Meervoud.

We loved of did love, Wy beminden.

Ye loved of did love, Zy beminden.

They loved of did love, Zy beminden.

Volkomen verleden tyd.

Eenvoud.

I have

Thou hast

He hath

Ik heb

Gy hebt

Hy heeft

loved, Gy bemind.
Hy heeft

Meer-

der ENGELSCH E TAALE.

69

Meervoud.

<i>We have</i>	} loved,	<i>Wy hebben</i>	} bemind.
<i>Ye have</i>		<i>Gylied. hebt</i>	
<i>They have</i>		<i>Zy hebben</i>	

Meer als volkomen verleden tyd.

Eenvoud.

<i>I had</i>	} loved,	<i>Ik hadt</i>	} bemind.
<i>Thou hadst</i>		<i>Gy hadt</i>	
<i>He had</i>		<i>Hy hadt</i>	

Meervoud.

<i>We had</i>	} loved,	<i>Wy hadden</i>	} bemind.
<i>Ye had</i>		<i>Gylied. hadt</i>	
<i>They had</i>		<i>Zy hadden</i>	

Toekomende tyd.

Eenvoud.

<i>I shall or will</i>	} love,	<i>Ik zal beminnen.</i>
<i>Thou shalt or wilt</i>		<i>Gy zult beminnen.</i>
<i>He shall or will</i>		<i>Hy zal beminnen.</i>

Meervoud.

<i>We shall or will</i>	} love,	<i>Wy zullen</i>	} beminnen.
<i>Ye shall or will</i>		<i>Gyl. zult</i>	
<i>They shall or will</i>		<i>Zy zullen</i>	

De

De

GEBIEDENDE WYZE.

*Eenvoud.**Love of love thou ,
Bemin.**Let him love, Dat hy
beminne.**Meervoud.**Let us love , Bemin-
nen we.**Love of love ye , Be-
mint Gylieden.**Let them love , Dat
zy beminnen.*De WENSCHENDE of ONDER-
VOEGLYKE WYZE.*Tegenwoordige en toekomstige tyd.**Eenvoud.**That I may love ,**Dat ik beminne of
mag beminnen.**That thou mayst lo-
ve ,**Dat gy bemint of
moogt beminnen.**That he may love ,**Dat hy beminne of
mag beminnen.**Meervoud.**That we may love ,**Dat wy beminnen of
moogen bemin-
nen.**That*

der ENGELSCH E TAALE. 71

<i>That ye may love ;</i>	Dat gylieden bemin- net of moogt bemin- nen.
---------------------------	--

<i>That they may love ,</i>	Dat zy beminnen of moogen beminnen.
-----------------------------	--

Onvolkomen verlēden tyd.

Eenvoud.

<i>That I loved of did love.</i>	Dat ik beminde.
--------------------------------------	-----------------

<i>That thou lovedst of didst love ,</i>	Dat gy beminde.
--	-----------------

<i>That he loved of did love ,</i>	Dat hy beminde.
--	-----------------

Meervoud.

<i>That we loved of did love ,</i>	Dat wy beminden.
--	------------------

<i>That ye loved of did love ,</i>	Dat gylieden bemin- det.
--	-----------------------------

<i>That they loved of did love ,</i>	Dat zy beminden.
--	------------------

Dus kan men ook zeggen :

Eenvoud.

<i>Thô I might love ,</i>	Schoon ik beminde of mocht beminnen.
---------------------------	---

Tha

72 KORTE WEGWYZER.

<i>Thô thou mightest love,</i>	Schoon gy beminde of mogt beminnen.
<i>Thô he might love,</i>	Schoon hy beminde of mogt beminnen.

Meervoud.

<i>Thô we might love,</i>	Schoon wy beminden of mogten beminnen.
---------------------------	--

<i>Thô ye might love,</i>	Schoon gylieden bemindet of mogtet beminnen.
---------------------------	--

<i>Thô they might love,</i>	Schoon zy beminden of mogten beminnen.
-----------------------------	--

Volkomen verlêden tyd.

Eenvoud.

<i>Thô I have loved,</i>	Schoon ik bemind heb.
--------------------------	-----------------------

<i>Thô thou hast loved,</i>	Schoon gy bemind hebt.
-----------------------------	------------------------

<i>Thô he hath loved,</i>	Schoon hy bemind heeft.
---------------------------	-------------------------

Meervoud.

<i>Thô we have loved,</i>	Schoon wy bemind hebben.
---------------------------	--------------------------

<i>Thô ye have loved,</i>	Schoon gylieden bemind hebt.
---------------------------	------------------------------

<i>Thô they have loved,</i>	Schoon zy bemind hebben.
-----------------------------	--------------------------

Maar

Meer als volkomen verleeden tyd.

Eenvoud.

<i>If I had loved,</i>		Zo ik bemind hadt.
<i>If thou hadst loved,</i>		Zo gy bemind hadt.
<i>If he had loved,</i>		Zo hy bemind hadt.

Meervoud.

<i>If we had loved,</i>		Zo wy bemind hadden.
<i>If ye had loved,</i>		Zo gylieden bemind hadt.
<i>If they had loved,</i>		Zo zy bemind hadden.

Toekomende tyd.

Eenvoud.

<i>When I shall love,</i>		Als ik beminnen zal.
<i>When thou shalt love,</i>		Als gy beminnen zult.
<i>When he shall love,</i>		Als hy beminnen zal.

Meervoud.

<i>When we shall love,</i>		Als wy beminnen zullen.
----------------------------	--	-------------------------

D

When

74 KORTE WEGWYZER

<i>When ye ſhall love,</i>	Als gylieden bemin-
	nen zult.
<i>When they ſhall love,</i>	Als zy beminnen zul-
	len.

Tweede toekomende tyd.

Eenvoud.

<i>When I ſhall have lo-</i>	Als ik bemind zal
<i>ved,</i>	hebben.
<i>When thou ſhalt have</i>	Als gy bemind zult
<i>loved,</i>	hebben.
<i>When he ſhall have</i>	Als hy bemind zal
<i>loved,</i>	hebben.

Meervoud.

<i>When we ſhall have</i>	Als wy bemind zul-
<i>loved,</i>	len hebben.
<i>When ye ſhall have</i>	Als gylieden bemind
<i>loved,</i>	zult hebben.
<i>When they ſhall have</i>	Als zy bemind zul-
<i>loved,</i>	len hebben.

Onderſtellende toekomende tyd.

Eenvoud.

<i>I ſhould love,</i>	Ik zou beminnen.
<i>Thou ſhouldeſt love,</i>	Gy zoudt beminnen.
<i>He ſhould love,</i>	Hy zou beminnen.

Meer.

Meervoud.

<i>We should love,</i>	Wy zouden bemin-
<i>You should love,</i>	nen,
<i>They should love,</i>	Gylieden zoudt be-
	minnen.
	Zy zouden bemin-
	nen.

Tweede onderstellende toekomstige tyd.

<i>When I should have</i>	Wanneer ik bemind
<i>loved, &c.</i>	zoude hebben, enz.

Onder de *Ondervoeglyke wyze* zyn ook te rekenen deeze manieren van spreken :

<i>I could have loved,</i>	Ik zou hebben kon-
<i>Thou couldst have</i>	nen beminnen.
<i>loved, &c.</i>	Gy zou hebben kon-
	nen beminnen, enz.

Desgelyks :

<i>I would have loved,</i>	Ik zou bemind heb-
<i>&c.</i>	ben, enz.
<i>I might have loved,</i>	Ik had kunnen be-
<i>&c.</i>	minnen, enz.

D 2

De

* KORTE WEGWYZER

De ONBEPAALENDE WYZE

De Tegenwoordige tyd.
To love, Beminnen.

De Verleeden tyd.
To have loved, Bemind te hebben.

De Deelwoorden.

Tegenwoordig.
Loving, Beminnende.

Verleeden.
Loved, Bemind.
Having loved, Bemind hebbende.

Dit *Bedryvend Werkwoord* (Activum) dus doorloopen hebbende, blyft nóg overig te zeggen, dat het *Lydend woord* (Passivum) uytgedrukt wordt door het helpwoord *Am*, in deezer voegen :

De TOONENDE WYZE.

Tegenwoordige tyd.

I am loved, Ik word *óf* ben bemind.

Onvolkomen verleeden tyd.
I was loved, Ik wierd *óf* was bemind.

Vol-

der ENGELSGHE TAALE. 77

Volkomen verleeden tyd.

I have been loved, Ik ben of heb bemind geweest.

Meer als volkomen verleeden tyd.

I had been loved, Ik was of had bemind geweest.

Toekomende tyd.

I shall or will be loved, Ik zal bemind worden of zyn.

De GEBIEDENDE WYZE.

Eenvoud.

Be thou loved,
Let him be loved,

Wees gy bemind.
Dat hy bemind wor-
de.

Meervoud.

Let us be loved,

Dat wy bemind wor-
den.

Be ye loved,

Weest gyliden be-
mind.

Let them be loved,

Dat zy bemind wor-
den.

De WENSCHENDE of ONDER-
VOEGLYKE WYZE.

Tegenwoordige tyd.

That I be loved,

{ Dat ik bemind wor-

May I be loved,

{ de of zy.

D 3.

On-

78 KORTE WEGWYZER

Onvolkomen verleeden tyd.

That I were loved, } Dat ik bemind wier-
That I might be loved, } de of waare.

Volkomen verleeden tyd.

That I have been loved,
 Dat ik bemind geweest ben of heb.

When I have been loved,
 Wanneer ik bemind geweest ben.

Meer als volkomen verleeden tyd.

That I had been loved,
 Dat ik bemind geweest waare of hadde.

When I had been loved,
 Wanneer ik bemind geweest waare of had-
 de. Toekomende tyd.

When I shall or will be loved, Als ik bemind
 zal zyn of weezen.

De ONBEPAALENDE WYZE.

De Tegenwoordige tyd.

To be loved, Bemind worden of zyn.

To have been loved, Bemind geweest zyn
 of hebben.

Het Deelwoord.

Loved, Bemind.

Merk. Het gene in 't *Bedryvend* woord,
 van 't gebruyk der *Helpwoorden*, *would,*
could, *should* is gezegd geweest, vindt hier
 ook

ook plaats, en kan gebruykt worden als de zaak zulks vereyscht.

Vólgens dit voorbeeld moet men alle de andere Werkwoorden *Conjugeeren*: dóch echter aanmerken, dat de verandering, die de *Werkwoorden* in den *Onvolkoomen verleeden tyd* hebben, zeer verscheyden is; want het woord *Love* heeft *Loved*: maar men vindt, behalven de veelvuldige andere veranderingen, ook *Werkwoorden*, die in dat geval geen veranderingen toelaaten: als, *I beat*, Ik slaa en sloeg. *I burst*, Ik berst en borst. *I cast*, Ik werp en wierp. *I eat*, Ik eet en at. *I spit*, Ik spuw en spoog. *I put*, Ik stel, doe, en stelde, deed. *I shut*, Ik sluyt en sloot. *To Cut*, Snyden. *Cut*, gesneden, enz.

Dóch nademaal de meeste aan veranderinge onderworpen zyn, en sommige daar van onder één hoofd kunnen betrokken worden, zo zyn hier de naavólgende neêr-gesteld; waar uyt den Leerling staat aan te merken, dat gelykerwys de *Onbepaalende wyze* van een *Werkwoord*, en de *eerste persoon* van den *tegenwoordigen tyd* der *Toonende wyze* één en dezelfde is, bestaande de verandering maar alleen in de byvoeging van het *Voornaam-woord I*, en 't *Ledeken to*, (by voorbeeld, *I Love*, Ik bemin, *to Love*, Beminnen) zo is ook meest altyd de eerste persoon der *Onvolkomen verleeden tyd*, en het *Deel-*

80 KORTE WEG WYZER

woord der *Verleden tyd* één en 't zelve, als *I Loved*, Ik beminde, *Loved*, Bemind, zynde echter eenige woorden daar van uytgezonderd.

I. Gelykerwys dan 't woord *Love* met een fillaab verlengd wordt, als *Loved*, zo zyn 'er meer *Werkwoorden*, die desgelyks een fillaab tót zich nemen, als:

- to *Boast*, Roemen, pochgen.
Boasted, Beroemd, gepocht.
- te *Bridle*, Breydelen.
Bridled, Gebreydeld.
- to *Maintain*, Handhaaven.
Maintained, Gehandhaafd.
- to *Mend*, Verbéteren.
Mended, Verbéterd.
- to *Signify*, Betékenen.
Signified, Betékend.
- to *Vanish*, Verdwynen.
Vanished, Verdweenen.

II. De volgende veranderen *ec* in *e*, als:

- to *Bleed*, Bloeden.
Bled, Gebloed.
- to *Creep*, Kruypen.
Crept, Gekroopen.
- to *Feed*, Voeden.
Fed, Gevoed.

to *Feel*,

den ENGELSCHEN TAAL. 81

- to *Feel*, Voelen.
Felt, Gevoeld.
to *Keep*, Bewaaren.
Kept, Bewaard.
to *Meet*, Ontmoeten.
Met, Ontmoet.
to *Sleep*, Slaapen.
Slept, Geslaapen.
to *Sweep*, Veegen.
Swept, Geveegt.

Hier onder zou men ook kunnen betrekken

- to *Cleave*, Klooven.
Cleft, Geklooft.
to *Leave*, Verlaaten.
Left, Verlaaten.
to *Lead*, Leyden.
Led, Geleyd.
to *Read*, Leezen.
Read, ('t welk men uytspreekt *red*) geleezen.

III. Sommige veranderen *d* in *t*, als:

- to *Bend*, Buygen.
Bent, Geboogen.
to *Lend*, Leenen.
Lent, Geleend.
to *Rend*, Scheuren.
Rent, Gescheurd.

D. 5

to *Spend*,

to *Spend*, Verteeren.

Spent, Verteerd.

IV. Sommige veranderen *i* in *u*,

to *Drink*, Drinken.

Drunk, Gedronken.

to *Fling*, Werpen.

Flung, Geworpen.

to *Ring*, Luyen.

Rung, Geluyd.

to *Sink*, Zinken.

Sunk, Gezonken.

to *Spring*, Springen.

Sprung, Gesprongen.

to *Swim*, Zwemmen.

Swoum, Gezwommen.

to *Wring*, Wringen.

Wrung, Gewrongen.

to *Strike*, Slaan.

Struk, Geslagen.

to *Stink*, Stinken.

Stunk, Gestonken.

V. Sommige veranderen *i* in *ou*, als :

to *Bind*, Binden.

Bound, Gebonden.

to *Find*, Vinden.

Found, Gevonden.

to *Wind*, Winden

Wound, Gewonden.

VI. Som

der ENGELSCH E TAALE. 83

VI. Sommige neemen *gibt* tot zich, betreffens eenige andere verandering, als:

- to Bring*, Brengen.
- Brought*, Gebragt.
- to Buy*, Koopen,
- Bought*, Gekocht.
- to Catch*, Vangen.
- Caught*, Gevangen, en *Catch'd*.
- to Fight*, Vechten.
- Fought*, Gevochten.
- to Seek*, Zoeken.
- Soaght*, Gezocht.
- to Think*, Denken.
- Thought*, Gedacht.
- to Teach*, Onderwyzen.
- Taught*, Onderweezen.
- to Work*, Werken.
- Wrought*, Gewrócht.

VII. Voorts zyn 'er veele woorden, die men niet zo wel onder een zéker hoofd betrekken kan, als:

- to Ask*, Vraagen.
- Askt*, Gevraagt.
- to Smell*, Ruyken,
- Smelt*, Gerooken.
- to Sell*, Verkoopen.
- Sold*, Verkocht.

84 KORTE WEGWYZER

to Stand, Staan.

Stood, Gestaan.

to Dream, Droomen.

Dreamt, Gedroomd.

to Flee, Vlieden.

Fled, Gevlooden.

to Hear, Hooren.

Heard, Gehoord.

to Make, Maaken.

Made, Gemaakt.

to Behold, Aanschouwen.

Bebeld, Aangeschouwd.

to Deal, Handelen.

Dealt, Gehandeld.

to Spill, Storten.

Spilt, Gestort.

to Lose, Verliezen.

Lost, Verlooren.

to Shoot, Schieten.

Shot, Geschooten.

to Have, Hebben.

Had, Gehad.

to Withhold, Onthouden, onttrekken.

Withheld, Onthouden, onttrokken.

to Can, Konnen.

Could, Kon.

to Will, Willen.

Would, Woud.

VIII. Eyndelyk zyn'er eenige *Werkwoorden*,

der ENGELSCH E TAALE. 85

den, welker Deelwoord der *Verleden* tyd
van de *Onvolkomen verleden* tyd der *Toonen-*
de wyze verscheelt, als:

to *Blow*, Blaazen.

I Blew, Ik blies.

Blown, Geblaazen.

to *Grow*, Groeijen.

I Grew, Ik groeide.

Grown, Gegroeid.

to *Know*, Kennen, weeten.

I Know, Ik kende, wist.

Known, Gekend, geweeten.

to *Throw*, Werpen.

I Threw, Ik wierp.

Thrown, Geworpen, gesmeeten.

to *Draw*, Trekken.

I Drew, Ik trok.

Drawn, Getrokken.

to *Bear*, Draagen.

I Bore, Ik droeg.

Born, Gedraagen.

to *Swear*, Zweeren.

I Swore, Ik zwoer.

Sworn, Gezwooren.

to *Tear*, Scheuren.

I Tore, Ik scheurde.

Torn, Gescheurd.

to *Wear*, Draagen, slyten.

I Wore, Ik droeg, sleet.

Worn, Gedraagen, gesleeten.

86 KORTE WEGWYZER

Hier onder kunnen ook de volgende Onregelmaatige betrokken worden :

to *Arise*, Opstaan, opryzen.

I Arose, Ik stond op.

Arisen, Opgestaan, opgereezen.

to *Beat*, Slaan.

I Beat, Ik sloeg.

Beaten, Geslagen.

to *Béget*, Teelen.

I Begót, Ik teelde.

Bégotten, Geteeld.

to *Chide* Bekyven.

I Chid, Ik bekeef.

Chidden, Bekeeven.

to *Choose*, Verkiezen.

I Chose, Ik verkoos.

Chosen, Verkooren.

to *Come*, Komen.

I Came, Ik quam.

Come, Gekomen.

to *Do*, Doen.

I Did, Ik deed.

Done, Gedaan.

to *Drive*, Dryven.

I Drove, Ik dreef.

Driven, Gedreeven.

to *Eat*, Eeten.

I Ate, Ik at.

Eaten, Gegeeten.

to *Fall*,

- to *Fall* , Vallen.
I Fell , Ik viel.
Faln , Gevallen.
- to *Fly* , Vliegen.
I Flew , Ik vloog.
Flown , Gevloogen.
- to *Forsake* , Verlaaten.
I Forsook , Ik verliet.
Forsaken , Verlaaten.
- to *Freeze* , Vriezen.
Frose , Vroor.
Frosen , Gevrooren.
- to *Got* , Krygen.
I Got , Ik kreeg.
Gotten , Gekreegen.
- to *Give* , Geeven.
I Gave , Ik gaf.
Given , Gegeeven.
- to *Go* , Gaan.
I Went , Ik ging.
Gone , Gegaan.
- to *Hang* , Hangen.
I Hung , Ik hong.
Hang'd , of *Hung* , Gehangen.
- to *Hide* , Verbergen.
I Hid , Ik verbórg.
Hidden , Verbórgen.
- to *Hold* , Houden,
I Held , Ik hield.
Holden , Gehouden.

to *Knit* ,

- to *Knit*, Breijen.
I Knitted, Ik breyde.
Knit, Gebreyd.
 to *Ly*, Leggen.
I Lay, Ik lag.
Lain, Geleegen.
 to *Lay*, Leggen, neêrzetten.
I Laid, Ik leide.
Laid, Gelegd.
 to *Ow*, Schuldig zyn, behooren.
I Owed, Ik was schuldig.
It Ought, Het behoorde, 't moest.
 to *Ride*, Ryden.
I rid, Ik reed.
Ridden, Gereeden.
 to *Run*, Loopen.
I Ran, Ik liep.
Run, Geloopen.
 to *See*, Zien.
I Saw, Ik zag.
Seen, Gezien.
 to *Shake*, Schudden.
I Shook, Ik schudde.
Shaken, Geschud.
 to *Sow*, Zaaïen.
I Sowed, Ik zaaide.
Sown, Gezaaid.
 to *Speak*, Spreken.
I Spoke, Ik sprak.
Spoken, Gesproken.

to Steal,

- to *Steal*, Steelen.
I Stole, Ik stal.
Stoln, Gestoolen.
to *Take*, Neemen.
I Took, Ik nam.
Taken, Genomen.
to *Tread*, Trecden.
I Trode, Ik trad.
Trodden, Getreeden.
to *Weave*, Weeven.
I Wove, Ik weefde.
Woven, Geweeven.
to *Write*, Schryven.
I Wrote, óf *writ*, Ik schreef.
Written, Geschreeven.

Om nu nog iets van de *Afleydinge* der *Werkwoorden* te spreken, zo staat aan te merken, dat 'er verscheydene *Werkwoorden* uyt *Naamwoorden* gesmeed worden, alleen door byvoeginge van 't Ledeken *to*, als:

to <i>Chance</i> , Uytvallen, gebeuren.	van	<i>Chance</i> , 't Geval.
to <i>Fear</i> , Vreezen.		<i>Fear</i> , Vreeze.
to <i>Fish</i> , Visschen.		<i>Fish</i> , Visschen.
to <i>Honour</i> , Eeren.		<i>Honour</i> , Eere.
to <i>House</i> , Huyzen.		<i>House</i> , een Huys.
to <i>Love</i> , Lief hebben.		<i>Love</i> , Liefde.
to <i>Milk</i> , Melken.		<i>Milk</i> , Melk.
		to <i>Oyl</i> .

90 KORTE WEGWYZER

to <i>Oyl</i> , Olien.	van	<i>Oyl</i> , Oly.
to <i>Quiet</i> , Stillen.		<i>Quiet</i> , Stilte, rust.
to <i>Rule</i> , Regeeren.		<i>Rule</i> , een Regel.
to <i>Sin</i> , Zondigen.		<i>Sin</i> , Zonde.
to <i>Trust</i> , Betrouwen.		<i>Trust</i> , het Betrouwen.
to <i>Whip</i> , Geesellen.		<i>Whip</i> , een Geessel, zweep.
to <i>Further</i> , Vórdere.		<i>Further</i> , Vóder.

Sommige veranderen een weynig, als:

to <i>Breathe</i> , Ademen.	van	<i>Breathe</i> , Adem.
to <i>Braze</i> , Verkópen.		<i>Braze</i> , Kóper.
to <i>Glaze</i> , Verglazen.		<i>Glaze</i> , Glas.
to <i>Live</i> , Leeven.		<i>Live</i> , Leeven.
to <i>Prize</i> , Waardeeren.		<i>Prize</i> , Waardy, prys.
to <i>Strive</i> , Stryden, stribbelen.		<i>Strive</i> , Stryd.

En andere zyn'er, die, door byvoeging van de Sillaab *en*, uyt *Byvoegelyke Naamwoorden* in *Werkwoorden* veranderd worden, als:

to <i>Blacken</i> , Zwartten.	<i>Black</i> , Zwart.
to <i>Harden</i> , Verhardē.	<i>Hard</i> , Hard.
to <i>Hasten</i> , Haasten.	<i>Haste</i> , Haast.
to <i>Lenghten</i> , Verlengen.	<i>Lenght</i> , Lengte.

der ENGELSCH E TAALE. 91

to <i>Moisten</i> , Vochtig maaken.	<i>Moist</i> , Vochtig.
to <i>Soften</i> , Zacht maa- ken.	<i>Soft</i> , Zacht.
to <i>Scharpen</i> , Scherp maaken.	<i>Sharp</i> , Scherp.
to <i>Shorten</i> , Verkort- ten.	<i>Short</i> , Kort.
to <i>Whiten</i> , Witten.	<i>White</i> , Wit.

De

ONPERSOONLYKE WERKWOORDEN

zyn deze én diergelyke :

<i>It raineth</i> , <i>it rains</i> , het Regent.	<i>It did rain</i> , óf <i>it rain'd</i> , het Regende.
<i>It hails</i> , het Hagelt.	<i>It snows</i> , het Sneeuwt.
<i>It blows</i> , het Waait.	<i>It blew</i> , het Waai- de.

Onder deze kan men ook betrekken ee-
nige , die , hoewel persoonlyk , echter on-
persoonlyk gebruykt worden , als :

<i>It pleaseth</i> , het Be- haagt , beliest.	<i>It displeased</i> , het Mis- haagde.
--	--

V an

Van de

DEELWOORDEN.

DE *Deelwoorden* worden alzo genoemd, om dat ze, schoon een gedeelte der *Werkwoorden* zynde, echter ook (te weeten de *Bedryvende*) als *Byvoeglyke Naamwoorden* gebruykt worden, en overzulks tweedeleij gebruyk deelachtig zyn; behalven nóg, dat een iegelyk *bedryvend Deelwoord* in 't *Engelsch* een *Zelfstandig Naamwoord* wordt, als men de *Ledekens a, an of the* daar voor zet.

Die van de *Bedryvende Werkwoorden* komen, eyndigen in *ing*, en zyn van den tegenwoordigen *tyd*, als :

<i>Asking</i> , Vraagende.	<i>the Asking</i> , de Vraag- ging.
<i>Enquiring</i> , Onder- zoekende.	<i>the Enquiring</i> , de Onderzoeking.
<i>Finding</i> , Vindende.	<i>the Finding</i> , de Vin- ding.
<i>Teaching</i> , Leerende, onderwyzende.	<i>the Teaching</i> , de Lee- ring, onderwyzing.

Die van de *Lydende Werkwoorden* afkomstig zyn, zyn van den *Verleedenen tyd*, als :
Ask'd,

<i>Ask'd</i> , Gevraagd.	<i>Found</i> , Gevonden.
<i>Enquired</i> , Onder-	<i>Taught</i> , Geleerd.
zocht.	

Van de

BYWOORDEN.

EEn *Bywoord* is een *Spraakdeel*, 't welk by een *Werkwoord* gevoegd wordt, om de hoedanigheyd der doeninge, of eenige omstandigheyd daar omtrent uyt te drukken.

De *Bywoorden der Hoedanigheyd* maaken wel 't grootste getal uyt, en eyndigen doorgaans in *ly*, spruytende uyt de *Byvoeglyke Naamwoorden*, als:

Affectionately, Toe-
geneygdelyk.

Easily, Gemaklyk.

Humbly, Ootmoe-
diglyk.

Negligently, Onacht-
zaamlyk.

Wisely, Wyslyk.

Affectionate, Toe-
geneygt.

Easy, Ligt, gemak-
lyk.

Humble, Ootmoe-
dig.

Negligent, Onacht-
zaam

Wise, Wys.

Hier toe behooren ook *well*, *wel*, *ill*,
quaalyk.

Be-

Bevestigende en ontkennende zyn , Yes , yea , ja. inderdaad. verily , truly waarlyk. surely , zekerlyk : en No , nay , neen. not , niet. no wise , geenfins. not at all , ganschelyk niet , in geen en deele. Neither , nóchte.

Des tyds , als Nou nu , then toen , to day heden , to morrow morgen , yesterday gisteren , sometimes fomtyds , seldom zelden , always altyd , ever ooit , never nooit , since sederd , soon haast , ras ; presently terftond , yet nóg , still steeds , untill tot dat.

Van Vergelykinge , als As als , so zo , likewise desgelyks , more meer , less minder , rather liever , eerder ; than dan , als.

Van getal , als Once eens , eenmaal , twice tweemaal , thrice driemaal : first voor eerst , secondly ten tweeden , thirdly ten derden.

Van Plaats , als Where waar , whither waar-naar toe , here hier , hitther herwaards , there daar , thither derwaards , hence hier van daan , thence daar van daan , whence waar van daan , any where ergens , no where nergens , else where elders.

Van Hoeveelbeyd , als Many , much veel , few , little weynig , enough genoeg.

En nóg veele andere , die men echter meestendeels onder die van *Hoedanigbeyd* zou kunnen betrekken.

Wyders staat aan te merken , dat verscheydene

dene *Bywoorden* ook aan de trappen der *Vergelykinge* onderworpen zyn , als *Early* , *earlier* , *earliest* , *Vroeg* , *vroeger* , *vroegst* ; *Soon* , *sooner* , *soonest* , *vroeg of haast* , *haastiger of radder* , *radst of eerst* ; *Often* , *oftener* , *oftenest* , *dikwils* , *dikwyli ger* , *meermaalen* , *dikwilst* : *Well* , *better* , *best* , *wel* , *beter* , *best* : *Ill* , *worse* , *worst* , *quaad* , *erger* , *slim*.

Van de

t'ZAMENVOEGSELS.

EEn t'*Zamenvoegsel* is een *Spraakdeel* , dienende om woorden en spreuken aan één te kóppelen , en behoorlyk t'zamen te voegen.

Hier van zyn sommige volstrektelyk t'zamenkoppelende , als :

And en , *ende* ; *or* , *óf* , *ofte* ; *also* ook ; *moreover* , *daarenboven* ; *likewise* , *desgelyks* ; *further* , *voorts*.

Schiftende , als *Either* *óf* , 'tzy ; *nor* , *neither* *nóch* , *nóchte*.

Veroorzaakende , als *For* *want* , *because* om dat , *that* *so* op dat , *lest* op dat niet , *whereas* nademaal , *since* dewyl , *vermids* ;
seeing

95 KORTE WEGWYZER

seeing aangezien, *forasmuch* voor zo veel, nademaal.

Weerstreevige, als *Tet* nochtans, *however* echter, *but* maar, *though* of *tho* hoewel, *although* alhoewel.

Voorwaardige, als *If* indien, *if so be* byaldien, *provided that* behoudelyk dat, welverstaande dat; *unless* 't en zy, 't en waare.

Uytzonderende, als *Except* uytgenomen, *ten zy*; *befides* behalven, *notwithstanding* niet-tegenstaande, onaangezien.

Van de

V O O R Z E T Z E L S.

Voorzettels worden voor een Naamwoord gezet, om daar door de omstandigheden uyt te drukken, als:

About, Omtrent, rondom.

Above, Boven.

Against, Tegen.

After, Achter, naa.

At, Aan, tot.

Beyond, Verby.

Between, Tusschen.

By, Door, by.

Beneath,

One told it me.

They say so.

Every one saith it.

The Master told it me.

Madam did not tell it me.

Did he tell it to you.

Did she tell you so.

When did you hear it?

I heard it this day.

Who told you that?

I do not believe it.

'Tis a Chimera.

What doth he say?

What doth she say?

What did he say to you?

What did she say to you?

He said nothing to me?

She said nothing to me.

He told me no news.

Master told me some news.

Iemand heeft het my gezegd,

Zy zeggen zo.

Elk een zegt het.

De Meester heeft het my gezegd.

Juffrouw heeft het my niet gezegd.

Heeft hy 't u gezegd?

Heeft zy u so gezegd?

Wanneer hebt gy 't gehoord?

Ik hoorde het van daag.

Wie heeft u dat gezegd?

Ik geloof het niet.

't Is een verlichtfel.

Wat zegt hy?

Wat zegt zy?

Wat zeyde hy tegens u?

Wat zeyde zy tegens u?

Hy zeyde niets tegens my.

Zy zeyde niets tegen my.

Hy heeft my geen nieuws verteld.

De Meester heeft my wat nieuws verhaald.

E Do

98 d'Engelsche en Nederduytsche

*Do not tell him that.
I will tell him.*

I will not tell him.

I will not tell them.

*Do not tell them.
Have you said that?
No, I did not say it.*

*The Master told it
me.*

Do you know him?

Do you know her?

Do you know them?

I do not know them?

*We know one ano-
ther?*

*We do not know one
another.*

I think I know him.

*I think I have seen
him.*

I have known him.

I have known her.

*We have known one
another.*

He did know me well.

She did know me well.

I never knew him.

Zeg hem dat niet.

Ik zal 't hem zeg-
gen.

Ik zal 't hem niet
zeggen.

Ik zal 't hen niet
zeggen.

Zeg her hen niet.

Hebt gy dat gezejd?

Neen ik heb 't niet
gezejd.

De Meester heeft
het my gezejd.

Kent gy hem?

Kent gy haar?

Kent gy hen?

Ik ken hen niet.

Wy kennen mal-
kander wel.

Wy kennen mal-
kander niet.

Ik denk dat ik hem
ken.

Ik meen dat ik hem
gezien heb.

Ik heb hem gekend.

Ik heb haar gekend.

Wy hebben mal-
kander gekend.

Hy kende my wel.

Zy kende my wel.

Ik heb hem nooit
gekend.

Do

SAMENSPRAKEN.

99

Do you know me?

Do you not know me?

I have forgot your name.

Have you forgot me?

Doth she know you?

Doth Master . . . know you?

Master . . . doth not know me.

Mistriss doth not know me.

Master . . . knows me well.

He doth not know me.

He doth not know me any more.

He hath forgot me.

She knows me no more.

Do you see one another.

I see him every day.

I see her every day.

We see one another often.

We see one another no more.

Kent gy my?

Kent gy my niet?

Ik heb uwen naam vergeeten.

Hebt gy my vergeeten?

Kent zy u?

Kent Meester . . . u?

Meester . . . kent my niet.

Juffrouw kent my niet.

Meester . . . kent my wel.

Hy kent my niet.

Hy kent my niet meer.

Hy heeft my vergeeten.

Zy kent my niet meer.

Ziet gy malkander?

Ik zie hem alle dagen.

Ik zie haar alle dagen.

Wy zien malkander dikwils.

Wy zien malkander niet meer.

I see them often.

*I have not seen him
this great while.*

*I did not see her this
great while.*

*I have not seen them
this great while.*

One sees you no more.

One never sees you.

*'T is a miracle to see
you.*

*We saw one another
formerly.*

Master . . . saw me

He never saw me.

*I saw him but once in
my life.*

*I have seen him by
change.*

I see him no more.

Go to see there.

*When will you see
Master. . .*

*I have the honour to
know him.*

Ik zie hen dikwils.

Ik heb hem in lang
niet gezien.

Ik heb haar in lang
niet gezien.

Ik heb hen in lang
niet gezien.

Men ziet u niet
meer.

Men ziet u nooit.
't Is een wonder u
te zien.

Wy hebben mal-
kander voor deezen
wel gezien.

Meester . . . heeft
my gezien.

Hy heeft my nooit
gezien.

Ik heb hem maar
eens van myn leeven
gezien.

Ik heb hem by ge-
val gezien.

Ik zie hem geen
meer.

Ga om daar te zien.

Wanneer zult gy
Meester . . . gaan
bezoeken?

Ik heb de eere van
hem te kennen .

SAMENSPRAAKEN. 101

I will see him after noon.

Pray remember me to him.

What is it a Clock?

What a Clock do you think it is?

See how late it is?

Do you know what a Clock it is?

Tell me what a Clock it is.

I do not know what a Clock it is.

One of the Clock struck just now.

'T is a quarter past one

It is half an hour past one.

It is three quarters past one.

Two of the Clock will strike presently

It has not struck one yet.

It has not struck two yet.

I have not heard the Clock,

'T is two by the Sun.

'T is between three and four.

Ik zal hem naa de Middag zien.

Doe myn groetniffe aan hem.

Hoe laat is 't?

Hoe laat denkt gy dat het is?

Zie hoe laat het is.

Weet gy ook hoe laat het is?

Zeg my eens hoe laat het is.

Ik weet niet hoe laat het is.

't Is zo even een uur geslagen.

't Is een quartier over eenen.

't Is half twee.

't Is een quartier voor twee.

't Zal dadelyk twee slaan.

't Heeft noch geen een geslagen.

't Heeft noch geen twee geslagen.

Ik heb de Klok niet gehoord.

't Is twee by de Zon.

't Is tusschen drien en vieren. E 3 It

It struck four just now.

It has struck five.

About ten of the Clock.

This Clock goes too fast.

This Clock goes too slow.

'T is but one by my Watch.

The Clocks do not agree.

See by the Sun.

The hour is passed.

His hour was come.

Where is your hour-glass?

Have you an hour-glass?

Within eight days.

Within a fortnight.

Speak out.

You speak too low.

Towards night.

At night.

Come this way.

Go by that way.

Pass this way.

't Heeft zo even vier geslagen.

*'t Heeft vyf geslagen.
Ontrent tien uren.*

Dit Uurwerk gaat te rad.

Dit Uurwerk gaat te langzaam.

't Is noch maareen uur by myn Uurwerk.

De Klokken verscheelen.

Zie aan de Zon.

*'t Uur is gepasseert.
Zyn uur was gekomen.*

Waar is uw Zand-looper?

Hebt gy een Zand-looper?

*Binnen acht dagen.
Binnen veertien dagen,*

Spreek uyt.

Gy spreekt al te zacht.

*Tegen den Avond.
't Avond.*

Kom dit heen.

Gaa die weg langs.

Gaa dit heen.

Pass

Pass that way.

Let us pass the other side.

On the right hand.

On the left hand.

By the Sun.

By the Moon.

Turn upon your right hand.

The sixth house of the street on the left hand.

Are you married?

How many times have you been married?

How many Wives have you had?

Are your Father and Mother living still?

Sir, is your Father living?

His Father and Mother are dead.

Is your Mother living?

My Mother is dead.

My Father is dead.

My Father died four years ago.

My Mother is married again.

Gaa dar heen.

Laat ons aan de andere zyde gaan.

Ter rechterhand.

Ter linkerhand.

By de Zon.

By de Maan.

Slaa dan uw rechterhand om.

Het zesde huys van de straat aan de linkerhand.

Bent gy getrouwd?

Hoe dikwils bent gy al getrouwt geweest?

Hoe veele vrouwen hebt gy al gehad?

Zyn uw Vader en Moeder nog in 't leve?

Myn Heer leeft uw Vader nog?

Zyn Vader en Moeder zyn dood?

Is uw Moeder nog in 't leeven?

Myne Moeder is dood.

Myn Vader is dood.

Myn Vader is al over vier jaaren gestorven.

Myn Moeder is weer getrouwd.

My

My Father is married again.

Is Master . . . married?

Is Mistris . . . married?

How many Children have you?

I have four.

Sons or Daughters?

I have a Son and three Daughters?

How many Brothers have you?

I have four.

I have none.

How many Sisters have you?

How old is Master?

How old is Mistris?

How many Children hath he?

How many hath she?

When will you go into the Country.

The Master is gone into the Country.

My Lady is gone to London.

Is your Sister married?

When was she married?

Myn Vader is weer getrouwd.

Is Monsieur . . . getrouwd?

Is Juffrouw . . . getrouwd?

Hoe veel Kinderen hebt gy?

Ik heb 'er vier.

Zonen of dochters? Ik heb een Zoon, en drie Dochters.

Hoe veele Broeders hebt gy?

Ik heb 'er vier.

Ik heb 'er geen.

Hoe veel Zusters hebt gy?

Hoe oud is Monfr?

Hoe oud is Juffr.?

Hoe veel Kinderen heeft hy?

Hoe veel heeft zy'er? Wanneer gaat gy na buyten, of op 't Land?

De Meester is na buyten gegaan.

Mejuffrouw is na Londen gegaan.

Is uw Zuster getrouwd?

Wanneer is zy getrouwd. She

SAMENSPRAAKEN. 105

She is not married?

Zy is nogh onge-
trouwd.

*She is going to be
married.*

Zy zal gaan rou-
wen.

She will not marry.

Sy wil niet trouwen.

I will not marry.

Ik wil niet trouwen.

'Tis very cold.

't Is zeer koud.

I am very cold?

Ik ben zeer koud.

Are you not cold?

Bent gy niet koud?

How cold is it!

Hoe koud is 't!

Warm your self.

Warm u wat.

*Let us warm our
selves.*

Laatenwe ons wat
warmen.

Come near the fire.

Kom digt by 't vuur.

*Let us come near the
fire.*

Laat ons by 't vuur
komen.

Make a good fire.

Leg een goed vuur
aan

Make a fire.

Leg een vuur aan.

Blow the fire.

Blaas het vuur aan.

Kindle the fire.

Steek het vuur aan.

The fire is out.

't Vuur is uyt.

*Put a Fagot in the
fire.*

Leg een takkebos
in 't vuur.

Let us burn a Fagot.

Laat ons een takke-
bos branden

Put Coal into the fire.

Leg kolen aan't vuur.

Put out the fire.

Doof het vuur uyt.

Light the Candle.

Steek de kaars aan.

Put out the Candle.

Doe de kaers uyt.

*The fire is now half
a live.*

't Vuur is half ge-
glommen.

There is a good fire.

Daar is een goed
vuur.

That Coal burns well.

Die koolen branden
wel.

Snuff the Candle.

Snuyt de Kaers.

This is good Wood.

Dit is goed hout.

It rains.

Het regent.

The wind blows.

Het waait.

The wind is high.

Het is een harde wint.

It freezes.

Het vriest.

It thaws.

Het dooit.

It snows.

Het sneeuwt.

It hails.

Het hagelt.

Doth it freeze?

Vriest het?

Doth it snow?

Sneeuwt het?

*Good cheer and good
fire.*

Goede cier en een
goed vuur.

Are you not cold?

Zyt gy niet koud?

*Do you burn Coal in
Holland?*

Brandt gy koolen in
Holland?

*Come and warm
your self.*

Kom en warm u
wat.

*Is it so cold at Paris
as at London?*

Is het te Parys wel zo
koud als te Londen?

*Is it colder in Swed-
land than here.*

Het is in Zweden
kouder als hier.

*This is a very me-
lancholy day.*

Dit is een zwaar-
moedige dag.

*The days are very
short.*

De dagen zyn zeer
kort.

*'Tis not day-light at
seven of the Clock.*

't Is te zeven uren
nog geen dag.

SAMENSPRAKEN. 107

'T is not day-light at
five of the Clock.

The nights are very
long.

It doth nothing but
rain.

One cannot tell how
to spend his time.

The Winter doth not
please me.

It is soon night.

One cannot see any
more at five.

'T is a dying season.

It is misty.

One cannot see nei-
ther heaven nor earth.

It is very dark.

The days begin to
lengthen.

The days are a little
longer.

It is not so cold to
day as yesterday.

'T is colder to day
than yesterday.

'T is very cold still.

It was yesterday
very cold.

It was colder last
year.

't Is te vyf uren
niet meer dag.

De nachten zyn zeer
lang.

Het doet niet dan
regenen.

Men weet niet hoe
men zyn tyd zal door-
brengen.

Ik heb geen zin in
de Winter.

't Is met der haast
avond.

Men kan te vyven
niet meer zien.

't Is een afgaandetyd.

Het is mistig.

Men kan Hemel
noch Aarde zien.

Het is zeer duyster.

De dagen beginnen
te lengen.

De dagen zyn al
een weynig langer.

't Is van daag zoo
koud niet als gisteren.

't Is van daag kou-
der dan gisteren.

't Is noch vry koud.

't Was gisteren zeer
koud.

Het was verleedenjaar
kouder. E 6 This

This is a very cold Winter.

We have had no Winter yet.

The Winter is gone.

We had a terrible Winter two-years ago.

Do you remember the great Winter?

I never ſaw ſo cold a Winter.

'Tis fine weather.

It is a fine day.

Let us go a walking.

The days are very long.

'Tis fine in the Country.

There is a fine noſe-gay.

That noſe-gay ſmells well.

Let us go and walk in the Garden.

Let us go into the ſhadow.

Let us enter into that green Arber.

Dit is een zeer koude Winter.

Wy hebben nogh geen Winter gehad.

I'e Winter is verby.

Wy hadden over twee Jaar een vreeslyke Winter.

Mag u die harde Winter nog wel heugen?

Ik heb noch nooit zo een koude Winter meer beleefd.

't Is mooi weer.

Het is een ſchoone dag.

Laat ons wat gaan wandelen.

De dagen zyn zeer lang.

't Is nu mooi op 't Land.

Daar is een mooi ruykertje.

Die ruyker ruykt wel.

Laat ons wat in de tuyn gaan wandelen.

Laat ons in de ſchaduw gaan.

Laat ons onder dat groen prieel gaan.

Let

SAMENSPRAAKEN: 109

*How do you call
that flower?*

There is a fine flower.

These are fine violets.

Let's gather some.

Make me a nosegay.

There are fine roses.

*What rose-tree is
that?*

Give me one.

Take one.

There is a fine alley.

*The trees are very
green.*

Give me that Tulip.

It begins to be hot.

*I have eaten Cher-
ries already.*

Let us go abroad.

Let us walk.

*Let us go into the
Spring-Garden.*

*The Weather is very
sweet.*

Hoe heet die Blom?

Daar is een mooie
blom.

Dat zyn schoone
Violetten.

Laat 'er ons wat
plukken.

Maak my een ruy-
kertje.

Daar zyn schoone
roozen.

Wat is dat voor een
Roozeboom?

Geef'er my een.

Neem'er een.

Dat is een mooie
Laan.

De boomen zyn
zeer groen.

Geef my die Tulp.

't Begint heet te
worden.

Ik heb alreede Kar-
sen gegeten.

Laat ons eens uyt-
gaan.

Laat ons wat kuije-
ren.

Laat ons in de Fon-
teyn-hof gaan.

't Weer is zeer lief-
lyk. E 7 Let

110 d'Engelsche en Nederduytsche

The air is very temperate.

Will you be pleased to walk after supper?

We had no Spring.

The seasons are out of order.

'Tis a little Winter.

Nothing is forward.

All is too forward.

How hot is it!

'Tis very hot to day.

'T is an exceeding heat.

I cannot endure the heat.

I do not love heat.

I sweat.

I sweat all over.

Heat hinders me from sleeping.

'Tis not so hot to day as it was yesterday.

I am very hot

We have a very hot summer.

De lucht is zeer gematigd.

Belieft het u naa de Avondmaaltyd wat te wandelen.

Wy hebben geen Lente gehad.

De saizoenen zyn uyt hunne order.

Dat is een korte Winter.

Niets is voorlyk.

Alles is al te voorlyk.

Hoe heet is 't!

't Is zeer heet van daag.

't Is een geweldige hitte.

Ik en kan de hitte niet verdraagen.

Ik ben geen liefhebber van hitte.

Ik zweet.

Ik ben overal bezweet.

De hitte hindert my van slaapen.

't Is van daag zo heet niet als gisteren.

Ik ben zeer heet.

Wy hebben een zeer heete Zomer. *2be*

SAMENSPRAAKEN. III

The air is colder.

*'T is choaking heat.
I never felt such
heat.*

*Is it as hot in France
as here?*

It is hotter there.

It is very hot there.

*Let us go a swim-
ming.*

*Let us go to wash
our selves.*

The heat is over.

*I can do nothing du-
ring the heat.*

The cold comes.

We want rain.

*There are abundance
of fruits this year.*

*There is a fine Me-
lon.*

Do you love Melons?

*We are going into
the Country.*

'T is too hot.

Let us not go out.

It thunders.

It lightens.

*De Lucht is koel-
der.*

*'t Is smachtend heet.
Ik heb noch nooit
zulk een hitte gevoelt.*

*Is het wel zo heet in
Vrankryk als hier?*

't Is heeter daar.

't Is daar zeer heet.

*Laat ons gaan
zwemmen.*

*Laaten we ons gaan
baaden.*

De hitte is al over.

*Ik kan niets doen
zo lang het zo heet is.*

De koude komt.

*Wy hebben regen
van noode.*

*Daar zyn zeer veel
vruchten dit jaar.*

*Dat is een schoone
Meloen.*

*Eet gy gaern Me-
loenen.*

*Wy gaan na 't Land
(of na buyten.)*

't Is al te heet.

*Laat ons niet uyt-
gaan.*

Het Dondert.

Het Bliksem.

112 d'Engelsche en Nederduytsche

'T is a great storm.

Corns are spoiled.

We are in the Dog-days.

The Dog-days are passed.

The days are very much shortned.

'I is cold in the morning.

The Vintages are fine this year

The Winter comes.

The Winter is at hand.

The evenings are long

'T is good to be near the fire.

There is abundance of wines this year.

Wine is cheap.

The Vines were fine.

They have gathered a world of fruit.

The new wine is good.

It was very hot in Holland this Summer.

't Is een zware storm.

't Koorn is bedurven. Wy zyn in de honds-dagen.

De honds-dagen zyn al voorby.

De dagen zyn al veel gekort.

't Is koel's morgens.

't Is een goede Wyn-oogst dit jaar.

De Winter komt aan.

De Winter staat voor de hand.

De avonden zyn lang.

't Is nu goed dicht by een vuur.

Daar is dit jaar zeer veel wyn gevallen.

De wyn is goed koop.

De Wyngaarden stonden schoon.

Zy hebben magtig veel vruchten verga-derd.

De nieuwe wyn is goed.

't Is van deeze Zo-mer zeer heet in Hol-land gewecft.

The

SAMENSPRAAKEN. 113

*The fire begins to
smell well.*

*'T is neither cold nor
hot.*

*The cold weather is
come*

*Dialogues between
two persons.*

The first Dialogue.

Good morrow Sir.

Your servant.

I am yours.

How do you do?

At your service.

*I am very glad to see
you.*

*I must humbly thank
you.*

*How doth the Gent-
leman your Cousin?*

*He is well, I thank
God.*

I believe he is well.

*He was well yester-
night.*

*'t Vuur begint nu
aangenaam te worden.*

*'t Is niet koud noch
heet.*

*'t Koude weer is nu
gekomen.*

*t'Zamen spraken
tusschen twee
Persoonen.*

*De eerste t'Zamen-
spraak.*

GOeden morgen
Heer.

Uw dienaar.

Ik ben de uwe.

Hoe vaart gy.

t' Uwen dienst.

*Ik ben blyde u te
zien.*

*Ik bedank u oot-
moediglyk.*

*Hoe vaart myn
Heer u Neef.*

*Hy is wel, God
dank.*

*Ik geloof dat hy
wel is.*

*Hy was gister avond
nog wel.*

He

114 d'Engelfche en Nederduytsche

*He was well the last
time I saw him.*

Where is he?

In the Country.

In Town.

At home.

He is gone out.

How doth Mistris?

She is well.

I believe she is well.

*She was well yester-
day morning.*

*Have you seen Ma-
ster?*

I saw him yesterday.

*I saw him the other
day.*

I saw him last week.

I saw him just now.

I saw him to day.

How doth he do?

Very well.

*Have you been at
the Court?*

I was there yesterday.

*Hy was wel toen ik
hem leest zag.*

Waar is hy?

Op 't land.

In de stad.

Te huys.

Hy is uytgegaan.

*Hoe vaart Juf-
vrouw?*

Zy is wel.

*Ik geloof dat zy
wel is.*

*Zy was gisteren
morgen nog wel.*

*Hebt gy myn Heer
gezien?*

*Ik heb hem gisteren
gezien.*

*Ik heb hem nog
over een dag of ette-
lyk gezien.*

*Ik heb hem verle-
den week gezien.*

Ik zag hem zo even.

*Ik heb hem van
daag gezien?*

Hoe vaart hy?

Zeer wel.

*Bent gy aan 't Hof
geweest?*

*Ik was daar giste-
ren?*

SAMENSPRAAKEN. 115

I come from thence.

Do you know that Gentleman.

I know him well.

I do not know him.

I know him by sight.

I know him by reputation.

I have the honour to know him.

I have not the honour to know him.

Do you know that Gentlewoman?

I know her well.

I do not know her.

I know her by sight.

I have the honour to know her.

I have not the honour to know her.

When did you see Madam?

When did you see her?

I saw her yesterday.

A great while ago.

From whence come you?

Ik kom 'er van daan?

Kent gy dien Heer?

Ik ken hem wel.

Ik ken hem niet.

Ik kan hem van aanzien.

Ik ken hem door zyn goede naam.

Ik heb de eere hem te kennen.

Ik heb de eere niet van hem te kennen.

Kent gy die Juffrouw?

Ik ken haar wel.

Ik ken haar niet.

Ik ken haar van aanzien.

Ik heb de eere haar te kennen.

Ik heb de eere niet van haar te kennen.

Wanneer hebt gy Juffrouw gezien?

Wanneer zaagt gy haar?

Ik zag haar gisteren.

Lang geleden.

Waar van daan komt gy?

116 d'Engelſche en Nederduytsche

I come from London.

From the Court.

From Maſter.

What news?

I know none.

I have not read the Gazette.

Whither do you go?

I go to Weſtminiſter.

To the Court.

To Whitehall.

To the Play-houſe.

To France.

To Madam.

To Church.

To our houſe.

Hard by.

To ſee a Friend.

Remember me to Miſtris.

Do me that friendſhip.

I will not fail.

Fare well.

The ſecond Dialogue between two Gentlewomen.

M Adam, your moſt humble ſervant.

*Ik kom van Londen.
Van 't Hof.*

Van Meester.

Wat nieuws?

Ik weet van geen.

Ik heb de Courant niet gelezen.

Waar gaat gy?

Ik ga na Weſtmuniſter.

Na 't Hof.

Na Withal.

Na de Schouburg.

Na Vrankryk.

Na Juffrouw.

Na de Kerk.

Na onzent.

Dicht by.

Om een Vriend te bezoeken.

Myn groetenis aan Juffrouw.

Doemy die Vriendſchap.

Ik zal niet miſſen.

Vaar wel.

De tweede t'Zamenſpraak tuffchen twee Juffers,

J Uffrouw uw ootmoedige dienareſſe.

I am yours.

Are you well?

*Yes I thank God, but I
am very much afflicted.*

Why?

Madam is not well.

What ails she?

*She has pain in her
head.*

May I not see her.

I do not know.

Is she a bed.

Doth she sleep.

I am going to see her.

*She prays you to ex-
cuse her.*

*She cannot speak to
any body.*

*She endeavours to
rest.*

*Where is the Gen-
tleman your Father?*

He is in his Chamber.

*He has company
with him.*

He is busy.

He is not well neither

What ails he?

He hath catched cold.

Ik ben de uwe.

Bent gy nog wel?

*Ja Goddank, maar
ik ben vry wat be-
droefd.*

Waarom?

*Justrouw is niet
wel.*

Wat schort haar?

*Zy heeft pyn in haar
hoofd.*

Mag ik haar niet zien.

Ik weet het niet.

Is zy te bed?

Slaapt zy?

*Ik zal haar eens
gaan zien.*

*Zy bidt dat gy haar
verschoont.*

*Zy kan tegen nie-
mand spreken.*

*Zy zoekt wat te
rusten.*

*Waar is myn Heer
uw Vader.*

Hy is in zijn Kamer.

*Hy heeft gezelschap
by hem.*

Hy is bezig.

Hy is ook niet wel.

Wat schort hem.

*Hy heeft koude ge-
vat,*

Wbe-

*Where is your sister?
She is gone to the
Exchange.*

*When will she come
again?*

*She will return pre-
sently.*

She will not tarry.

She will return anon.

*What will you do
after dinner?*

*What you will, if
my mother be better.*

Will you go with me?

Whither will you go?

*To walk in the Gar-
den?*

Come, I will.

*Or else will you play
at Cards?*

I cannot play.

*I am the most unfor-
tunate in the world at
gaming.*

Why?

*I lose always, I lost
yesterday five Guinies.*

*Waar' is uw zuster?
Zy is na de Beurs
gegaan.*

*Wanneer komt zy
weer?*

*Zy komt straks
weeom.*

*Zy zal niet lang
uytblyven.*

*Zy zal haast weer
komen.*

*Wat zult gy naa 't
middagmaal doen?*

*Al wat gy wilt, in-
dien myn Moeder wat
beter is.*

Wilt gy met mygaan.

Waar wilt gy gaan?

*In den Tuyn wan-
delen?*

Ja ik wil.

*Of anders wilt gy
met de kaart speelen?*

Ik kan niet speelen.

*In het speelen ben
ik de ongelukkigste
mensch van de wee-
reld.*

Waarom?

*Ik verlies altyd, ik
verloor gisteren wel
tzeftig guldens.*

SAMENSPRAAKEN. 119

I never win.

I will never play.

*I am going away
then.*

*Are you so much in
haste?*

*Will you dine with
us?*

*I pray you to excuse
me.*

*We have company at
home.*

*They stay for me at
home.*

*Farewell then, till
I have the honour to
see you again.*

The third Dialo- gue.

Come in, Sir.

You are welcome.

Are you ready.

Not yet.

Stay a little.

What weather is it?

It is fair weather.

*How have you done
since yesterday?*

*Very wel to serve
you.*

Ik win nooit.

Ik zal nooit speelen.

Ik ga dan heen.

*Hebt gy zulk een
haast?*

*Wilt gy te middag
met ons eeten?*

*Ik bid u verschoon
my.*

*Wy hebben gezelschap
't huys.*

*Zy wachten my
t'huys.*

*Vaar wel dan, tot
dat ik de eere heb om
u weer te zien.*

De derde t'Zamen- spraak.

Kom in, myn Heer.

Gy zyt welkom.

Bent gy gereed?

Nog niet.

Wacht een weynig.

Wat weer is het?

Het is mooi weer.

*Hoe hebt gy u be-
voeld sint gisteren?*

*Zeer wel om u te
dienen.*

Do

*Do you know your
lesson.*

*No, for I have no
memory.*

I am dull.

What do you say, Sir?

You learn well.

I cannot speak well.

I cannot discourse.

You speak well.

You flatter me.

It is impossible.

*Did you know Ma-
ster E.*

I knew him by sight.

*What is become of
him?*

He is dead.

How long since.

A month since.

*When will you come
again?*

After to morrow.

Farewell, Sir.

I do not improve.

I cannot take pains.

Kent gy uwe les.

Neen, want ik heb
geen geheugenis.

Ik ben bot.

Wat zegt gy, myn
Heer?

Gy leert wel.

Ik kan niet spreken.

Ik kan geen reden
voeren.

Gy spreekt wel.

Gy vleyt my wat.

Dat is onmogelyk.

Hebt gy Meester E.
gekend.

Ik heb hem van
aanzien gekend.

Wat is van hem ge-
worden?

Hy is dood.

Hoe lang geleden;

Een maand geleden.

Wanneer komt gy
weer!

Overmorgen.

Vaar wel myn Heer.

Ik neem niet toe.

Ik kan geen moeite
aanwenden.

SAMENSPRAAKEN.

The fourth Dialo-
gue.

De vierde Samen-
spraak.

W *What do you want?*

Is Master at home?

Yes, Sir.

Is he up?

An hour ago.

Is he busied now?

I believe he is.

Who is with him?

There is company.

Can I speak with him?

Presently.

Where is he?

In his Chamber.

Show me his Chamber.

Complise me.

Pray Sir, excuse me

if you please.

What do you desire of me?

Will you be pleased to sit.

Master presents

his service to you.

How does he do?

Very well, I thank God.

Do you live with him?

Yes, Sir.

W *At moet gy hebben?*

Is Meester thuis?

Ja myn Heer.

Is hy al op?

Al over een uur.

Is hy bezig?

Ik geloof ja.

Wie is by hem?

Daar is geselschap.

Kan ik hem niet spreken?

Terstond.

Waar is hy?

In zyn kamer.

Wys my zyn kamer.

Gy verplicht my.

Ik bid u myn Heer

verschoon my, zo u

belieft.

Wat begeert gy van my?

Belieft het u te zitt-

ten.

Meester, biedt u

zyn dienst aan.

Hoe vaart hy?

Zeer wel, God

dank.

Woont gy by hem?

Ja myn Heer.

Are

222 d'Engelsche en Nederduytsche

Are you an English-
man?

What Countryman
are you?

I am of York.

How do you like our
Country?

'T is the finest Coun-
try in the world.

I have been at Lon-
don, it is a fine City.

Was you long there?

Two years.

You speak like an
Englishman.

I speak a little to
make me understood.

Tell your Master I
will come to morrow
to see him.

I will not fail.

I will take my leave
of you.

God be with you.

The fifth Dialo-
gue.

C Oachman?
Sir.

Bent gy een Engk-
man?

Wat landsman bent
gy?

Ik ben van York.

Hoe gewalt u ons
Land.

't Is 't schoonste
Land van de Wereld.

Ik bent Londen ge-
weest, 't is een schoone
stad.

Hebt gy daar lang
geweest?

Twee jaar.

Gy spreekt als een
Engelsman.

Ik spreek een woy-
nig, om verstaan te
konnen worden.

Zeg uw Meester dat
ik hem morgen zal ko-
men zien.

Ik zal niet mankeeren.

Ik zal myn afscheyd
van u nemen:

God wy met u.

De vyfte ? Zamen-
spraak.

K Oetfier.

Myo Heer.

SAMENSpraakEN. 123

Are you bired?

What do you say?

Do you not understand me?

I do not know what you say.

I do not understand you.

I do not understand Dutch.

Speak English.

I ask you if you are bired?

Now I understand you

No, whither will you go?

To London.

To what place?

To the Royal Exchange.

How much must you have.

Two Shillings.

'Tis too much.

I will give you one shilling.

'Tis too little.

Will you take eighteen pence?

Indeed I cannot.

'Tis not enough.

I will take another then.

Bent gy gehoord?

Wat zegt gy?

Verstaat gy my niet?

Ik weet niet wat gy zegt.

Ik versta u niet.

Ik versta geen Duyts

Spreek Engels.

Ik vraag u of gy gehoord bent?

Ik versta u nu wel.

Neen, waar wilt gy na toe?

Na London.

Aan welke plaats?

By de Koninklyke Beurs.

Hoe veel moet gy hebben?

Twee schellingen.

Dat is te veel.

Ik zal u een Schelling geven.

Dat is te weynig.

Wilt gy achttien pence hebben?

Zeker ik kan niet.

't Is niet genoeg.

Dan zal ik een ander nemen. F 2 Step

Step into the Coach.

Coachman, stop here.

Open the door.

Have you some business here?

Have a little patience

But, Sir, time goes away.

Do not trouble your self, I will content you.

Will you stay long?

No, I will return presently.

You have been very long.

I cannot help it.

Here, there is your money.

I must have more.

You shall have no more.

Then I must be content.

The sixth Dialogue,

Between two young Ladies.

Is the dinner ready?

Stap in de Koets.

Koetsier, hou hier stil

Doe 'r portier open.

Hebt gy hier iets te doen?

Heb een weynig geduld.

Maar, myn Heer, de tyd verloopt vast.

Ontrust u niet, ik zal u te vrede stellen.

Zult gy lang uytblyven?

Neen, ik zal dadelijk weerkomen.

Gy hebt lang uyt geweest.

Ik kan 't niet helpen.

Hier, daar is uw geld

Ik moet meer hebben

Gy zult niet meer hebben.

Dan moet ik te vrede zyn.

De zesde t'Zamen-spraak,

Tusschen twee jonge Juffers.

Is 't middagmaal gereed?

No,

SAMENSpraakken: 125

No, it is not yet.

When will it be ready?

It will be ready within an hour.

What have we for dinner?

We have a young Turkey and other things.

Is the table-cloth laid? Not yet.

Have we company?

I know not.

They are going to dinner.

The dinner is ready.

They have set the table.

The meat is on the table.

They are at table.

Have they rung the Bell?

Have we some potage?

Come to dinner.

I cannot dine.

Neen nog niet.

Wanneer sal het gereed zyn?

't Zal binnen een uur gereed zyn.

Wat hebben wy te middag te eeren?

Wy hebben een jonge Kalkoen en nog iets anders.

Is de Tafel gedekt?

Nog niet.

Hebben wy gezelschap?

Ik weet het niet.

Zy gaan om middagmaal te houden.

Het middagmaal is gereed.

Zy hebben de tafel aanzet.

De Kost is al op tafel.

Zy zitten aan tafel.

Hebben zy de klok al geluyd?

Hebben wy wat potage?

Kom tot het middagmaal.

Ik lust van de middag geen eeten.

I cannot eat.

I am not hungry.

Have they dined?

*Have they taken
away the Table?*

*Is the Dancing-Mas-
ter come?*

*No, he is not come
yet.*

When will he come?

*He will come pre-
sently.*

Is this his day?

Yes, 't is his day.

He will come then.

*The Singing Master
is come.*

When did he come?

He came just now.

*There is the Guitarre
master.*

Where is he?

*He is in my Ladies
chamber.*

*Is the English Mas-
ter gone?*

*No, he is not gone
yet.*

Ik kan niet eeten.

Ik heb geen honger.

*Hebben zy 't mid-
dagmaal al gebouden?*

*Is de Tafel al opge-
nomen?*

*Is de Dansmeester
gekomen?*

*Neen hy is nog niet
gekomen.*

*Wanneer zal hy ko-
men?*

*Hy zal terftond ko-
men.*

Is 't van daag zyn dag?

Ja 't is nu zyn dag.

*Dan zal hy wel ko-
men.*

*De Zangmeester is
gekomen?*

Wanneer quam hy?

*Hy komt daar zoo
even.*

Daar is de Luytenant.

Waar is hy?

*Hy is in Meesters
kamer.*

*Is de Engelfche
Meester al weg?*

*Neen, hy is nog
niet weg gegaan.*

When

S A M E N S P R A A K E N. 127

When will he go
away?

He is going away.

He is gone.

Is Miss Smith at home?

She is gone to Lon-
don.

When will she re-
turn?

She will return this
night.

Are you sure of it?

Yes, I am sure of it.

The Seventh Dia- logue.

Between two young
Gentlewomen.

How is Miss Smith?

She is in her
Chamber.

Are you sure of it?

I believe it.

Did you not see my
Sister?

No, I did not see
her.

Where do you go?

Into my chamber.

Will you go with me

Will you play?

Wanneer zal hy weg
gaan?

Hy gaat zo heen.

Hy is al weg.

Is Miss Smith thuis?

Zy is na Londen ver-
trokken.

Wanneer zal zy
weer komen?

Zy komt van den en
avond nog weer.

Weet gy 't wel?

Ja ik weet het zeker.

De Zevende PZa- menpraak.

Tusschen twee jonge
Juffers.

Waar is Miss Smith?

Zy is in haar ka-
mer.

Weet gy 't wel?

Ik geloof zo.

Hebt gy myne Zus-
ter niet gezien?

Nee, ik heb haar
niet gezien.

Waar gaat gy na toe?

Na myn kamer.

Wilt gy met my gaan

Wilt gy spelen?

228 d'Engelsche en Nederduytsche

At what game? W

Wat houden wy
speelen?

At Cards.

Met de Kaart.

I cannot play.

Ik kan niet speelen.

Let us go then a
walking.

Laat ons dan wat
gaan knyen.

Where shall we go?

Waar zullen wy
gaan?

Where you will.

Waar gy wilt.

It is too hot.

Het is al te heet.

Let us stay a little.

Laat ons een weynig
wachten.

Are you bored?

Bent gy heet?

Yes, indeed.

Ja zeker.

What do you look for?

Waar na ziet gy?

I look for my mask.

Ik zie na myn masker

Will you come
down?

Wilt gy beneden ko-
men?

Presently.

Daadelyk.

Say a little.

Wacht een weynigjel

What Lady is that?

Wat voor een Me-
vrouw is dat?

That is the Countess
of . . .

't Is de Gravinne
van. . .

Do you know her
particularly?

Kent gy haar zeer
wel?

I have that honour.

Ik heb die ere.

You have many ac-
quaintances here.

Gy hebt hier veel
kennissen.

Show me a favour.

Doe my een gunst.

With all my heart.

Van harte gaern.

Command me.

Gy hebt maar te
gebieden.

what

SAMENSPRAAKEN. 129

*What do you desire
of me?*

*To carry me to my
Lady the Countess
of . . .*

*'T is done, she will
be very joyfull to know
you.*

*My Dear, I am in-
finitely obliged to you.*

I am wholly yours.

*The eight Dialo-
gue.*

H *Are you any
Chambers ready
furnished to be let?*

Yes, Sir.

How many have you.

We have two.

*Are they one pair of
stairs high?*

Yes, Sir.

Let me see them.

Come in if you please.

Follow me.

*How much do you
take a week?*

*Wat begeert gy van
my?*

*Dat gy my brengt
by Mevrouw de
Gravinne van . . .*

*Nu heb ik 't ge-
daan, zy zal blyde
zyn u te kennen.*

*Myn waarde, ik
ben oneindelyk aan u
verplicht.*

*Ik ben ganschelyk
de uwe.*

*De achtste i' Zamen-
spraak.*

H *Ebt gy eenige ge-
stoffeerde kamers
te huur?*

Ja, myn Heer.

Hoe veel hebt gy 'er?

Wy hebben 'er twee.

*Zyn zy op de eerste
verdieping?*

Ja myn Heer.

Laat my ze zien.

*Kom in zo 't u be-
liest.*

Volg my.

*Hoe veel neemt gy
's weeks?*

F 5 Twee

Twenty shillings for
the two.

Tworymash.

I can find some chea-
per.

I will give you Six-
teen shillings for them.

I can not take them.

Shall we agree?

If you please.

Will you take no
less?

No Sir, if you were
my own brother.

Well, I will give
you what you ask me.

Where are your things?

Some body will bring
them presently.

Are your beds good?

See them.

Must I pay you be-
fore hand?

As you please.

I will pay you when
you will.

Sir, some body as-
keth for you.

Who is he?

Twintig Schellin-
gen voor de twee.

Datis zeer veel.

Ik kan 'er wel beter
koop vinden.

Ik zal 'er u zestien
schellingen voor geve.

Dat kan ik niet doen.

Zullen wy accor-
deeren?

Indien 't u belieft.

Wilt gy 't niet min-
der doen?

Neen myn Heer, al
waart gy myn eygen
Broeder.

Wel ik zal u dan zo
veel geeven als gy my
eycht.

Waar is uw goed?

Iemand zal het ter-
stond brengen.

Zyn uw bedden goet?

Bezie ze eens.

Moet ik u voor af
betaalen?

Zo als 't u belieft.

Ik zal u betalen wan-
neer gy 't hebben wilt.

Myn Heer, daar is ie-
mand die na u vraagt.

Wie is 't?

SAMENSPRAKEN. 131

*To an Englishman.
Ask him his name.*

'Tis Master N.

Desire him to come in.

Desire him to come up.

The ninth Dialogue.

I am very glad to see you.

I did not believe to make so happy an encounter.

You see that men meet together.

I am very glad to see you again once more in my life.

When did you arrive at London?

The last week.

Where do you lodge?

In the Pall-mall.

In what place?

Near Saint James.

Is it not at Master . .

I do not know his name.

'Tis een Engelsman.

Vraag hem zyn naam

't Is de Heer N.

Versoeck hem in te komen.

*Vraag hem of hy be-
lieft boven te komen.*

*De negende & Za-
menspraak.*

*I K ben zeer blyd dat
ik u zie.*

*Ik had niet gedacht
zulken geluckige ont-
moetinge te zullen
doen.*

*Gy ziet dat men-
schen malkanderen
ontmoeten.*

*'t Verheugt my meer
dat ik u nog eens in
myn leeven mag zien.*

*Wanneer bent gy te
Londengekomen?*

Verleeden week.

Waar bent ghy thuis?

In de Maticbaan.

In wat plaats?

Dicht by St. Jacobs.

Is 't niet by Mr. . .

Ik weet zyn naam

niet.

231 d'Engelsche en Nederduytsche

When did you come
away from Paris?

A fortnight ago.

Where was the King?

He was at Versailles.

Did you see our Am-
bassadour?

Yes, Sir, he made a
brave entry.

Have you been in
our Court?

Will you carry me
thither?

I will.

May one see the
King at dinner?

What time doth he
dine?

Doth he dine in pu-
blick?

Where were you last
summer?

I was in Marshal
Crequi's Army.

Will you stay here
some while?

I shall be here but
eight days.

Wanneer quamt gy
van Parys?

Voor veertien dagen.

Waar was de Ko-
ning?

Hij was te Versail-
les.

Hebt gy onzen Am-
bassadeur gezien?

Ja myn Heer, he-
deed een treffelyke in-
treede.

Hebt gy aan ons
Hof geweest?

Wilt gy 'er my na
toe brengen?

Ja gaern.

Kan men den Ko-
ning zien eeten?

Wat tyd eet hy
's middags?

Eet hy opentlyk?

Waar waart gy ver-
leeden zomer?

Ik was in 't Leger
van den Marschalk d'
Crequi.

Zult gy hier ee-
poos blyven?

Ik zal hier ma-
acht dagen blyven.

SAMENSPRAKEN. 193

Why so little a
while?

I will return into
France.

What are ye come
here for?

I am come to buy
Horses.

What time may one
find you at home?

I go out every mor-
ning at seven of the
Clock.

I will give my self
the honour to see you to-
morrow morning.

You shall be well
come.

Farewell, Sir.

Your most humble
Servant.

The Tenth Dia-
logue.

I am very glad to see
you.

How have you done
since I saw you in Hol-
land.

Very well, at your
service?

Waarom zult u
kortten tyd?

Ik zal weer na
Vrankryk gaan.

Waarom bent gy
hier gekomen?

Ik ben hier geko-
men om Paarden te
koopen.

Op wat tyd kan
men u thuis vinden?

Ik ga alle mor-
gens ten zeven uren
uyt.

Ik zal my zelven de
eere geven dat ik mor-
gen ochtend u eens
kom bezoeken.

Gy zult welkom
weezen.

Vaarwel, myn Heer.

Uw ootmoedige
dienaar.

De tiende i' Zamen-
spraak.

Ik ben blyde u te
zien.

Hoe is 't met u ge-
weest, sint dat ik u in
Holland zag?

Zeer wel, i' uwen
dienst. F 7

234 d'Engelfche en Nederduytfche

How do you spend
your time every day?

I go abroad, for
I have nothing to do.

Have you no ac-
quaintance at Court?

No, Sir.
I will give you some.

Do me the kindness.

How do you like our
Court?

'T is one of the most
magnificent in the
world.

Sir, you are very
rich in England.

Why, Sir

One may see it by the
fair buildings of Lon-
don.

How do you like them?

Indeed, Sir, that
surprises me, it is the
finest City upon the
Earth.

I am of your opinion.

They are rather Pa-
laces than Houses.

Hoe brengt gy uw
tyd dagelyks door?

Ik gaas wat kuye-
ren, want ik heb niets
te doen.

Hebt gy geen kennit-
ten Hove?

Neen, myn Heer.
Ik zal'er u wel aan
helpen.

Doe my die vriend-
fchap.

Hoe gewalt u ons
Hof?

't Is een van de
prachtigste in de We-
reld.

Myn Heer, gy zyt
in Engeland zeer ryk.

Waarom, myn Heer.

Men kan't wel zien
aan de fchoone ge-
bouwen te Londen.

Hoe staanze u aan?

Zeker, myn Heer,
ik sta'er over verfteld,
het is de fterkste ftad
van de wereld.

Ik ben van uw ge-
voelen.

't Zyn eerder Paley-
zen dan huizen.

Waarom

When will you come
to see me again?

When you please.

I shall be very glad to
see you.

Are you in haste?

Yes, Sir, except your
commands retain me.

I will not take you
off from your business.

Go to your business:
Good night.

Pray, Sir, command
me.

Do you not lodge at
Master's?

Is 't not at the sign of
the White Lion?

The eleventh Dia-
logue.

Sir, according to
your Commands, I
come to render you my
respects.

I am infinitely obli-
ged to you for it.

Take the pains to sit
down.

Wanneer zult gy
my weer komen be-
zoeken?

Als 't u belieft.

Ik zal blyde zyn u te
zien.

Hebgy haast?

Ja myn Heer, ten zy
uwe bevelen my op-
houden.

Ik wil u van uw be-
zigheyt niet afhouden.

Gaa heen om uwe
dingen te doen, goe-
den nacht.

Myn Heer, gebied
my maar, bid ik u.

Bent gy niet t'huys
by Meester?

Is 't niet in de witte
Leeuw?

De elfde & Zamen-
spraak.

MYN Heer, volgens
uw bevel, kom ik
u myn eerbiedigheid
bewyzen.

Ik ben daar over
aan u ten hoogsten
verplicht.

Neem dog de moeite
om neder te zitten. 1

I do my duty.

Ik kom myne pligt naa.

Without ceremony.

Zonder ceremonien.

You have prevented me.

Gy hebt my voor-gekomen.

I was resolved to go to see you the first.

Ik was van voor-nemen om u eerst be-zogt te hebben.

Tell me what time you are at home.

Zeg my wanneer gy 'huys bent.

You will give your self too much trouble.

Gy zult u zelven al te veel moeite nandoen.

You will do me too much honour.

Gy zult my al te groot een eere aandoen.

What good news will you tell me this morning?

Wat goede tyding wilt gy my deezen morgen verhaalen.

I have heard nothing to day.

Ik heb van daag niets veritaan.

Tell me some.

Verhaal my iets.

The Dutch Post is not come.

De Duytsche Post is nog niet gekomen.

Did you see the Regiment of Guards?

Hebt gy 't Regiment van de Garde gezien?

What do you say of them?

Wat zegt gy 'er van?

They all look like Captains.

't Gelyken alle wel Kapiteyns.

Will you dine with me?

Wilt gy te middag met my eeten?

I pray you to excuse

Ik bid u dat gy my

me,

SAMENSPRAAKEN. 137

me. I must go to the Exchange.

Are you so much in haste?

Yes, Sir, 'tis time to go there.

Do not fail to be to-morrow at home.

I will not fail.

What time will you be there?

About ten of the Clock.

Do you promise it me?

Yes sure.

Farewell, till I have the honour to see you again.

The twelfth Dialogue.

HAVE you good Horfers?

Where to go?

To go to Norwich.

Yes Sir, we have

very good ones.

Where are they?

I will shew them un-

to you.

verfchoont, ik moet na de Beurs gaan.

Hebt gy zulk een haast?

Ja myn Heer, 't is tyd om daar na toe te gaan.

Laat niet na morgen t'huys te zyn.

Ik zal niet missen.

Wat tyd zult gy daar zyn?

Ontrent tien uren.

Belooft gy 't my?

Ja zeker.

Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.

De twaalfde Zamenfpraak.

H EBT gy goede paerden?

Waar zouden zy na toe?

Na Norwich.

Ja, myn Heer, wy hebben er die zeer goed zyn.

Waar zyn zy?

Ik zal ze u toonen.

How

198 d'Engelsche en Nederduytsche

How many must you
have?

I must have four.

Will you have a
Guide?

Yes, help me to one.

How long will you
stay in your journey?

Eight days.

How much do you
take a day?

I take...

What must the Gu-
de have?

He must have...

I will do as others do.

When must you be
there?

To morrow morning.

What time?

At five of the Clock.

They shall be ready.

Must you be paid
here?

It is all one.

Sir, give me an ear-
nest.

How much do you
ask me?

What

Hoe veel moet gy
er hebben.

Ik moet er vier heb-
ben.

Wilt gy een Leids-
man hebben?

Ja, beschik er my
een.

Hoe lang zult gy op
uw reyse uytblyven?

Acht dagen.

Hoe veel neemt gy
s daags.

Ik neem...

Hoe veel moet de
Leidsman hebben?

Hy moet hebben...

Ik zal doen als an-
deren.

Wanneer moet gy
ze hebben?

Morgen ochtend.

Tegen wat tyd?

Tegen vyf uren.

Zynllen gereed zyn.

Moet men u hier
betalen?

Dat's even veel.

Myn Heer, geef my
wat op de hand.

Hoe veel begeert
gy?

What

SAMENSPRAAKEN. 123

What you please.

Hold there are two Crowns.

How many leagues is it from hence to Norwich?

There are.

Is it a fine City?

Very fine.

Give us good Saddles.

You shall have some of the best.

Will you see the Guide?

'T will be time enough to see him to morrow morning.

The thirteenth Dialogue.

Between a Physician and a sick Body.

Sir, I have sent for you.

What ails you?

I have a pain in my head; my heart akes, and I have a pain in my stomach.

Zo veel als 't u belieft.

Hou daar zyn twee Kroonen.

Hoe veel mylen is 't van hier na Norwich.

Het is.

Is 't een moeye stad?

Ja een heel moeye.

Geef ons goede Zadels.

Gy zult van de beste hebben.

Wilt gy den Leiden man zien?

't Zal tyds genoeg zyn als wy hem morgen ochtend zien.

De zestiende of Zamenpraak.

Tusschen een Doktor en een Zieke.

Myn Heer ik heb u ontboden.

Wat deert u?

Ik heb pyn in myn hooft, myn hart doet my zeer, en ik heb pyn in myn maag.

How

140 d'Engelische en Nederduytsche

How long is it since

Sedert hoe lang is 't geweest?

Since yesterday.

Sedert gisteren.

Have you slept this night?

Hebt gy van deese nacht wat geslaapen?

No, I cannot sleep.

Neen, ik kan niet slaapen.

Have you a good stomach?

Hebt gy eenige trek tot eeten?

Not at all.

Gansch niet.

Let me feel your pulse.

Laat my uw pols voelen.

You have a Fever.

Gy hebt een koorts.

I feel a heaviness through all my body.

Ik voel een loomheid door al myn leden.

You must be let blood.

Gy moet gelaaten worden.

I was let blood the other day.

Ik ben onlangs eerst gelaaten.

This is master, to morrow you shall also take Physick.

Jaar is niet aangelegen, morgen zul gy ook Medicyn inneemen.

Do not go out; keep your bed.

Gaa niet uit, houd het bedde.

What Diet must I keep?

Aan wat voor kost moet ik my houden?

Take new laid Eggs, and broth.

Gebruyk de versche Eieren en Vleeschnat.

Have you a Nurse?

Hebt gy een Oppasser?

Send for one.

Laat'er een halen.

Some

SAMENSPRAAKEN.

Some body asks for me; I must go to see a Patient.

Take courage.

I am going away.

Pray come again to morrow to see me.

I wil not fail.

Nurse, let some body go for a Chirurgion.

Whom will you have?

The same who has let me blood already.

What is his name?

I know not; ask it below.

How do you find your self now?

I am very Sick.

Call some body.

I am almost spent.

I am a dying.

It will be but a small matter, you are not in danger.

Daar is iemand die na my vraagt; ik zal moeten gaan om een patient te bezoeken.

Schep moed.

Ik ga heen.

Ey lieve, kom morgen weer eens na my zien.

Ik zal niet in gebreke blijven.

Oppasser, laat eens iemand om een Barbier gaan.

Wien wilt gy hebben;

Die zelfde die my nog eens gelaaten heeft.

Hoe heet hy?

Ik weet het niet; vraag het beneden.

Hoe bevind gy u zelve nu.

Ik ben zeer ziek.

Roep iemand.

Ik ben ten eynde van myn krachten.

Ik sterf.

't Mag geen quaad, gy hebt geen nood.

1242   *Engelsche en Nederduytsche*

*De meester, I find
my self a little better.*

*De meester, I find
my self a little better.*

**The fourteenth Di-
alogue.**

The second Visit.

You are very care-
full.

*Are you something
better?*

Tes, I thank God.

Your Fever is gone.

*I find my self a little
better.*

*Have you been let
blood.*

*I was let blood
yesterday.*

Where is your blood?

*It is upon the wri-
stow.*

*You need to be let
blood once more.*

*Your blood is over-
hot, and corrupted.*

*Did your Physick
work well?*

Very well.

*How many times
were you at stool?*

*Gas niet heen, ik
bevind my zelven een
weynig beter.*

*De veertiende t'Za-
menspraak.*

Het tweede Bezoek.

GY zyt zeer zorg-
vuldig.

Zyt gy wat beter?

Ja. God dank.

Uw Koorts is weg.

*Ik bevoel myn zel-
ven een weynig beter.*

Bent gy gelaaten?

*Ja, ik wierd giste-
ren gelaaten.*

Waar is uw bloed?

't Staat in 't venster.

*Gy moet nog eens
gelaaten worden.*

*Uw bloed is al te
heet en bedurven.*

*Werkte uwe Me-
dicyn wel?*

Zeer wel.

*Hoe dikwils gingt
gy af?*

Ten

S A M E N S P R A A K E N. 143

Ten or twelvetimes.
Doeb your head ake
still?

No.

So much the better.
You must take after
to morrow another
Purge.

I will do what you
shall order me.

Keep your self warm.
Have you not better
stomach?

Yes, Sir, I could eat
something of a Pullet.

There is no danger.

What do you drink?

Some small beer
with a toast.

That is good.

Endeavour to rest; to
morrow I will come
again this way.

The fifteenth Dia-
logue.

The third Visit.

Doeb all go well to
day?

Tien of twaalk maal
Doet uw hoofd nog
zeer?

Nee.

Zo veel te beter.

Gy moet overmorgen
nog eens purgeeren.

Ik zal uw order
volgen.

Houd u warm.

Zyt gy niet wat
graager?

Ja, myn Heer, ik
zoud wel iets van een
Kuyken kunnen eten.

Daar is geen pery-
kel.

Wat drinkt gy?

Kleyn bier, met een
stukje gerooft brood.

Dat is goed.

Zie toe dat gy moogt
rusten; ik zal morgen
weer dit heen komen.

De vyftiende s'Za-
menspraak.

Het derde Bezoek.

Gaat alles van daag
nog well?

144 d'Engelsche en Nederdoytsche

I am a great deal
better.

Did you sleep well
this night?

Perfectly well.

Your fever is quite
gone.

I am much obliged
to you.

Within two or three
days you may go
abroad.

Take a little wine.

Of what wine?

White wine, or
Claret?

Of what you please.

Have you a good
stomach now?

I am very hungry.

You may eat, but
moderately.

Did you not see
Master S.?

I come from him.

How doth he do.

He is very sick.

Is he in danger.

As truly.

Ik ben veel beter.

Hebt gy van de nacht
wel geslaapen?

Zeer wel.

Uw koorts is
gantsch weg.

Ik ben zeer aan u
verplicht.

Binnen twee of drie
dagen moogt gy wel
weer uytgaan.

Neem een weynig
wyns.

Van welke wyn?

Witte wyn of roo-
de?

Die 't u belieft.

Hebt gy een graage
maag nu?

Ik ben zeer honge-
rig.

Gy moogt wel ee-
ten, maar maatig.

Hebt gy meester S.
niet gezien?

Ik kom van hem
van daan.

Hoe vaart hy?

Hy is heel ziek.

Loopt hy gevaar?

Ja wel ter deege.

SAMENSPRAAKEN. 145

*Is there no hope?
There is none at all.
He is a dead man.*

*How long has he
been sick?*

*These two Months.
What distemper has he?
He is in a Consumption.*

*How many Children
has he?*

He hath seven.

*I think his wife is
much afflicted.*

*She will not be com-
forted.*

I have great pity on her.

And I also.

Is she young.

*She is not young, nor
old.*

Where doth she live?

In the great street.

I thank you.

The sixteenth Dialogue.

**Between a Brother
and a Sister.**

B *Roether, speak En-
glish with me.*

*Is 'er geen hoop meer?
Neengeensins.*

*Hy is een man des
doods.*

*Hoe lang is hy ziek
geweest?*

Deze twee maanden

Wat ziekte heeft hy?

Hy is in een teering?

*Hoe veel kinderen
heeft hy?*

Hy heeft 'er zeven.

*Ik geloof dat zyn
vrouw zeer bedroeft is.*

*Zy wil haar niet laa-
ten troosten.*

My jammert haarer.

My ook.

Is zy nog jong?

*Sy is niet jong, nog
ook niet oud.*

Waar woont zy?

In de groote straat.

Ik bedank u.

**De zestiende t'Za-
menspraak.**

**Tusschen een Broeder
en een Suster.**

B *Roeder spreek En-
gels met my.*

G *With*

146 d'Engelsche en Nederduytsche

*With all my heart.
Have you exercised
your self to day?*

*Do you not know it?
No, I went out this
morning very early.*

*Whither did you go?
To my Cousin.
Doth she also learn
English.*

She began yesterday.

*Doth her Brother
learn also?*

*He has learned a long
while.*

*Doth he speak well?
Exceeding well.*

*When did you see
him?*

I saw him yesterday.

*Will you come to the
Park.*

*Yes, if it please you.
I will.*

*Is it time to go thi-
ther?*

*Not yet, let us stay
a little longer.*

*I will tarry as long
as you please.*

*Van harten gaern.
Hebt gy u van daag
al geoefend?*

*Weet gy 't niet?
Neen, ik ging van de
morgen vroeg uyt.*

*Waar gingt gy heen?
Na myn Nicht.
Leert zy ook En-
gelsch?*

*Zy heeft gisteren be-
gonnen.*

*Leert haar Broeder
ook?*

*Hy heeft het al over
lang geleerd.*

*Spreekt hy wel?
Uytsteekend wel.*

*Wanneer hebt gy
hem gezien?*

*Ik heb hem gisteren
gezien.*

*Zult gy in 't park
komen.*

*Ja indien 't u belieft.
Wel ik zal.*

*Is het tyd om daar na
toe te gaan?*

*Nog niet, laat ons
nog wat wachten.*

*Ik zal zo lang wach-
ten als 't u belieft.*

Isan-

I cannot go thither.

Why Brother?

There is my Master.

You may learn another time.

I will not lose my time.

*The seventeenth
Dialogue.*

*For to speak with a
Taylor.*

C*an you make me a
Suit of Cloaths
against Sunday?*

*Yes, Sir, you shall
have it.*

*Do not promise it
me, if you cannot make
it.*

I will make it.

*What stuff will you
have it of?*

Of a black Farandine.

'Tis now the mode.

Shall I go to buy it.

*Pray do, and I will
go with you.*

I will be glad of it.

*Ik en kan daar niet
na toe gaan.*

Waarom Broeder.

Daar is myn Meester.

*Gy moogt op een
ander tyd leeren.*

*Ik wil myn tyd niet
verliezen.*

*De zeventiende t'Za-
menspraak.*

*Om met een Snyder te
spreken.*

K*ont gy my een
pak kleeren tegens
Zondag maaken?*

*Ja, myn Heer, gy
zult het hebben.*

*Beloof het my niet,
indien gy 't niet doen
kont.*

Ik zal het doen.

*Van wat voor stof
wilt gy het hebben?*

Van zwart Farandyn.

Dat is nu de Mode.

Zal ik't gaan koopen?

*Ey lieve ja, en ik zal
met u gaan.*

*Dat is wel naar myn
zin.*

*How many yards
must I have . . .*

You must have . . .

*Must I have so ma-
ny?*

'Tis the least.

Furnish the rest.

*To what Merchant
shall we go?*

*Let us go to the An-
gel.*

In what street?

In the street of . . .

Is it a good shop.

*'T is the best in all
the Town.*

*Let us go thither
then.*

Stay for me.

*Pray Sir, make
haste.*

*The eighteenth Di-
alogue.*

S*Ir, shew us some of
your best black Fa-
randine.*

*Gentlemen, there is
some of the finest in*

*Hoe veel ellen moet
ik hebben?*

Gy moet hebben. . .

*Moet ik zoo veel
hebben?*

Dat is het minste.

*Beschik gy 'er de rest
by.*

*By welke Koopman
zullen wy gaan?*

*Laat ons in den En-
gel gaan.*

In welke straat?

In de . . . straat.

*Is 't een goede win-
kel?*

*'t Is de beste in de
stad.*

*Laat ons daar dan
gaan.*

Wacht my wat.

*Ik bid u myn Heer,
haast u wat.*

*De achtiende t'Za-
menspraak,*

M*Yn Heer, laat ons
eens van u beste
zwart Farandyn zien.*

*Messieurs, daar hebt
gy iets van 't mooyste*

Lon-

London.

*This doth not please me
'Tis of the same that
they wear at Court.*

*'T is not strong
enough.*

Show us some other.

*There is another piece.
'T is not yet of the
best.*

*Let me see some of the
best.*

*There is a piece of
the best.*

*This is better than the
other.*

Have you no better?

No, truly.

*How do you sell it a
yard.*

I sell it for ...

'Tis too dear.

*Will you take ... for
it?*

*You are welcome ;
but I cannot : it cost me
more.*

*Tell me the lowest
price.*

You shall give me ...

dat 'er in London is.

Dat gevalt my niet.

't Is van 't zelfde dat
aan 't Hof gedragen
wordt.

't Is niet sterk genoeg.

Laat ons iets anders
zien.

Daar is een ander stuk.

Dat is ook nog van
't beste niet.

Laat my van 't beste
zien.

Daar is een stuk van
't beste.

Dit is beter als 't an-
der.

Hebt gy geen beter ?

Neen waarlyk.

Hoe veel verkoopt
gy d'el ?

Ik verkoop het voor ...

Dat is al te duur.

Wilt gy ... daarvoor
hebben ?

Gy bent welkom,
maar dat kan ik niet
doen, 't kost my meer.

Zeg my de minste
prys.

Gy zult my geeven ...

150 d'Engelsche en Nederduytsche

*Cut me fifteen yards
of it.*

Sny my vyftien ellen
af.

The nineteenth Di-
alogue.

*De negentiende t'Za-
menspraak.*

L *Et us return home.*

L *Aat ons na huys
keeren.*

Take my measure.

Neem my de maat.

*What Ribbon will
you have?*

*Wat voor Lint wilt
gy hebben?*

*Of the greatest mo-
de.*

*Na de grootste
manier.*

*Will you have your
clothes after the Eng-
lish fashion, or after
the French mode.*

*Wilt gy uwe Klee-
deren naar de Engel-
sche, of naar de Fran-
sche manier hebben.*

'T is all one.

't Is evenveel.

*When shall I have
my Suit of Clothes?*

*Wanneer zal ik myn
pak kleeren hebben.*

*You shall have it
after to morrow with-
out fail.*

*Gy zult het over-
morgen sonder fout
hebben.*

Make it bandfomly.

Maak dat 't wel staat;

*Make it after the
mode.*

*Maak het na de
mode.*

I work for the Court.

*Ik werk voor het
Hof.*

*What belts do they
wear?*

*Wat voor Draag-
banden draagt men nu.*

*Sir, there is your
Suit.*

*Myn Heer daar is
uw kleet.*

You

SAMENSPRAAKEN. 151

*You are a man of
your word.*

*How much must you
have?*

'T is well made.

*This Ribbon pleases
me well.*

Where is your bill?

Here it is.

You are dear.

*I take no more of you
than of others.*

There is your money.

The twentieth Dia- logue.

*To speak with a
Shoemaker.*

M*Ake me a pair of
Shoes.*

*When will you have
them?*

For to morrow.

You shall have them.

Take the measure.

*Make them after the
mode.*

*Sir, there are your
shoes.*

Where are they?

Here they are.

*Gy bent een man
van uw woord.*

*Hoe veel moet gy
hebben?*

't Is wel gemaakt.

*Dit Lint behaagt
my wel.*

Waar is uw rekening?

Daar is ze.

Gy bent duur.

*Ik neem u niet meer
af dan een ander.*

Daar is uw geld.

De zeventiende i' Za- menspraak.

*Om met een Schoenmaa-
ker te spreken.*

M*Aak my een paar
schoenen.*

*Tegen wanneer wilt
gy ze hebben?*

Tegen morgen.

Gy zult ze hebben.

Neem de maat.

*Maakze naar de
manier.*

*Myn Heer, daar
zyn uwe schoenen.*

Waar zyn ze?

Zie daar.

G 4   *They*

They are too long.

'Tis the mode.

I know the mode better than you.

They do not please me.

They are too large.

Make me some others.

You are hard to be pleased.

Will you make me some others?

Here is a pair which will fit you.

Try them.

Those are better than the others.

Of what price are they?

They are worth . . .

'Tis too much.

'Tis the ordinary price.

Every one pays as much.

The Price of them is set.

I do not believe you.

You may believe me.

I would not deceive you.

Zy zyn te lang.

Dat is de mode.

Ik weet de manier beter dan gy.

Zy gevallen my niet.

Zy zyn te groot.

Maak my een paar andere.

't Is moeyelyk u te behagen.

Wilt gy my andere maaken?

Hier is een paar dat u wel passen zal.

Bezoek het eens.

Die zyn beter dan de andere.

Van wat prys zyn die.

Zy zyn wel . . . waard.

Dat is te veel.

't Is de gewoonlyke prys.

Elk een betaalt 'er zo veel voor.

't Is een gezette prys.

Ik geloof u niet.

Gy moogt my wel gelooven.

Ik wil u niet bedriegen.

The

SAMENSPPRAAKEN. 153

The twenty-first
Dialogue.

Between two Friends

Sir, I am very joy-
full to meet you, I
have some compliments
to present unto you.

From whom?

From one of your
Friends.

What is his name.

His name is Master

C.

Where did you see
him?

I saw him at Ply-
mouth.

How doth he do?

He was well when I
came from thence.

Doth he live there?

Is he married?

What doth he do there?

I know not.

Did you drink with
him.

Yes, we drank several
times your health.

Is he a House keeper
there?

De eenentwintigste
t'Zamenspraak.

Tusschen twee Vrinden.

MYn Heer, ik ben
zeer blyde u te
ontmoeten, en heb
eenige Complimen-
ten by u af te leggen.

Van wien?

Van een uwer Vrin-
den.

Hoe heet hy.

Zyn naam is Myn
Heer C.

Waar hebt gy hem
gezien?

Ik heb hem te Ply-
mouth gezien.

Hoevaart hy al?

Hy was wel toen ik
daar van daan quam.

Woont hy daar?

Is hy getrouwd?

Wat doet hy daar?

Ik weet het niet.

Hebt gy met hem
gedronken?

Ja, wy dronken
verscheyde maal op uw
gezondheyt.

Houd hy daar huys?

G 5

Yes

154 d'Engelsche en Nederduytsche

Yes.

When was you there?

Last week.

Will he not return to London?

It may be.

Farewell, Sir.

Ja.

Wanneer waart gy daar?

Verleeden week.

Zal hy niet weer tot London komen?

Misschien.

Vaar wel, myn Heer.

The twenty second
Dialogue.

Between two young
Ladies.

Y*ou are welcome,
Mistriss.*

I am come to see you.

*How have you done
since yesterday?*

I am not very well.

*Where is your dis-
temper?*

'Tis in my head.

Why do you go out?

*I had a mind to see
you.*

*I was going to your
house.*

I have prevented you.

*De twee-en-twintig-
ste t'Zamenpraak.*

*Tusschen twee jonge
Juffers.*

W*elkom hier, Juf-
vrouw.*

*Ik ben u eens ko-
men bezoeken.*

*Hoe vaart gy sedert
gisteren?*

Ik ben niet heel wel.

Waar schort het u?

In myn Hooft.

Waarom gaat gy uyt?

*Ik was geneegen
om u te zien.*

*Ik stond om na u-
went te gaan.*

*Ik ben u dan voor-
gekomen.*

What

SAMENSPRAAKEN. 155

*What do they say
abroad?*

*Master L. is mar-
ried.*

Is 't Possible!

*When was he mar-
ried?*

This morning.

Is he rich?

*He has four thousand
pound a year.*

*Where was he mar-
ried?*

In Coventgarden.

How old is he?

He is twenty years old.

No more?

No.

*How old is his La-
dy?*

*She is but fifteen
years old.*

*Of what Family is
she?*

*She is my Lord....
daughter.*

Is he in town?

Yes.

Is she handsome?

Very handsome.

Is she rich?

*What portion has
she?*

*Wat zegt men al-
buyten deur.*

*Myn Heer L. is ge-
trouwd.*

Is 't moogelyk!

*Wanneer is hy ge-
trouwd?*

Van dezen Morgen.

Is hy ryk?

*Hy heeft vier duy-
zend pond 's jaars.*

*Waar is hy ge-
trouwd?*

In Coventgarden.

Hoe oud is hy?

Hy is twintig jaar oud.

Niet meer?

Neen.

*Hoe oud is zyne Juf-
vrouw?*

*Zy is maar vyftien
jaar oud.*

*Van wat geslacht is
zy?*

*Zy is myn Heers...
Dochter.*

Is hy in de stad?

Ja.

Is zy mooy?

Zeer mooi.

Is zy ryk?

*Wat krygt zy ten
Huwlyk? G 6 Ten*

Ten thousand pound.

Tien duyzend ponden.

'Tis a fine portion.

Dat is een braave Huuwlyks-gift.

Have they a fine Coach?

Hebben zy een mooye Karos?

Very fine.

Ja, een heel mooye.

Do you know them?

Kent gy ze?

I know them by sight.

Ik ken hen van aanzien.

I will tell you other news.

Ik zal u een andere tyding zeggen.

What?

Wat dog?

I am going to Holland.

Ik zal na Holland gaan.

When do you go thither?

Wanneer gaat gy 'er heen?

The next week.

Toekomende week.

You speak in jest.

Gy gekt'er mee.

I do not jest.

Ik gek'er niet mee.

Who goes with you?

Wie gaat met u?

My Father and Mother.

Myn Vader en Moeder.

You surprise me.

Gy doet my geweldig verwonderen.

Do you go to Amsterdam.

Gaat gy na Amsterdam?

Yes, Madam.

Ja Juffrouw.

I should be very glad to go along with you.

Ik zou zeer blyde zyn indien ik met u mogt gaan.

Come then.

Kom dan.

You

SAMENSPRAAKEN. 157

You afflict me.

I shall not see you any more.

How long will you stay there?

Two or three years.

That time will seem to me very long.

You will forget me presently.

I will never forget you.

Nor I you.

I swear unto you an eternal friendship.

And I unto you also.

What will you send me from Holland?

I will send you something.

Will you be as good as your word?

Yes, if it please God.

I shall see.

Doth your little sister go thither also.

We leave her here.

I am not well, I will be gone.

I am sorry you came out.

Gy bedroeft my.

Ik zal u niet weer zien.

Hoe lang zult gy daar blyven?

Twee of drie jaaren.

Die tyd zal my zeer lang vallen.

Gy zult my met der haast vergeten.

Ik zal u nooit vergeten.

Nochte ik u.

Ik zweer u een eeuwige vriendschap.

En ik u desgelyks.

Wat zult gy my van Holland zenden?

Ik zal u iets zenden.

Zult gy wel zo goed zyn als u woord.

*Ja indien 't God be-
lieft.*

Ik zal zien.

*Gaat uw kleyne Zus-
ter ook daar na toe.*

Wy laten haar hier.

Ik ben niet wel, ik ga zo heen.

't Bedroeft my dat gy uyt gekomen zyt.

Farewell my Dear.

I do not bid you farewell.

Will you come to see us before you go.

I will not fail.

I shall be very glad to see you at our house.

**The twenty - third
Dialogue.**

An English Gentleman invites to dinner a Dutch Gentleman.

Sir, you are welcome.

Take your place.

This is your place.

Sir, 't is yours.

Pray, without ceremonies, sit you down.

I made you loose a better meal.

What do you say, Sir.

This is a great Feast.

Vaar wel myn Waarde.

Ik zeg u nog niet vaarwel.

Zult gy ons nog komen zien, eer wy vertrekken?

Ik zal niet in gebreke blyven.

't Zal my zeer lief zyn u aan ons huys te zien.

**De drie-en-twintigste
t'Zamenpraak.**

**Een Engelsch Heer
noodigt een Duytsch
Heer ten eeten.**

MYn Heer, gy zyt welkom.

Neem u plaats.

Dit is uwe plaats.

Myn Heer, 't is de uwe.

Eylieve, zonder ceremonien, zit maar neer.

Ik heb u een beter maaltyd doen verliesen

Wat zegt gy, myn Heer.

Dit is een groot gastmaal. *How*

SAMENSPRAAKEN. 159

How do you like that wine.

'Tis very excellent.

Where do you fetch it?

At the golden Fleece.

Will you be pleased that I cut you some of this Turkey?

What you please.

Is it good?

'Tis very tender, and wel roasted.

You eat nothing.

I eat very well.

This is to you.

I will pledge you.

This is good wine.

'Tis indifferent.

Fill the Gentleman some wine.

I have drunk enough.

I can neither eat nor drink any more.

You have good meat in England.

Yes, I thank God.

'T is the Kings health.

I receive it willingly.

Hoe gevalt u die wyn?

Hy is treffelyk.

Waar haalt gy die?

In het gulde vlies.

Belieft u dat ik u iets van desen Kal-koen snyde?

Zo als 't u belieft,

Is hy goed?

Hy is heel malsch, en wel gebraden.

Gy eet niets.

Ik eet zeer wel.

Ik breng 't u eens.

*Ik zal 't van u ver-
wagten.*

Dit is goede wyn.

Hy is redelyk.

Schenkt dien Heer eens wyn.

*Ik heb genoeg ge-
dronken.*

My lust niet meer te eten noch tedrinken.

Gy hebt goede spys in Engeland.

Ja, God dank.

*Op des Konings ge-
zondheyd.*

*Ik ontfang het ge-
willig.*

You

160 d'Engelsche en Nederduytsche

*You do me too much
honour.*

To all our Friends.

I will drink no more.

You cannot drink.

'Tis true.

Is not de wine good?

'Tis too strong for me.

*Mingle water with
it.*

*I never mingle wa-
ter with wine.*

*What do you say of
that Patridge.*

*'Tis a very delicate
one.*

*Have you good store
of them in Holland?*

*Not so many as you
have in England.*

*This is the only
Country in the world,
the most plentiful in
all things.*

'Tis true.

*Pray permit me to
go away.*

*I am sorry you are so
much in haste.*

*Gy doet my al te
veel eere aan.*

*Aan alle onze Vrin-
den.*

*Ik wil niet meer
drinken.*

*Gy kont niet drin-
ken.*

Dat is waar.

Is de wyn niet goed?

Ze is my al te sterk.

*Meng'er wat water
onder.*

*Ik meng nooit wa-
ter onder wyn.*

*Wat dunkt u van
die Patrys?*

Hy is zeer lekker.

*Hebt gy'er veel van
in Holland?*

*Niet zo veel als gy
'er in Engeland hebt.*

*Dit is 't eenigste
Land in de wereld dat
van alles zulk een
overvloed heeft.*

Dat is waar.

*Ik bid u laat my
gaan.*

*'t Moeit my dat gy
zulk een haast hebt.*

You

SAMENSPRAAKEN. 161

*You shall be always
welcome at my house.*

*I am very much obli-
ged to you: I do not de-
serve so much honour.*

*Pray Sir, stay a little
longer.*

*The company desires
it of you.*

*Do not leave the
Company.*

Drink one cup more.

Do not go so soon.

'T is to obey you,

rou oblige us.

*I would I were able
to serve you.*

*You are very obli-
ging.*

*I never was so well
treated.*

*'T is but our ordi-
nary.*

*You keep good Tables
in England.*

*Your Nation it very
civil.*

*Gy zult altyd wel-
kom tot mynent zyn.*

*Ik ben zeer in u ge-
houden: ik verdien zo
veel eere niet.*

*Ik bid u myn Heer,
wacht noch een wey-
nig langer.*

*Het gezelschap ver-
zoekt het van u.*

*Verlaat het gezel-
schap niet.*

*Drink nog een
kelkie.*

Gaa zoo ras niet heen.

*'t Is om u te ge-
hoorzamen.*

Gy verplicht ons.

*'k Wenschte dat het
in myn magt stond u
te dienen.*

*Gy bent zeer ver-
plichtend.*

*Ik ben nogh nooit
zo onthaald.*

*Dit is niet anders
als onze gewoonlyke
toestel.*

*Gy houd in Enge-
land een goede Tafel.*

*Uwe Landaard is
zeer beleefd.*

Sir,

*Sir, I am very glad
to enjoy your presence.*

*And I, to be in your
company.*

*You shall find me al-
ways ready to serve
you.*

*Sir, I am infinitely
obliged to you for it.*

Do you smoke?

Never.

*Do you not love Ta-
bacco?*

I never took any.

Take a pipe.

*Pray see what a
clock it is.*

*Sir, 't is time for me
to go away.*

*Will you play at
Cards?*

*Indeed I have no
time.*

*When will you do
me the honour to come
again?*

When you please.

*When will you re-
turn to Holland?*

*Myn Heer, ik ben
zeer blyde dat ik uw
geselschap geniet.*

*En ik, dat ik in uw
gezelschap ben.*

*Gy zult my altoos
gereed vinden om u te
dienen.*

*Myn Heer, ik ben
oneyndelyk daar over
aan u verplicht,*

Rookt gy ook?

Nooit niet.

*Houdt gy van geen
Tabak?*

*Ik hebze nooit ge-
bruykt.*

Neem een pypje.

*Eylieve, zie eens
hoe laat het is.*

*Myn Heer, 't is
myn tyd om te gaan.*

*Wilt gy met de
Kaart speelen?*

*In der daad ik heb
geen tyd.*

*Wanneer zult gy
my de eere doen dat
gy weer komt?*

Als 't u belieft.

*Wanneer gaat gy
weer na Holland?*

Witbin

SAMENSPRAAKEN. 163

Within three weeks.

So soon?

*Are you weary of
being here?*

Not at all.

*Are you well pleased
here?*

*I am very well plea-
sed.*

*Sir, I must take my
leave of you.*

*I give you many
thanks for your good
entertainment.*

*You overcome me
with your civilities.*

I am wholly yours.

*I find well the occa-
sion to trouble you, but
not to serve you.*

*Will you do me a
favour?*

Command me.

*'T is to stay here at
supper.*

Indeed I cannot.

Farewell then.

Binnen drie weeken.

Zo ras?

*Bent gy 't hier al
moet?*

Neen geenfins.

*Behaagt het u hier
wel?*

*'t Gevalt my zeer
wel.*

*Myn Heer, ik moet
myn afscheyd van u
neemen.*

*Ik bedank u hooglyk
voor u goed onthaal.*

*Gy overwint my door
uwe beleeftheden.*

*Ik ben ganschelyk
de uwe.*

*Ik vind de gelegen-
heid wel om u moey-
te aan te doen, maar
niet om u te dienen.*

*Wilt gy my een
gunst doen?*

Gebied my maar.

*'t Is om hier t'avond
te blyven eeten.*

Waarlyk ik kan niet.

Vaar wel dan.

The

164 d'Engelsche en Nederduytsche
The twentyfourth- De vier en twintigste
Dialogue. t'Zamenspraak.

Between a Gentle-
man and his Man.

Tusschen een Edelman
en sijn Knecht.

GO from me to my
Lady ... and pre-
sent her my service.

GA van mynent
Gwegen na Me.
vrouw . . . en bied
haar myn dienst aan.

Well Sir, I am going
there.

Wel myn Heer, ik
ga heen.

Have you been there?

Hebt gy daar ge-
weest?

- Yes, Sir.

Ja, myn Heer.

Is she up?

Was zy al op?

Not yet.

Nog niet.

With whom did you
speak?

Met wien spraakt
gy?

With her waiting
Gentlewoman.

Met haar Kame-
nier.

How doth she do?

Hoe voer zy al?

- She told me, she was
well.

Zy zeyde my, dat
zy wel was.

What did she say?

Wat zeyde zy?

She thanks you.

Zy bedankt u.

Do you know any
news?

Weet gy ook iets
nieuws?

Master ... died just
now.

De Heer . . . is zo
even gestorven.

You surprize me.

Gy maakt my ont-
steld.

How long was he
sick?

Hoe lang is hy ziek
geweest. He

SAMENSPRAAKEN: 165

He has been sick but three days.

Of wat distemper did he die?

Of a violent Fever.

When will he be buried?

To-morrow night.

What time?

At seven of the Clock in the evening.

Who told it you?

'Tis the common report.

Was he married?

Yes, Sir.

Had he children?

He had some, but they are dead?

Is his wife living still?

She is also very sick.

Is she in danger?

I believe yes.

Do you know her?

Did you know her Husband?

I knew him by sight.

Had he an estate?

Hy heeft maar drie dagen ziek geweest.

Van wat ziekte is hy gestorven.

Van een heftige Koorts.

Wanneer zal hy begraven worden?

Morgen avond.

Wat tyd?

's Avonds ten zeven uuren.

Wie heeft het u gezegd?

't Is 't gemeen gerucht.

Was hy getrouwd?

Ja, myn Heer.

Had hy kinderen?

Hy heeft'er gehad, maar die zyn dood.

Leeft zyn Vrouw nog?

Zy is ook heel ziek.

Loopt zy perykel?

Ik geloof ja.

Kent gy haar?

Hebt gy haren man gekend?

Ik heb hem van aanzien gekend.

Had hy middelen?

He

166 d'Engelsche en Nederduytsche

He did live well.

*Is his wife much
afflicted?*

*She will not be com-
forted.*

She is a dying.

*She will never reco-
ver.*

She is gone.

Where doth she live?

Hard by.

Comb my perriwig.

**The twenty - fifth
Dialogue.**

**Between two En-
glishmen.**

S*ir, I am very glad
to meet you.*

*I am now at your
service.*

Let us go to drink.

*Where is good wine
to be had?*

*Let us go to Master
Binet.*

Where doth he live?

He lives at the up-

Hy kon wel leeven.

*Is zyn Vrouw zeer
bedroefd?*

*Zy wil haar niet la-
ten troosten.*

Zy legt op sterven.

*Zy zal'er niet weer
van opkomen.*

*'t Is met haar ge-
daan.*

Waar woont zy?

Dicht by.

Kem myn Pruyk uyt.

**De vyf en twintigste
t'Zamenspraak.**

**Tusschen twee Engel-
schen.**

M*Yn Heer, ik ben
blyde u te ont-
moeten.*

*Ik ben nu t'uwen
dienst.*

*Laat ons eens gaan
drinken.*

*Waar is goede wyn
te krygen?*

*Laat ons by Mon-
sieur Binet gaan.*

Waar woonthy.

*Aan 't end van de
per-*

SAMENSPRAAKEN. 167

*per-end of Bow street ,
near Covent garden.*

At what Sign ?

*At the Sign of Saint
Cecilia.*

*He has some of the
best wine in London.;*

Of what kind of wine?

Languedoc wine.

Red , and white.

Of both.

*How doth he sell it
a quart ?*

Fifteen Pence.

Let us go thither.

With all my heart.

Is he a Frenchman ?

Yes, Sir.

*Boy, call your Ma-
ster.*

*Pray Sir, bid some
body draw us some of
your best wine.*

*He has also Muscatel
wine and Frontignac.*

*How do you like this
wine ?*

*I never drank so
good at Paris.*

*Bowstraat , dicht by
Coventgarden.*

Wat hangt'er nyt ?

Sinte Cecilia.

*Hy heeft van de beste
wyn in London.*

Wat soort van wyn?

Langedokse wyn.

Roode en witte.

Van beyde:

*Wat geeft hy de
Kan ?*

Vyftien stuyvers.

*Laat'er ons na toe
gaan.*

Van harten gaern.

*Is 't een Frausch-
man ?*

Ja myn Heer.

*Jongen , roep uw
Meester.*

*Myn Heer , laat ie-
mant ons eens van uw
beste wyn tappen.*

*Hy heeft ook Mus-
kadel wyn , en Fron-
tignac.*

*Hoe gevalt u deeze
wyn ?*

*Ik hebze te Parys
nooit zo goed gedron-
ken.*

'T

168 d'Engelsche en Nederduytsche

'T is extraordinary
good wine.

'T is your Ladies
health.

It is to yours.

Let us be merry.

It bank you for bring-
ing me hither.

To your dear half.

I will do you reason.

Pray, let us be gone.

We came but just
now.

Do you surrender
your self already?

I have promised a
man to expect him in
my chamber.

You are not a man
of company.

I cannot help it.

Let us pay and be
gone.

How much is it?

There is . . .

Let me pay.

You shall not do it.

't Is uytsteekend
goede wyn.

't Is op de gezond-
heyd van uw huys-
vrouw:

't Is op die van de
uwe.

Laat ons vrolyk zyn.

Ik bedank u dat gy
my hier gebragt hebt.

Op uw waerde helft.

Ik zal u bescheyd
doen.

Ey lieve laat ons
gaan.

Wy zyn hier maar
eerst gekomen.

Geeft gy 't alreede
op.

Ik heb iemand be-
loofd in myn Kamer
te zullen verwachten.

Gy bent geen man
van gezelschap.

Ik kan 't niet helpen.

Laat ons betaalen
en heen gaan.

Hoe veel is 'er te
quaad?

Daar is . . .

Laat my betaalen.

Gy zult het wel laa-
ten.

SAMENSPRAAKEN. 169

*I have brought you
bitber.*

We are not in France.

*Then I will pay ano-
ther time.*

*You may do what
you please.*

*When shall I have
the honour to see you
again?*

*When I have any
time.*

*I love to be in your
company.*

And I in yours.

*I wish you a good
night.*

The twenty - sixth
Dialogue.

Between a Master and
his Man.

W Hy do you not
rise?

Sir, I am rising.

*You must rise earlier,
you are too lazy.*

*Why do not you an-
swer me when I call
you?*

H

*Ik heb u hier ge-
bragt.*

*Wy zyn niet in
Vrankryk.*

*Ik zal dan op een
ander tyd betaalen.*

*Gy moogt doen wat
u belieft.*

*Wanneer zal ik de
eere hebben u weert te
zien?*

*Wanneer ik maar
tyd heb.*

*Ik ben gaern in uw
gezelschap.*

En ik in 't uwe.

*Ik wensch u goeden
nacht.*

De ses en-twintigste
t'Zamenpraak.

Tusschen een Meester
en zyn Knecht.

W Aarom staat gy
niet op?

Myn Heer, ik staa al op.

*Gy moet vroeger op
staan, gy bent al te lui.*

*Waarom antwoordt
gy niet, als ik u roep.*

I

I

170 d'Engelsche en Nederduytsche

I did not hear you.

Then you sleep very soundly.

Make a fire.

Warm my shirt.

Give me clean linnen.

*Run to the Landress
You must be more careful.*

*You have no care of me
Have you been at the Landresses?*

*Is my linnen clean?
Where are my slippers?*

Have you made clean my shoes?

Make clean my cloaths.

Call the Taylor to me.

Bring me some water.

Donot tarry.

Why have you tarried so long?

Bid the Cook come up.

*Bid the Coachman
to put the horses in the Coach.*

Ik heb u niet gehoord.

Gy slaapt dan zeer vast.

Leg vuur aan.

Warm myn hemd:

Geef my schoon linnen.

Gaa na de Waster,
Gy moet beter zorg draagen.

Gy past niet op my.
Bent gy tot de Wasters geweest?

Is myn linnen schoon,
Waar zyn myn muylen?

Hebt gy myne schoenen schoon gemaakt?

Maak myn kleeren wat schoon.

Gaa haal my de Snyder eens.

Breng my wat water.

Blyf niet lang weg.

Waar bent gy zo lang geweest.

Zeg de Kok dat hy boven komt.

Zeg de Koetsier dat hy de paerden voor de karos spant.

You

SAMENSPRAAKEN. 171

You must be more diligent.

Take heed of eating and drinking too much.

Comb my hair.

Go and fetch me the Barber.

Has any body, ask for me?

If anybody asks for me, I shall be at Mr. L.

Have a care of my linnen.

Do not lose my linnen.

Carry this Letter to the Post.

Is the Post come?

Is the Post gone?

Go to the Post.

Do you come from thence.

Are there Letters for me?

How much have you pay'd for them?

Carry that above.

Call me at two of the Clock.

Awake me to mor

Gy moet naerstiger zyn.

Zie toe dat gy niet te veel eet en drinkt.

Kem myn haair.

Gaa haal my den Barbier.

Heeft iemand na my gevraagd?

Zo 'er iemand na my vraagt, ik zal by Mr. L. weezen.

Draag zorg voor myn linnen.

Verlies myn linnen niet.

Breng deeze brief aan 't Posthuys.

Is de Post aangekomen?

Is de Post al weg?

Gaa na de Post.

Komt gy daar van daan?

Zyn'er brieven voor my?

Hoe veel hebt gy'er voor betaald?

Breng dat boven.

Reep my ten twee uren.

Wek my morgen

I 2 row

172 d'Engelsche en Nederduytsche

row at six of the Clock.

Go to bed

Rise to morrow morning betimes.

Do not forget it.

Pull off my stockings.

Undress me.

Comb my Periwig.

Softly.

'Tis enough.

Make clean the Comb.

Fill me some wine.

Get you gone.

ten zes uren op.

Gaa na bed toe.

Staa morgen ochtend by tyds op.

Vergeet het niet.

Trek myne kousen uyt.

Ontkleed my.

Kem myn Paruyk.

Zachjes.

't Is genoeg.

Maak de Kamschoon

Schenk my wat wyn.

Gaa heen.

The twenty-seventh
Dialogue.

De zeven-en-twintigste
t'Zamenspraak.

HAve you good
cloth?

What cloth would
you have?

Black cloth.

There is some.

How much is't a yard.

Thirty sbillings a
yard.

This is not thirty
sbillings cloth.

'T is worth so much.

Is it some of the finest?

Yes, Sir.

HEbt gy goed La-
ken?

Wat voor Laken
belieft gy te hebben?

Zwart Laken.

Zie daar.

Hoe veel is d'el.

D'el is dertig schel-
lingen.

Dit is geen laken van
dertig schellingen.

't Is dat wel waardig.

Is het van 't mooiste?

Ja myn Heer.

SAMENSPRAAKEN. 173

I will have none at that rate, 't is too dear.

You cannot find cheaper in all the shops.

Will you sell it for five and twenty?

Upon my word I should lose by it; it cost me above eight and twenty.

It is impossible,

'T is as true as you are here.

Make you but one word?

Have you said the utmost?

Yes, certainly.

Will you take eight and twenty?

I must gain something.

You shall have twenty nine.

Take it.

The twenty-eighth Dialogue.

H *Ave you any fine bats?*

Ik wil 't zo hoog van prys niet hebben, 't is my te dier.

Gy zult het in geene winkels beter koop krygen.

Wilt gy'er vyf-en-twintig voor hebben.

Op myn woord, ik zoud'er aan verliezen; want het kost my zelf meer als achtentwintig

Dat is onmogelyk.

't Is zo waar als gy hier zyt.

Houdt gy u zo aan een woord?

Hebt gy 't uysterste gezeyd?

Ja, zekerlyk.

Wilt gy acht-en-twintig hebben?

Ik moet immers wat winnen.

Ik zal u negen en-twintig geeven.

Wel neem het dan.

De agt-en-twintigste t'Zamenpraak.

H *Ebt gy mooye hoeden?*

174 d'Engelsche en Nederduytsche

Will you have a Castor?

Shew me one.

There is one of the finest in England.

What must it cost?

The price is . . .

I will not give so much.

How much will you give for it?

I cannot answer you upon that, you ask me too much.

You bid nothing for it?

Will you take . . . for it?

I cannot sell it at that rate.

I will give no more.

You shall not find a better through all the City.

I am sorry we cannot agree.

And I also.

Look well upon the bat.

Wilt gy een Kastoor hebben?

Laat my'er een zien.

Daar is een van de mooyste in Engeland.

Hoe veel moet hy gelden.

De Prys is. . . .

Ik wil zo veel niet besteeden?

Hoe veel wilt gy'er voorgeeven?

Dat kan ik u niet zeggen, gy eyft my te veel.

Wel gy biedt my niets.

Wilt gy . . . daar voor hebben?

Voor dat geld kan ik het niet geeven.

Ik wil niet meer geeven.

Gy zult geen beter in de gansche Stad vinden

't Moeit my dat wy niet eens kunnen worden.

My ook.

Bezie de hoed ter deege.

SAMENSpraakken: 175

I do not ask you too much.

If you will take for it.

I will take it.

Will you then come again to me?

I promise it unto you.

Indeed, I lose by it.

The twenty - ninth Dialogue.

W Here is my Gown?

'Tis not made yet.

You shall work no more for me.

When shall I have it?

After to morrow.

No sooner?

'T is impossible for me.

You have had my Farrandine a great while.

'Tis not my fault.

Did you not promise it me to day?

To promise, and to be as good as ones

Ik eysch u niet te veel.

Indien gy 'er . . . voor hebben wilt.

Ik zal 't dan doen.

Zult gy my dan weer bykomen?

Ik beloof het u.

Zeker ik verlies 'er op

De negen en twintigste i' Zamen-spraak.

W Aar is myn Sa-
maar?

Die is nog niet gedaan

Gy zult niet meer voor my werken.

Wanneer zal ik hem hebben?

Overmorgen.

Niet eerder?

Ik kan het onmogelyk eer doen.

Gy hebt myn Farandyn een langen tyd gehad.

't Is myn schuld niet.

Hebt gy 't my van daag niet beloofd?

Te belooven, en zo goed te zyn als zyn

I 4 word,

word, are two things.

Why do you promise it then?

Madam other People will be served as well as you.

And I as well as others.

My Money is as good as theirs.

One cannot please everyone.

Shall I have it after to morrow.

I promise it unto you.

If you fail, I will be very angry with you.

I pray you have a little patience.

I will have it till after to morrow.

The thirtieth Dialogue.

B *Ridle my horſe.*

Saddle him.

Have you watered him?

woord, zyn twee zaaken.

Waarom belooft gy 't dan?

Anderè lieden, Jufvrouw, moeten zo wel bediend weezen als gy?

En ik zo wel als andere.

Myn geld is zo goed als 't haare.

Men kan yder een niet voldoen.

Zal ik 't dan overmorgen hebben.

Ik beloof het u.

Zo gy 't niet doet, ik zal heel quaad op u weezen.

Ik bid u heb een weynig geduld.

Ik zal 't hebben tot overmorgen.

De dertigſte t'Zamenſpraak.

D *Oe myn Paerd de toom aan.*

Zadel hem.

Hebt gy met hem in 't water (of in 't wet) geweest?

Have

SAMENSPRAAKEN. 177

*Have you given him
his oats?*

*Bring him to the
Smith.*

Bid him shoe him.

Rub him.

*Bring him into the
River.*

Give him some oats.

Walk him.

Give him some straw

Have you good hay?

*How much have you.
a night?*

Has he drunk?

*Has he eaten his
oats?*

Is he very weary?

Bring him to me.

*Bring him into the
stable.*

Unsaddle him,

Take him by the bridle

Do not make him run.

*Do not over beat
him.*

Give him some hay.

*Hebt gy hem al ha-
ver gegeeven?*

*Breng hem by den
Smit.*

Laat hem beſlaan.

Vryf hem.

*Breng hem nade ri-
vier.*

Geef hem wat haver.

*Leyd hem wat heen
en weer.*

Geef hem wat ſtroo.

Hebt gy goed hooy?

*Hoe veel hebt gy
voor een nacht?*

Heeft hy gedronken?

*Heeft hy zyn haver
al op gegeeten?*

Is hy heel moede?

Breng hem hier by my

Breng hem op ſtal.

Ontzadel hem.

Vat hem by de toom.

Doe hem niet loopen

*Maak hem niet al te
heet.*

Geef hem wat hooi.

178 d'Engelsche en Nederduytsche

The thirty-first
Dialogue.

Between two Gentle
women.

Will you go to the
Garden.

Yes, if you please.

'T is very fair wea-
ther.

Have you the key?

I have it in my poc-
ket.

The Sun is too hot.

Take your Mask.

Let us stay till 't is
colder.

I am contented with
it.

Let us go, it is cool
now.

There is a fine Rose.

Give it me.

Take it.

Will you make a
Nose gay?

Make a Nose-gay.

There is Violets still.

Shew it me.

Do you not see it.

There is a fine Tulip.

De een-en-dertigste
t'Zamenpraak.

Tusschen twee Juf-
fers.

Wilt gy na de tuyn
gaan?

Ja, indien 't u belieft.

't Is zeer schoon weer

Hebt gy de sleutel?

Ik heb hem in myn
zak.

De Zon is al te heet.

Neem uw Masker.

Laat ons wachten tot
dat het wat koelder is.

Ik ben 'er mee te
vreede.

Laat ons gaan, 't is
nu koel.

Daar is een mooie
Roos.

Geef ze my.

Neem ze.

Wilt gy een Ruyker
maaken?

Maak een Ruyker.

Daar zyn nog violen

Wys ze my.

Ziet gy 't niet.

Daar is een mooie
Tulp. O

SAMENSPRAAKEN. 179

*O lack! how fine it is.
This is a fine Gar-
den.*

*Take that Gilly flower
The Roses smell well*

Smell my Nose-gay.

There is a fine alley.

*Let us go into the
shadow.*

'T is not hot.

The Air is hot.

*Let us go under that
green Arbour.*

It is a faire evening.

*Gather that other
Flower.*

*Some body must pour
water on those flowers.*

It did rain yesterday

*That signifies no
thing.*

Where is the Gardner

*Your Nose gay is
finer than mine.*

*You are pleased to
say so.*

*O! hoe mooi is hy.
Dit is een mooie
Tuyn.*

*Neem die Angelier.
De Roozen ruyken
wel.*

*Ruyk myn Ruyker-
tje eens.*

*Dat is een mooie
gallery.*

*Laat ons in de scha-
duw gaan.*

't Is niet heet.

De Lucht is heet.

*Laat ons onder dat
groen Prieel gaan.*

*'t Is een mooie
Avondstond.*

*Pluk die andere
Bloem.*

*Iemand moet deeze
Bloemen eens besproe-
ijen.*

*'t Heeft gisteren ge-
regend.*

*Dat heeft niets te
beduyden.*

Waar is de Tuynier?

*Uw Ruiker is mooi-
jer dan myne.*

*Dat belieft u zo te
zeggen.*

*What will you say
that mine is not so fine
as yours?*

What you will.

'T is done.

*Who shall be our
judge?*

Your Brother.

Is he at home?

Yes, he is so.

Here he is coming.

*I pray, tell us which
of these two Nosegays
is the finest?*

'T is this.

I said so before.

I have won it.

What have you won?

*We have not laid
any money down.*

You would not.

You did not desire it.

*Let us walk a little
longer.*

'T is too late.

You cannot go yet.

*We will go away
within half an hour.*

*Wat wilt gy 'er on-
der verzetten, dat de
myne zo mooi niet en
is als de uwe?*

Wat gy wilt.

't Is gedaan.

*Wie zal onze rech-
ter weezen?*

Uw Broeder.

Is hy t'huys?

Ja, hy.

Daar komt hy aan.

*Eylieve zeg ons, welk
van deeze twee Ruy-
kers de mooiste is?*

Deeze is 't.

*Dat heb ik tevooren
al gezegd.*

Ik heb 't gewonnen.

*Wat hebt gy gewon-
nen?*

*Wy hebben geen
geld by gezet.*

Gy woudt niet.

Gy begeerde 't niet.

*Laat ons nog wat
wandelen.*

't Is al te laat.

*Gy kont noch niet
gaan.*

*Wy zullen binnen
een halfuur heen gaan.*

What

SAMENSPRAAKEN. 181

Wat a Clock is that?

Ten a Clock.

It is not so much.

I have told the Clock

I have told it also.

You are mistaken.

Hoe laat is dat?

Tien uren.

't Is zo laat nog niet.

Ik heb de Klok geteld

Ik heb hem ook geteld

Gy hebt mis.

**The thirty-second
Dialogue.**

**For a Traveller who
goes into Holland.**

Friend, are you a
Dutchman?

Yes, Sir, at your
service.

Are you bound for
Rotterdam?

Yes, Sir, when the
wind serves.

Have you any Pas-
sengers?

I have ten already.

Have you a good
vehicle?

Will you see it?

When will you go
away?

It may be this night.

How much do you
ask me for my passage?

**De twee en dertig-
ste t'Zamenpraak.**

**Voor een Reyziger na
Holland.**

Vriend bent gy een
Hollander?

Ja, myn Heer, t'u-
wen dienst.

Legt gy aan om na
Rotterdam te vaaren?

Ja, myn Heer, als de
wind ons maar dient.

Hebt gy eenige Pas-
sagiers?

Ja, ik heb'er al tien.

Hebt gy een goed
Schip?

Wilt gy 't zien?

Wanneer zult gy
vaaren?

Misschien van dee-
zen avond nog.

Hoe veel eyscht gy
voor myn vracht?

I 7 .. Sir,

182 d'Engelsche en Nederduytsche

Sir, you shall give
me . . . if you please.

I will give you as
other people do.

Where do you lodge?

At the sign of . . .

I know where it is.

Be ready, and I will
call you when 't is ti-
me.

Pray do.

Must I carry Virtu-
als?

If you please.

Sir, the wind is
good.

I et us go then.

Step into the Boat.

I will pay you at
Rotterdam.

'T is all one.

Where do you go to
lodge?

I know not, I have
no acquaintance here.

Go to the . . .

Is it a good lodging?

'T is the best in the
Town.

Myn Heer, gy zult
my . . . geeven, indien
't u belieft.

Ik zal u geeven, 't
gene andere geeven.

Waar bent gy t'huys?

Inde . . .

Ik weet wel waar
dat is.

Houd u gereed, en
ik zal u aanspreken
als het tyd is.

Ey lieve doe zo.

Moet ik eeten met
my neemen?

Indien 't u belieft.

Myn Heer, de wind
is goed.

Laat ons dangaan.

Treed maar in de
Boot.

Ik zal u te Rotter-
dam betaalen.

Dat is even veel.

In wat Herberg sult
gy gaan?

Ik weet het niet, ik
heb hier geen kennis.

Gana de . . .

Is dat een goede
Herberg?

't Is de beste in de
Stad. Carry

SAMENSPRAAKEN. 183

Carry my things.

How much must you have?

I must have. . .

Take, there is your Money.

The thirty-third Dialogue.

M*Aid, make my bed and give me clean sheets.*

Bring me other sheets.

Why, Sir?

Those are not clean.

They were washt but yesterday.

Excuse me, they have been already lain in.

I will give you some thing, if you give me clean ones

There are some others.

Sir, we must rise.

Is the boat ready to go?

It is almost time.

I will dress my self then.

Draag myn goed.

Hoe veel moet gy hebben?

Ik moet . . . hebben.

Hou daar is u geld.

De drie - en - dertigste t'Zamenspraak.

V*Ryster maak myn bed, en geef my schoone lakens.*

Haal my andere lakens.

Waarom, myn Heer Deze zyn niet schoon.

Zy zyn gilteren eerst gewasschen.

Verschoon my, daar is reeds al op gellapen.

Ik zal u wat geeven, indien gy my schoone brengt.

Daar zyn andere.

Myn Heer, wy moeten opstaan.

Is de schuyt al gereed om af te vaaren?

't Is al schier tyd.

Ik zal my dan aankleeden.

Fare

184 d'Engelsche en Nederduytsche

Farewel, Landlord.

When shall we arrive at Amsterdam?

In the afternoon.

What house is that?

'Tis the house of...

Where shall we dine?

We shall dine at. .,

Is it a Town?

No, 'tis but a single house.

We are there.

Let us sit at the Table.

Take your places without ceremonies.

Let us make haste to dinner.

Gentlemen, take your places.

Is here good wine?

This wine is not good.

Give us some other.

We have no other.

What meat is that?

This meat is not good.

Every one is contented with it.

Vaar wel, Hospes.

Wanneer zullen wy tot Amsterdam komen

t' Achtermiddag.

Wat huys is dat?

't Is 't huys van...

Waar zullen wy te middag eeten?

Wy zullen ons middagmaal houden te...

Is 't een Stad?

Neen, 't is maar een enkeldhuys.

Wy zyn daar al.

Laat ons aan de tafel gaan zitten.

Neem maar plaats zonder ceremonien.

Laat ons wat haasten om te eeten.

Heeren, neemt plaats.

Is hier goede wyn?

Deeze wyn is niet goed.

Geef ons wat andere.

Wy hebben geen andere.

Wat spys is dat?

Deeze spys (of dit vleesch) is niet goed.

Elk een is 'er mee te vrede,

To

SAMENSPRAAKEN. 185

To your health, Gentlemen.

We thank you.

This is good bread.

'Tis good enough.

Give me some.

Let us be gone.

All is paid.

Shall we be presently at Amsterdam?

We shall be there before three a Clock.

I shall be glad of it.

There is Amsterdam

Are those Church-Steeple?

Yes, they are.

They are very nigh them.

Let us come out of the boat.

Are we arrived?

Yes, we are so.

The thirty-fourth Dialogue.

Between an Englishman and a Dutchman coming out of Holland.

A Re you an Englishman?

Op uw gezondheid Heeren.

Wy bedanken u.

Dit is goed Brood.

't Is goed genoeg.

Geef'er my wat van.

Laat ons gaan.

Alles is betaald.

Zullen wy haast te Amsterdam zyn?

Wy zullen daar voor driën zyn.

Ik zal blyd weezen.

Daar is Amsterdam.

Zyn dat Kerk-toorens?

Ja dat zyn't.

Wy zyn'er dicht by.

Laat ons uyt de schuyt gaan.

Zyn wy al aan?

Ja wy zyn aan.

De vier-en-dertigste t'Zamenspraak.

Tusschen een Engelsman en een Hollander, uyt Holland komende.

B Ent gy een Engelsman? Yes

186 d'Engelsche en Nederduytsche

Yes Sir, at your service.

How long have you been in Holland?

But a few months.

Did you pass by Rotterdam?

Yes, Sir,

Where did you land?

I landed at the Brill.

Where did you lodge?

At the sign of the Admiral Tromp.

Are you of Amsterdam?

No Sir, I am of the Hague.

Do the States General keep always Court at the Hague?

Yes, Sir.

Where shall we go to lodge?

Let us go to the . . .

Have you any other acquaintance at Colchester.

Yes, Sir.

Sir, are you ready?

Ja myn Heer, om u te dienen.

Hoe lang bent gy in Holland geweest?

Maar weynig maanden.

Quamt gy door Rotterdam?

Ja, myn Heer?

Waar quamt gy te land?

Ik landde in den Briel

Waar logeerde gy?

In den Admiraal Tromp.

Bent gy van Amsterdam?

Neen, myn Heer, ik ben uyt den Haag van daan.

Houden de Staaten Generaal haar Hof altyd in den Haag?

Ja myn Heer.

Waar zullen wy ter Herberg gaan?

Laat ons in de . . . gaan

Hebt gy eenige andere kennis te Colchester

Ja, myn Heer.

Myn Heer, zyt gy gereed. *The*

SAMENSPRAAKEN. 187

The Coachman stayeth for us.

Let us go, I am ready.

Shall we go to dine at the...

No Sir, but we shall go to sup there if it please God.

The leagues between Colchester and London are short.

They are none of the longest.

How long is it since you were at Amsterdam?

Two months since.

In what University of Holland have you studied?

I have studied at Leiden.

And you Sir, where have you studied?

At Oxford.

Which of both Universities is the finest?

I know nothing of it, they are both fine.

De Koetfier wacht na ons.

Laat ons gaan, ik ben gereed.

Zullen wy te middag eten? in de...

Neen myn Heer, maar wy sullen daar t'avond eten, zoo't God beliest

De mylen tusschen Colchester en Londen zyn kort.

Zy zyn niet van de langste.

Hoe lang is 't wel geleeden, dat gy te Amsterdam waart?

Wel twee maanden. Op wat Hoge School van Holland hebt gy gestudeerd.

Ik heb te Leyden gestudeerd.

En gy myn Heer, waar hebt gy gestudeerd?

Te Oxford.

Welke van beyde Hooge Schoolen is de mooyste?

Ik kan daar niets van zeggen, zy zyn beyde mooi.

Sir,

188 d'Engelsche en Nederduytsche

Sir, do you see London?

Is that London?

'Tis a great City.

Whither shall we go to lodge?

At the Red Lion.

Sir, we are there.

Coachman, stand, we will go down.

Sir, I will not go down.

I am going to lodge at a Friends house.

Farewell then, Sir.

Sir, your Servant.

You are welcome, Gentleman.

There is a Dutch Gentleman, who desireth to have a Chamber at your house.

Well Sir, he shall have one.

Sir, I am much beholding to you that you do take that pains for me.

Myn Heer, ziet gy Londen wel?

Is dat Londen?

't Is een groote stad.

Waar zullen wy gaan logeeren?

In deroode Leeuw.

Myn Heer, wy zyn 'er al.

Koetsier houd stil, wy zullen uytgaan.

Myn Heer, ik ga niet uyt.

Ik ga by een van myn Vrienden logeeren.

Vaar wel dan, myn Heer.

Myn Heer, uw Dienaar.

Gy zyt welkom Heeren.

Hier is een Duytsch Heer, die een kamer in u huys verzoekt te hebben.

Wel, myn Heer, hy zal 'er een hebben.

Myn Heer, ik ben zeer in u gehouden, voor de moeite die gy voor my doet.

Sir,

SAMENSPRAAKEN. 189

*Sir, I would I were
able to serve you.*

*Sir, you have shew-
ed me marks of your
generosity.*

*Sir, till we meet
again.*

*I hope I shall have
the honour to see you
again.*

*Sir, I shall receive
it.*

*The thirty - fifth
Dialogue.*

*Between two Eng-
lish-Gentlemen
meeting at
Paris.*

***M**^T Dear Friend, I
have much joy to
see you.*

*I am also overjoyed
to meet you.*

*How do all our
Friends at London?*

*They are all well,
and would be very glad*

*Myn Heer, ik
wenschte dat ik u dien-
nen kon.*

*Myn Heer, gy hebt
my tekenen van uw
Edelmoedigheyd ge-
toond.*

*Myn Heer, tot
weerziens toe.*

*Ik hoop dat ik de
eer zal hebben u weer
te zien.*

*Myn Heer, my zal
eer geschieden.*

*De Vyf- en- dertigste
t' Zamenpraak.*

*Tusschen twee Engelsche
Edellieden ontmoeten-
de malkanderen te
Parys.*

***M**yn waarde Vrind
ik ben zeer blyd
dat ik u zie.*

*Ik ben desgelyks
zeer verheugd dat ik
u dus ontmoet.*

*Hoe varen alle onse
vrienden te Londen?*

*Zy zyn alle nogh
wel te pas, en zouden
to*

to hear that you are *live still*. zeer verblyd zyn om te hooren dat gy nogh in 't leeven zyt.

Why alive still?

Because it hath been assuredly told them that you were taken by the Turks between Legorn, and Civita Vecchia.

You see that is not true, though I must confess the Vessel I was in, was in danger.

Were you pursued by those Barbarians?

Yes truly, Sir, and we had much ado to avoid them, for upon my word they sail well.

Pray Sir, tell me how you escaped them?

Sir, after much difficulty we got into the

Nog in 't leeven, zegje? Waaron toech?

Om dat het haar voor de waarheyd verteld is, dat gy van de Turken genomen waart tusschen Livorno en Civita Vecchia.

Gy ziet nu wel dat het niet waar is; hoe wel ik bekennen moet dat het Schip, waar in ik was, niet buyten gevaar was.

Wierdt gy dan van die Barbaaren gejaagd?

Ja voor zeker, myn Heer, en wy hadden veel werks om haarte ontvaaren: want op myn woord, zy zeylen wel.

Ik bid u, myn Heer, zeg my eens hoe gy haar ontvluchtte.

Wel myn Heer, na veel tobbens geraakte
Port

SAMENSPRAAKEN. 191

Port Langone, being a strong place on a little Island called Elba.

Sir, I am very glad that you escaped, and I am sure that you have many good friends in England, who shall have much joy, to hear of your arrival at Paris; for I do assure you, they were much afflicted for your pretended misfortune, when they beard it.

Sir, they did me a great deal of honour to have pitied me, I am much obliged to them, and I am sensible of their goodness.

By the next Post, I will undeceive them, by letting them know

wy in de haven van Longone, zynde een sterke plaats op een kleyn Eyland, genaamt Elba.

Ik ben zeer blyd, myn Heer, dat gy 't zo ontkomen zyt; en ben wel verzekerd, dat gy veele goede vrienden in Engeland hebt, die zeer blyde zullen zyn, om van uw aankomst tot Parys te hooren: want ik verze-ker u dat zy zeer be- droefd waaren over uw gewaand ongeluk toen zy 't hoorden.

Myn Heer, ik houd' het voor een groote eere dat zy my dus be- klaagd hebben; ik ben daar over aan haar verpligt, en ben gevoe- lig van hunne goed- heyd jegens my.

Met de naaste Post zal ik haar uyt den droom helpen, door haar te laten weeten
you

you are here, and by that they'll drown all their fears in a glass of good Canary.

Pray, Sir, do me that favour, and in the mean while you and I will drink their health here, in a glass of Hermitage Wine; if you please, I will lead you to a place where we may have the best in all the Town.

Very willingly, for I have a mind to drink of Hermitage Wine.

Did you never drink of that kind of Wine?

No, Sir, never.

Then permit me to tell you, that it is one of the best sorts of Wine that is in all France.

dat gy hier zyt: waar door zy alle hunne vreeze met een glas Kanary Wyn sullen af-spoelen.

Eylieve, myn Heer, doe my die gunste, en ondertusschen zullen wy hier op hunne gezondheid een roemer Hermitagie wyn drinken: ik zal u, met u believen, op een plaats brengen, daar men de beste van de stad kan hebben.

Zeer gaern; want ik ben genegen om eens van de Hermitagie wyn te drinken.

Hebt gy nooit van die soort van Wyn gedronken?

Neen, myn Heer, nooit niet.

Laat my u dan zeggen, dat het een van de beste soorten van wyn is, die men in geheel Vrankryk heeft:

I past by the place, when I came from Lions, where it is made.

Sir, speaking of Lions, you put me in mind to ask you, how you are pleased with your journey of Italy?

Very well, Sir; the Country is not onely pleasant, but full of fine Cities, which are full of Curiosities.

Old Rome, I think, lies buried in its ruines.

It is true, Sir, nothing remaineth of it; what is to be seen there, are great ruines, which seem to mourn for the destruction of so fine a City, and to testifie to all the World, how famous it was.

Toen ik van Lions quam, passeerde ik voorby de plaats, daar ze gemaakt wordt.

Myn Heer, nu gy van Lions spreekt, brengt gy my in de zin om u te vragen, hoe u uwe reys van Italië aanstaat?

Zeer wel, myn Heer; het Land is niet alleen vermakelyk, maar 't is ook vol van schone steden, die vervult zyn met zeldzaamheden

Oud Rome, acht ik, legt in zyne puynhoopen begraven.

Zo is 't, myn Heer; alles, wat daar te zien is, zyn groote puynhoopen, die de verdelging van zulk een schone stad schynen te betreuren, en aan de gansche wereld te betuygen, hoe vermaard de zelve eertyds geweest is.

you are here, and by that they'll drown all their fears in a glass of good Canary.

Pray, Sir, do me that favour, and in the mean while you and I will drink their health here, in a glass of Hermitage Wine; if you please, I will lead you to a place where we may have the best in all the Town.

Very willingly, for I have a mind to drink of Hermitage Wine.

Did you never drink of that kind of Wine?

No, Sir, never.

Then permit me to tell you, that it is one of the best sorts of Wine that is in all France.

dat gy hier zyt: waar door zy alle hunne vreeze met een glas Kanary Wyn sullen af-spoelen.

Eylieve, myn Heer, doe my die gunste, en ondertusschen zullen wy hier op hunne gezondheid een roemer Hermitagie wyn drinken: ik zal u, met u believen, op een plaats brengen, daar men de beste van de stad kan hebben.

Zeer gaern; want ik ben genegen om eens van de Hermitagie wyn te drinken.

Hebt gy nooit van die soort van Wyn gedronken?

Neen, myn Heer, nooit niet.

Laat my u dan zeggen, dat het een van de beste soorten van wyn is, die men in geheel Vrankryk heeft:

I past by the place, when I came from Lions, where it is made.

Sir, speaking of Lions, you put me in mind to ask you, how you are pleased with your journey of Italy?

Very well, Sir; the Country is not onely pleasant, but full of fine Cities, which are full of Curiosities.

Old Rome, I think, lies buried in its ruins.

It is true, Sir, nothing remaineth of it; what is to be seen there, are great ruins, which seem to mourn for the destruction of so fine a City, and to testifie to all the World, how famous it was.

Toen ik van Lions quam, passeerde ik voorby de plaats, daar ze gemaakt wordt.

Myn Heer, nu gy van Lions spreekt, brengt gy my in de zin om u te vragen, hoe u uwe reys van Italië aanstaat?

Zeer wel, myn Heer; het Land is niet alleen vermakelyk, maar 't is ook vol van schone steden, die vervult zyn met zeldzaamheden

Oud Rome, acht ik, legt in zyne puynhoopen begraven.

Zo is 't, myn Heer; alles, wat daar te zien is, zyn groote puynhoopen, die de verdelging van zulk een schone stad schynen te betreuren, en aan de gansche wereld te betuygen, hoe vermaard de zelve eertyds geweest is.

218 Engelsche en Nederduytsche

*Is St. Peters of Rome
a fine Church?*

*Yes, Sir, 't is one of
the Wonders of the
World.*

*Is Napels a great
City?*

*Yes, Sir, very plea-
sant, large, and full of
People.*

*Did you see the Bur-
ning Mountain, that
is very near to it?*

Yes, Sir, I saw it.

*It bink it burns con-
tinually.*

Yes, Sir.

*Did you see the
Treasure of Lorette?*

Yes, Sir.

Is it so rich?

*Yes, indeed, it is ex-
treamly.*

*Is the Place strong?
Not at all.*

How do you like Ve-

*Is de St. Pieters Kerk
te Rome een treffelyk
Gebouw?*

*Ja, myn Heer, 't is
een van 's Werelds
Wonderen.*

*Is Napels een gro-
te Stad?*

*Ja, myn Heer, het
is een zeer vermake-
lyke, grote en volk-
ryke plaats.*

*Hebt gy den bran-
denden Berg gezien,
die 'er dicht by legt?*

*Ja, myn Heer, ik
heb hem gezien.*

*Ik acht dat hy gesta-
dig brandt.*

*Ja, zo doet hy, myn
Heer.*

*Hebt gy den schat
van Lorette gezien?*

Ja, myn Heer.

Is die zo kostelyk?

*Ja, gewiffelyk, het
weegt over.*

*Is de plaats sterk?
Neen, gansch niet.*

*Hoe staat u Vene-
ni-*

nice?

Where you there in the time of Carnival?

Are their Operas fine?

Yes, wonderfull.

Did you see the Arsenal?

Yes, Sir.

Is it so full of stores for War, as they say?

Sir, you would wonder if you saw it: it is the greatest in the World, and full of all manner of stores, both for Land and Sea.

Were you at Modena?

Yes, Sir, I have travelled all over Italy.

Is the Duke of Modena's Palace finished?

Not yet, Sir.

tië aan?

Waart gy daar in de Vasten avond?

Zyn hunne Operaas mooi?

Ja, verwonderlyk.

Hebt gy 't Wapenhuys gezien?

Ja, myn Heer.

Is het zo vol van Krygstuig als men zegt?

Ja, myn Heer, gy zoud u verwonderen, indien gy 't zaagt: het is het grootste van de gansche Wereld, en 't is vol van allerley Oorlogs-tuyg, zo wel te Water als te Land.

Waart gy ook te Modena?

Ja, myn Heer, ik heb geheel Italië doorge-
reyft.

Is 't Paleis van den Hertog van Modena voltoid?

Nog niet, myn Heer.

220   Engelsche en Nederduytsche

*It was told me, that
it will be very fine,
when it is all built.*

Men heeft my gezegt, dat het een schoon stuk werks zal zyn, wanneer 't volbouwd is.

*Yes, Sir, very fine,
and very large.*

Zo zal 't, myn Heer, 't zal zeer schoon en groot weezen.

*Doth the great Duke
of Tuscany receive the
English well?*

Worden de Engelschen van den Groot-Hertog van Toskanen wel onthaald?

*Yes, Sir, there is no
Nation in Europe, that
he receives with so
much honour and ci-
vility.*

Ja, myn Heer, daar is geen Volk in Europa, dat hy met zo veel eere en beleefdheyd ontfangt.

*How do you like
Florence?*

Hoe gevalt u Florence?

*'T is a very fine Ci-
ty, full of Antiquities.*

't Is een zeer schoone Stad, vol van alouheden.

*What do you say of
the Treasures of the
Great Duke?*

Wat dunkt u van de schatten van den Groot Hertog?

*There is nothing fi-
ner nor richer.*

Daar is niets schoonder noch kostelyker.

*Is Saint Laurence's
Church finished?*

Is de Sint Laurens Kerk voltooid?

Not yet.

Nog niet.

WIL

SAMENSPRAAKEN. 225

Will it be very rich?

Yes, Sir, for its business the richest in Europe.

Are the Italian Women handsome?

Yes, some are so.

Are they complaisant?

They are very agreeable.

Sir, at your return did you come by Sea?

Yes, Sir, My Lord, who was then in Italy, did me the honour to bring me in his Felouque from Legorn to Genoa.

I wonder, you would venture again to Sea, after having been in so much danger of being taken by the Turks.

Why, Sir? I had re-

Zal zy kostelyk zyn?

Ja, myn Heer, naar hare grootte de kostelykste van Europa.

Is het Italiaansch Vrouw-volk mooi?

Ja, zommige.

Zyn zy aanvallig?

Ja, zeer aanvallig.

Toen gy weerom quaaamt, myn Heer, was het ter zee?

Ja, myn Heer; de Heer.... die toen in Italië was, deed my de eere dat hy my in zyn Jacht van Livorno naar Genua medenam.

't Verwondert my, dat gy u weer op de Zee durfde wagen, na dat gy in zulk een groot perykel waart geweest om van de Turken genomen te worden.

Waarom, myn Heer?

222   Engelsche en Nederduytsche

solved of going from Legorn to Tangier by Sea; but understanding that they had made there a Truce for some while, that diverted my intentions.

Have you any acquaintance there?

Yes, Sir, two Gentlemen of my relations, one a Captain, the other a Volontier.

Have you been there?

Yes, twice, passing and repassing from the Straits.

Is the Place strong?

Yes, Sir, it is very strong.

The King had much care to defend it, and it cost him much to keep it, otherwise it

Ik was van voornemen om van Livorno naar Tanger ter Zee te gaan; maar verstaande, dat daar een bestand voor een zekeren tyd gemaakt was, zo deed het my van besluyt veranderen.

Hebt gy eenige kennis daar?

Ja, myn Heer, twee Edellieden van myn maagschap, de een een Kapiteyn, en de ander een vrywillige.

Bent gy daar geweest?

Ja, tweemaal, in 't heen gaan, en te rug komen van de Straat.

Is de plaats sterk?

Ja, myn Heer, zeer sterk.

De Koning heeft grote zorg gedragen om de zelve te beschermen, en 't heeft hem veel gekost om ze te bewaaren; anders

would

would have been lost.

I think it was in great danger to be so in the last War.

It is true, Sir, and the loss of that Place would have ruined the Trade of all the Straits.

I think the Moors had never broken ground before.

I do not know; but it is certain that they do it now.

I think the Renegado's have taught them to make Fortifications, and Navigation.

It may be so; for many are gone into their Country since some years.

zou ze al verlooren geweest zyn.

Ik geloof, dat ze groot perykel liep in den laatsten Oorlog.

Dat is waar, myn Heer; en 't verlies van die plaats zou al den Koophandel van de Straat bedorven hebben.

Ik geloof, dat de Mooren daar nooit te vooren een schop in de aarde gestookten hadden.

Daar weet ik niet van te zeggen; maar 't is zeker, dat zy 't nu doen.

Ik geloof, dat de verloogchende Christenen hen 't maken van sterkten, en de Scheepvaart geleert hebben.

Dat kan wel wezen; want veele hebben zich zedert eenige jaaren in hun Land begeeven.

224   Engelsche en Nederduytsche

How is their General called, that commanded in this last War?

He is called Alcad d'Alcassar.

The King hath lost a great Man at Tanger.

It is true, Sir Palmer Faireburn; all the Town dit much lament for his death.

Colonel Sackvil behaved himself there most gallantly, and gained much honour.

It is true, he succeeded to that Command after Sir Palmer Faireburn was killed, and got a great Victory over the Moors, killed and wounded a great number, filled up again their Works, took all their Canon and Bag-

Hoe heet hun Overste, die in den laatsten Oorlog 't opperbevel had?

Zyn naam is Alkad d'Alkasser.

De Koning heeft een voornaam Man te Tanger verloren.

Dat is waar, 't is de Ridder Palmer Faireburn, wiens dood van de gansche Stad zeer beklagd wierdt.

De Colonel Sackvil droeg zich daar treffelyk, en leyde groote eere in.

Dat is waar, hy aanvaardde het gebied na dat Sir Palmer Fairburn gedood was, en hy behaalde een groote zeege op de Mooren, hebbende een groot getal gedood en gequetst; hunne Werken weêr opgevuld; al hun Geschut en Pakkasie genomen,

ga.

gaged, and routed them entirely.

Without doubt it was a brave action; and to say the truth, the English fought as they use to do, like Lions.

Is the Country open to us since the Truce is made?

Yes, Sir, as far as the Jews River.

Sir, your Discours is so agreeable, that I have forgot that Hermitage Wine; let us go to drink some.

Come, Sir, there is the house where it is sold; go in.

Show me the way; I am not acquainted here.

You force me to be

en hen t'eenemaal geslagen.

't Was buyten twyfeleen treffelyke daad; en, om de waarheyd te zeggen, de Engelschen vochten als Leeuwen, gelyk zy gewoon zyn.

Is het Land vry en open voor ons, sederd dat het bestand gemaakt is?

Ja, myn Heer, tot aan de Joden-Rivier toe.

Myn Heer, uw gesprek is zo aangenaam en bevallig, dat ik de Heremitagie-wyn vergeten heb; maar laat ons gaan om die te drinken.

Kom aan, myn Heer, daar is 't huis daar ze te koop is; treed in.

Wys my den weg, ik ben hier onbekend.

Gy dwingt my on-
K 5 *un-*

226   Engelsche en Nederduytsche

uncivil; but I had rather be so, than to be troublesome to you.

Boy, give us a Pint of your best Hermitage wine.

Gentlemen, there is some of the best.

Come Sir, my service to you.

Sir, I most humbly thank you.

Sir, some body asks for you.

Sir, one of your Friends stays for you at home.

Sir, I am sorry to leave you so soon: till to morrow.

Fare well, Sir.

Till I have the honour to see you again.

beleefd te zyn; maar ik wil dat evenwel liever weezen, dan u lastig vallen.

Jonge, geef ons een pintje van uw beste Hermitagie-wyn.

Heeren, daar hebt gy van de beste.

Myn Heer, om u te dienen.

Ik dank u hartelyk, myn Heer.

Myn Heer, daar is iemand, die naar u vraagt.

Myn Heer, een van uwe Vrienden wacht naar u t'huys.

Myn Heer, 't moet my, dat ik u zo haast verlaten moet; tot morgen toe.

Vaar wel, myn Heer.

Tot dat ik de eere mag hebben van u weder te zien.

A Dialogue between
two learned
Men.

Sir, you arrive bap-
tily; I was going to
your house to speak
with you.

*Is there any thing,
in which I may serve
you since our last en-
terview?*

*Yes, Sir, I should de-
fire you would do me
the favour to explain
me the Rules, that we
find in the beginning of
Monsieur le Grand's
Philosophy.*

*Why, Sir, what dif-
ficulty do you find in
them?*

*It seems at the first
sight, they are against
the common sense.*

*Een Samenspraak tus-
schen twee geleerde
Lieden.*

MYn Heer, gy ont-
moet my ter reg-
ter tydt; ik ging zo
naar uw huys toe om
met u te spreken.

Is 'er zedert on-
ze laatste byeenkomst
iets voorgevallen,
waar in ik u kan die-
nen?

Ja, myn Heer, ik
wenschte dat gy de
goedheyd geliefde te
hebben, om my de Re-
gelen, die men in 't
begin van Monsieur
Le Grands Filosofie
vindt, uyt te leggen.

Wel, myn Heer,
wat zwaarigheyd vind
gy daar in?

Het schynt met den
eersten opslag, dat zy
tegen den gemeenen
zin aanloopen.

228   Engelfche en Nederduytsche

In what , I pray ?

Waar in toch , bid ik u ?

Because he teaches us , that we must not trust our Senses , which seems to be false.

Om dat hy ons leert , dat wy onze zinnen niet moeten betrouwen ; 't welk valsche schynt te weezen.

There is nevertbeless nothing more true.

Nochtans is'er niets waarachtiger.

What? can it be false , that I see truly an object , when my eyes are opened , during the day ; and that nothing binders that same object to dull my sight?

Hoe dat ? kan het valsche zyn , dat ik waarlyk een voorwerp zie , wanneer myne oogen geopent zyn , gedurende den dag , en dat niets verhindert dat het zelfde voorwerp myn gezigt benevelt ?

No , but that knowledge is not sufficient to form an assured Science.

Neen ; maar die kennis is niet genoegzaam om een zekere Weetenschap te formeeren.

Why , Sir ?

Waarom , myn Heer ?

Because your eyes may deceive you , since they can represent to themselves a thing which is not.

Om dat uwe oogen u zouden kunnen misleyden , dewyl zy zich een zaak kunnen verbeelden , die niet is.

That

SAMENS PRAAKEN. 229

That I cannot believe.

Do you not remember to have some times perceived a Tower from far?

You may well see one thing for another, since it happens often, that a Tower which shews round is square.

And what do you infer from this?

I say that a Science, which is grounded upon such an uncertain foundation, cannot be sure.

But this mistake is not universal.

I grant it; but you are oblig'd to confess that a true thing, as Science is, ought not to be grounded upon a doubtful thing.

Dat kan ik niet gelooven.

Geheugt u niet zomtyds eenen Toren van verre gezien te hebben?

Gy kunt heel ligt eene zaak voor een andere aanzien, dewyl het dikwils gebeurt, dat een Toren, die rond schynt, vierkant is.

En wat wilt gy daaruyt besluyten?

Ik zeg dat een Wetenschap, welke op zulk een onzeker fundament gegrond is, niet zeker kan zyn.

Maar deeze misflag is niet algemeen.

Ik staa het toe; maar gy bent genoodzaakt te bekennen, dat een waare zaak, gelyk als weetenschap is, niet op zo een twyfelachtige zaak behoort gegrond te zyn.

By what means then do we arrive at the knowledge of the Truth, if our Senses are subject to mistakes?

By the Understanding.

That cannot be, since it regards but universal things, as Aristotle says: Intellectus est rerum universalium.

That is true; and that is not contrary to Monsieur le Grand's sentiment, who proves that Man's Wit ought to examine as well particular things as common.

I should be very glad, if you could explain clearly his sense.

It will be very easie unto me, if you have the Patience to hear

Door wat middel geraaken wy dan tot de kennisse der waarheyd, indien onze zinnen aan mislagen onderworpen zyn?

Door het verstand.

Dat kan niet zyn, dewyl dat maar algemeene dingen betreft, gelyk als Aristoteles zegt: *Intellectus est rerum universalium.*

Dat is waar, en dat is niet strydig met Monsieur Le Grands gevoelen, dewyl hy bewyft, dat 's menschen vernuft zo wel byzondere als algemeene zaken behoort te onderzoeken.

Ik zou bly zyn, indien gy zynen zin duidelyk kondet verklaren.

Dat zal my ligt om te doen zyn, indien gy maar geduld gelieft

me

me.

Pray, tell it me by an example.

I will: did you never see Gold that they bring out of the Indies in dust?

I have seen some several times.

That Gold, after it has been put into the Furnace changeth its form; and takes a new one; and nevertheless 't is always the same Gold.

That cannot be denied.

What did you perceive of that Gold at first?

I perceived Gold in dust.

But this Gold in dust is gone, and nevertheless Gold is always Gold.

Let it be so.

Then you did not

te hebben om my te hooren.

Zeg my dat, bid ik u, door een voorbeeld.

Ik zal: hebt gy nooit Goud gezien, 't welk uyt Indiën gebragt wordt in stof?

Ja, dat heb ik verscheyde maal gezien.

Dat Goud, na dat het in den oven is gedaan geweest, verandert zyne gedaante, en neemt eene nieuwe aan; en nochtans is het altyd het zelfde Goud.

Dat kan niet ontkend worden.

Wat vernamt gy dan van dat Goud in 't eerst?

Ik wierd Goud in stof gewaar.

Maar dit Goud in stof is niet meer voorhanden, en nochtans is Goud altyd Goud.

Laat het zo weezen.

Als dan wierd gy per-

perceive any thing of that which falls upon the Senses, since the same substance remains. | niets van dat gene ge-
waar, 't welk op de
zinnen valt, dewyl de
zelfde zelfstandigheyd
blyft.

By which may I discover the Nature of Gold? | Door welk middel
zal ik dan de natuur
des Gouds kunnen
ontdekken?

By this Faculty, which we call Judicative. | Door dat vermoo-
gen, 't welk wy 't oor-
deelende noemen.

This Discourse is more subtile than true. | Dit gesprek is meer
spitsvindig dan waar.

On the contrary, I esteem it to be more true than subtile. | In 't tegendeel, ik
acht het meer waar
dan spitsvindig te zyn.

Can you prove me this thought by another Example? | Kunt gy my die ge-
dachte door een ander
voorbeeld bewyzen?

Very easily; you see every day Men from your window, walking in the Market. | Zeer gemakkelyk;
gy ziet dagelyks uyt
uw venster menschen
op de markt wande-
len.

I see some every day indeed. | Dat zie ik in der
daad alle dagen.

*Nevertbeless you perceive very often no-
thing but their hats,* | Niettemin wordt gy
zeer dikwils niet an-
ders gewaar dan hun-
Their

SAMENSPRAAKEN. 233

their coats, or their clothes.

ne Hoeden , hunne Rokken , of hunne Mantels.

That is true.

Dat is waar.

How then do you know really they are Men?

Hoe weet gy dan, dat het waarlyk menschen zyn?

Verry surely.

Dat weet ik zeker genoeg.

Excuse me, since you cannot affirm that you see any other thing but their clothes.

Verschoon my , want gy kunt niet zeker zeggen, dat gy iets anders ziet dan hunne kleeding.

Mens clothes do cover but men.

Menschen kleederen bedekken maar alleen menschen.

That may be false, since they may cover Engines with them, which move in the same manner as men do.

Dat zou valsch kunnen zyn ; dewyl men kunstige werktuygen, die zich op de zelfde wyze als de menschen beweegen , daar mede zou kunnen bedekken.

And what do you infer from this Discourse?

En wat zult gy dan uyt dit gesprek besluyten ?

I conclude, that our Senses are not certain,

Ik besluyt, dat onze zinnen niet zeker zyn, *since*

234   Engelfche en Nederduytsche

since they can deceive us.

This is a new Philosophy.

'T is true; but it is according to reason, since Science is a certain thing and sure, and the ground which sustains it ought to be of the same nature.

Do you believe that our Senses deceive us always?

Yes, they can deceive us; but our Understanding can never deceive us.

How many People are there, who imagine themselves to know a thing which they do not know?

This fault proceeds from their knowledge, which is not clear and distinct.

That knowledge is hard to be obtained.

nadien zy ons kunnen misleyden.

Dat is een nieuwe Filosofie.

Dat is waar: maar 't is volgens de reden, dewyl wetenschap een zekere en vaste zaak is, en de grond, die dezelve ondersteunt, behoort van den zelve aardt te zyn.

Gelooft gy, dat onze zinnen ons altyd bedriegen?

Ja, zy kunnen ons bedriegen; maar ons verstant kan ons nooit bedriegen.

Hoe veel menschen zyn'er, die zich zelve inbeelden een zaak te weten, die zy niet weten?

Die misflag ontstaat uyt hunne kennisse, die niet klaar en onderscheyden is.

Zulk een kennis is zwaar te verkrygen.

It

SAMENSPRAAKEN. 235

It is so to heavy Wits, but not to subtle and judicious People.

That Monsieur le Grand is he not Author of L'Homme sans Passions?

'Tis himself.

I have seen his Book; indeed it is well writ.

He did write five or six others, of which one is entituled: L'Epicure Chrétien &c.

Do you know him?

I have the honour to know him very particularly.

He is a very learned Man.

He is universal.

Het is zo voor zwaarmoedige verstanden, maar niet voor schrandere en verstandige menschen.

Is die Monsieur Le Grand niet de Schryver van *L'Homme sans passions*?

Ja, hy is 't.

Ik heb zyn Boek gezien; 't is inderdaad wel geschreeven.

Hy heeft nog vyf of zes andere geschreeven, waar van 't eene is genaamd *L'Epicure Chrétien*.

Kent gy hem?

Ik heb de eere van hem byzonderlyk te kennen.

Hy is een zeer geleerd man.

Hy is volleerd.

A Dialogue between
a Gentleman and
a Gentlewo-
man.

Een Samenspraak tus-
schen een Edelman
en eene Juffrouw.

PRay, Sir, tell me
one thing, I am
very curious to know
your opinion of it.

Pray, Madam, pro-
pose it to me, and if I
can resolve you, I will
do it with all my heart.

Sir, I would fain
know which is the no-
blest Sex, the Man, or
the Woman.

Madam, I ask it
you; your self naming
the Man first, it seems
to me you give consent,
that he is nobler than
the Woman.

IK bid u, myn Heer,
zeg my een zaak,
alzo ik nieuwsgierig
ben om uw gevoelen
daar van te weeten?

Eylieve, Juffrouw,
stel het my voor, en
zo ik u eenige ope-
ning daar in kan gee-
ven, ik zal het van
gansch harte doen.

Myn Heer, ik wen-
ste wel te weten, wel-
ke Sexe de edelste is,
de Man of de Vrouw?

Juffrouw, ik vraag
het u; dewyl gy self
den Man eerst ge-
noemt hebt, zo dunkt
my dat gy toestaat, dat
hy edeler is dan de
Vrouw.

Sir,

SAMENSPRAAKEN. 239

Sir, 't is not a convincing reason, 't is only for civilities sake.

Madam, Saint Paul commands the Woman to obey her Husband; In the Old Testament great Persons Wives did call them their Lords; by consequence then the Man is nobler than the Woman.

Sir, excuse me, for by obeying one is not inferior to him to whom he submits himself; for Jesus Christ, as the Scripture says, although he be God, did obey both the Virgin Mary and Saint Joseph; and nevertheless he is far nobler

Myn Heer, dat ^{egd} geen overtuigende reden: 't is maar alleen uyt beleefdheyd geschied.

Juffrouw, de H. Paulus beveelt de Vrouwe haaren Man te gehoorzamen. In 't Oude Testament vind men, dat de Vrouwen van aanzienlyke Personen hen Heeren noemden; waar uyt dan volgt, dat de Man edeler is dan de Vrouw.

Verschoon my, myn Heer, want om dat men gehoorzaamt, is men niet minder dan hy, aan wien men zich onderwerpt; want Jesus Christus, gelyk de Schrift zegt, alhoewel hy God is, gehoorzaamde de H. Maagd Maria en den H. Joseph; en niet te min is hy veel edeler
than

them. And if great Mens Wives called them their Lords, it was to please them, and not by duty.

To shew you that the Man is more noble than the Woman, he was created the first.

Sir, what do you infer from thence? nothing but confusion for your Sex; for things which were created the first, are not the noblest; as for Example; the Heaven, the Earth, the Sun, the Stars, the Seas, and all things, were created before Man; yet nevertheless, according to you, he is the noblest of earthly Creatures.

Madam, that Man is nobler than all Creatu-

dan zy waaren. En indien de Huysvrouwen van vorname Personen hare Mannen Heeren noemden, dat geschiedde om hen te behaagen, en niet uyt plicht.

Om u te toonen, dat de Man edeler is dan de Vrouw; hy wierdt eerst geschapen.

Myn Heer, wat kunt gy daar uyt trekken? niet als beschaa ming voor uwe kunne: want de dingen, die 't eerst geschapen waaren, zyn de edelste niet; als, by voorbeeld, de Hemel, de Aarde, de Zon, de Starren, de Zeën, en alle dingen zyn eer geschapen dan de Man; en volgens uwe stelling is hy de edelste van alle aardische schepselen.

Juffrouw, dat de Man edeler is dan alle

res,

SAMENSPRAAKEN. 236

res, except the Angels, is true; for God with one word created all, but Man is the work of his own hands.

You grant me then that the creation of Man is more noble than that of Heaven and Earth, because he was created the last; by your same argument I will convince you; the Woman was created after the Man, and of a nobler Substance than he, for he was created of dust, but the Woman was created of one of his Ribs, and not of dust. I will bring you another Example, which ought to convince you: An infant's Body is the first formed in his Mother's

scheepselen, uytgezegd de Engelen, is waar; want God schiep alles door een woord; maar de Man is het werk van zyn eygene handen.

Gy staat my dan toe, dat de schepping des Mans edeler is, dan die van den Hemel en de Aarde, om dat hy 't laatst geschapen was; ik zal u dan door uw eige bewysreden overtuigen; de Vrouw wierdt na den Man geschapen, en uyt een edeler zelfstandigheyt: want hy wierdt uyt het stof geschapen; maar de Vrouw wierdt uyt eene van zyne ribben geschapen, en niet uyt het stof. Ik zal u nog een ander exempel bybrengen, 't welk u behoort te overtuigen; 't Ligchaam eens Kinds word eerst in de Baar-
Womb,

Womb, and a long time after the soul is infused into it; yet nevertheless she is more noble than the Body.

Madam, I answer you that the Woman having been formed of one of the Man's Ribs, being created of his own Substance, and having flesh of his flesh, and bone of his bone, as the Scripture saith, has no advantage upon him, neither in regard of her Creation, nor for her Substance sake; for when God said: Let us make Man after our own likeness, he did mean the Woman as well; for the Word (Homo) in Latine signifies the Man and the Woman, therefore the

moeder gevormd, en een tydlang daar na wordt'er de Ziel ingestort, en niet te min is die edeler dan het Ligchaam.

Juffrouw, daar op antwoord ik u, dat de Vrouw gevormd geweest zynde uyt eene van des Mans ribben, en geschapen uyt zyn eygene stoffe, vleesch hebbende van zyn vleesch, en been van zyn been, als de H. Schrift zegt, geen voordeel boven hem heeft, noch ten opzigte van haare scheppinge, noch om haare stoffe: want wanneer God zeyde: Laet ons den Mensch maaken naar onzen beelde en gelykenisse, zo meent hy de Vrouw desgelyks; want het Latynsche woord (*Homo*) betekent Man en Vrouw

Man

the
said

SAMENSPRAAKEN. 241

Man and the Woman were made at the same time, and the Being of the Woman was but a Multiplication of one Substance already created and depending of the Man.

Sir, according to you, if it be the same Substance created, why will you have one to be more noble than the other? Why depending of the Man? Let us make him a Companion, saith God; one Companion doth not obey the other, except it be to please him.

Madam, see nevertheless what Saint Paul saith; Women obey

beyde, zulks dat de Man en de Vrouw dan op een en de zelfde tyd gemaakt zyn; en 't weezen der Vrouwe was maar een vermenigvuldiging van eene zelfstandigheyd, die alreede geschapen en van den Man afhankelijk was.

Myn Heer, volgens uw zeggen, indien het de zelfde stoffe geschapen is; waarom wilt gy dan 't een edeler hebben dan 't ander? Waarom afhankelijk van den Man? Laat ons hem een medegenoot maken, zeyde God: nu, de eene medegenoot gehoorzaamt de andere niet, 't en zy 't hem beliest.

Zie nochtans eens, Juffrouw, wat de Apostel Paulus zegt: Gy Vrouwen, weest uwe

L your

your Husbands: *But he doth not say unto the Men, Obey your Wives. For what you say, that Man was created of dust, you cannot carry it away; for they had both the same beginning, as concerning the Matter.*

If it were changed, it was as much for the advantage of the one, as of the other, and besides, he of them two who aproach'd nearest to God in Likeness, and to whom alone it belongs to execute the Functions that Jesus Christ instituted upon the earth, is to be the noblest. Saint Paul saith, Women be ye silent in the Church, in the which he hath

Mannen gehoorzaam: Hy zegt immers niet tot de Mannen, Weest uwe Vrouwe gehoorzaam. Want het gene gy zegt, dat de Man uyt stof geschapen is, daar mee kont gy niet uytrechten; want zy hadden beyde, ten aanzien der stoffe, een en 't zelfde begin.

Indien dezelve veranderd ware, dat was zo wel tot voordeel van de eene, als van de andere; en behalven dat, die van de twee, welke Gode in gelykenisse naast quam, en aan wien alleen toebehoort om die bedieninge te bekleeden, dewelke Jesus Christus op de aarde ingesteld heeft, is de edelste. De H. Paulus zegt, dat de Vrouwen zwygen in de Gemeente, alwaar hy bevolen heeft,

ordained Priests to speak aloud. *

Sir, all your Reasons are not able to convince me: I say the Woman is as well formed to the Image and Likeness of God, as the Man, and that if there be some Accidents, which put distinction between them, yet they are not distinguished in regard of God. I would fain know if there be a distinction between the Souls of the blessed in Heaven. If the Priests speak out in the Church, 't is onely because Saint Paul knew well, that Men are commonly more learned than Women, because they keep them always in

dat de Priesters overluyd souden spreken.

Myn Heer, alle uwe redenen zyn niet magtig om my te overtuygen; Ik zeg, dat de Vrouw zo wel naar den beelde en gelykenisse Gods gemaakt is, als de Man; en dat, indien 'er al eenige toevallen zyn, welk eenig onderscheyd tusschen hen stellen, zo zyn zy echter ten aanzien van Gode niet onderscheiden. Ik zou gaarn weeten, of 'er enig onderscheyd tusschen de zielen der zaligen in den Hemel was. Indien de Priesters overluyd in de Kerk spreken, dat is maar alleen om dat de H. Paulus wel wist, dat de mannen doorgaans geleerder zyn dan de Vrouwen, dewyl zy haar in onwetendheyt

244   Engelfche en Nederduytsche

ignorance , that they may be always under them : But if we did learn , we should be generally greater Scholars than they are , for without Rhetorick we speak more than they do.

houden, op dat zy altyd boven haar mogen zyn. Maar indien wy ons in geleertheyd oefenden, wy zouden doorgaans geleerder zyn dan zy: want zelfs zonder de Redenryk-kunft fpreken wy meer dan zy.

A Dialogue of the Nature of Plants, between two Learned-men.

Een Samenspraak tuffchen twee geleerde Perfoonen , wegens den aardt der Planten.

WE are come now, I thank God , to the fair Spring.

WY zyn nu , God dank , tot de fchoone Lente gekomen.

O the agreeable Season ! What difference doth not one fee between the Winter and the Spring ! Every thing seems now to fmile , when the other Season

O wat een aange-naam faizoen ! Hoe-danig een onderscheyt befpeurt men tuffchen den Winter en de Lente ! alles fchynt ons nu toe te lagchen, daar het
seems

SAMENS PRAAKEN. 245

seems to cast them all into the Grave.

It is true, but from whence proceeds that Green which covers now all the Trees?

It comes assuredly out of the Bowels of the Earth.

What? do you believe that there is any Green hid in the Earth, which comes out every Year?

No, but I believe that the Earth is the Principle thereof, which causes that agreeable colour.

Pray, tell me how that is done.

As there comes out of the Earth a great quantity of Humours, which pass thorow the Conduits of the Plants, even to their tops, this

ander gety alles schynt in 't graf te werpen.

Dat is waar : maar waar van daan komt dat groen, 't welk nu al het geboomte bekleet?

Dat komt gewisselyk uyt de ingewanden der Aarde.

Hoe? gelooft gy dan dat 'er eenige groente in de Aarde verborgen is, die alle jaaren te voorschyn komt?

Neen, maar ik geloof, dat de Aarde het Grond-beginsel daarvan is, 't welk die bevallige koleur veroorzaakt.

Eylieve, zeg my, hoe dat geschiedt.

Gelyk 'er uyt de Aarde een groote menigte van vochtigheden komt, die door de luchtpypen der Planten passeeren, zelfs tot boven aanden top toe; zo wordt ook des zelfs

Water causes their Green.

How comes it then to pass that the Water is not always Green?

'Tis because it is not always mingled with strange Bodies.

Doth the mingling of the bodies contribute to the production of Colours?

It contributes to it so much; that one may say, that the Bodies take their Colours according to the several ranks of their parts.

From whence proceeds the smell of Fruits?

From several Causes; for one cannot doubt, but that the diversity of Climates change their

groen door dit water veroorzaakt.

Hoe komt het dan, dat het water niet altyd groen is?

Dat is, om dat het niet altyd met vreemde ligchaamen vermengd is.

Helpt de vermen-
ging de ligchaamen
iets tot de voortbren-
ging der koleuren?

De zelve helpt zo
veel daar toe, dat men
zeggen mag, dat de
ligchaamen hunne ko-
leur aannemen, vol-
gens de verscheydene
soorten hunner deelen.

Waar uyt ontstaat
de reuk der vruchten?

Uyt verscheydene
oorzaken; want men
behoeft niet te twyfe-
len, of de verscheyden-
heyd der Luchtstree-
ken verandert hunne

nature, and by consequence render them of several smell.

Do you believe, that the Apples which grow in France and in Spain be more agreeable to the tast than those which grow in England?

There is no doubt of it, if you believe that those Countries are hotter and that the Sun warms them with more heat.

What doth the Sun, when it renders a Body odoriferous?

It separates by its Heat the grossest Bodies from the subtlest, and evaporating the Humour which was there enclosed, it remains but a fat Matter, which causes the smell.

natuure, en doet hen gevolgelyk van verscheydenley reuk zyn.

Geloofst gy, dat de Appelen, die in Vrankryk en in Spanje groejen, lieflyker van smaak zyn, dan die, welke in Engeland wasschen?

Daar is niet aan te twyffelen, indien men gelooft dat die landen heeter zyn, 'en dat de Zon haar met meerder hitte verwarmt.

Wat doet de Zon, wanneer hy een Ligchaam welruykend maakt.

Hy scheydt door zyne hitte de groffte Ligchaamen van de fynste af; en de vochtigheyd, die 'er in beslooten was, uytwaasemende, zo blyft 'er maar een vette stoffe over, dewelke de reuk veroorzaakt.

*Do you think that
all this cannot be done
in a cold Country?*

*Not so well, because,
for want of heat, the
Juice which is within
the Plant is not well
mortified, and the Hu-
mour which meets
there, binders that
which serves to the
Odour to extend it self
as it should do.*

*How comes it then
to pass, that the ri-
pe Fruit smells better
than when it is green?*

*'Tis because in time
the Fruit purget it self,
and leaves that gross
matter, which did bin-
der it from dilating
and rarifying it self.*

*But how doth it co-
me to pass, that all
Plants bear fruit of a*

Meent gy, dat dit
alles in een koud
Landschap niet ge-
schieden kan?

Niet zo wel, om dat
door gebrek van hitte
het zap, 't welk in de
plant is, niet ter deege
versterft; en de voch-
tigheyd, die zich daar
onthoudt, is een belet,
dat de reuk zich niet
kan uytstrekken als 't
behoort.

Hoe komt het dan
dat een rype vrucht
beter ruikt, dan als ze
noch groen is?

Dat is omdat de
vrucht met der tyd ge-
zuyvert wordt, en die
groe stoffe verlaat,
welke een verhinde-
ring was, dat zy haar
zelven niet kan uyt-
breyden en verdun-
nen.

Maar hoe komt het,
dat alle planten vruch-
ten draagen van ver-
dif-

different smell?

Because the parts which compose the Fruits are of a different texture, and as they enter into the Pores of the Tongue in several manners, it is necessary that they should cause Tastes different one from another.

You are in the right, it must be so.

scheelende reuk?

Om dat de deelen, waar uyt de vrucht bestaat, van een verscheelend maaksel zyn; en wanneer zy in de Luchtgaatjes der tonge op verscheydenley wyze ingaan, zo moeten zy nootzakelyk verscheydenley smaak hebben.

Gy hebt recht; het moet zo weezen.

A Dialogue between several Gentlemen that go to be merry abroad.

Een Samenspraak tusschen verscheyde Heeren, die uytgaan om eens vrolyk te weezen.

A. *What shall we do to day Gentlemen? How shall we pass away this day?*

A. *Wat zullen wy vandaag doen, Heeren? hoe zullen wy dezen dag doorbrengen?*

B. *So as you please.*

B. *Zo als 't u belieft.*

C. *Let us walk as far as Greenwich.*

C. *Laat ons naar Greenwich gaan.*

L 5

D. *Ab,*

D. Ah, Gentlemen, let us go thither, I entreat you, I have never been there.

A. And what do you in end to do at Greenwich?

D. That is a fine Question; and what should we do elsewhere?

A. Let us go thither, if you please, I am content to do as the rest.

B. I know an honest man there, that hath good Wine in his Cellar.

A. Let us go thither then; which way shall we go, Gentlemen?

B. Let us go thither by Water.

C. Let us rather take a Coach.

D. No, no, there is more pleasure by Water.

A. To the Gentleman

D. Ja, Heeren, laat ons daar na toe gaan, bid ik u, ik heb 'er nooit geweest.

A. En wat meent gy te Greenwich te doen?

D. Dat is ook een vraag; wat zouden wy op een ander plaats doen?

A. Laat ons 'er na toe gaan, indien 't u zo gevalt, ik ben te vrede om te doen als de rest.

B. Ik ken daar een eerlyk man, die goede wyn in zyn kelder heeft.

A. Laat 'er ons dan na toe gaan; wat weg zullen wy gaan, Heeren?

B. Laat ons te water daar na toe gaan.

C. Laat ons liever een Koets neemen.

D. Neen, neen, 't is pleyzieriger te water.

A. De Heer heeft
saith

SAMENS PRAAKEN. 251

*saith right, we may
snoak in the Boat, and
drink a merry Cup.*

*B. For my part, you
know I never smoak:
But I will be glad to
drink a Cup of good
Canary.*

*C. Shall we not drink
and smoak enough,
when we come thither?*

*D. Gentlemen, if
we will go thither, let
us not lose time whilst
the Tide serves.*

*A. Go you before,
Gentlemen? I am going
to the Rose for a couple
of Bottles, and some
Pipes.*

*B. Do not stay then:
we will stay for you at
Somerfet-house.*

*A. Ga on, I will
overtake you by and by.*

gelyk, wy kunnen in
de Schuyt eens roo-
ken en een glaasje
drinken.

B. Wat my aan-
gaat, gy weet wel dat
ik nooit rook: Maar
ik wil wel eens een
kelkje goede Kanary-
wyn drinken.

C. Zullen wy niet
genoeg drinken en
rooken als wy daar
komen?

D. Heeren, indien
wy daar zullen gaan,
zo laat ons geen tyd
verliezen, terwyl wy
voor stroom hebben.

A. Gaat gy voor uyt,
Heeren? ik ga na de
Roos, om een paar
boteljes, en eenige
pypen.

B. Blyf dan niet uyt:
wy zullen na u wacht-
ten by Somersset-huys.

A. Gaa maar voort,
ik zal u straks wel on-
derhalen

252   Engelsche en Nederduytsche

D. We should have told him that he should bring an ounce of good Spanish Tobacco.

C. He hath some in his Box, he is never without any.

B. Gentlemen, let us agree for a Boat.

C. Shall we take our Man or two?

D. Let us take two.

B. Honest man, what shall we give you to carry us to Greenwich, and to bring us back again?

Sir, you shall give me a Crown, if you please.

It is too much, you shall have four shillings.

We cannot carry you for less.

C. We must give them five shillings, they

D. Wy hadden hem moeten zeggen, dat hy een once goede Spaansche Tabak zou meegebragt hebben.

C. Hy heeft wel wat in zyn doos, hy is nooit zonder iets.

B. Heeren, laat ons een verding maaken voor een schuyt.

C. Zullen wy een man neemen, of twee?

D. Laat 'er ons twee neemen.

Wat zullen wy u geeven, Maat, dat gy ons na Greenwich brengt, en weer terug?

Myn Heer, gy zult my een Kroon geeven, indien 't u belieft.

Dit is te veel, gy zult vier Schellingen hebben.

Wy kunnen u niet minder voeren.

C. Wy moeten hen vyf Schellingen geven.
are

SAMENSpraakEN. 253

*are honest men, they
must get their living.*

*B. Well, you shall
have what you ask.*

*Where is your Boat?
There it is, Gentle
men.*

*Will you be pleased
to step in?*

*D. Presently, we
stay for a Gentleman.*

*C. There is Mr. A.
coming, he hath made
great haste.*

*B. He goeth like a
lean Car.*

*A. Well, Gentlemen,
have not I dispatched?*

*D. Truly you have,
you shall drink first.*

*B. Have you brought
good Wine?*

*A. If it be not good,
I will drink it all my
self.*

't zyn eerlyke lieden,
zy moeten 'er van lee-
ven.

B. Wel gy zult zo
veel hebben als gy
eyscht.

Waar is uw schuyt?
Daar is ze, Heeren.

Belieft gy in te tre-
den?

D. Terstond, wy
wachten nog na een
Heer.

C. Daar komt Mr.
A. al aan, hy heeft zich
wakker gehaast.

B. Hy gaat als een
magere kat.

A. Wel, Heeren,
heb ik my niet lustig
gehaast?

D. Ja, dat hebt gy;
gy zult ook eerst drin-
ken.

B. Hebt gy goede
wyn gebragt?

A. Indien ze niet
goedis, zo zal ik ze
zelf drinken.

B You

251 Engelsche en Nederduytsche

B. *You understand the matter very well.*

C. *Come then, Gentlemen, let us step into the Boat.*

D. *Step in first, we will follow you.*

A. *Without ceremony, Gentlemen, let him follow me that loves me.*

B. *What needs so many complements? For my part I never use any: I take my place by you, for you keep the Bottles.*

C. *Sir, I intreat you not to let me commit an incivility.*

D. *Sir, I will not go before you, I know very well the respect that is due to you.*

C. *But, Sir, you laugh at me, we will stay here then till to morrow.*

A. *I must confess,*

B. *Dat hebt gy niet quaalyk.*

C. *Komt dan, Heeren, laat ons in de Schuyt treden.*

D. *Stap eerst in, wy zullen u volgen.*

A. *Zonder Ceremonien, Heeren, die my lief heeft, mag my volgen.*

B. *Waar toe zo veel Complimenten? Ik voor my, gebruyk ze nooit: Ik ga by u zitten, want gy hebt de Bottels by u.*

C. *Myn Heer, ik bid u, laat my geen onheusheyd begaan.*

D. *Myn Heer, ik wil voor u niet ingaan, ik weet zeer wel wat eerbiedigheyt ik u schuldig ben.*

C. *Maar, myn Heer, gy lacht om my, zo doende zullen wy hier wel tot morgen staan.*

A. *Ik moet beken-*
Gent-

SAMENS PRAAKEN. 255

Gentlemen, you are
very ceremonious.

B. Come, come
Gentlemen, let us make
haste, what needs so
many ceremonies a-
mong friends?

D. I beseech you, Sir,
let us not make these
Gentlemen stay.

C. Sir, I had rather
commit an incivility,
than to disobey you.

A. Seriously, Gentle-
men, this is a fine
River.

B. It is the finest in
Europe.

C. The water is
very calm at present.

D. We could not ha-
ve pitcht upon a finer
day to go by Water.

B. But Mr. A. you
have brought Tobacco
and Pipes with you:
But where will you
have fire?

nen, Heeren, dat gy
vol ceremonien zyt.

B. Kom, kom,
Heeren, laat ons wat
haast maaken, waar toe
zo veel ceremonien
onder vrienden?

D. Ik bid u, myn
Heer, laat ons deeze
Heeren niet doen
wachten.

C. Myn Heer, ik
wil liever een onbe-
leefdheyd begaan, dan
u ongehoorzaam zyn.

A. In ernst, Heeren,
dit is een schoone Ri-
vier.

B. 't Is de schoonste
in Europa.

C. 't Water is te-
genwoordig heel stil.

D. Wy zouden geen
schooner dag hebben
kunnen aantreffen,
om te water te gaan.

B. Maar Mr. A. gy
hebt Tabak en Pypen
medegebragt; waar
zult gy vuur krygen?

A. I

256 Engelsche en Nederduytsche

A. *I have forgot a match, I am very giddy headed.*

C. *So much the better, for indeed I do not love smoaking, but when I am at my journeys-end.*

B. *Really, Gentlemen, our conversation is better than the smoak.*

D. *We are very near the Bridge, is there no danger to shoot it?*

A. *Not more than in this place, the Water is smooth now.*

B. *I got through it two or three times a day, whether the Water be high or low.*

C. *You are mighty bold, I went through it once, when the Water was low, the Boat was like to have been sunk.*

A. Ik heb een Lont vergeeten; Ik ben heel ylhoofdig.

C. Zo veel te beter, want ik hou van geen rooken, voor dat ik ben daar ik weezen moet.

B. Waarlyk, Heeren, onze ommevang is beter dan de rook.

D. Wy zyn dicht by de Brug; is 'er geen perykel om 'er door te vaaren?

A. Niet meer dan daar wy nu zyn; want het water is effen.

B. Ik gaa 'er wel twee of driemaal des daags door, 't zy dat het water hoog of laag is.

C. Gy bent zeer stout, ik ben 'ereens door gevaaren, wanneer het water laag was, en de schuyt zou schier gezonken hebben.

D. *There*

SAMENS PRAAKEN. 257

D. *There is not too much safety, I would not trust too much to it.*

A. *Nor I neither.*

B. *What, Gentlemen, cannot you swim?*

C. *I swim like a Fish, but not in my Cloaths.*

A. *I have swummed many times over the River, with a Boat after me.*

B. *I will lay a wager, that I can swim from hence to Greenwich.*

C. *Pray, let us have that pastime a little.*

D. *I believe he would drink Water, whilst we drink wine.*

B. *Some other time, Gentlemen, the Water is not hot enough now.*

D. *I wish I could*

D. 't Is 'er niet al te veylig; ik zou'er my liever niet al te veel betrouwen.

A. Noch ik niet;

B. Wat, Heeren, kont gy niet zwemmen?

C. Ik zwem als een Vis, maar niet in myn Kleederen.

A. Ik heb dikwils de Rivier overgezwommen met een schuyt achter my.

B. Ik wil wedden, dat ik van hier tot Greenwich zou kunnen zwemmen.

C. Eylieve, laat ons dat kortswyl eens hebben.

D. Ik geloof dat hy water zou zuypen, terwyl wy wyn drinken.

B. Op een ander tyt eens, Heeren, het water is noch niet warm genoeg.

D. Ik wenschte dat
swim,

258   Engelsche en Nederduytsche

swim, on condition to bathe my self now; but I swim like a Stone.

A. We are now under the Bridge.

B. This is a fine Bridge.

C. It is the finest in Europe.

D. How long is it since it was built?

It is above, ..

A. We are now going to see a great many Ships.

B. We shall see many of them; but they are almost all Merchantmen.

C. Where are then the Men of War?

D. They are most of them now at Sea.

A. A little before the War was proclaimed, I went to Rochester by Water with some Gent-

ik konde zweemmen, mits dat ik het nu zou doen; maar ik zwem gelyk een steen.

A. Wy zyn nu onder de Brug.

B. Dit is een mooije Brug.

C. 't Is de schoonste in geheel Europa.

D. Hoe lang is 't geleeden, dat hy gemaakt is?

't Is meer als...

A. Wy zullen nu een meenigte van Schepen zien.

B. Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meest alle Koopvaardy - Schepen.

C. Waar leggen de Oorlogs-schepen dan?

D. Die zyn nu meest in Zee.

B. Een weynig te vooren, dat de Oorlog afgekondigd wierd, ging ik na Rochester te

le-

SAMENSPRAAKEN. 259

*lemen of London, we
saw the finest of the
King Schips in the Ri-
ver of Rochester.*

*A. Did you see the
Souveraine?*

*B. Yes, and twenty
more of the biggest
next it.*

*B. They say it is a
prodigious Ship.*

*A. It is the biggest
that ever I saw; you
would think that you
are in a Castle.*

*C. Me thinks that
those are very great
Ships.*

*C. They are big
enough for Merchant-
men.*

*D. Is there no Men
of War upon the Tba-
mes at this time?*

C. There may be

water met eenige
Heeren van Londen,
en toen zagen wy des
Konings beste Sche-
pen in de rivier van
Rochester.

*A. Zaagt gy de
Souvereyn?*

*D. Ja, en nog twin-
tig van de grootsten
daar nevens.*

*B. Zy zeggen, dat
het een byster groot
Schip is.*

*A. 't Is het grootste
dat ik nog ooit gezien
heb. Gy zoudt denken,
dat gy in een Kasteel
waart.*

*C. My dunkt, dat
dit al heel groote
Scheperen zyn.*

*C. Zy zyn groot
genoeg voor Koop-
vaarders.*

*D. Leggen'er tegen-
woordig geen Oor-
log-scheperen op den
Teems?*

*C. Ik geloof, daar
some,*

some I suppose.

B. I have heard his Majesty hath caused many Frigats to be built at Woolidge, and at Deptford.

A. I saw them begun.

B. Is there no way to go to see them?

A. Yes, if we have but time enough.

C. We will come on purpose, another time to see the Shibs.

D. If we have time, we may land at Deptford as we come back.

B. As the company shall think fit.

C. We shall see, we shall see.

A. We are almost at Greenwich.

mogen'er eenige zyn.

B. Ik heb gehoord dat zyn Majesteit vele Fregatten heeft doen bouwen te Woolidge, en te Deptford.

A. Ik heb ze zien beginnen.

B. Zouden wy ze nu niet kunnen gaan zien.

A. Ja, indien wy maar tyd genoeg hebben.

C. Op een ander tyt zullen wy'er wel eens eygentlyk om uytgaan om de schepen te zien.

D. Indien wy tyd hebben, wy mogen te Deptford eens aan land stappen, als wy te rugge komen.

B. Zo als 't Gezelschap het goet zal vinden.

C. Wy zullen zien, wy zullen zien.

A. Wy zyn al haast te Greenwich.

B. I.

SAMENSPRAAKEN. 261

B. *I wish we were there already : For I begin to be dry.*

C. *To the busines in hand, we do not mind our Bottles.*

D. Sir, *pull your Cup out of your Pocket a little.*

A. *You have done well to put me in mind of it, for I did not think upon it.*

A. *Come, Gentlemen, to your Health.*

B. *Tope it.*

C. *Drink to me, for I am damost choaked.*

A. Sir, *I drink the King's Health.*

B. *I accept of it with all my heart.*

A. *It must go round.*

B. Sir, *is his Majesty's good Health, I*

B. *Ik wenschte dat wy'er al waren; want ik begin al dorst te krygen.*

C. *Maar tot de zaak; wy denken niet eens om de Bottels.*

D. *Myn Heer, haal de kelk eens uyt uw zak.*

A. *Gy hebt wel gedaan my indachtig daar van te maaken, want het was niet in myn zin.*

A. *Kom, Heeren, op uw gezondheid.*

B. *Drink lustig.*

C. *Breng het my eens, want ik smacht schier.*

A. *Myn Heer, des Konings gezondheid.*

B. *Ik neem het van gansch herten aan.*

A. *Het moet rond gaan.*

B. *Myn Heer, 't is op zyn Majesteys drink*

262   Engelsche en Nederduytsche

drink to you.

goede gezondheid, ik
breng het u toe.

*A. You do not drink
it up.*

A. Gy drinkt het
niet uyt.

*B. I cannot, Sir, the
glas is too big, and you
have filled it so full,
that I cannot hold it
without spilling.*

B. Ik kan 't niet
doen, myn Heer, het
glas is te groot, en gy
hebt het zo vol ge-
schonken, dat ik het
niet kan houden zon-
der storten.

*A. Truly, I drunk
it so.*

A. Ik heb het zeker
ook zo gedronken.

*B. Excuse me, I
cannot drink so much
at a draught*

B. Verschoon my,
ik kan zo veel in een
teug niet drinken.

*B. Here, Sir, pledge
me.*

B. Hier, myn Heer,
doe my bescheyd.

C. I desire no better.

C. Ik wensch niets
liever.

*D. I have drunk but
one Cup yet, make
haste then, that I may
drink at my turn.*

D. Ik heb nog maar
een kelk gedronken,
haast u dan wat, dat
het myn beurt ook
word om te drin-
ken.

*A. Let me see the
Cup, Sir, I will help
you.*

A. Laat my de
kelk eens zien, myn
Heer, ik zal u wat
helpen.

D. I

SAMENSPRAAKEN. 263

D. *I will help my self, give me the Bottle.*

A. *Hold, here it is, it is almost empty.*

D. *There is enough still for me.*

E. *He draws pretty well for a little man.*

A. *Come, let us open the other Bottle, I am so dry, that I could drink the Sea and Fishes.*

B. *You spill, have a care what you do.*

C. *You can not make so much as you have lost.*

A. *I am to blame, I confess; but seeing I have committed a fault, I must drink it.*

B. *This Wine will make a Cat speak.*

A. *Gentlemen, let us empty our Bottle,*

D. Ik zal my zelven helpen, geef my de Bottelje maar.

A. Hou daar, hy is al schier leeg.

D. Daar is nog genoeg in voor my.

E. Hy haalt wel na zich voor zoo een kleyn man.

A. Kom, laat ons de andere Bottelje op doen; ik heb zulk een dorst, dat ik de Zee en de Visschen wel zou kunnen opdrinken.

B. Gy stort, zie toe wat gy doet.

C. Gy kont zo veel niet maken, als gy verlooren hebt.

A. Ik beken schuld; maar dewyl ik de fout begaan heb, zo behoort ik ook te drinken.

B. Deeze wyn zou een stomme wel doen spreken.

A. Heeren, laat ons de Bottelje leeg maake.

264 Engelsche en Nederduytsche

*before we come out of
the Boat.*

*C. Give a Glass to
these poor Watermen
that have taken so
much pains to row.*

*D. Here, Friends,
this is for you.*

Thank, Gentlemen.

*A. Gentlemen, shall
we pay for the Boat
now, or shall we pay
them when we come
back?*

*B. Do as you please,
as you think good.*

*C. No, no, we will
pay when we come
back.*

*D. That is a very
fine and delightfull
place.*

A. So it is.

*C. Gentlemen, will
you have me carry you
to that honest man's
house, I spoke to you*

*ken, eer wy uit de
schuyt gaan.*

*C. Geeft deze arme
Schuytevoerders, die
zo veel moeite gedaan
hebben om te roeyen,
ook een glas.*

*D. Hier, vrienden,
dat is voor u.*

*Grooten dank, Hee-
ren.*

*A. Heeren, zullen
wy nu voor de Schuyt
betaalen, of zullen wy
betaalen als wy te rug-
ge komen?*

*B. Doet zo als 't u
belieft, zo als gy 't
goed vindt.*

*C. Neen, neen, wy
zullen betaalen als wy
weer te rug komen.*

*D. Dit is een schoo-
ne en vermaakelyke
plaats.*

A. Zo is 't.

*B. Heeren, wilt gy,
dat ik u aan 't Huys
van dien eerlyken Man
brenge, daar ik u van
of*

SAMENSPRAAKEN. 265

of when we came away.

C. Hath he good Wine?

B. He hath some excellent.

D. Let us go there then.

B. Besides, he is a man of good company too.

He hath been in Holland, he can speak good Dutch.

He is altogether merry, he always sings.

He hath many drinking Songs.

He will make you barst with laughing.

One is never weary of his company.

A. Let us go there quickly then, he is such a man as I would have.

B. Your Servant, Landlord.

Sir, your most humble Servant.

zeyde, toen wy afgingen?

C. Heeft hy goede Wyn?

B. Hy heeft'er, die treffelyk is.

D. Laat ons daar dan gaan.

B. En behalven dat, 't is ook een man van goed geselschap.

Hy heeft in Holland geweest, hy kan goed Duytsch spreken.

Hy is heel vroolyk, hy zingt altyd.

Hy heeft veel drinkdeuntjes.

Hy zal u van lachgen doen barsten.

Men is nooit moede van zyn gezelschap.

A. Laat ons dan met der haast daar na toe gaan, dat is zo een man als ik zoek.

B. Uw Dienaar, Hospes.

Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige dienaar.

How

M'

166   Engelfche en Nederduytsche

How do you do?
Very well at your
service.

We are come to take
a little divertissement
here, these Gentlemen
and I.

I have commended
to them, both your self,
and your good Wine.

Sir, I am much
obliged to you, I give
you thanks for it.

Gentlemen, you are
all very welcome.

Will you be pleased
to walk up Stairs, I
have some ho-go that
I will send you up,
with some of the best
Wine of a high colour,
it is like me.

For although I am
not high minded, I love
to drink high, chiefly
about the higher time
of the day, (the Eve-
ning) and yet I never

Hoe vaart gy al?
Zeer wel om u te
dienen.

Deze Heeren en
ik zyn hier gekomen
om ons wat te verlu-
stigen.

En ik heb u en uw
goede wyn hen aan-
gepreezen.

Myn Heer, ik ben
daar over aan u ver-
plicht. Ik bedank 'er u
voor.

Heeren, gy zyt alle
zeer welkom.

Belieft gy na boven
te gaan, Ik heb iets
hartigs gereed dat ik u
zal zenden, met een
kan van de beste Wyn,
die hoog van koleur
is, gelyk als ik:

Want hoewel ik
niet hoogmoedig ben,
drink ik echter gaern
lustig, en voornamel-
yk als 't hoog op den
dag is (tegen den
avond) en nochtans
stum-

SAMENSPRAAKEN. 167

*stumble, nor am never
more impertinent nor
insolent.*

*B. Well, Gentlemen,
did not I tell you, that
this man was very good
company.*

*C. Truly, he is very
merry.*

*A. He is a good
fellow, I must make
acquaintance with
him.*

*B. You will delight
in his company, when
you know him.*

*Gentlemen, I bring
you something that
was never eaten yet.*

*Do you see this
Neats-tongue?*

*You never saw it be-
fore.*

*Though it were for
the King's mouth, it
could not be better.*

*C. Landlord, we are
engaged to you, come,*

struykel ik nooit,
noch ik ben ooit daar
door te onbescheyde-
ner of baldadiger.

B. Wel Heeren,
heb ik u niet gezegd,
dat deze Man een
goed gezelschap was.

C. Waaalyk, hy is
zeer vrolyk.

A. 't Is een goede
flokker, ik moet wat
kennis met hem ma-
ken.

B. Gy zult vermaak
hebben in zyn gezelschap, als gy hem kent.

Heeren, ik breng u
iets, dat nooit te vo-
ren gegeten is.

Ziet gy deze Ofs-
tong?

Gy hebt die nooit
te voren gezien.

Al was het voor des
Konings mond, zo
kon ze niet beter
weezen.

C. Hofpes, wy zyn
aan u verplicht, kom,

268   Engelsche en Nederduytsche

sit down here by me.

zit hier wat by my
neêr.

*I love you, you are
of a good humour, I am
going to drink your
health.*

Ik heb zin in u, gy
bent van een goeden
aardt, ik zal op uw ge-
zondheyd drinken.

*Will you do me rea-
son?*

Wilt gy my be-
scheyd doen?

*Yes indeed, Sir, I
do reason to all the
World.*

Ja zeker, myn Heer,
ik doe aan al de we-
reld bescheyd.

*And especially unto
honest people.*

En byzonderlyk aan
eerlyke luyden.

*B. Landlord, you
and I must be better
acquainted.*

B. Hospes, gy en ik
moeten beter kennis
t'zamen maaken

*Truly, Sir, if you
get acquaintance with
me, you will do well;
for I love greatness.
And though I am no
great Man, I do as my
Grandfather did. I ri-
se betimes in the Mor-
ning, before it be broad-
day, and I drink a
great Glas of Wine.*

Waarlyk, myn Heer,
indien gy kennis met
my maakt, gy zult
wel doen; want ik hou
veel van grootheyt, en
hoewel ik geen groot
man ben, zo doe ik
nochtans als myn
Grootvader deed. Ik
staa's morgens by tyds
op, al eer het hoog
dag is, en ik drink
een groot glas wyn.

A. You do as an

A. Gy doet, als een
bo-

bonest man ought to do.

D. Landlord, here is to you.

I heard that you have a great many good Songs, pray sing us one.

Yes, Sir; But pray out this Neat-tongue, I assure you, that it is an exceeding good one.

A. Lend me a Knife, Landlord, and I will cut it.

B. Truly, it looks well.

Gentlemen, did not I tell you so? another time you will believe me.

D. We did not doubt, but that it was good upon your word.

Taste a little of this white Wine, I believe you will like it.

A. I will pledge you;

eerlyk man behoort te doen.

D. Hospes, 't geldt u.

Ik heb gehoord, dat gy een deel goede deuntjes hebt, eylieve zing 'er ons een.

Ja, myn Heer; maar ik bid u, snyd deze Offentong eens op, ik verzeeker u, dat hy puyk is.

A. Leen my een Mes, Hospes, ik zal ze opsnijden.

Zeker, zy ziet 'er wel uyt.

Heeren, heb ik u zo niet gezegd? op een ander tyd zult gy my geloven.

Wy twyfelden niet, of ze zou goed zyn, op uw woord.

Proeft een weynig van deze witte Wyn, ik geloof dat zy u wel zal aanstaan.

A. Ik zal u bescheyd M 3 well,

270 Engelfche en Nederduytsche

well, Sir, it is the health of your inclinations.

Sir, I drink it to you.

B. I receive it with all my heart.

C. Landlord, I find this Tongue a little too much salted, have you got nothing else for me? For I love not things that are so salted.

I have a couple of good Pullets below on the spit.

Well, bring them up to us, if you please.

A. Ah, ah, you have then a mind to feast.

H. The Gentleman is of my humour, he is not dainty-mouthed, but he loves good victuals well.

C. Our Landlord saith right; but I will tell

doen; wel, myn Heer, 't is op de gezondheid van uwe neygingen.

Myn Heer, ik breng het u.

B. Ik ontfang het van ganscher harten.

C. Hospes, ik bevind dat deze tong wat te hartig gezouten is, hebt gy niet iets anders voor my? want ik hou niet van dingen, die zo gezouten zyn.

Ik heb beneden een paar goede Kuykens aan 't Spit.

Wel, brengze ons eens boven, zo 't u belieft.

A. Ha, ha, gy meent dan eenga stmaal aan te rechten.

H. Die Heer is van myn aardt, hy is geen lekkermond, maar hy houdt wel van goede kost.

C Onze Hospes zegt wel, maar ik zal u
you

SAMENSPRAAKEN. 271

you more, when my belly is full, I want but a few things to satisfy my hunger.

D. Sir, I blow this cup from you, you preach too long upon the vintage.

C. Well, well, like for like.

B. But, Gentlemen, you do not mind that it begins to be late.

A. Do not trouble your self, we shall have time enough.

Gentlemen, here are the two Pullets, they are as tender as...

B. Sit you down there, Landlord, and eat a bit with us.

H. Gentlemen, I will tell you one thing, I eat not much; but I make it up in drink.

G. We must do so,

nog meer zeggen; wanneer myn buyk vol is, ik heb maar weinig van doen om myn honger te verzaaden.

D. Myn Heer, ik blaas die kelk van u, gy preekt al te lang over de Wyntyd.

C. Wel, wel, leer om leer.

B. Maar, Heeren, gy geeft 'er geen acht op, dat het laat begint te worden.

A. Ontrust u zelve niet, wy zullen tyds genoeg hebben.

Heeren, hier zyn de twee Kuykens, zy zyn zo murw als...

B. Zit daar neêr, Hofpes, en eet wat met ons.

H. Heeren, ik zal u een ding zeggen: ik eet niet veel, maar ik maak het goed met drinken.

C. Zo moeten wy
M 4. *little*

272 Engelsche en Nederduytsche

little eating , much drinking.

L. I act my part well enough ; for I do really believe, that as long as I drink I shall never die.

D. You say right; but otherwise when you are dead , you shall drink no more.

L. Alas ! what misfortune , when I think upon it ; come , let us drink then , while we live.

A. Drawer, go and draw us of the same white Wine.

I will , Sir.

Make haste.

A. Come, Landlord, sing a fudling Song.

I will , Sir , but I must first drink a Glas.

B. This Drawer is long a coming.

L. He would be fit

doen, weynig eeten, en veel drinken.

H. Ik quyt my wel genoeg ; want ik geloof waarlyk, dat, zo lang als ik drink, ik nooit zal sterven.

D. Gy hebt gelyk, maar anders, wanneer gy ook dood bent, zult gy niet meer drinken.

H. Eylaas ! wat een ongeluk, als ik 'er aan gedenk : kom laat ons dan drinken , terwijl wy leeven.

A. Tapper , gaa en tap van de zelfde witte Wyn.

Ik zal , myn Heer. Haast u wat

A. Kom , Hospes, zing een dronkemans deuntje.

Ik zal , myn Heer : maar ik moet eerst een glaasje drinken.

B. Deze Tapper blyft lang weg.

H. Hy zou bequaam

to fetch death.

Why dost thou make us stay so long?

C. Come, Landlord, this is to your health, and to thank you for your good company.

L. Sir, I am your most humble Servant.

I am to give you thanks for the honour you have been pleased to bestow upon me.

B. What do we owe you, Landlord?

Gentlemen, there is eight shillings for Wine, pay what you please for the rest.

Here Landlord, there is fifteen shillings for all, are you content.

Yes, Sir, and give you many thanks besides.

zyn om den Dood te haalen.

Waarom laat gy ons zo lang wachten?

C. Kom, Hospes, dit is op uw gezondheid, en om u voor uw goed gezelschap te bedanken.

H. Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige dienaar.

Ik zal u bedanken voor de eere, die gy my hebt gelieven aan te doen.

B. Wat zyn wy u schuldig, Hospes?

Heeren, daar zyn acht schellingen voor de Wyn te quaad, betaalt voor de rest wat u goed dunkt.

Daar, Hospes, daar zyn vyftien schellingen voor alles, bent gy te vrede?

Ja, myn Heer, en ik bedank u hooglyk daarenboven.

274 Engelsche en Nederduytsche

*Farewell , Land-
lord , till we see you
again.*

*Gentlemen , your
most humble servant ,
I hope you will do me
the favour to come and
see my again.*

*Yes , yes , we will.
You shall always
command the best Wi-
ne.*

*We thank you ,
Landlord.*

*Gentlemen , I wish
you well home.*

*We thank you , Land-
lord.*

*We have staid there
a long while , it is very
late.*

*Let us go quickly to
find out our Boat.*

*Truly , this man is
good company.*

So he is.

*He deserves that
people should go to his
house*

Vaarwel , Hospes ,
tot weêrziens toe.

Heeren , uw zeer
ootmoedige dienaar ,
ik hoop dat gy my de
gunst zult doen , en
my weêr aanspreken.

Ja , ja , wy zullen.

Gy zult altyd met
de beste Wyn gediend
worden.

Wy bedanken u ,
Hospes.

Heeren , ik wensch
UL. wel t'huys.

Wy bedanken u ,
Hospes.

Wy hebben daar een
langen tyd geweest ,
het is al heel laat.

Laat ons wat ras
gaan , om onze schuyt
te vinden.

Zeker , deze man
is goed gezelschap.

Zo is hy.

Hy verdient dat men
tot zynent zou gaan.

He

SAMENSPRAAKEN. 275

*He receives people
very kindly.*

*Come, honest friends,
we have staid a lit-
tle longer than we
thought.*

*You must make a lit-
tle haste, if you please.*

*As much as we can
possibly, Gentlemen.*

*Do then, you shall
have another shilling
to drink.*

*I think we shall ha-
ve time enough.*

*It is a fine weather,
we have wind and
tide, we shall come
home in good time.*

*The Moon shines
brigt, we go a great
pace, we shall quickly
be at London-Bridge.*

*These men are strong,
they row with all their
strength.*

Hy ontfangt de
luyden zeer vriende-
lyk.

Kom, Vrienden, wy
hebben een weynig
langer uytgebleeven,
dan wy gedacht had-
den.

Gy moet u wat haa-
sten, zo't u belieft.

Zo veel als wy kun-
nen, Heeren.

Doet zo, dan zult
gy nog een schelling
tot drinkgeld hebben.

Ik denk, dat wy tyds
genoeg zullen hebben.

Het is mooi weer,
wy hebben voor de
wind en voor stroom,
wy zullen by tyds
t'huys komen.

De Maan schynt
helder, wy gaan snel
voort, wy zullen met
der haast by de Brug
van Londen weezen.

Deze kaerels zyn
sterk, zy roeijen uyt
alle hunne macht.

*How pleasant it is
now upon the Water!*   Hoe vermakelyk is
Are not those fishers?   't nu op 't water!
Zyn dat geen Vif-
schers?

Yes, Sir.   Ja, myn Heer.

*Do you think they
have got any fish?*   Denkt gy, dat zy visch
gevangen hebben?

Yes truly, they have.   Ja, wis hebbenze.

Let us buy some.   Laat ons wat ko-
pen.

*No, no, let us not
stay, we have not too
much time.*   Neen, neen, laat ons
niet wachten, wy heb-
ben niet al te veel tyd
over.

*What should we do
with that fish?*   Wat zouden wy
met die visch doen?

We will eat it.   Wy zoudenze eeten.

*There is enough at
the Fish-market.*   Daar is genoeg op
de Vifchmarkt.

*You say right; but it
is not so good, and it
is dearer.*   Gy hebt gelyk; maar
zy is niet zo goed, en
zy is duurder.

*It is as good every
jet. What matter is it,
how dear it is? it is
not too dear neither.*   Zy is volkomen zo
goed. Wat legt'er aan
gelegen hoe duurze is?
En zy is ook zo duur
niet eens.

*I do not love fish;
I love fiesh better.*   Ik hou niet van
visch, ik heb liever
vleesch.

You

You are a great flesh-eater.

There is nothing better than a good stewed Carp.

You have reason.

I love Tenches extremely, when they are well seasoned.

So do I.

Me thinks that they do dress fish better in Holland than here.

That is true, the Dutch are better Cooks than we are.

Yes I have eaten some well dressed in this Country.

I believe it.

I was at Kingston a while ago with a Gentleman, a friend of mine, that carried thither two great Carps from London; we had them dressed for us very well in our Inn. I did never

Gy bent een grote vleesch-eeter.

Daar is niet beter dan een goede gestoofde Karper.

Gy hebt gelyk.

Ik hou byzonder van Zeelt, wanneer ze wel toegemaakt is.

Zo doe ik ook.

My dunkt, dat zy in Holland de visch beter toemaaken dan hier.

Dat is waar, de Hollanders zyn beter Koks dan wy.

Ik heb 'er evenwel in dit Land gegeten, die wel toegerecht waren.

Ik geloof 't wel.

Ik was, een poos geleeden, eens te Kingstone met zeker Heer, een vriend van my, die twee grote Karpers van Londen medenam; en wy kreegen ze zeer wel toegemaakt in onze Herberg; Ik

278   Engelsche en Nederduytsche
eat any thing so good.

*In what Inn did you
odge?*

At the Castle.

*It is true, it is a good
Inn; there is a hand-
some Maid which is a
very good Cook.*

*Ab, ab, we are come
already to the Tower.*

*If it were not so late,
we would go to visit a
Gentlemen, a friend of
mine, in the Tower,
that would entertain
us nobly.*

*It is too late, it must
be some other time.*

*When you please,
we shall go there.*

*O God be thanked,
we are arrived.*

*Softly, Gentlemen,
step out one after ano-
ther, we are come in
good time.*

heb nooit iets beters
gegeeten.

In wat Herberg
waart gy t'huys?

In 't Kasteel.

't Is waar, dat is een
goede Herberg, daar
is een aardige Meyd,
die een brave Kok is.

Ho, ho, wy zyn al-
ree by den Tour ge-
komen.

Indien 't zo laat niet
was, wy moesten
een zeker Heer, een
vriend van my, in
den Tour gaan bezoeken,
hy zou ons tref-
felyk onthaalen.

't Is nu al te laat, op
een ander tyd eens.

Als 't u belieft, zo
zullen wy 'er eens
gaan.

O, God zy gedankt;
wy zyn al aan.

Zagtjes, Heeren,
stap een voor een uyt,
wy zyn nog in goede
tyd aangekomen.

SAMENSPRAAKEN. 279

It is to late, let us pay for the Boat, it is good reason.

Here, honest men, here is your money; here is another shilling that we promised you to drink.

We thank you Gentlemen.

Now Gentlemen, it is true for us to take leave one of another.

Gentlemen, before we part, will you be pleased to let me give you a Glass of Seck?

No, Sir, we thank you; it shall be for another time.

Come, come, it is not so late.

For my part, I must go home, I will not drink to day, they stay for me at home.

Well, Sir, since you are not pleased, fare-

't is al te laat, laat ons voor de schuyt betaalen, 't is reden.

Daar, Maats, daar is uw geld, en daar is nog een schelling, die wy u tot drinkgeld beloofden.

Wy bedanken u, Heeren.

Nu Heeren, 't is tyd dat wy onze afscheyd van malkander nemen.

Heeren, eer wy scheyden, belieft het u dat ik u nog een glaasje Sek geef?

Neen, myn Heer, wy bedanken u; op een ander tyd eens.

Kom, kom, 't is zo laat nog niet eens.

Ik voor my moet t'huys gaan, ik wil vandaag niet meer drinken; zy wachten t'huys na my.

Wel, myn Heer, dewyl 't u niet belieft, well

well, I rest your servant.

I thank you for your good company.

Gentlemen, your most humble servant.

I wish you a good evening, and a good night.

The forty-first
Dialogue.

Gentlemen, I am going to take my leave of you.

Why will you go?

Because it is almost dinner time.

Can you not dine with us?

Sir, I give you thanks, I cannot stay to day.

Why, what business have you?

I have not much business, but I must

vaar wel dan, ik blyf uw Dienaar.

Ik bedank u voor uw goed gezelschap.

Heeren, uw zeer ootmoedige Dienaar.

Ik wensch u een goeden avond, en een goeden nacht.

De een en veertigste
Zamenpraak.

Heerren, ik zal myn afscheyd van u neemen.

Waarom wilt gy heen gaan?

Om dat het schier eetens-tyd is.

Kunt gy van den middag niet met ons eeten?

Myn Heer, ik bedank u, ik kan 't van daag niet wachten.

Waarom, wat hebt gy te verrichten?

Ik heb juyft niet veel te verrichten, maar ik
needs

SAMENSpraakEN. 281

needs dine at home to day.

Have you invited any body to dine with you?

No, but I did promise a Dutch Gentleman, who doth not understand our Language, to go along with him into the City, to help him to buy some commodities.

What time do you look for him?

I look for him about two a clock.

Are you sure he will come?

I am not sure of it, but seeing I have promised him; I must needs be at home.

It is well done.

Well then, I will not hinder you.

Farewel, your Servant.

moet noodzaakelyk van de middag t'huys eeten.

Hebt gy iemand genood om met u te eeten?

Neen, maar ik heb een Duytsch Heer, die onze taal niet verstaat, beloofd met hem in de stad te gaan, en hem behulpzaam te zyn in 't koopen van eenige waaren.

Wat tyd verwacht gy hem?

Ik verwacht hem omtrent twee uuren.

Bent gy verzekerd dat hy komen zal?

Ik ben 'er juyft niet van verzekerd, maar evenwel, dewyl ik 't hem beloofd heb, zo moet ik maken t'huys te zyn.

't Is wel gedaan.

Wel, ik zal u dan niet hinderen.

Vaarwel, uw Dienaar. Sir

282   Engelsche en Nederduytsche

*Sir, I am your most
bumble Servant.*

*Boy, go open the
door to Master...*

I can open it myself.

*But you have not the
Key.*

*How! do you lock
your door?*

It is our custom.

*Pray, Sir, oblige me
so much as to present
my respects to your
Sister.*

*Sir, I shall not fail,
but she is very much
your Servant.*

*I am her most-hum-
ble Servant.*

*When shall we see
one another again?*

*To morrow, if it
pleases God.*

*I will come and see
you.*

Myn Heer, ik ben
uw zeer ootmoedige
Dienaar.

Jonge, doe de deur
open voor Mr...

Ik kan zelf wel
open doen.

Maar gy hebt de
sleutel niet.

Hoe, sluyt gy uw
deur?

't Is onze gewoon-
te zo.

Ik bid u, myn Heer;
dat gy my zo veel ver-
plicht, dat gy myne
gebiedenis aan uwe
zuster doet.

Myn Heer, ik zal
niet in gebreke bly-
ven; maar zy is uwe
Dienaresse.

Ik ben haar zeer
ootmoedige Dienaar.

Wanneer zullen wy
malkander weêr zien?

Morgen, als 't God
belieft.

Ik zal u komen be-
zoeken.

Pray

SAMENSPRAKEN. 283

Pray do.

I will expect you. Farewell.

James, where goest thou?

I was going to look for you, Sir.

What is the matter?

They stay for you to dinner.

What! is it so late?

It is twelve a Clock.

Already?

They say so.

Who is at home?

It is Mistress such a one, who is come this morning to see your Sister.

How long hath she been there?

She came as soon as you went out, but your Sister went to walk abroad with her, and they came back together.

Doth she dine at home?

I think so, Sir.

Is the dinner ready?

Yes, Sir, they only stay for you to sit down.

Ik bid u, doe zo.

Ik zal u verwachten.

Vaarwel.

Jakob, waar heen?

Ik ging om na u te zien, myn Heer.

Wat is de reden?

Zy wachten na u met eeten.

Wat! is het dan zo laat?

't Is twaalf uren.

Alreede?

Zy zeggen zo.

Wie is 'er t'huys?

't Is Juffrouw zo een, die van de morgen gekomen is om uwe Zuster te bezoeken.

Hoe lang heeft zy 'er al geweest?

Zy quam zo dra als gy uytgegaan waart: maar uwe Zuster ging eens met haar uyt, en zy quamen t'zamen weêrom.

Zal zy te middag t'huys eeten?

Ik geloof ja, myn Heer.

Is de maaltijd gereed?

Ja, myn Heer, zy wachten maar alleen na

284   Engelsche en Nederduytsche

*Let us make haste
then, the clock strikes.
It is twelve, Sir.*

*Are you sure of it?
Yes, Sir, it is so
much.*

*I did not think it was
so late.*

Ring the Bell.

Ring hard.

They are coming, Sir.

*Madam, your most
humble servant.*

*Your most humble ser-
vant, Sir.*

*Madam, I am very
glad to meet with you
here so fortunately.*

*Sir, the Gentlewoman
your Sister did me the
honour to invite me to
dinner, after a little
walk that we have had
together.*

*Ab! what a good sis-
ter I have, to invite to
our house such persons as
I honour as you.*

*I must kiss her pre-
sently for that very thing.*

Come hither, sister,

u om aan te zitten.

Laaten wy ons dan wat
haasten, de klok slaat.

Dat is twaalf, myn
Heer.

Weet gy 't zeker?

Ja, myn Heer, 't is zo
veel.

Ik dacht niet, dat het
zo laat was.

Trek aan de schel.

Schel hard.

Zy komen, myn Heer.

Juffrouw, uw zeer
ootmoedige Dienaar.

Uwe zeer ootmoedige
Dienaresse, myn Heer.

Juffrouw, ik ben bly-
de u hier zo gelukkig te
ontmoeten:

Myn Heer, Juffrouw,
uw Zuster heeft my de
eere gedaan, om my ten
eeten te noodigen, na dat
wy een weynig t'zaamen
gewandeld hadden.

O! wat een goede Zus-
ter heb ik, dat zy zulke
personen tot onzent
noodigt, die ik eer als u.

Ik moet haar terstond
kussen, alleen om die zaak.

Kom hier, Zuster, dat
that

S A M E N S P R A A K E N , 285

that I may kiss you.

Why will you kiss me?

Because of the happiness which you have procured me.

What happiness, Brother?

For having invited this Lady to dine with us.

I did it for my own interest, as well as for yours.

Truly, I am very much engaged to you both, for your kind love and your civilities.

Let us leave off compliments.

But, Brother, from whence come you, that you made us stay so long?

I come from giving a visit.

But you might have dined without me.

You should not have staid for me.

You should have begun.

ik u eens kus.

Waarom wilt gy my kussen?

Om dat gy my aan zo een geluk geholpen hebt.

Wat geluk, Broeder?

Dat gy deze Juffrouw by ons ten eeten genodigd hebt.

Ik heb het zo wel om myn eygen belang gedaan, als om 't uwe.

Waarlyk, ik ben zeer in u beyde gehouden, om uwe vriendschap en beleefdheyd.

Laat ons de complimenten achter wege laten.

Maar, Broeder, waar komt gy van daan, dat gy ons zo lang hebt doen wachten?

Ik kom van een bezoek.

Maar gy had wel zonder my kunnen eeten.

Gy zoudt na my niet gewacht hebben.

Gy zoudt maar begonnen hebben.

Tour

286 Engelsche en Nederduytsche

Your sister hath too much respect for you, Sir, as not to wait for you.

She stays for me sometimes, as the Fryer stays for the Abbot.

In earnest, Brother, I sometimes wait too long for you, both at dinner and supper.

And sometimes also you dine well without me.

That seldom happens, but when the time is past.

You are a good sister, I do not complain.

Truly, you were to blame to complain without a cause.

Come, come, let us talk of something else; let us dine quickly, y begin to have a good stomach.

Besides that, I must make haste.

Uwe Zuster, myn Heer, draagt u te veel eerbiedigheyd toe, dat zy u niet zoude wachten.

Zy wacht zomtyds na my als de Monnik na den Abt.

In ernst, Broeder, ik wacht zomtyds al te lang na u met eeten, zo wel 's Middags, als 's Avonds.

En zomtyds eet gy 's middags ook wel zonder my.

Dat gebeurt zelden, dan wanneer de tyd voorby is.

Gy bent een goede Zuster, ik heb niet te klaagen.

Zeker, gy zoudt te beschuldigen zyn, indien gy zonder oorzaak klaagde.

Kom, kom, laat ons van wat anders praa-ten; laat ons met der haast eeten, ik begin honger te krygen.

Behalven dat, zo moet ik my haasten:

For

SAMENSPRAAKEN. 287

For I look for a Gentleman who is to call upon me as soon as I have dined.

How, Brother, will you leave the company of Madam?

Madam will be pleased to have the goodness to excuse me; For I am engaged by word of mouth to keep a Gentleman company into the City, who is to call on me presently.

Sir, I should be very sorry to binder the effect of your promises.

Madam, I beg a thousand times your pardon, if I commit this day any incivility against you; but another time I will redeem this fault.

Sir, there is no fault, I assure you.

Madam, I know you to be so good, that I am sure you will not

Want ik verwacht zeker Heer, die my zal aanspreken zo ras als ik gegeten heb.

Hoe, Broeder, zult gy 't gezelschap van Juffrouw verlaaten?

Juffrouw zal gelieven de goedheyd te hebben, dat ze my verschoone; want ik ben door myn woord verbonden, om een Heer, die my terstont zal aanspreken, in de stad gezelschap te houden.

Myn Heer, 't zou my bedroeven, dat ik tot belet van uwe belofte zou strekken.

Juffrouw, ik bidde duyzendmaal om vergiffenisse, indien ik dezen dag eenige onheusheyd tegen u begaa, op een ander tyd zal ik deze fout verbeteren.

Myn Heer, daar is niets misdreeven, dat verzekere ik u.

Juffrouw, ik weet dat gy zo goed zyt, dat ik my wel mag verzebe-

288 Engelfche en Nederduytsche

*believe that it is for want
of respect towards you.*

keren, dat gy niet ge-
loven zult, dat het uyt
gebrek van eerbiedig-
heyd tegen u is.

*Sir, I know you so
well, that I know you to
be the most civil Gentle-
man that ever I knew;
that is all I can say.*

Myn Heer, ik ken
u zo wel, dat ik wel
weet, dat gy de beleest-
ste Heer zyt, dien ik
ooit gekend heb; en
dat is alles, wat ik zeg-
gen kan.

*Madam, you are too
much obliging, you are
obliging to an excess
that is not imaginable.
You will be pleased to
grant me the permission
to draw a conjecture of
it to my advantage.*

Juffrouw, gy zyt al
te verplichtende, gy
zyt zo overdadig ver-
plichtende, dat het on-
begrypelyk is: 't zal u
gelieven my toe te
staan, dat ik een gissing
tot myn voordeel daar
uyt trekke.

*Alas, Sir, what do
you speak of? My words
are not able to advantage
you to any thing.*

Helaas, myn Heer,
waar spreekt gy van?
Myne woorden zyn
van zo weynig belang,
dat zy u nergens toe
kunnen te staade ko-
men.

E Y N D E.

The Second Part of
W M. SEWEL'S
G U I D E,

To the
ENGLISH LANGUAGE,
Where in are Collected
SEVERAL DIALOGUES,
Letters and Bills of Exchange.

't Tweede Deel van
W M. SEWEL'S
W E G W Y Z E R
 Tot de
ENGELSCH E T A A L,
 Behelzende nodige
S A M E N S P R A A K E N,
 Brieven en Wisselbrieven.

A morning Saluta-
 tion between *A. B.*
 and *B. D.*

I *Wish you good mor-
 row, Sir.*
And to you likewise,

*Een Morgen-groete-
 nisse tusschen A. B.
 ende B. D.*

I *Ik wensch U. een
 goedenmorgen Heer.*
Ende u van gely-
 A Sir,

2 d'Engelsche en Nederduytsche

Sir , a good morrow , ke , myn Heer , een
and a good year. goeden morgen , ende
een goed jaer.

Good morrow , Goeden morgen ,
Neighbour. Buurman.

Itbank you , my lo- Ik bedank U myn
ving Neighbour. lieve naasten (gebuur.)

I wish you a good Ik wensch u een goe-
day , Master B. den dag , Meester B.

And to you also , Mr. En u ook , Mr.
A. A.

A good , and a merry Een goede , ende
day to you. een blyde dag zy U E.

Sir , I very bumbly Myn Heer , Ik be-
thank you. danke U. seer oot-
moedelyk.

Sir , How do you Myn Heer , hoe vaart
do this morning. gy desen ochtent ?

Sir , ready to do you Myn Heer , bereyd
any service. om U E. eenigen
dienst te doen.

Sir , how goe's it Myn Heer , hoe gaat
with your bealth this het met uw gesont-
morning time? heyt in desen ochtent-
stond ?

Sir , very well , at Myn Heer , seer wel ,
your service. tot uwen dienst.

Let this be a prospe- U moet desen dag ,
rous day to you , Sir. (Myn Heer) een voor-
spoedige dag zyn. My

SAMENSPRAAKEN. 3

*My dear friend, 6
that it might not go ill
with you also!*

*How have you rested
this night?*

Well, blessed be God.

*Sir, what do you up
so early this morning
abroad in this cold
weather, I pray you?*

*How, (why) is it
not time to be up? and
as concerning the wea-
ther, it is temperate,
and tolerable.*

*For what do you
rise so soon?*

*To rise early (or be
times) a mornings, is
the most wholesom
thing of all the World.*

*A Farewel at the
Evening-time, be-
tween G and H.*

W *Hat a Clock is it,
Sir?*

*Och dat'et ook met
U E. niet en mogt
qualyk gaan! myn
waarde vriend*

*Hoe hebt gy van de-
sen nacht gerust?*

Wel, Godt lof.

*Myn Heer, wat
maakt U E. desen mor-
genstond soo vroegh
op, buyten in dit koud
weder, ik bid u?*

*Hoe, is 't niet tyd
op te zyn? ende wat
het weder belangt, 't
is tamelyk, ende ver-
draaglyk.*

*Waarom staat gy
zo vroeg op?*

*'s Morgens (ofte
's ochtens) vroeg op te
staan is 't aldergesont-
ste ding van de gant-
sche Wereld.*

*Een Scheydinge in den
Avondt-stondt, tus-
schen G. ende H.*

H *Oe laat is'et (hoe
veel heeft de Klok)
myn Heer?*

A 2

What

4 d'Engelsche en Nederduytsche

What time a night is it ? (or what hour of the night may it be ?)

What a Clock is it now Sir ?

It is ten a Clock, it is near ten, it hath struck ten, it is almost ten a Clock, it is about ten a Clock, Sir.

I knew it not, I suppose it is not so late; me thinks it cannot be so late.

With your favour, but it is, it is verily, it is so indeed, it is truly Sir, I have heard it strike.

Sir, what hour is 't that strikes ? do you know it ?

Eleven, Sir, it is Eleven a Clock.

Sir, what a Clock

Wat uur in (ofte van) der nacht is 't ?

Myn Heer, wat uur is het nu ?

Het is tien uuren (ofte de Klok heeft tien) het is by tien en, het heeft tien geslagen, het is byna tien uuren, het is omtrent tien uuren, myn Heer.

Ik en wist 'et niet, Ik meen dat 't zo laat niet is, my dunkt dat het so laat niet wesen kan.

Behoudens uw gunste, het is toch, het is immers, het is in der daad also, het is waarlyk (waarachtig) myn Heer, Ik heb 't hooren slaan.

Myn Heer, weet gy hoe laat het is, dat daar slaat.

Elf, myn Heer, het is elf uuren.

Myn Heer, wat uur may

SAMENSPRAAKEN.

may it be? I pray.

Sir, it cannot fail
but it must be Eleven.

*Then it is time to go
to bed: it is high time
then to go to sleep: we
will then go to sleep:
we must break off our
discourse, and then de-
part, and go to our rest.*

*I am not drowsy: I
have at present no need
of rest: I am not sleepy,
I am wholly awake
still.*

*But I am very
drowsy, my eye-lids are
heavy of sleep or taken
with sleep) rest is very
needful for me (or I ha-
ve great need of rest)
I am very sleepy: I
cannot hold my eyes
open any longer; I bid
you therefore good
night, Sir.*

mach 't doch wesen?
bid ik?

*Myn Heer, het en
kan niet mankeeren,
maar het moet elf zyn.*

*Dan is het tyd te
bedde te gaan, het is
dan hoog tyd te gaan
slapen: wy zullen dan
gaan slapen: wy moe-
ten van ons praatjen
afbreken, ende na
onse ruste gaan.*

*Ik ben niet vake-
rig: ik heb rechte-
voort geen rust van
doen: Ik ben niet
slaperig: Ik ben noch
heel wacker.*

*Maar ik ben doch
heel vakerig, myn
oog-leeden zyn al
met vaak bevangen,
rust is my seer noodig,
(ofte Ik hebbe ruste jeer
noodig van doen) Ik ben
zeer slaperig: Ik en kan
myn oogen niet langer
open houden; Ik zeg
U E. goeden nacht,
myn Heer.*

d'Engelsche en Nederduytsche

Go to sleep then, and
God keep you. I wish
you a good night, let
this night be beneficial
unto you, I wish this
night might be salubri-
ous to you, I wish from
my heart, that you may
sleep soundly (or with-
out incumbrance)
this whole night.

To learn how to buy,
and sell.

Good morrow, Sir,
and your Compa-
ny.

And you likewise,
Mistress.

What do you here in
the cold so soon, have
you been long here?

About an hour.

Have you sold any
thing to day?

What should I have
sold already? I have
not so much as taken

Gaa dan slapen, en-
de God bewaare UE.
Ik wensche UE. eenen
goeden nacht, laat de-
se nacht UE. voordee-
lig zyn, ik wensch dat
dese nacht UE. magh
heylsaam (gesond) zyn;
Ik wensch van herten,
dat gy onbesorgd (ofte
onbekommerd) deese ge-
hele nacht door moogt
slapen.

Om te leeren koopen,
ende verkoopen.

Goeden morgen,
Heer, ende uw
gezelschap.

Ende u ook, Juf-
vrouw.

Wat maakt gy hier
zo vroeg in de koude,
hebbe hierlang geweest?

Ontrent een uur.

Hebt gy van daag
wat verkocht?

Wat zoude ik al-
reeds verkocht heb-
ben? ik en heb zo veel
band.

handſel.

Nor I.

Be of good courage,
God will ſend us ſome
Chapmen, or Mer-
chants, I hope.

I hope ſo too, there
come's one, he will
come hitber.

Sir, what lack you,
have I anytbing of your
ſervice. Come hitber,
doth it pleaſe you to
buy ſomtbing? look
and ſee, If I have not
that likes you, that
ſerves your (turn.)

Walk in, I have be-
re good Cloth, good lin-
nen of all ſorts, and of
all prices, good Silks
Camllet, Damask,
Velvet;

I have good Fleſh,
good Fiſh, and good
Herrings: Here is good
Butter, and alſo good
Cheeſe, Edams en
Tergow's.

niet als handgift ont-
fangen.

Noch ik.

Zyt goeds moeds,
ik verhoop dat God
ons eenige Kalanten,
of Koopluy ſenden ſal.

Ik hoop 'et ook,
daar komt 'er een, hy
zal hier komen.

Myn Heer, wat ont-
breekt u, heb ik iets
van uwen dienſt, kom
hier, belieft gy iets te
kopen, aanſchon
endé ſie, of ik niet en
heb dat u aanſtaat, dat
u dient.

Tree binnen, ik heb-
be hier goet Laken,
goet Lynwaad van al-
lerly ſoorten, en van
alle pryſen, goede Zy-
de Lakenen, Kamelot,
Damast, Fluweel:

Ik heb goed Vlees,
goede Vis, en goe-
den Haring: Hier is
goede Boter, ende
goede Kaas, Edam-
iſche en Tergouſche.

A 4

Will

8 d'Engelsche en Nederduytsche

Will you buy a good Spanish Leather, or Sattin Cap? a good Hat; or good Books in French, English, Lowdutch, Latin, or in Italian? or desire you a writing Book? buy somewhat, look what will serve you, and what may be for your turn, I will give you good cheap: ask for what you please, I'll let you see it, the sight shall cost you nothing, but your own pains.

How much shall I pay for the ell of this Cloth?

You shall pay five Shillings for it.

How much must an Ell of this piece of Linnon cost me?

It shall cost you a dollar.

How much the pound of this Cheese?

The pound I rate at

Wilje een goede Spaans Leere, ofte Satyne muts koopen? een goeden Hoed, of Kastoer, of goede Boeken in't Frans, Engels, Nederduyts, Latyn, of Italiaans? ofte wilje een Schryfboek? koopt doch wat, beliet wat u dient, ende wat u gerieven magh, ik zal u goeden koop geven: vraag maar wat u beliest, ik zal't u E. laten zien, 't gesichte en sal u niets kosten, dan uw eygen moeyte.

Hoe veel zal ik voor d'Elle van dit Laken betalen?

Gy zult'ervyfschellingen voor betalen.

Hoe veel moest my een elle van dit stnk Lynwaat kosten?

Het zal u eenen daalder kosten.

Hoe veel geldt het pont van dese Kaes?

Het pont geldt, ofte

two

two pence half penny.

*What costs the can of
this Wine?*

*The can must yield
five stivers.*

*How much do you
rate the piece at?*

*I rate it at seven
gilders, and ten stivers,
at a word.*

*What shall I give for
that? but do not over-
prise it to me, I pray.*

*Not I surely: I will
not overrate it you,
I'll tell it you at a word,
you shall pay for it
twenty and seven sti-
vers, and a half; if it
please you, that 's not
dear.*

*It is a great deal too
much.*

*In sooth it is not;
how much do you bid
me? bid something: I
will not give it you for
that which you proffer.*

waardeere ik op twee
een halve stuyver.

Wat geldt de kan
van dese Wyn?

De kan moet vyf
stuyvers gelden.

Hoe veel loofje 't
stuk?

Ik waardeer 'et, met
een woord, seven gul-
den tien stuyvers.

Wat zal ik daar
voor geven? maar en
overloovet my doch
niet, bid ik.

Neen ik zeeker: Ik
en zal u niet overloo-
ven, ik zal 't u met een
woord zeggen, gy zult
'er voor betaalen ze-
ven en-twintig stuy-
vers, ende een halve,
als 't u belieft, dat is
immers niet duur.

Het is veel te veel.

Voorwaar 't en is
niet; hoe veel bied gy
my? bied wat: Ik en
zal 't u niet geven
voor 't geene gy my

A s me,

10 d'Engelsche en Nederduytsche

me, bid me something.

What should I bid upon that?

You have set it me at too big a price.

I have not: but it is not said, that I will not sell it for less, then I have rated it at: tell me what you will give for it.

I will give twenty and two stivers for it, and not a doit more.

For that price it is not to be sold, you proffer me less, you bid me too little; I have some here, which I can sell you for that price: but it is not so good, no not to be compared, it does not come near it by a good way, I will shew it you, look, this I will sell you for less price; but the least price is not always good to be sought: can you do

bied, bied my wat.

Wat zoude ik daar op bieden?

Gy hebt 't my al te hoog geloofd.

Ik heb niet: maar 't is niet geleyd, dat ik 't niet voor minder verkoopen en sal, als ik 't wel gewaardeert heb: zeg my wat gy'er voor geeven wilt.

Ik zal 'er twee en twintig stuyvers voor geven, en niet een duyts meer.

Voor dien prys en is 't niet te koop, gy biedt my verlies, gy bied my al te weynig; Ik heb hier wel wat, dat Ik u voor dien prys verkoopen kan, maar 't en is zo goed niet, neen niet te vergelyken, het en genaakt 'er niet by een goet stuk weegs: Ik zal 't u toonen; Ziet, dit wil ik u wel verkoopen om minder prys; doch de
better

S A M E N S P R A A K E N. 11

better than buy that which is good? If you were my Brother, I could not give you a better.

Will you take my money?

Not so.

I shall give yet two stivers, and a half more.

I cannot: I should still be a looser: I let it you as near as I may, I have for you the lowest, and uttermost price: what should one make many words about it.

I may give no more.

Well, God guide you: go, and try else where: if you can buy cheaper, you shall have it for a stiver: you can get it nowhere for the price you bid me, and

minste prys en is nietaltijd goed gezocht: kan je beter doen dan te koopen't gene dat goet is? alwaar je myn Broeder, ik en soude u geen beter kunnen geven.

Wilt gy myn geld aanneemen?

Zo niet.

Ik zal u noch twee en een halve stuyver meer geven.

Ik kan niet: Ik zoud'er noch aan verliezen: Ik verlaat het u zo deun als ik mag, ik hebbe u de laagste, en de uysterste prys gesteld, wat zoud men daar veele woorden om maken?

Ik en magh niet meer geven.

Wel, God geleyde u: gaa, ende onderzoek ergens op een ander: zoo je beter koop kunt koopen, gy zult 'et voor eenen stuyver hebben: gy

12 d'Engelſche en Nederduyſche

*ſuch ware; I am able
to ſell it as cheap as any
other man, as any in
the City, but I will
not ſell it to loſs; I offer
it you very near for the
ſame price. that it hath
coſt me, I muſt gain
ſomething. I ſit not here
to gain nothing. if I
can ſhift it; for I muſt
live by it, you know
well enough that every
thing is very dear, the
one muſt needs follow
the other. If you pleaſe
to give me the twenty
and ſix ſtivers, you
ſhall have it, other-
wiſe I cannot help you;
you ſall too hard for me
to deal with.*

kunt 'et nergens be-
komen voor de prys
die je my biedt, en
dat ſulke Waar; Ik
ben machtig om alzo
goeden koop te ver-
koopen als een ander
man, als yemand in
de Stad, maar ik
en wil 't met verlies
niet verkoopen; Ik
verlaat het u byna
voor de ſelfde prys
dat 'et my gekoſt heeft,
Ik moet wat winnen,
Ik en ~~is~~ hier niet om
niet megal te winnen,
zo ik 't helpen kan:
want ik moet 'er af
leven, gy weet wel
genoeg dat alles heel
duur is, het een moet
nootſaakelyk 't ander
volgen. Zo u belieft
my de zes-en-twintig
ſtuyvers te geven, gy
zult 'et hebben, ander-
ſints ik en kan U E.
niet helpen, gy valt my
al te hard om mede te
handelen.

That

That I am.

I can gain nothing by you ; if every one were as parcimonious as you , I might shut up my shop ; for I should not get bread to eat.

It pleaseth you to say so.

It is true indeed.

Now , hear yet a word.

Well , speak somewhat to the purpose.

I will give you the other stiver , and not a mite more , I may bestow no more , I should be chidden.

That were a small matter , I likewise should get and obtain displeasure , if I let it go for less , are you within a stiver ? it is a shame that you should vex a woman so long

Dat ben ik.

Voorwaar ik kan aan U. niet winnen: dat yder een zo deun was, als gy, ik zoud' myn Winkel moeten toe sluiten; want ik en zou geen brood krygen om te eeten.

Het beliest u alzo te zeggen.

't Is in der daad waar.

Nu, hoor nog een woord.

Wel, zegt wat te degen.

Ik zal u d'andere stuyver geven, ende niet een zier meer, Ik en magh niet meer besteden, Ik zoude bekeven worden.

Dat ware een kleyne zaake, Ik zoude ook onlust behaalen, en verkrygen, zo ik 't om minder liet gaan: komt het u op een stuyver aan? 't is schande dat je een Vrouw

14 d'Engelsche en Nederduytsche

for one stiver, what
may a stiver or two
avail you?

Yea, you say well,
here a stiver, and there
a stiver, will make
two: Well, shall I not
have it?

Not for that price,
Sir.

Farewell then: I'll
go where I shall meet
with better usage.

You are welcome:
Now, come hitber, take
it, I may not refuse
bandjel: It is too
cheap.

You will say so: but
I say, it is too dear, you
have beguiled, and de-
frauded me, you have
over sold it me.

I release you of it,
if you find your self
agrieved (or malcon-
tent.)

om een stuyver zo
lange tempteert, wat
mag u een stuyver of
twee baten?

Ja, gy zegt wel,
een stuyver hier, en-
de een stuyver daar,
maken wel twee: wel
aan, zal Ik 't niet
hebben?

Voor dien prys niet,
Heer.

Adieu dan, Ik wil
gaan, alwaar ik be-
ter onthaal ontmoe-
ten sal.

Gy zyt welkom:
Nu, komt hier, neemt
het, Ik en magh geen
hand gift ontzeggen:
't is al te goed koop.

Dat wil je zeggen:
maar ik zeg, 't is al
te duur, gy hebt my
bedroogen, ende mis-
leid, gy hebt my be-
kocht.

Ik scheld het u
quyt, is 't zake dat je u
zelven ongenoegt be-
vind.

That

SAMENSPRAAKEN. 15

That would be a shame for me, to do so; bold, there is your money; how much must you have?

You know that well enough, fifteen pounds, and ten shillings: is it not so, is it not right?

Well, see there, and give me ten stivers back again.

I have no small money, for how much do you give me this?

For eight shillings, and six groats.

I will not take it at that price, it is not worth so much, you rate it too high.

But it is, ask somebody else, I pray.

Give me other money, I should not be able to put this off.

You may sufficiently well, I will make it

Alzo te doen zoude my een schande zyn, hou, daar is u geld: hoe veel moet gy hebben?

Dat weet gy wel genoeg, vyftien ponden, ende tien schellingen: is 't niet alzo, is 't niet te dege?

Wel, zie daar, ende geeft my tien stuyvers weêrom.

Ik en heb geen kleyn geld, voor hoe veel geeft gy my dit?

Voor acht schellingen, ende ses groot.

Voor dien prys en wil ik 't niet ontfangen, 't en is zo veel niet waart, gy schat het al te hoog.

't Is doch, vraagt 't liever yemant anders.

Geef my ander geld. Ik en zoud' dit niet kunnen uyt geven.

Gy moogt wel genoegzamenlyk, Ik wil
good

16 d'Engelsche en Nederduytsche

good, if it do not go: if you cannot put it away, bring it me again, and I will give you other money: hold, there is an other for to please you.

I am now content: will you have it carryed? I will cause it to be carryed for you, thou Boy, take this, go with the Gentelman.

It is needless, I can carry it my self: farewell, Mistris.

It bank you heartily, my friend, when you have need of any thing, I will afford you as good a penny-worth as any man, as well without as with money; come when you please, and make a tryal of it, come boldly.

't goet doen, zo 't niet en gaat: als je 't niet en kunt weg schikken, brengt 'et my wederom, ende ik zal u ander geld geeven: houd daar is een ander stuk, om u te vreden te stellen.

Nu ben ik te vrede: wilt gy 't gedragen hebben, Ik zal 't voor u doen dragen; Jongen! neem dit, ende ga met den Edelman, of Heer.

't Is niet van noode, ik kan 't zelf wel dragen: vaar wel Juffrouw.

*Ik heb U E. heretelyk te bedanken, myn vriend: als gy iets van doen hebt, kom wederom by my, Ik zal U. zo goeden koop geven, als eenig mensch, zo wel zonder als met gelt, kom wanneer gy be-
lieft, ende besoek het,
Well,*

SAMENSPRAAKEN. 17

Well, Mistris, I will do it very freely, and willingly: Now, God be with you.

Many thanks to you, Sir.

A Dialogue between a Merchant and his Servants.

Mr. *S*Ufanna, where are the Boys.

S. Sir, they are not up yet.

Mr. *What a shame is that? go waken them.*

S. See there comes Abraham from above.

Mr. *It is troublesome for you to get out of the bed.*

Ab. *My Master forgive it me.*

Mr. *Go open the shop*

Ab. *I am going.*

Mr. *How comes it*

kom stoutelyk.

Wel, Juffrouw, Ik zal't zeer vrypostiglyk, ende geern doen. Nu, God zy met U.

Grooten dank, myn Heer.

Een t' Samen-spraak tusschen een Koopman en sijne Dienaren.

Mr. *S*Ufanna, waar zyn de Jongens.

S. Myn Heer, zy zyn noch niet op.

Mr. *Wat schande is dat? gaa maak haar wacker.*

S. Siet daar komt Abraham van boven.

Mr. *Het valt u wel moeijelyk uyt het bed te komen.*

Ab. *Meester vergeef het my.*

Mr. *Gaa doe de winkel open.*

Ab. *Ik ga.*

Mr. *Hoe komt het that*

that your Comrades do not get up?

Ab. They shall come presently.

Mr. As soon as you have opened the shop, write out the Account for Master T. S.

Ab. I shall do it Sir.

Mr. I am going in.

Ab. Ha Benjamin are you there?

B. What said the Master to you?

Ab. He was troubled that we slept so long.

B. It is yet time enough to have a bad day.

Ab. That is true.

B. Cornelius is yet a sleep.

Ab. If the Master doth not find him in the shop, he will be very angry.

B. I shall go and call him.

dat u Makkers niet opstaan?

Ab. Zy zullen terstond komen.

Mr. Zo ras als gy de winkel hebt open gedaan, schryf de Reekening uyt voor Myn Heer T. S.

Ab. Ik zal het doen myn Heer.

Mr. Ik ga binnen.

Ab. Ho Benjamin zyt gy daar?

B. Wat zeyde de Meester tegens u?

Ab. Hy was moejelyk dat wy zo lang sliepen.

B. Het is nog vroeg genoeg om een quaden dag te hebben.

Ab. Dat is waar.

B. Cornelis slaapt noch.

Ab. Indien de Meester hem niet in de winkel vindt, zal hy zeer quaad zyn.

B. Ik zal hem gaan roepen.

Ab.

SAMENSpraaken. 19

Ab. *That is good.*

B. *Cornelius will you sleep the whole day.*

Cor. *Not I, go down, I shall immediately follow you.*

B. *Make haste then.*

Mr. *Do you hear, youth, I will that you get up every morning at six of the clock: Go see whether the Post be come.*

Cor. *Very well, Master, I do go.*

Mr. *And you Benjamin lay me those Merchandizes together.*

B. *Must we let these bales stand there?*

Mr. *No draw them unto that corner.*

B. *And all those packs?*

Mr. *You must bring them into the Warehouse.*

Ab. *Master, there is the account which you demand.*

Ab. *Dat is goed.*

B. *Cornelis wilt gy den heelen dag slapen?*

Cor. *Ik niet, gaa beneden, ik zal u terstont volgen.*

B. *Haast u dan.*

Mr. *Hoort gy, jongen, ik wil dat gy alle morgen te zes uren opstaat: Gaat zien of de Post aan gekomen is.*

Cor. *Seer wel, Meester, ik ga.*

Mr. *En gy Benjamin schik my die Koopmanschappen te samen.*

B. *Moet men die baalen daar laten staan?*

Mr. *Neen: trek ze in dien hoek.*

B. *En alle die pakken?*

Mr. *Gy moet die in 't Pakhuys brengen.*

Ab. *Meester, daar is de reekening die gy eyscht.*

Mr.

20 d'Engelsche en Nederduytsche

Mr. You must go
and carry it.

Ab. At what hour?

Mr. Betwixt nine
and ten; and ask whe-
ther he would that we
should bring him any
goods from the Franck-
forts Misse (or Fair?)

Ab. I shall do it.

Mr. Benjamin go
not out of the shop: I
must go out.

Miltris N.N. Is the
Master within?

Ben. No, Madam,
he is gone out: do you
please to have any
thing?

Mrs. I would ha-
ve a fine piece of
striped Taffety?

B. Madam, have
you a mind to this?

Mrs. Have you none
of another colour?

B. Of what colour
you please; what do
you say of this?

Mrs. This is better:

Mr. Gy moet die
gaan brengen.

Ab. Op wat uur?

Mr. Tusschen ne-
gen en tien: en vraagt
hem of hy wilde dat
men hem eenig goet
van de Franckfortse
Misse soude brengen.

Ab. Ik zal het doen.

Mr. Benjamin gaa
niet uyt de winkel:
Ik moet uytgaan.

Juffrouw N. N. Is
de Meester in?

Ben. Neen, Juf-
frouw, hy is uytge-
gaan. belieft u yet te
hebben?

Juf. Ik zoude wel
een mooy stuk ge-
streept Taffetas willen
hebben.

B. Mejuffer, hebt
gy hier zin in?

Juf. Hebt gy geen
van een ander couleur?

B. Van wat verw
dat het u belieft; wat
zegt gy van dit?

Juf. Dit is beter:
but

SAMENSPRAAKEN. 21

but how shall we do concerning the price?

B. Madam, it is of five guilders the ell.

Mrs. I can get it cheaper at another place.

B. That is the price at a word, you can not any where get it cheaper.

Mrs. How many ells are there in that piece?

B. Just twenty five.

Mrs. To how much doth that amount in all?

B. To an hundred and five and twenty guilders.

Mrs. There is your money, send it home by the porter.

B. Very well, Madam, I thank you for your money; when you have need of any things, we shall give you them cheap.

Mrs. Farewell, a good day to you.

maar hoe zullen wy het stellen nopen de de prys?

B. Meijuffer, het is van vyf guldende el.

Juf. Ik kan dat op een ander beter koop krygen.

B. Dat is de prys met een woord; gy kunt het nergens beter koop krygen.

Juf. Hoe veel ellen is 'er aan dat stuk?

B. Net vyfen twintig.

Juf. Hoe veel be- loopt het alles?

B. Hondert en vyfen-twintig gulden.

Juf. Daar is uw gelt, send het met de kruyer t'huys.

B. Zeer wel, Juf-frouw, ik bedank uw voor uw geld, als gy wat van doen hebt, wy sullen u dat goet koop geven.

Juf. Vaar wel, goeden dag.

B.

22 d'Engelsche en Nederduytsche

B. *Madam , I am your Servant.*

Cor. *Is the Master gone out?*

B. *Long since.*

Cor. *The Post is not come.*

B. *Will you stay a little in the shop? I'll go to get my breakfast.*

Cor. *I shall keep the shop so long.*

B. *Go you now; I shall well attend the shop.*

Cor. *Have you got your breakfast so soon?*

B. *I do not make so great a do.*

Cor. *Are there any letters to be written out?*

B. *That you must see before the Master comes home.*

Cor. *Ha! here is much work for me.*

B. *What letters are there?*

Cor. *Spanish Letters.*

B. *Mejuffer , ik ben uw Dienaar.*

Cor. *Is de Meester uytgegaan?*

B. *Al over lang.*

Cor. *De Post is niet gekomen.*

B. *Wilt gy wat in de winkel blyven? ik ga myn ontbyt neemen.*

Cor. *Ik zal zo lang wel op de winkel passen.*

B. *Gaat gy nu; ik zal de winkel wel waarneemen.*

Cor. *Hebt gy zoo ras ontbeeten.*

B. *Ik maak zoo veel omslag niet.*

Cor. *Zyn 'er brieven uyt te schryven?*

B. *Dat moet gy zien, eer de Meester te huys komt.*

Cor. *Ho! hier is veel werk voor my.*

B. *Wat voor brieven zyn 'er?*

Cor. *Spaanse brieven.*

B. *Gy*

SAMENSPRAAKEN. 23

B. *You must work.*

Cor. *We have never one hour leasurable time.*

B. *We must have patience as long as we are Apprentices.*

Cor. *That is our only hope, that we shall once become Masters also.*

B. *Look, there cometh the Master.*

Mr. *Is Abr. not come home yet?*

Cor. *No.*

Mr. *Do you know where Master S. L. dwelleth?*

Cor. *Yes.*

Mr. *Carry him this bag of Duckatoons, and cause it to be told over before you.*

Cor. *I shall do so.*

Mr. *What a clock is it, Benjamin?*

B. *Master, I believe that it is about noon.*

B. Gy moet arbeiden.

Cor. Wy hebben noyt een uur leedige tyd.

B. Wy moeten geduld hebben zo lang als wy knechts zyn.

Cor. Dat is onze eenige hoop, dat wy ook eens Meesters zullen worden.

B. Ziet, daar komt de Meester.

Mr. Is Abr. noch niet t'huys gekomen?

Cor. Neen.

Mr. Weet gy waar myn Heer S.L. woont?

Cor. Ja.

Mr. Brengt hem dit sakje met Duckatons, en doet het voor u overellen.

B. Ik sal so doen.

Mr. Hoe laat is het Benjamin?

B. Meester, ik geloof dat het ontrent middag is.

Mr.

24 d'Engelsche en Nederduytsche

Mr. I must go to the Exchange; hath any body been here?

B. A Gentlewoman hath been here to buy a piece of striped Taffety.

Mr. What Gentlewoman was she?

B. She dwelleth next to Mr. J. W.

Mr. I do well know who it is. I go to the Exchange; send Abr. to me if he cometh presently.

B. I shall do it.

B. You are no sooner come in, Abraham, but must go out again.

Ab. For what?

B. To go and find the Master upon the Exchange.

Ab. Then I shall have not a moments time to eat a mouthfull.

B. It is too late to take a breakfast, you shall have the better dinner: make haste.

Mr. Ik moet na de Beurs gaan; is hier iemand geweest?

B. Een Juffer heeft hier een stuk gestreepte Taffetas wesen kopen.

Mr. Wat was sy voor een Juffer?

B. Sy woont naast den Heer J. W.

Mr. Ik weet wel wie het is. Ik ga na de Beurs. Send my Abr. indien hy haast komt.

B. Ik sal het doen.

B. Abraham, gy zyt soo dra niet ingekomen, of moet weder uyt gaan.

Ab. Waarom?

B. Om de Meester op de Beurs te gaan vinden.

Ab. Dan sal ik niet een oogenblik tyd hebben om een mond vol te eeten.

B. Het is te laat om te ontbyten, gy sult te beter middagmaal houden: haast u.

Ab.

Ab. I go.

B. Do you come so soon again from the Exchange?

Ab. Truly yes.

B. Have you seen the Master?

Ab. Yes, the Exchange is almost done.

B. The Master shall then soon come back.

Ab. I believe so.

B. So much the less shall we stay for dinner.

Ab. Yes, if dinner be ready.

B. Is not the Mistress got up?

A. Do you not know that she is something sickly?

B. That happens oftener.

A. Where have you been this whole morning?

B. That Mr. N. made me stay two hours.

Ab. Ik ga:

B. Komt gy soo ras weder van de Beurs?

Ab. Seker ja.

B. Hebt gy de Meester gezien?

Ab. Ja, de Beurs is schier af.

B. De Meester zal dan wel haast weder komen.

Ab. Ik geloof ja.

B. Dies te minder sullen wy wachten met reeten.

Ab. Ja, indien het eeten gereed is.

B. Is de Juffrouw niet opgestaan?

A. Weet gy niet dat sy wat siekelyk is?

B. Dat gebeurt wel meer.

A. Waar hebt gy desen heelen morgen geweest?

B. Die Heer N. heeft my twee uren doen wachten.

B

A

26 d'Engelsche en Nederduytsche

A. *That is very tedious.*

B. *I shall not come there again in a long time.*

A. *How do you know that?*

B. *It is because my things are made off with him.*

A. *Hath he given you money?*

B. *Did you not see that I brought it in with me?*

A. *That is well.*

B. *It strikes there one of the clock.*

A. *I should be willing that we should eat.*

B. *The Master doth not come so soon as I thought for.*

A. *Look there, he comes.*

Mr. *Boys, is the dinner ready.*

Ab. *Master, I go to ask the Maid.*

Yes Mr. *it is ready.*

A. *Dat is zeer verdrietig.*

B. *Ik sal in lang daar niet weder komen.*

A. *Hoe weet gy dat?*

B. *Het is om dat myn saken met hem afgedaan zyn?*

A. *Heeft hy u geld gegeven?*

B. *Hebt gy niet gezien dat ik het mede braght?*

A. *Dat gaat wel.*

B. *Het staat daar een uur.*

A. *Ik soude wel willen dat wy al aten.*

B. *De Meester komt so ras niet als ik gedacht hadde.*

A. *Siet daar komt hy.*

Mr. *Jongens, is het eeten gereet?*

Ab. *Meester, ik ga het de Meyd vraagen.*

Ja Mr. *het is vaerdig.*
Mr.

SAMENSPRAAKEN. 27

Mr. Is my Wife
dres't?

B. Yes, Master.

Mr. Let us go to
dinner. Is Cor. not
come yet?

Ab. No; but I be-
lieve that he shall be
soon here.

Mr. Have you laid
all those Recknings in
order?

B. Yes.

Mr. That is well.

Here follows more
Conferences of di-
verse matters.

W Hich is the use of
Feeling?

To distinguish the hot
from the cold, the moist
from the dry, the hard
from the soft, the
smooth from the rough,
and the heavy from the
light.

Which is that of the
Tast?

To distinguish the

Mr. Is myn Vrouw
gekleed?

B. Ja, Meester.

Mr. Laat ons gaan
eeten. Is Cornel. noch
niet gekomen?

Ab. Neen hy: maar
ik geloof dat hy haast
hier sal zyn.

Mr. Hebt gy alle
die Reekeningen in
order gelegd?

B. Ja.

Mr. Dat is wel.

Hier volgen meer t'Sa-
men - spraaken van
verscheyde saken.

W Elk is 't gebruyk
van 't gevoel?

Te onderscheyden
het heete van 't koude,
het vochtige van 't
drooge, het harde van
het weke, het gladde
van het ruuwe, en het
zware van het lighte.

Welk is dat van de
smaak?

Te onderscheyden
B 2 *sweet*

28 d'Engelsche en Nederduytsche

*sweet from the salt, the
sour from the bitter, the
unripe from the ripe,
the savourless, or that
which hath no tast,
from the sharp.*

*Which is the use of
Smelling?*

*To smell (and so dis-
tinguish) the raw from
the roasted, the fresh
from the stinking.*

*What is the use of
Hearing?*

*To judge of the
sound, the noise, the
voice, the cry, and of
silence.*

*Which is the use of
the Sight?*

*To distinguish the co-
lour (or things dyed)
the white, the black,
the brown, the blew,
the violet, the green,
the red, and all other
colours.*

*Where is it that the
three inward Senses
are placed?*

In the brains.

het soete van het sou-
te, het suure van het
bittere, het onrype van
het rype, het smake-
loose van het scherpe.

Welk is 't gebruyk
van de Reuk?

Te ruyken het rau-
we van 't gebraden,
het versche van het
stinkende.

Wat is 't gebruyk
van 't Gehoor?

Te oordeelen van 't
geluyt, het gerucht,
de stem, 't geschreeuw,
en van het stilzwygen.

Welk is 't gebruyk
van 't Gesicht?

Te Onderscheyden de
verwen, het wit, het
zwart, het bruyen, het
grauwe, het blaau,
het violet, het groen,
het rood, en alle ander
re. coleuren.

Waar is 't dat de
drie innerlyke sinnen
geseten zyn.

In de hersenen.

Which

Which is the Common Sense?

That which assumeth the image of a thing seen, heard, felt, smelled and tasted, and being possessed (or exercised) by the damps of sleep, leaveth us in an unsensibleness.

Which is the Sense of the Imagination?

That which judgeth of the difference of things, and maketh the thoughts.

Which is the Sense of Memory?

That which shutteth up the images of the things, on which we will think.

What is the difference of the operations of waking and sleeping?

That drieth the brains, and this moisteneth them.

What betokeneth the yawning?

Welk is de gemeene sin?

Die het beeld aanneemt van een gesiene, gehoorde, gevoelde gerookte en gesmaakte saak, en die door de dampen des slaaps bezeten zynde ons in de ongevoeligheyt laat.

Welk is de sin van de Inbeeldinge?

Die van 't verschil der dingen oordeelt, en de gedachten maakt.

Welk is de sin van de geheugenisse?

Die de beeltenissen der dingen opsluyt, aan welke wy willen gedenken.

Wat is het onderscheyd der werkingen van het waken en het slapen?

Dat droogt de hersenen, en dit bevochtigt die.

Wat beteekent het geeuwen?

30 d'Engelſche en Nederduyſche

Deſire to ſleep.

And the ſnoring?

A true or ſound ſleeping?

When is it that men have hunger and thirſt?

When the ſtomach is empty.

From whence is it that men have the hicket (or hik up,) and do riſp?

From that the ſtomach is full.

And the loathing, nauſeating, or deſire to vomit?

Be cauſe that it is raw and unable to digeſt.

What doth paleneſs in the face betoken?

An evil conſtitution, and a weak ſtate of health.

And faintneſs, or looſneſs of Joints?

A worn or tired out ſtate of health.

What is the cauſe of toothach?

Lult tot ſlapen.

En het ronken?

Een goede of vaſte ſlaap.

Wanneer is 't dat men honger en dorſt heeft?

Als de maag ledig is.

'Waar van komt het dat men den hik heeft, en riſpt?

Van dat de maag vol is.

En de walging, of braakzucht.

Van dat die raauw en onmaghtig is te verteeren.

Wat beteekent de bleekheyd in 't aangezicht.

Een quade geſteltheyt, en een zwacke geſontheyd?

En de ſlapheyd of ſwakheyd in de leden.

Een afgematte geſontheyd.

Welk is de oorſaak van tantpyn.

The

SAMENSPRAAKEN. 31

The rottenness of the gums.

What is it that præsignifyeth (or foresbeweth) blindness?

The running of the eyes.

And that of deafness?

The noise of (or in) the ears.

What is the Rheum?

The flowing down or distillation of moisture.

And the Asthma or shortwindedness?

It is the difficulty of drawing the breath.

What remedy is there against the falling down of the uvula, or the Squinsy, that the Almonds of the throat (or ears) may not too much straiten it?

That is to gargle well.

What is the Lienteny, or Coeliac Passion?

It is a looseness or flux

De verrottinge van het tand-vlees.

Wat is het voor- teeken van de blind- heyt?

Het loopen der oo- gen?

En dat van de doof- heyd?

Het ruyssen der ooren.

Wat is de snuf ofte zinkinge?

Het af-vloeyen van vóchtigheid.

En de Amborsig- heit?

Het is een bezwaart- heyt van adem te halen.

Wat hulpmiddel is 'er tegen den huyg, op dat de amandelen van de keel die niet te zeer benaauwen?

Dat is wel te gor- gelen.

Wat is de raauwe Loop?

Het is een afgank

B 4 of

32 d'Engelsche en Nederduytsche

of the belly, which comes from indigestion, and rawness, when the food comes away either whole or imperfectly decocted.

And the Diarrhæa?

It is the simple and common looseness of the belly.

And the bloody flux, or Dysenterie?

It is a running out of bloody excrements.

Which is the beginning of the gravel and of the stone?

That is the Disury or difficulty of the Urine.

What is the highest remedy against poison?

That is Treacle.

What is the Gout?

It is a flowing (or running) of a sharp humour which torments the joints of the members; and that on the hands is called Cheira-

die uyt raauwigheid komt, wanneer het voedsel of geheel of ten deele niet gekookt afloopt.

En de Buyk-loop?

Dat is een gemeyne lossen afgang.

En de Roode loop?

Dat is een Bloed- gang.

Welk is het begin van het Graveel, ende van de Steen?

Dat is de koude pis.

Wat is het hoogste hulpmiddel tegen vergif?

Dat is de Triakel.

Wat is het Flerecyn of Jigt?

Het is een tusschen- vloeyen van scherpe vochtigheyt, die de gewrichten der leeden plaagt, en dat Hande- uvel genoemd word
aan

gra (or hand gout) and that on the foot, the Podagra, or foot-evil.

From whence comes the Dropsy?

From a water that interposeth it self between the skin and flesh.

What is the Epilepsy (or St. Johns evil,) and its malady?

That is a sickness that differs little from the Falling sickness.

What is the forerunner of Lameness, the Palsy and Apoplexy?

That is the Cramp and Convulsion.

Nota. Men may not here understand by the foregoing Dialogues, or any other in this Book, that it is intended to make men exact Philosophers or Physicians; but these Conferences are onely brought in, according to the vulgar apprehension, and for

aan de handen, en Voet-euvel aan de voeten.

Waar van komt de Water sucht?

Van een water dat sich tusschen vel en vlees zet.

Wat is de St. Ians euvel, en des zelfs quaal?

Dat is een siekte, weynig verschillende van de vallende siekte.

Wat is de Voorlooper van de Lamheyt en Beroertheyt?

Dat is de Krampen de Stuypen.

Nota. Door de voorgaande t'Samen-spraken, ofte eenig andere in dit Boekje, moet men niet denken, dat men daar door iemand tot een Philosoph ofte Medicus meent te maken; men brengt deese Samenspraak maar by, volgens 't

discourse sake, also most especially for information in the Languages, which is the design of this Book,

gemeene begryp der menschen, of om discourshalven, en voor namelyk maar tot onderwyfinge in de Talen, 'twelk het oogmerk van dit Boek is.

Of the Elements.

Van de Hooft-stoffen.

There are four Elements, - which are the four parts of this inferior created world, out of which the whole Universe is made (composed,) to wit, the Fire, the Water, the Air, and the Earth.

Daar zyn vier Hooft stoffen (ofte Elementen) die de vier deelen deser onderste geschapene Wereld zyn waar uyt het geheel-Algemeenaakt is, te weten, het Vuur, de Lucht, het Water, en de Aarde.

What is the nature of the Fire?

Wat is de aart van het Vuur?

To be very fine (or subtil) but yet very hot, and very light or enlightening.

Seer fyn te wesen, maar nochtans seer heet, en lichtende.

And what is that of the Air?

En wat is die van de Lucht?

That is to be thin and transparent, or shining.

Die is dun en doorschynende te wesen.

And that of the Water?

Ende die des Waters?

To

SAMENSPRAAKEN. 35

*To be cold, flowing
or fluid, and fleeting or
running.*

*And that of the
Earth?*

*That is to be very
heavy and very fast.*

*Is it then very cer-
tain that all the jointly
composed bodies are
made of these four Ele-
ments?*

*They who busy them-
selves with opening of
things in their first
principle, according to
the common opinion ob-
lige us to believe it, by
their daily experience:
notwithstanding that
some do call Salt, Sulp-
hur (or Brimstone)
Quicksilver (or Mer-
cury) the first princi-
ples.*

*To what end were
the Stars created in
the Firmament of
Heaven?*

*That hath been to
enlighten the World,*

*Koud, vloeijend, en
vlietend te zyn.*

*En die van de Aar-
de?*

*Die is, seer zwaar
en seer vast te wesen.*

*Is het dan seer zeker
dat alle de t'samen ge-
stelde Lighamen van
dese vier Hoofst-
stoffen gemaakt zyn?*

*Sy die sich bemoei-
jen met de dingen, in
haar eerste beginsel op
te lossen, en na de
gemeene opinie, ver-
plichten ons dat te ge-
loven, door hare da-
gelyke ervarenheyt:
niet tegenstaande dat
sommige Sout, Swa-
vel, en Quiksilver
de Eerste Beginselen
noemen.*

*Tot wat eynde zyn
de Gesternten in de
vastigheyt des Hemels
geschapen geworden?*

*Dat heeft gewoest
om de Wereld te ver-
dissi-*

dissipating (driving away) the darknesſes, and to meaſure out the ſucceſſions, or turns of times, continually rowling about.

How many Planets do they reckon?

Seven, the Sun, the Moon, Mercury, Venus, Mars, Jupiter, Saturn.

Hath the Moon her increaſe and decreaſe?

No, but it ſeemeth to have ſo, for that it ſhow's it ſelf ſo to our eyes, and is placed right over or obliquely againſt the Sun.

How comes the day-break (or Aurora) and the Evening-tide?

The one by the Setting of the Sun, and th' other by it's Riſing.

Which is the cauſe of the change of Seasons?

lichten, de donkerheden verdryvende, en om de buurten der Tyden af te meten, geduurig omrollende.

Hoe veel Planeten telt men?

Seven, de Son, de Maan, Mercurius, Venns, Mars, Jupiter, Saturnus.

Heeft de Maan haar aanwaſſen en af neem-
ming?

Neen, maar ſy ſchynt dat te hebben, na dat ſy ſich aan onſe oogen vertoont, en recht of van ter zyden tegen de Son is geſtelt.

Hoe komen de Dageraad en den Avond-
ſtond?

D'eene door het ondergaan van de Son, en d'ander door zyn opgaan.

Welk is de oorſaak van de verandering der Getyden?

That

SAMENSpraakken. 37

That is the Sun; for it makes the Spring, the Summer, the Harvest (or Autumn) and the Winter, according to the places where it comes.

How are the Eclipses made?

By the interposition of a third, and the opposition of two heavenly bodies.

Are there divers sorts of Stars?

There are, the one greater than the other; and experience let's us see every night, that there are severall Wandring Stars, but infinitely more fixed.

A Discourse concerning Bills of Exchange.

M. Look, there are two Bills of Exchange, which we

Dat is de Son, want die maakt de Lente, de Somer, de Herfst, en de Winter, na de plaatsen daar in hy sich vint.

Hoe geschieden de Verduysteringen?

Door tusschen-stellingen van een derde, en de tegenstelling van twee Hemelsche lighamen.

Zyn'er verscheyde soorten van Sterren?

Daar zyn'er, d'een groter dan d'ander; en d'ondervinding doet ons alle nachten sien, dat 'er verscheyden Dwaal-sterren, maar oneindig meer vaste zyn.

Een t' Samen - spraak
nopen de Wissel-Brieven.

M. Sie, daar zyn twee Wissel-brieven, die men *must*

must procure (or get) to be accepted; bring them presently.

K. On whom are they?

M. One is on Master N. and the other on

Mr. L.

K. When must we have them?

M. To morrow, that we might be able to advise our Friends whether they be accepted or not.

K. Mr. N. hath given his word for acceptance, but Mr. L. hath refus'd it.

M. Carry it then to a Notary.

K. To whom?

M. To Mr. D. and tell him that he make the protest ready to day, for I must send it away by the Post to morrow.

M. Have you been this morning by Mr. B.

moet doen aan nemen, breng die terstond.

K. Op wien zyn sy?

M. De een is op Myn Heer N. en d'andere op Myn Heer L.

K. Wanneer moet men die hebben?

M. Morgen, op dat wy bericht moghten kunnen geven aan onse Vrienden of sy aangenomen zyn of niet.

K. Myn Heer N. heeft het woord van aanneemen gegeven, maar Myn Heer L. heeft het geweygert.

M. Breng die dan by een Notaris.

K. By wien?

M. By Myn Heer D. en segt hem dat hy 't protest van dage verwaerdige, want ik moet het morgen met de Post wegsenden.

M. Hebt gy desen morgen by myn Heer

SAMENSPRAAKEN. 39

to let the Bill be accepted, which we received yesternight from Antwerp?

K. He hath told me, that he had received no order about it, and that therefore we should stay till the next post.

M. We must keep the Bill therefore till that time, being there is no danger.

M. See there other Bills which are due, carry them to the persons on whom they reflect, that they may be written off in Bank; it is now already the fifth day since these bills were due.

M. Mr. R. hath told me that he would write it off this morning without fail.

M. We must give a shilling, to know it,

B. geweest, om de Wisselbrief te doen aanneemen, die wy gister avond van Antwerpen ontfingen.

K. Hy heeft my geseyd, dat hy geen order daar van ontfangen had, en dat men daar om moest wachten tot de naaste post.

M. Men moet de brief dan bewaren tot dien tyd, dewyl daar geen gevaar is.

M. Sie daar andere wisselbrieven die vervallen zyn, breng die aan de Persoonen daar sy ophouden, dat sy in Bank af geschreeven werden; het is nu alden vyfden dag na 't verval.

M. Myn Heer R. heeft my geseyd dat hy sonder font van des morgen die sou afschryven.

M. Men sal een schelling moeten geven om

for fear of looſing; and if he hath not done it, we ſhall be forc'd to proteſt his bill: Go then to the Bank, ſee whether he hath writ his Sum upon our account, and in caſe not, do not fail to cauſe a proteſt of his bill to be drawn.

K. Sir, I come to ſee (enquire) whether the bill of Exchange, I left you yeſterday, be good or not.

A. It is good, I ſhall accept it, come in the after noon to fetch it again.

B Sir, Look there is a Bill upon you.

M. Let us ſee it: as yet I cannot accept it; you may ſay ſo to Mr. T.

B. Sir, he hath ſaid that he could not ſtay,

dat te weten, uyt vreeſe van ons ſchade te doen, en indien hy dat niet gedaan heeft, ſoo ſal men ſynen brief moete doen proteſteeren. Gaa dan na de Bank, ſie of hy ſyne partyen op onze reekening geſchreven heeft, en by gebrek van dien, ſoo mis niet een proteſt van ſyn brief te doen lighen.

K. Myn Heer, ik kome verneemen of de Wiſſel brief, die ik giſteren u liet, goed is of niet?

A. Sy is goed, ik ſal haar aanneemen, komt na de middag die weder haalen.

B. Myn Heer, ſie, daar is een Wiſſel op u.

M. Laat ons die ſien: Ik kan die als noch niet aanneemen; gy ſult dat ſeggen aan Myn Heer T.

B. Myn Heer, hy heeft geſegt dat hy niet
and

SAMENSpraakken. 41

and that he bath order
to send it back accepted
or protested.

M. Wel, tell him
that I shall accept it
under protest for the
honour of the bill, and
of him that indors'd it.

K. Let us go to the
Exchange, it is already
begun.

M. Sir, do you any
thing (by Exchange) to
Legborn?

G. Yes.

M. At what rate it
the Exchange?

G. At 95.

Have you good bills
at that price?

Yes, I have the best
of the Exchange.

I shall give 94.

That cannot be: be-
cause I can do it at 95,
will you give that?

No, I will give no
more than 94.

Sr. Will you that I

kan wachten, en dat hy
laft heeft die weder re-
senden aangenomen of
geprotesteert.

M. Wel, seg hem
dat ik die sal aanne-
men onder protest om
de eere van den brief,
en van die haar op den
rug heeft getekent.

K. Laat ons na de
Beurs gaan, sy is al
begonnen.

M. Myn Heer, doet
gy iet by Wissel op
Livorno?

G. Ja ik.

M. Tot wat prys
is de Wissel?

G. Tot 95.

Hebt gy goede brie-
ven tot die prys?

Ja, ik heb de beste
van de Beurs.

Ik sal 94 geven.

Dat kan niet zyn:
want ik kan doen tot
95, sult gy dat geeven?

Neen, ik wil niet
meer dan 94 geven.

Myn Heer,

make

42 d'Engelsche en Nederduytsche

*make this party (sum
or parcel) at 95.*

No.

*It is then impossible,
for the Exchange ri-
seth.*

Risetb it?

Yes surely, Sir.

*That is of no impor-
tance; I believe not that
you could get more.*

*If we should give
you a fourth (quart)
would you do it?*

*By no means less
than I have said.*

*I shall see, but I see
no oportunity to find
it; and if I do find it,
what sum will you
take?*

*About two or three
thousand Crowns.*

*Sir, I have done
(by Exchange) 2000
Crowns.*

At what price?

At 96.

*That is well; give
me the note of it.*

*wilt gy dat ik deze
partye maake à 95?*

Neen.

*'t Is dan onmogelik,
want de Wissel ryft.*

Ryft die?

Ja zeker, myn Heer.

*Daar is niet aan ge-
legen; ik geloof niet
dat gy meer soud kun-
nen krygen.*

*Indien men u het
quart gaf, soud' gy
dat konnen doen?*

*Geensins minder
dan ik geseyd heb.*

*Ik zal zien, maar ik
zie geen gelegenheyd
dat men het zou kon-
nen vinden: en indien
ik het vinde, wat som-
mezult gy nemen?*

*Omtrent twee of
drie duysent kroonen.*

*Myn Heer, ik heb
2000 kroonen ge-
daan.*

Tot wat prys?

Tot 96.

*Dat is wel; geef
my het Briefje. Look*

Look there it is.

I shall carry it to your house.

Bring it betimes.

At what a clock shall I fetch the bills?

At three or four a clock

Will you do another sum on Paris?

Yes I have yet about 800 to draw.

Well, will you do it at the same price?

I should have more; for the Exchange riseth.

Pardon me, it falleth rather.

Do it then at the same price of the other.

I go to see if I can do it.

That is done. What sum is there?

There shall be about 800, as I have told you.

I shall presently go and fetch the note at your house.

Sie daar is het.

Ik sal 't tot uwent brengen.

Breng die vroeg.

Op wat uur sal ik de Wisselbrieven halen?

Ten drie of vier uren.

Wilt gy nog een party doen op Parys?

Ia ik heb noch omtrent 800 te trekken.

Wel, wilt gy 't tot de selfde prys doen?

Ik zou meer moeten hebben, want de Wissel ryst.

Vergeef het my, zy daalt eer.

Doethet dan op de selfde prys van de andere.

Ik ga zien of ik het doen kan.

Dat is gedaan. Wat Somme is 'er?

Daar zal omtrent 800 wesen, gelyk ik u gesegt heb.

Ik zal het Briefje terstond tot uwent gaan halen.

I have

44 d'Engelsche en Nederduytsche

I have good bills upon Leghorn at a good price.

I have no more to give.

Sir, you can do that as you think good.

Let us see what price.

It is very high, call you that cheap?

That is low.

Take it at the price of which I told you.

That is done.

To whom must we cause the bills to be paid?

To me, or to my order.

How much will you now give me, and I shall draw in this same party (sum) from Leghorn?

I shall cause that 91 shall be given you.

Not less than 92. What profit should

Ik heb goede brieven op Livorno tot een goede prys.

Ik heb niets meer te geven.

Myn Heer, gy kont dat naar uw goeddunken doen.

Laat ons sien wat prys.

Het is zeer hoog, noemt gy dat goed koop?

Dat is laag.

Neem het tot de prys die ik u geseyd heb.

Dat is gedaau.

Aan wien moet men de brieven doen betalen?

Aan my, ofte myn ordre?

Hoe veel zult gy aan my nu geven, en ik zal dese selfde partye van Livorno intrecken?

Ik zal u 91 doen geven.

Niet min dan 92. Wat voordeel zou there

SAMENSpraaken. 45

there be of? Must we
not pay for that double
Brokeridge (or Brokers
money?

*There is nothing to
do, I will not give
more than 91.*

Then I shall keep it.

This that follows
shows how we
should ask our ne-
cessary things.

I Pray, give me som-
thing for my break-
fast.

*Give me a piece of
bread, if you please.*

*Reach me that white
bread.*

*Cut me some of that
great brown loaf.*

*Give me the crust,
give him the crum.*

*Give us some Bread
and Butter.*

*I would have stale
bread.*

*Buy us some whea-
ten bread.*

daar zyn? Moet men
geen dobbele Make-
laardy-gelden daar
van betalen?

Daar is niets te
doen, ik wil niet
meer dan 91 geven.

Ik sal 't dan bewaren.

*Dit navolgende toont
hoe wy onse noodige
saaken eyschen sou-
den.*

IK bid u, geef my
wat voor myn ont-
byt.

*Geef my een stuk
brood, so 't u belieft.*

*Lang my dat witte
brood.*

*Snyd myn wat van
dat groot bruyn brood.*

*Geef my de korst,
geef hem de kruym.*

*Geef ons wat Bo-
ter en Broot.*

*Ik woud oudbak-
ken brood hebben.*

*Koop voor ons wat
Tarwen brood.*

Let

*Let me tast the Ry-
bread.*

*Let me have some
meat.*

I desire some flesh.

*A good dish of stew'd
meat.*

A piece of fat beef.

*Wel salted (or pow-
der'd) beef.*

*Bring me a little bit
of mutton.*

*I would rather have
lean.*

*Let me have it
either fryed, roasted,
boyled (sodden) baked,
or broiled.*

*Buy for me a shoul-
der, a neck, a breast
or a leg of Lamb.*

*Please to help me
with a piece of that loin
of Veal.*

A little of the kidney.

*I pray, cut me some
of that Venison pasty.*

Laat my het Rog-
genbrood proeven.

Laat my wat spys
hebben.

Ik verfoek wat
vleesch,

Een goede schotel
van gestoofde spys.

Een stukje vet Osse-
vlees.

Wel gesouten (of
gesprengd Osse-vlees.

Breng my een kleyn
beetje Schape-vlees.

Ik woude liever
mager hebben.

Laat my het hebben
't zy gefruyt, gebraden,
gekookt, gebak-
ken, of geroost.

Koop voor my een
schouder, hals, borst-
of te een bout Lamsvlees.

Gelieft U E. my to
helpen met een stuk
van die Kalfs-lenden.

Een weynig van de
nier.

Ey lieve, snyd my
wat van die Venis-
soen-pasty voor.

I long

SAMENSPRAAKEN. 47

*I long for some of
that Applepy.*

*A couple of fresh hen
Eggs.*

A Turkey Egg.

*Bring me a cup or
dish of cold milk.*

*Reach me a spoon for
to eat my boild milk
with.*

*Cut me a piece of old
cheese.*

*Bring here Pepper,
Vineger, Salt, and a
Salled.*

*I love a dish of fish,
both Sea- and River-
fish.*

*Boy, make haste, and
give me a glass of strong
beer, and to this Gent-
leman a glass of wine.*

*Words of most use
Amongst the Mer-
chants.*

To address.

Agio, Advance of

*Ik verlang na wat
van die Appel - taart.*

*Een paar versche
Hoender Eyeren.*

Een Kalkoens Ey.

*Brengt my een kop
ofte kommetje koude
Melk.*

*Lang my eenlepel om
myne gekookte Melk
daar mede teeten.*

*Snyd my een stuk
oude Kaas.*

*Brengt hier Peper,
Azyn, Sout, en een
Salaat.*

*Ik mag gaern een
Schotel Vis, beyde
Zee- en Rivier-vis.*

*Jongen, rep u, en
geef my een glas goed
Bier, en een glas Wyn
aan dien Heer.*

*Woorden van 't meeste
Gebruyk onder de
Kooplieden.*

*Adresseeren (aan-
Schryven.)*

*Agio, koers van 't
banck.*

48 d'Engelsche en Nederduytsche

<i>banck money.</i>	Bank geld.
<i>Laborage.</i>	Arbeyds-loon.
<i>Commission.</i>	Commisſie.
<i>Bils of loading.</i>	Cognoſſementen.
<i>Coſtume.</i>	Convoy Geld.
<i>Brokeridge.</i>	Courtage, of Make- laardy.
<i>To Endors.</i>	Endorſceeren.
<i>Invoice.</i>	Facture. Rekening.
<i>Loſs or dammage in a Ship.</i>	Havery (ſchade in een Schip.)
<i>Banck-money.</i>	Bank-geld.
<i>Exchange.</i>	Wiſſel.
<i>Cash-money.</i>	Kaſgeld.
<i>Rechange.</i>	Her-Wiſſel.
<i>At Sight.</i>	Op Sight.
<i>Uſance, one month time to pay.</i>	Uſo, een maand tyd te betalen.
<i>Double uſance.</i>	Twee uſo (of maan- den.)
<i>Proviſion.</i>	Proviſie.
<i>A Proteſt.</i>	Een Proteſt.
<i>Weigh-money.</i>	Waag-geld.
<i>Charges.</i>	Onkoſten.
<i>Accepted.</i>	Aangenomen (geac- cepteert.)
<i>Leager.</i>	Grootboek.
<i>The Journal.</i>	Het Journaal.
<i>The Memorial.</i>	Het Memoriaal.
<i>The Counting houſe.</i>	Het Kantoor.
<i>Account Currant.</i>	Rekening Courant.

Se.

Seal.
 Wafer.
 Wax.
 Pen, Ink and Paper.
 a Letter.
 The Mail.
 The Dutch Mail.
 A Voyage.
 A Journey.
 The Coffyhouse.
 The Newspaper.
 Stocks.
 Banck.
 South Sea.
 East India Comp.

Bonds.
 The Stocks Fall.
 The Stocks Rise.
 Insurance.
 The Cornmarket.
 Corn.
 Wheat.
 Rye.
 Barly.
 Oats.
 Beans.
 Peas.
 a Man of War.

Signet.
 Ouwel.
 Wasch.
 Pen, Inkt en Papier.
 Een Brief.
 De Post.
 De Hollandse Brieven.
 Een Zee-reis.
 Een Landreis.
 Het Koffyhuis.
 De Courant.
 De Fondsen.
 De Bank.
 De Zuidzee.
 De Oost - Indische
 Comp.
 Obligatien.
 De Fondsen Daalen.
 De Fondsen Ryzen.
 Assurantie.
 De Koornmarkt.
 Koorn.
 Tarw.
 Rogge.
 Garst.
 Haver.
 Erwtten.
 Boonen.
 Een Oorlogschip.

Severall Letters.

Nortwick Octob. 15 1705.

M^y loving Cousin,
 I have understood that you shall come to be tabled with my Master, therefore I let you know how you must live here; First, you must get up every morning at six a clock, and wash your hands and face, then rense your mouth, and rub your teeth, and then you must go into your chamber and pray; after that, you must come into the school, and hear a chapter read, and learn your lesson, then you go down again, and get for you breakfast a piece of bread and butter, and when you have eaten that, go again into the school, and say your lesson to the Master, and write till twelve a clock, when the Maid calls us down to dinner; after dinner you go into the school again, and stay till half an hour past five, and then you play half an hour, and after that, you must come and read a chapter till the supper be ready, then half an hour after that, you must prepare you for bed. Thus we live here, and I let you know this, to inform you there of before hand, out of the true love which I bear you, as being

Your affectionate Cousin

L. S.

Ho-

Verscheyde Brieven.

Noortwyck den. 2. October, 1705.

MYn lieve Neef,
 Ik heb verstaan dat gy hier by myn
 Meester in de kost sult koinen leggen, so sal
 ik u laten weten hoegy hier leven moet; voor
 eerst, gy moet alle morgen ten ses uuren op-
 staan, en wel uwe handen en aangesicht was-
 sen, als dan uwen mont spoelen, en de tanden
 wryven, en dan moet gy in uw kamer gaan,
 en bidden, daar naa moet gy op school ko-
 men, en hooren een Kapittel leesen, en leeren
 uwe les; dan gaat gy weder beneden, en krygt
 tot uw ontbyt een stuk Boter en Brood, en als
 gy dat gegeten hebt, gaat gy weder op school,
 en zegt uwe les op aan den Meester, en schryft
 dan tot twaalf uuren, wanneer de Meyd ons
 afroept om te komen eeten; naa de middag
 komt gy weder op school, en blyft tot half
 ses, en dan speelt gy een half uur, daar naa
 moet gy een Kapittel komen lesen, tot dat het
 Avondmaal gereed is, dan een half uur daar
 naa moet gy u bereyden te bed te gaan: Aldus
 leven wy hier, en ik laat u dit weeten, om u
 van te vooren te verwittigen, uyt de oprechte
 liefde die ik u toedrage, als zynde

*Uwe toegeneegen Neef**L. S.*

C 2

Eer.

Honoured Father,

My humble duty unto you presented, giving you hearty thanks for your tender love to me, and great care of my education; I make bold at this time, having gained a little skill in the art of writing, to present you with a few lines, being the first fruits of my labours; and I hope in a short time to be better accomplished, and to give you such an account of my proceedings as shall demonstrate that your cost and charges are not bestowed on me in vain. Mean while I humbly crave your acceptance of this, as coming from him who in all things studieth to give you content, being now and ever

Beverwyk

Octob. 20. 1735.

Your obedient Son

A. D.

Haarlem in Holland Octob. 20. 1705.

My dear Brother,

Providence having separated our bodies for a season, directs us also how to improve in every place where we come: and precious time, which never can be recalled, is to be made use of with our utmost diligence. Our minds which never can be separated, must therefore by our pens be constantly communicating to one another in such things, as may encrease our mutual

E Erwaardige Vader,
 Na voorgaande aanbiedinge myns schuldigen plichts, bedanke ik UE. hertelyk voor uwe tedere liefde tot my waarts, en groote forge voor myne opvoedinge. Ik verfloute my tegenwoordig, eenige kennisse in 't schryven bekomen hebbende, aan u te vertoonen dese weynige regelen, zynde de eerste vruchten van myn arbeyd; en ik hoope in 't korte noch meer ervaaren te zyn, en u sodanige blyken van myn toeneemen te geven, welke te kennen sullen geven dat gy geen onkosten en arbeyd aan my te vergeefs gedaan hebt; Ondertusschen smeek ik dit in dank te willen aannemen, als uyt hem voortkomende, die in alles sich bevlytigt UE. contentement te geven, blyvende nu en altoos

Beverwyk den 20.

October, 1705.

*UE. Onderdanige Soon
 A. D.*

Haarlem in Hollandt, Octob. 20. 1705.

D ierbare Broeder:
 De Voorsienigheyd onse Lichamen voor een tyd afgescheyden hebbende, wyft ons aan hoe wy ons over al daar wy komen tedragen hebben: en de kostelyke tyd, die niet te herroepen is, moet men met de uysterste vlyt gebruyken. Onse gemoederen, welke noyt van den anderen kunnen worden afgesondert, moeten derhalven door onse pennen

tuall knowledge, and continue the testimonies of our reall affections to each other. You have the advantage of your native Country, a good air, great plenty of all things necessary, and especially the constant advice of our vertuous Parents: I dwell in a neat and cleanly City, among very civil people, have a due freedom, am indifferently well supplied, gain knowledge in Arithmetick, and Book keeping, am in a way of attaining the methods of merchandizing, and correspondence in sundry parts of the world, with many other advantages: but that which must make both our enjoyments prosperous to us, is the gracious temper of our minds, and the blessing of God thereupon, which I heartily wish for us both, and so rest

Your most endeared Brother

A. D.

Utrecht, Octob. 22. 1705.

Sir,

When I turn my thoughts and pen towards you, who have been my old Fellow-Student, in whose society I have had so much complacence, and from whose affable deportment, and free communication, such
rare

geduurig met malkanderen discoureeren van sodanige saaken, die onse onderlinge kennisse mogen vermeerderen, en de getuygenissen van onse oprechte genegenheden tot malkanderen continueeren. Gy hebt het voordeel van uw' Vaderland, een gesonde lucht, grooten overvloed van alle nooddrift, en voornaamlyk de geduurige heylsaame raad van onse vroomen Ouders. Ik woon in een nette en reyne Stadt, onder veele Borgerlyke Luyden; geniet behoorlyke vryheyt, word redelyk wel onderhouden, neem toe in de kennisse van Cyffer-konst en Boek-houden, en ben nu op den weg van een styl van Koopmanschap te bekomen, en correspondentie in verscheyden Gewesten der Werelt, nevens veel andere voordeelen; doch het gene onser beyde genot voorspoedig moet maaken, is de deugdsame gematigtheyt onser gemoederen, en Gods zegen daar op, 't welk ons beyde hertelyk toewenschende, blyve

*Uwe geaffectioneerde Broeder
D. B.*

Uytrecht, 22. Octob. 1705.

Myn Heer,

SOo wanneer ik myne gedachten en penne st'uwarts wende, die myne mede-Scholier zyt geweest, in wiens geselschap ik soo groot behagen hebbe geschept, mitsgaders dat lief-tallig comportement, en die openhertige me-

rare discoveries as might serve to enrich my mind above the trite and common Notions of Vulgar Pretenders, I must acknowledge, that the Remembrances of you are a fresh tincturing of my ruder Genius, a mollyfying dew and a gratefull odour, enamouring and delighting all my senses: and I could write all day to such a friend with the greatest facility and fluency, and blame my eyes also, if at night they should encline to such a drowsiness as should prevent my converse, or restrain the motions of my mind from your dear self. O! how true do I now find your words, that true Philosophy is to be prefer'd before all the gold in the Indies! and the enriching of the noble parts of the mind superlatively exceeding all those cabinets of Jewels and tons of treasure which vulgar spirits make their God. But this short Epistle is, through the straits of time which imprison my active thoughts, to be confined within those narrow bounds, which only permit me to tell you, that the vain conversation of most men here, and the confus'dness of their janglings in the Schools, with their advancing of their Scholastical Theology, and confining the vast and noble spirit of man to an Aristotelian Philosophy, have rendred all my hope for advantages from the Academy unusefull and uncomfortable; I wish 't were better with you in England) hereupon I betake my self to a more retired state,

wherein

dedeeling van sodanigeraare ontdekkingen, welke dienen mochten tot verrykinge van myn gemoed boven den trant en d'algemeene notitien der gener die slechts een gewoonlyke professie doen: soo moet ik voorwaar beken- nen, dat de gedachtenisse van u, myn ruwe geest met een frisse verwe overtrecken, en voor my zyn een versachtende dauw en aangenaa- me reuk, waar door alle myne zinnen verliest en verquikt worden; en ik sou met seer groot gemak, en soet-vloeyenthey, den gant- schen dag aan sodanigen Vriendt konnen schryven, en ook myne oogen bestraffen, by aldien datse in der nacht soo slaperig mochten worden, dat daar door d'omwegang met soo waarden Vriendt belet, of de genegenheden myns gemoets van hem afgeweert souden worden. Och! hoe waarachtig bevind ik nu dat uwe woorden zyn, te weeten, dat de rechte Philosophie ofte Wysgierigheyt boven all' het goud in *Indiën* te waardeeren is, en dat de edele deelen des gemoedts te verryken alle de kabinetten van Juweelen, en tonnen schats, daar de gemeene man zyn God van maakt, verre te boven gaat. Doch dese myne beknop- te Brief wordt, door de engheyt ofte kortheyt des tydts, die myne werkelyke gedachten ge- vangen neemt, binnen deese naauwe paalen bepaalt, welke my slechts toelaten U E. be- kent te maken dat de ydele omwegang der meeste menschen alhier, en de verwertheyt

58 d'Engelsche en Nederduytsche
wherein my mind is transcending all those
other seeming substances, but reall shadows:
Yet can I never live so abstractedly from other
men and things, but that I must still retain
in the more intimate recesses of my thoughts,
your worthy self; to whom I am.

Ever obliged

R. E.

Severall Letters and other things pecu-
liarly relating to Merchandize.

One friend counselleth another how to pro-
ceed well in merchandizing which he new-
ly begun.

The superscription.

To Mr. B. L. Merchant in Amsterdam.

M^T dear Friend B. L. having heard that you
have begun to trade for you self, and
that

der knibbelingen in de Schoolen, nevens de verheffinge van hunne Schoolgeleerde Godgeleertheit, en de bepalinge van de wydtluftige en edele geest des menschen binnen de palen van een *Aristotelische* wysgierigheyt, alle myne gewenschte verhoogingen door d' Academie onnut en troosteloos hebben gemaakt: ik wensch dat het U.E. in *Engeland* beter ga,) hier op is het dat ik my tot eenzaamere plaats begeeve, waar in myn gemoed alle die andere schynbare wemens, doch wesentlyke schaduwen, overtreft: echter evenwel kan ik van andere menschen en dingen soo afgescheyden niet leven, of ik moet noch in myn aller-innerste eenzaam gedachten gestadig behouden uwe eerwaardige Persoon, wien ik altydt verobligeert blyve

R. E.

Verscheide Brieven en andere saaken, bysonderlyk raakende 't stuk van Koopmanschap.

Een Vrind geeft den anderen raad, hoe by in synen bandel die by eerst begonnen heeft, wel voort sal varen.

Het Opschrift

Aan de Heer B. L. Koopman tot
Amsterdam.

MYn geliefde Vrint B. L. behoort hebbende, dat gy voor u selfs begonnen hebt

that you have taken upon you so great and weighty a calling as a merchant adventurer, I have thought my self bound as a professed Friend of yours, to congratulate you in your state, and to give you the best advice I can for your better managing of your affairs. First therefore let me advise you, not to be too hasty to be rich, for Salomon sayth, he that hasteth to be rich shall suddainly come to poverty. Be sure, in the first place, that you fear God, and serve him instantly night and day, and let not your cares for this life hinder you of doing any part of your duty to God. Be not too greedy of falling into much business: for great merchandize soon makes a man either rich or poor. Acquaint your self much with the uncertainty or fading condition of outward things, and be strong in faith and hope of eternall life: for Merchants run many bazards, fears, and adventures, and often undergo great losses; and if you have not a foundation laid up for the life to come, you may possibly meet sometimes with such changes here, as may make your heart to quake. Whatsoever you take in hand or do, be sure to deal justly with all men: for ill gotten goods seldom prosper long. Rob
not

S A M E N S P R A A K E N : 61

te handelen , en dat gy soo grooten en gewigtigen beroep aangenomen hebt , een Koopman avonturier te wesen , heb ik my als verbonden geacht , my als U E . vriend uytgevende in uwen staat te verblyden , en U E de beste raad te geven dat my mogelyk is , tot beter uytvoeringe van uwen handel . Laat my U E . dan in 't eerste raaden , dat gy u niet al te seer en spoedt om ryk te worden , want *Salomon segt die sich haastet om ryk te worden , zal met 'er haast tot armoede vervallen .* Sie ten eersten wel toe , dat gy de vreesse Gods hebt , hem sonder ophouden dag en nacht dienende , en laat ook de sorgen van dit leven u van geen gedeelte der plicht die gy God schuldig zyt , beletten . Wees niet al te gierig om al te veel te doen te hebben : want groote koophandel veroorzaakt een mensch haast ryk of arm te worden . Van de onseekerheyt en vergankelykheyt van aardsche dingen sult gy u verseekeren , en sterk in den geloove en hoope van het eeuwige leven wesen : want Kooplieden loopen groote perykelen , vreesen , en avonturen , en moeten dikwils groote verliesen dragen : en soo gy dan geen fondament voor het toekomende leven geleyt hebt , waar 't mogelyk dat gy hier al te mets sulke veranderingen soudt ontmoeten die u herte souden doen sidderen en beven . Wat gy by der hand neemt of doet , weest verseekert dat gy alle menschen recht doet : want het beurt

not the Prince of his customs; for many times a pound that way gotten costs ten. Trade not in deceitful, unmerchantable, and false wares. Keep just weights, equal ballance, and lawfull measures. Take good notice of all that you receive in; and pay out, in the way of your trade. Keep your books and accompts exact and in good order: for there in stands much the credit of a merchant. Be often perusing your books, acquaint your self with your estate: for many through neglect of that have not only been undone, but greatly disgraced. Adventure no more at any one time than what if you lose you can by Gods blessing bear. Make your adventures in many parcels, that if one should fail, the other perhaps may help the loss. Take heed with whom you trade, and whom you trust. Trust no man but try him first. And seek not without great necessity to be credited of others: for the more you stand on your own feet, the less care and more honour you have. Be not lightly surety for any, for many thereby suffer great damage: neither lightly desire any to be surety for you: for one good turn will ask another. What you have once promised be carefull to perform: for merchants suffer much by not keeping their word.

felden dat goederen met onrecht verkregen,
 lang voorſpoedig zyn. Ontroot den Prince
 van zyn Tollen niet: want een pond op die
 maniere gewonnen, koſt dikwils wel tien.
 Handelt niet met bedriegelyke, valsche, of
 dat geen Koopmans waar en is. Houd recht
 gewicht, gelyke ſchaalen, en wettige maten;
 Neem goede acht op al het gene gy in uwen
 handel ontfangt en uytgeeft. Houd uwe boe-
 ken en reekeningen bequaam en in goede or-
 der: want daar beſtaat d'eere van een Koop-
 man grootelyks in. Overzie uwe boeken
 dikwils, maak dat gy uwen ſtaat wel kent,
 want door het verſuym van dien zynder veelen
 niet alleenlyk bedorven, maar in groote
 ſchande vervallen. Waag op eenen tyd niet
 meer, dan ſoo gy het quamt te verlieſen,
 gy door Godes zegen ſoudt kunnen draagen.
 Maak dat het geene gy avontuurt, in veele
 gedeelten zy, op dat ſoo het eene quam te ver-
 ongelucken, het andere de ſchade mogelyk
 ſoude kunnen helpen draagen. Sie toe met
 wien gy handelt, en wien gy vertrouwt.
 Vertrouw niemant, of beproef hem eerſt. En
 tracht ook niet ſonder groot gebrek van an-
 dere vertrouwt te worden: want hoe vaſter
 gy in uwe eygene ſchoenen ſtaat, hoe minder
 ſorge, en hoe meerder eere gy ſult hebben.
 Wees voor niemant lichtelyk borge; want
 veele lyden daar groote ſchade door: verſoek
 ook niemant licht borge voor u te blyven,
 want

word. When therefore you have payments to make, provide in time, have the sum and days in continual remembrance. Relie on no other man to the last for your own payments: for so you may be deceived and crack your own credit. Be as carefull as may be not to trade above the compass of your stock. Leave not your business too much to others, but have a continuall oversight of it your self. Live not in fashion either above your rank, or too much inferiour to it: but keep in a middlewây, so as your conscience may not be wounded if you should fail. Love more your honour than riches. Seek not to be credited for all that you can. When you have gained, praise God and remember the poor. Be not prodigal, for that is wasting; nor yet niggardly, for that is base. Keep still a noble and generous mind guided by a good understanding. Shun by all means evil company, and among other things take heed of horses, wine, and women, which have been the overthrow of many young merchants. Have a certain time ordinarily of being at home, and miss no man if it te be possible at time appointed. Frequent the Exchange and meeting places of merchants: for absence makes a man sometimes suspected. If
you

S A M E N S P R A A K E N. 65

want d'eene vriendschap eyscht den andere. Wees sorgvuldig na te komen dat gy eens belooft hebt: want Kooplieden lyden groote schade, door dien sy haar woord niet en houden. Daarom wanneer gy eenige betaalinge te doen hebt, versorg het in tyds: de sommen en vervaldagen altyd in u gedachten hebbende. Verlaat u tot op het laatst op niemant wegens u betalinge: want daar door soud gy kunnen bedrogen worden, en uw eygen geloof breeken. Wees so sorgvuldig als 't mogelyk is, boven de streek van uw vermogen niet te handelen. Laat uwe dingen niet te veel op andere staan: maar hebt 'er self een gestadig oog op. Ga in uwen dracht, noch boven uwen staat, noch al te veel onder uwen staat: maar houd u in den middel-weg: op dat uwe conscientie niet gequetst en worde, indien gy quaaamt te failleeren. Heb u eere liever als rykdom. Tracht niet voor soo veel vertrouwt te worden als gy kont. Als gy winst gedaan hebt, looft God en gedenk den armen. Wees niet overdaadig: want dat is verquisting: noch te gierig; want dat is verachtelyk. Houd altydt een edel en doorluchtig gemoed, door een goed verstand geleyd zynde. Schuw voor alle dingen quaad geselschap, en onder andere dingen wacht u voor paerden, wyn, en vrouwen; dewelke veele jonge Kooplieden bedorven hebben. Stel een leekeren tyt om gemeenelyk t'huys te wesen,

en

you deal for others , do for them as for your self : you thereby gain friends and reputation. Be sure your advise be good , or have it altered , and when it is right , follow it punctually. Reckon often with your Masters or Chapmen , for short reckoning makes long friends. There are many other things doubtless , which are needfull to be taken care of , which are not possible for me to think on : but time and experience will teach you them. And think it not strange if you learn something by shame and loss : for things so learned usually are best remembered. So hoping that my advise to you herein shall not be altogether cast off , I leave you to God , and rest,

Your faithfull Friend

D. C.

S^{Ir,} *It may perhaps yield you content to understand , that within a few days severall Merchandizes are come into this City , which a while*

SAMENSPRAAKEN. 67

en soo 't mogelyk is, set niemand te leur op
 gesette tyden. Verkeer op de Beurse en an-
 dere plaatsen daar Kooplieden by een komen :
 want af-wesen veroorzaakt somtyds dat een
 mensch in twyffel getrocken word. Soogy
 voor anderen handelt, doet voor haar als voor
 u selven : daar door verkrygt gy vrinden en
 een goeden naam. Weest versceekert dat uw
 advys goet is, of laat het verandert worden :
 en wanneer 't recht is, kom het sonder mis-
 sen na. Reeken dikwils af met u Meesters of
 Koopluyden : want korte reekeningen ver-
 oorzaaken lange vriendschap. Daar zyn on-
 getwyffelt veele andere dingen die noodig
 zyn waargenomen te worden, die my on-
 mogelyk zyn te bedenken ; maar tyd en erva-
 renheyt sullen u die wel leeren. En denk
 het niet vreemt te wesen, dat gy iets door
 schande en schade leert : want dingen op die
 wyse geleert, werden best onthouden. Dus
 hoopende dat myn raat aan U E. in desen,
 in 't geheel niet verworpen sal worden, be-
 veel ik U E. den Heere, en blyve

U getrouwe Vriend
D. B.

M^{yn} Heer,
 Gy sult misschien vernoegt zyn van te
 verstaan, dat sedert eenige dagen in dese Stad
 verscheyde Koopmanschappen gekomen zyn,
 die

while since you desired to have: You do undoubtedly well know what they be. Write me then if you have inclination thereto: and also how much: but do it without delay, because I do very well know, that men shall have all things cheaper in the beginning then in the sequel (or following part) of the sale, which men shall make thereof. As to the Merchandize which you last offerd me, I have (consulted) laid it over, that I shall not find my Account (or get what I aim'd at) therein: but I inform you of Mr. N. who hath confessed to me, that he wished to have the same, in case you will exchange with him for other goods which he hath, which do vend very well. Here you see all that at present I have to say; I beseech you to answer with the first, and always to be assur'd of my Friendship.

Sir,

Your most humble and most obedient Servant.

For Mr. J. F. in Genoua.

S^{Ir,} These serve for answer of your acceptable (letter) of the 21 past; that I have well received the small chest with $\frac{1}{2}$ Pieces of silk Taffety number'd and mark'd S. S. No. 5. as soon as I shall have opened the same, the vertue and quality there of shall be advised you: I shall
omit

die gy over eenigen tyd wenschte te hebben. Gy weet sonder twyffel wat die zyn. Schryf my dan soo gy daar toegenegen zyt, en ook hoe veel; maar doe dat sonder uytstel, om dat ik seer wel weet dat men alles beter koop hebben sal in het begin, dan in 't vervolg van 't verkoopen, dat men daar van sal doen. Wat belangt de Koopmanschap die gy my laatst aanbodt, ik heb overleyd dat ik daar by myn reekening niet sal vinden; maar ik wyl U aan *Myn Heer N.* diemy betuygt heeft, dat hy deselve wenschte te hebben, ingeval gy een ruyling met hem wilt doen voor andere dingen die hy heeft, die seer wel verkocht worden. Siet hier alles wat ik u tegenwoordig te seggen heb. Ik bid u met den eersten te antwoorden, en altyd van myne Vriendschap verseekert te zyn. Ik ben

Myn Heer,

Uw ootmoedige en onderdanige Dienaar.

Aan de Heer J. F. in Genoua.

M*Yn Heer,*
In antwoord van U^E. aangenahme van den 21. passato dient desen, dat het kasje met ²⁰/₂ Ps. Armozyenen, genomert en gemerkt S. S. No. 5. wel hebbe ontfangen; soo dra de selve sal geopent hebben, wert U^E. de deugd en qualiteyt geadviseert, en sal geen Koopers ver-

70 d'Engelsche en Nederduytsche

omit no buyers ; yet being the present heavy war makes great scarcity of money, I believe I shall be forc'd to stay a longer time before I shall be able to do any good with the same ; but you shall be advis'd of the success.

The two Bills of exchange charged upon Mr. B. L. of 5000 doll. , of which you have communicated the Acceptance , are written off to me in due time : for which I have credited you in your Reckoning courant for guilders , 1301 : 4 : 8 with the agio of Bank money at 4½ percent : wherefore please to make me debtor , that we may agree in one. Further , in trading is no alteration ; I refer to the enclosed Price Courant ; if you see any profit therein , I am ready to concur with you ; where with , after cordial salutations , I recommend you to God in mercy.

Amsterdam Febr: the 15. 1705.

To Mr. P. C. in Milain.

S^{ir}, The above is copy of my last ; since which I have been without any of your acceptable Letters ; wherefore they will come the sooner : I will not doubt but you shall have had effected the orders for the buying in of the chest of gold-thread , which being done , please not to fail to
send

SAMENSPRAAKEN. 71

versuymen. Doch alsoo de tegenwoordige zwaare Oorlog groote schaarsheyd van geld maakt, soo vertrouw noch al langetyd sal moeten wachten eer de selve sal kunnen beneficeeren; 't succes werd UE. geadviseert.

De twee Wissel-brieven ten laste van *Monfr. B. L.* van 5000 Daald. waar van UE. de acceptatie hebbe gecommuniceert, zyn my ter behoorlyketyd in Banco afgeschreven, waar van UE. op sijn reekening courant hebbe gecrediteert voor guldens 1301 : 4 : 8. met de agio van Bankgelt a 4½ per cento, waar voor my gelieft te debiteeren om accoord te kunnen zyn. Vorders in Negotie geen verandering, myn refereerende aan d'ingesloote Prys-Courant, UE. eenig profyt daar in fiende, ben bereyd met UE. aan tegaan, waar mede na cordiaale groetenis God in genade bevoolen.

T. P.

*In Amsterdam, den 15.
February, 1705.*

Aan de Heer P. C. in Milaan.

M^{yn} Heer,
't Bovenstaande is Copia van myn laatste, 'sedert bevinde my sonder UE. aangename Brieven, dat dies te korter sal zyn: ik wil niet twyfelen of UE. sal de ordres tot den Inkoop van het kasje Goudraat ge-effectueert hebben, 't welk geschied zynde, gelieft niet te man-

72 d'Engelsche en Nederduytsche

send it me over with the very first; being there is a great longing for it, and the sum thereof you may please to draw over Lyons with order on Paris upon Mr. N. N. where I have given the requisite orders for the honouring of your bills.

The Product of my cloth which is sold, that will now in a short time be due, please to bestow in a Bale of silk, $\frac{1}{2}$ Tram and half organzin, at the price you last advised.

I will hope that you shall have sold the Russia Leather; if not, I desire you let no occasion, be neglected.

Your orders concerning the buying in of 10 Bales of Pepper, I have not yet been able to effect; the same, contrary to all mens opinions, went higher in the Companys sale in the Respective Chambers of these Lands, than was thought: but I believe that within 3 or 4 weeks the same shall be to be had at the limited price; wherein I shall let no opportunity slip.

The Convoy to Cadix, Leghorn and Smirna is granted against ultimo Junii: if you have anything to command, I shall observe the same most diligently, Further it is in trading as you may see by the enclosed Price-courant; to which I reserr myself; wherewith &c.

G. S.

Amsterdam March the 12. 1705.

Lon-

manqueeren, om my op het alderspoedigste over te senden, alsoo daar groot verlangen na is, en 't beloop daar van kan U E. sich preva- leeren te trecken over *Lions*, met ordre op *Parys* in *Sr. N. N.* alwaar de nodige ordres ge- geven hebbe om U E. Brieven te honoreeren.

't Provenu van myn verkofte Lakens, dat nu met den eersten staat te vervallen, gelieft te be- steeden in een Baaltje Zyde, $\frac{1}{2}$ Tram, en half Organfin, ten pryse als U E. laatst hebbe ge- adviseert.

De Juchten wil vertroutwen dat U E. sal verkofst hebben, soo niet, versoeke geen oc- casie voorby te laten gaen.

De ordres nopende den Inkoop van 10 Ba- len Peper hebbe voor als noch niet kunnen ef- fectueeren, alsoo (tegen alle opinie) de selve by de Compagnie in de respectie Kameren van dese Landen hooger zyn gelooopen als men gegist hadde; maar vertrouwe naar ver- loop van 3 a 4 weeken noch tot de gelimi- teerde prys sal kunnen geraaken, daar in geen gelegenheyt sal laten voorby gaan.

't Convoy op *Cadix*, *Livorno* en *Smirna* is toe- gestaan tegens *ultimo Juny*, soo U E. iets heeft te commandeeren, sal deselve op het alder- naerstigste observeeren. Vorder in Negotie als by de ingesloote Prys-Courant sal kunnen sien, waar aan my refereere: waar mede &c.

G. S.

In Amsterdam, den 12. Maart, 1705.

D

Lon-

London, Octob. 17. 1705.

SIr, Having finished my seven years Apprentiship, I am now entring into the world for employment for my self, and knowing my Trade depends upon acquaintance, I make bold to renew former friendship with you; hoping, if it lies in your power, to do me any kindness therein, you will (for the love you bear to me) do your utmost to help me, and what you shall do therein shall be acceptable to

Your Servant to command.

A. Q.

BILLS OF EXCHANGE.

Exon the 1. December, 1705. for 300 pounds Sterling at 35. Shilling and 6. pen. Flemish.

AT double usance pay this my first Bill of Exchange to Mr. D. C. or order, three hundred pounds Sterling at thirty five Shillings six pence Flemish for the value of Mr. J. B. and place it to my account as per advice.

Your Friend

P. P.

To Mr. H. A. Merchant
in Amsterdam.

Am.

London, ady den 17. October 1705.

Myn Heer,
Myn seven jarigen dienst voleyndigt hebbende, ben nu beginnende in de Werelt Negotie te doen voor my felven; en wetende dat myn Neeringe veel op kennisse steunt, soo neme de stoutigheyt myn voorige vriendschap met U E. te vernieuwen, verhopende, indien het in U E. macht is, my eenige vriendschap daar in te bewyfen, dat U E. uw uyerste doen sult, (om de liefde die U E. my toedraagt) om my te helpen, en het gene U E. daar in doen sult, sal aangenaam zyn aan
U E. dienstwillige Dienaar

A. Q.

WISSEL-BRIEVEN.

Exon ady 1. December 1705. voor 300 pond Sterlings a 35 Schellingen en 6 groot Vlaams.

Op dubbel ufo betaalt desen mynen eersten Wissel-brief aan de Heer D. C. ofte orde-re, drie hondert ponden Steerlings, a vyf en dertig Schellingen, en ses groot Vlaams, de waarde van de Heer J. B. en stelt het op myn reekening als per advys.

U E. Vriend

P. P.

Aan myn Heer A. H. Koopman
tot Amsterdam.

D 2

Am-

Amsterdam May, the 20. 1705. ∞ 100
Sterlings at 10 days Sight.

A T ten days Sight pay this my first Bill of Exchange unto Mr. A. B. or order one Hundred pound Sterling, value of Mr. C. D. and Compagnie, and put to my account as per advice from

Your Friend and Servant
D. E.

To Mr. A. B Merchant
in London.

Amsterdam the 2 May, 1705. ∞ 150
Sterlings at 2 ufo.

A T two usance Pay this my first Bill of Exchange unto Mr. E. B. or order one Hundred pound Sterling, value of the same as per advice

Your Friend and Servant
H. A.

To Mr. A. H. Merchant
in London.

An Assignment

MR. O. N. be pleased to pay to Mr. D. H. or to the bearer (shewer) hereof , eight hundred and fifty guilders , and it will be as satisfactory as pay'd to my self. (or , and it will

SAMENSPRAAKEN. 77

*Amsterdam 20 May, 1705. ₤ 100 Sterlings
a 10 dagen Sigt.*

A Tien dagen Sigt Betaalt deese myne Primo, (of eerste) Wissel-Brief, aan de Heer *A. B.* of ordre, hondert ponden Sterlings, de waarde ontfangen van de Heeren *C. D.* en Compagnie, en stelt op rekening als per advys van

*U E. dienstwillige Dienaar
D. E.*

*Myn Heer A. B. Koopman
tot London.*

*Amsterdam 2 May, 1705. ₤ 150 Sterlings
a 2. Ufo.*

N A twee maanden Betaalt deese myne eerste Wissel-Brief, aan de Heer *E. B.* of ordre, hondert ponden Sterlings, de waarde van dezelve, als per advys van

*U E. dienstwillige Dienaar
H. A.*

*De Heer A. H. Koopman
tot Londen*

Een Assignatie.

S R. O. N. U E. gelieve aan *Sr. D. H.* ofte aan toonder deses, te betaalen acht hondert en vyftig guldens, ende het sal U E. tegens

D 3

my

78 d'Engelsche en Nederduytsche
will prove to you good payment against me.)

J. W.

In Middelburg, the 6
June, 1705.

A Bill of loading (*Connoissement*) after the
English manner.

Shipped by the grace of God in good order,
and wel conditioned, by Robert Merchant,
in and upon the good Ship, called the Palm-
Tree, whereof is Master under God for this
present voyage William Goodman, and now
riding at anchor in the Mase by Rotter-
dam, and by Gods grace bound for Roan,
to wit, M: W: ten Bales of Russia Leather,
being marked and numbred as in the mar-
gent, and are to be delivered in the like
good order, and well conditioned at the a-
foresaid Port of Roan) the danger of the
seas only excepted) unto John Liever or
to his assigns, he or they paying freight for the
said goods five and twenty Hollands guilders,
with primage and avarage accustomed. In
witness whereof the Master or Purser of the
said Ship hath affirmed to three Bills of Loa-
ding, all of this tenor and date, the one of
which three Bills being accomplished, the other
two

SAMENSPRAAKEN. 79

my voor goede betaalinge verſtrekken,

J. W.

In Middelburg, den 6.

Juny, 1705.

*Een Connoſſement (A Bill of Loading) na de
Duiſche manier.*

IK Willem Goetman van Dordrecht, Schip-
per naaſt God van myn Schip, genaamt
De Palm-Boom, als nu ter tyd gereed leggen-
de in de *Maas* by *Rotterdam*, om met den eer-
ſten goeden wint die God verleenen zal, te
zeylen na *Rouaan*, alwaar myn rechte ontla-
dinge zyn ſal, oirkonde ende bekenne dat ik
ontfangen hebbe onder den Overloop van
myn voorſz. Schip van u *Robbert Koopman*,
te weten: *M. W.* tien Baalen Juchten, al droog
ende wel geconditioneert, ende gemerkt met
dit voorſtaande merk. Al het welke ik be-
loove te leveren (indien my Godt behouden
reyſe verleent) met myn voorn. Schip tot
Rouaan voorſz. aan den eerſame *Joannes Lie-
ver*; ofte aan ſijnen Facteur ofte Gedeputeer-
den, mits my betalende voor myn Vracht van
dit voorſz. Goed vyf-en-twintig guldens
Hollands gelt, ende de averye na de uſantien
van der Zee. Ende om dit te voldoen dat
voorſz. is, ſoo verbindt ik my ſelven ende
alle myn goet. ende myn voorſz. Schip met
alle ſijn toebehooren. In kenniſſe der waar-
D 4 heyt,

two to stand void. And so God send the good Schip to her desired Port in safety. Amen. Dated in Rotterdam the 20. day of October, 1705.

William Goodman.

A Dutch Bond or Obligation for money.

I Underwritten do acknowledge by these, really to be indebted to Mr. H. Q. the sum of eight hundred guilders, for ready money to my content received, by me R. V. which said sum of eight hundred guilders I do promise to pay to him or the Shewer hereof without charges or dammages at the end of twelve months, precisely after the date hereof with the Interest of the same, according to four and a fourth part per cent in the year; untill the full payment. Hereto binding my person and all my goods, none excepted, setting the same open to the power of all Judges and Laws: In witness of the truth whereof I have signed the same with my own hand. Actum in Amsterdam the 3 of November, in the year 1705.

R. V.

A clearing of an accompt.

T His day the tenth of November 1705. have we V. L. and B. H. friendly agreed together,

SAMENSPRAAKEN. 81

heyt, soo hebbe ik drie Connossementen hier of onderteekent met mynen name, of myn Schryver van mynent wegen, alle van eener inhoudt, het eene voldaan, de andere van geener waerde. *Geschreven in Rotterdam den 20. dag van October, 1705.*

Willem Goetman.

Een Duytse Obligatie voor Geld.

IK ondergeschreven bekenne mits deesen deugdelyk schuldig te wesen aan den *Heer H. Q.* de somme van acht honderd gulden voor contant geld. by my *R. V.* tot myn genoegen ontfangen, welke voorn. somme van acht honderd gulden ik aan hem ofte 'Toonder deses beloove kost en schadeloos te betaalen over twaalf Maenden, naar dato deses precys, met den Interest van dien, tegens vier en een quart per cento in 'tjaar; tot de effectueele betaalinge toe. Hier vooren verbindende myn persoon ende alle myne goederen, geen uytgesondert, stellende deselve tot bedwang van alle Rechteren en rechten. In kennisse der waarheyt dit met myn eygen hand onderteekent. Actum in *Amstelredam* den 3. November, 1705.

R. V.

Een Af reekening.

OP huyden den tienden November 1705. zyn wy *V. L.* ende *B. H.* minnelyk over

D 5

een

ther, and have reckoned from the beginning to the end for certain disbursed moneys, and other things, which I. V. L. demanded and here remained indebted to me by the end of the account for the sum of 194. guilders, which I acknowledge to have received; and herewith all our reckonings are dead and annihilated, and all that was standing out between us satisfied. Acted in Amsterdam in the house of A. M. in presence of A. B. and N. L. as witnesses, the 10. of November, 1705.

V. L. B. H.

een gekomen, ende hebben van alles afge-rekent voor verschoote penningen, en andere dingen, die ik V. L. was eyschende, en hy my tot slot van reekeninge schuldig bleef, voor de somme van 194 guldens, welke somme ik bekenne ontfangen te hebben; ende hier mede zyn alle onse reekeningen dood ende te niet, ende alles wat wy met malkanderen hadden uytstaen, voldaan. Aldus gedaan binnen Amsterdam, ten huysse van A. M. in de tegenwoordigheyt van A. B. ende N. L. als Getuygen, den 10. November, 1705.

V. L. B. H.

The Ten Commandments, *Exod. 20*
1, 2, 3, &c.

Then God spake all these Words, saying:

I Am the Lord thy God, which have brought thee out of Egypt, out of the house of bondage.

The first Commandment.

Thou shalt have no other Gods before my face.

The second Commandment.

Thou shalt not make unto thee any graven Image, nor any likeness of any thing that is in Heaven above, or that is in the Earth beneath, or that is in the waters under the earth: Thou shalt not bow down thy self to them, nor serve them; for I the Lord thy God am a jealous God, visiting [or who do visit] the iniquity of the Fa-

De Tien Geboden: Exod. 20: 1, 2, 3, &c.

Doe sprak God alle de se woorden, seggende:

I K ben de Heere uwe God, die u uyt Egiptenland, uyt den diensthuyse uytgeleyd hebbe.

Dat eerste Gebod.

Gyen sult geenandere Goden voor myn aangesicht hebben.

Dat tweede Gebod.

Gy en sult u geen gesneden beeld, noch eenige gelykenisse maken van 't gene dat boven in den Hemel is, noch van 't gene dat onder op der Aarde is, noch van 't gene dat in de wateren onder der aerde is: Gy en sult u voor die niet bnygen, noch haar dienen; want ik de Heere uwe God ben een yverig God,

84 d'Engelsche en Nederduytsche

thers upon the Children, unto the third, and fourth generation of them that hate me, and shewing [or I shew] mercy unto thousands of them that love me, and keep my Commandments.

die de misdaad der Vaderen besoeke aan de Kinderen, aan het derde, ende aan het vierde lid der gener die my haten, en doe barmhertigheyd aan duysenden der gener die my lief hebben, ende myne Geboden onderhouden.

The third Commandment.

Thou shalt not take the Name of the Lord thy God in vain; for the Lord will not hold him guiltless that taketh his Name in vain.

Dat derde Gebod.

Gy en sult den Name des Heeren uwes Gods niet ydelyk gebruyken; want de Heere en sal hem niet onschuldig houden, die sijnen Name ydelyk gebruykt.

The fourth Commandment.

Remember the Sabbathday, to keep it Holy; six dayes shalt thou labour, and do all thy work, but the seventh day is the Sabbath of the Lord thy God, (then) thou shalt

Dat vierde Gebod.

Gedenkt des Sabbath-daags, dat gy dien Heyliger; ses dagen sult gy arbeyden, en al uw werk doen, maar de sevende dag is de Sabbath des Heeren uwes Gods, dan en

not

SAMENSPRAAKEN. 85

not do any work, thou
nor thy Son, nor thy
Daughter, nor thy
Man-servant, nor thy
Maid servant, nor thy
Cattle, nor thy Stranger
that is within thy Ga-
tes: for in six dayes the
Lord made Heaven
and Earth, the Sea,
and all that in them is,
and he rested the se-
venth day, wherefore
the Lord blessed the
Sabbath-day, and bal-
lowed it.

The fifth Command- ment.

Honour thy Father,
and thy Mother; that
thy dayes may be long
upon the Land, which
the Lord thy God gi-
veth thee.

The sixth Command- ment.

Thou shalt not Kill.

sult gy geen werk
doen, gy noch uw'
Zone, noch uwe
Dochter, noch uw'
Dienstknecht, noch
uwe Dienstmaagd,
noch uw Vee, noch
uwe Vreemdeling die
in uwe Poorten is;
want in ses dagen
heeft de Heere den
Hemel ende de Aar-
de gemaakt, de Zee,
ende alles wat daar in
is, ende hy rustede ten
sevenden dage, daar-
om zegende de Heere
den Sabbath-dag, ende
Heyligde de selven.

Dat vyfde Gebod.

Eert uwen Vader,
ende uwe Moeder; op
dat uwe dagen ver-
langt worden in den
Lande, dat u de Hee-
re uw God geeft.

Dat sesste Gebod.

Gy en sult niet
Dood-slaan.

D 7 The

86 d'Engelsche en Nederduytsche

The seventh Com-
mandment.

*Thou shalt not com-
mit Adultery.*

The eight Command-
ment.

Thou shalt not steal.

The ninth Com-
mandment.

*Thou shalt not bear
false witness against
thy neighbour.*

The tenth Com-
mandment.

*Thou shalt not co-
vet thy neighbours
House, thou shalt not
covet thy neighbours
Wife, nor his Man ser-
vant, nor his Maid-
servant, nor his Ox,
nor his Ass, nor any
thing that is thy neigh-
bours.*

The H. Prayer, writ-
ten in *Matth. 6.*
which the Lord Je-
sus Christ taught

Dat sevenste Gebod.

Gy en sult niet
Echtbreken.

Dat achste Gebod.

Gy en sult niet stee-
len.

Dat negenste Gebod.

Gy en sult geen
valsche getuygenisse
spreken tegen uwen
naasten.

Dat tiende Gebod.

Gy en sult niet be-
geeren uwes naasten
Huys, gy en sult niet
begeeren uwes nae-
sten Wyt, nog synen
Dienst-knecht; noch
syne Dienst maagd,
noch synen Osle, noch
synen Esel, noch iet
dat uwes naasten is.

Het H. Gebed gescre-
ven in *Matth. 6.*
dat de Heere Jesus
Christus syne Disci-
pels

SAMENSPRAAKEN. 87

his Disciples, for
to Pray thus.

pulen geleert heeft,
om aldus te bidden.

Our Father, which
art in heaven,
hallowed be thy Name,
thy Kingdom come,
thy will be done, as in
Heaven (so) likewise
upon the Earth: give
us this day our dayly
bread, and forgive us
our debts even as we
forgive our debtors:
And lead us not into
temptation, but deli-
ver us from evil: for
thine is the Kingdom,
and the power, and
the glory, for ever,
Amen.

Onse Vader, die
in de Hemelen
[zyt] uwen Naam
werde geheyligt, uw'
Koningryke kome,
uwe wille geschie-
de, gelyk in den He-
mel, [alsoo] ook op
der Aerde: ons dage-
lyks brood geeft ons
heden, ende vergeeft
ons onse schulden, ge-
lyk ook wy vergeven
onse schuldenaren:
Ende en leyd ons niet
in versoeking, maar
verloft ons van den
boosen: want uwe is
het Koningryke, ende
de kracht, ende de
heerlykheyd in der
eeuwigheid, Amen.

The Creed.

Het Geloof.

I Believe in God the
Father, the Almight-
y maker (or Creator)

IK Geloof in God
den Vader, den Al-
maghtigen Schepper
of

*of Heaven and Earth ;
and in Jesus Christ his
Only Son , our Lord ,
which was conceived
by the Holy Ghost , born
of the Virgin Mary ,
suffered under Pontius
Pilate , was crucified ,
died , and buried , and
descended into Hell .*

That is : Continued
in the state of the
Dead , and under
the power of death
till the third day .

*The third day he
arose again from the
dead , he ascended into
Heaven , and sitteth
on the right hand of
God the Father Al
mighty , from thence
he shall come to judge
the living , and the
dead .*

*I believe in the Holy
Ghost : I believe an
Holy Catholick Chri-*

des Hemels ende der
Aarde ; Ende in Je-
sus Christus synen
Eenig-geboren Zoon,
onsen Heere, die ont-
fangen is van den Hey-
ligen Geest, geboren
uyt de Maagd Maria,
die geleden heeft on-
der Pontius Pilatus ; is
gekruyst , gestorven ,
ende begraven , neder
gedaald ter Hellen .

Dat is : bleef in de
stand der Dooden ,
ende onder de magt
des doods , tot op den
derden dag

Ten derden dage
wederom op gestaan
van den dooden , op-
gevaren ten Hemel , en
sit ter regterhand Gods
des Almagtigen Va-
ders , van daar hy ko-
men sal om te oor-
deelen , de leevende ,
ende de dooden .

Ik geloof in den
Heyligen Geest : Ik
geloof een Heylige al-
stian

SAMENSPRAAKEN. 89

stian Church, the communion of Saints, the forgiveness of sins, the resurrection of the body and the life everlasting, Amen.

Familiar Phrases.

Phrases between a Governess and a young Gentlewoman.

I *Am very sleepy.*
Let me sleep.
Do you sleep.
Are you in bed still?
Awake.
You sleep too much.
You are very sleepy.

Rise quickly.
Why will you not make haste?
Are you up?
Is your sister up?
Take care; You will catch cold.

gemeyne Christelyke Kerk, gemeynschap der Heyligen, vergeevinge der sonden, opstanding des vleeschs, ende een eeuwig leven, *Amen.*

Gemeene Spreekwyzen.

Spreekwyzen tusschen een Gouvernante, en een Jonge Joffer.

I *K ben zeer slaaperig.*
Laat my slaapen.
Slaapt gy?
Bent gy nog te bed?
Ontwaak.
Gy slaapt al te veel.
Gy bent zeer slaaperig.
Staa met der haast op.
Waarom wilt gy u niet haasten?
Zyt gy al op?
Is uw Zusster al op?
Draag zorg, gy zult koude vatten.

Blow

90 d'Engelsche en Nederduytsche

<i>Blow your nose.</i>	<i>Snuyt uw neus.</i>
<i>Put on my Cloths.</i>	<i>Doe myne kleederen aan.</i>
<i>Dress my head.</i>	<i>Zet myn kap.</i>
<i>Take that clean shirt.</i>	<i>Neem dat ichoon hemd.</i>
<i>Wash your hands.</i>	<i>Wasch uw handen.</i>
<i>Comb my head.</i>	<i>Kem myn hoofd.</i>
<i>Lace me.</i>	<i>Ryg my.</i>
<i>Help me.</i>	<i>Help my.</i>
<i>Have you done?</i>	<i>Hebt gy gedaan?</i>
<i>Say now your prayer</i>	<i>Zeg nu uw gebed.</i>
<i>Begin again.</i>	<i>Begin op nieuws.</i>
<i>Where is your prayer Book?</i>	<i>Waar is uw gebede boek?</i>
<i>Fetch your Bible.</i>	<i>Haal uw Bybel.</i>
<i>Read a Chapter.</i>	<i>Lees een Kapittel.</i>
<i>Read softly.</i>	<i>Lees zachtjes.</i>
<i>Spell that word.</i>	<i>Spel dat woord.</i>
<i>You do not read well.</i>	<i>Gy leest niet wel.</i>
<i>You read too fast.</i>	<i>Gy leest al te rad.</i>
<i>You learn nothing.</i>	<i>Gy leert niets.</i>
<i>You observe nothing.</i>	<i>Gy let nergens op.</i>
<i>You do not study.</i>	<i>Gy bevlytigt u niet.</i>
<i>You are idle.</i>	<i>Gy zyt luy.</i>
<i>You do not know your lesson.</i>	<i>Gy kent u les niët.</i>
<i>There is your lesson.</i>	<i>Daar is uw Les.</i>
<i>Why do you speak English to me?</i>	<i>Waarom spreekt gy Engels tegens my.</i>
<i>Speak always Dutch</i>	<i>Spreek altyt Duyts.</i>

Will

SAMENSpraakken. 91

*Will you eat your
break-fast?*

*What will you have
for your break-fast?*

Take your work.

*Say what you will
have.*

Shew me your work.

That is not well.

You make mouths.

It is dinner time.

Leave your work.

Sit at Table.

Sit you down.

*Put your Napkin
before you.*

Where is your knife?

Bless the Table.

Eat some potage.

Eat some.

*Will you have some
mutton.*

*Will you have fat or
lean.*

Do you love fat?

*Will you have some
of that?*

Wilt gy ontbyten?

*Wat wilt gy tot uw
ontbyt hebben?*

Neem uw Werk.

*Zeg wat gy hebben
wilt.*

Toon my uw werk.

Dat is niet wel.

*Gy trekt uw mond
scheef.*

*'t Is tyd om 't Mid-
dagmaal te houden.*

*Laat uw Werk
staan.*

Zit aan de Tafel.

Zit neer.

*Doe uw Servet
voor.*

Waar is uw Mes?

*Zegen de Tafel (of
bid.)*

Eet wat Warmoes.

Eet 'er wat van.

*Wilt gy wat Schaa-
pen vlees hebben?*

*Wilt gy vet of ma-
ger hebben?*

Eet gy gaern vet?

*Wilt gy daar wat
van hebben?*

Do

Do you love sauce?

Houd gy wel van
saus?

*Tell me what you
love.*

Zeg my wat gy
graag eet.

Eat.

Eet.

You do not eat.

Gy eet niet.

*Will you have a
bone?*

Wilt gy een been
hebben?

*There is the wing
of a Pullet.*

Daar is een voor-
bout van een Kuyken.

*Eat bread with
your meat.*

Eet brood tot uw
kost, (of vleesch.)

*You do not eat bread
with your meat.*

Gy eet geen brood
tot u kost.

Have you drunk.

Hebt gy gedronken.

Call for some drink.

Eysch drinken.

Is this meat good?

Is deese spys goed?

*Will you have any
more of it.*

Wilt gy 'er ook nog
wat van hebben?

*Have you eaten
enough?*

Hebt gy genoeg ge-
geeten?

*Have you dined
well?*

Hebt gy een goed
Middagmaal gedaan?

Do you love cheese?

Houdt gy wel van
Kaas?

Give grace.

Dank nu.

Go to play.

Ga spelen.

*You must make this
up again.*

Gy moet dit weer
verdoen.

*Have you a good
needle?*

Hebt gy een goede
Naald?

Have

Have you got some thread?

Go to dance.

Have you danced?

Exercise your self.

Dance a Courant.

You do not dance well.

Stand right.

Raise up your head.

Do the reverence.

Look upon me.

Is your Master gone?

Have you done already?

Go to sing.

Carry your book with you.

Come to work again when you have done.

Have you sung?

Have you a new lesson?

You do not sing well.

Sing a Song.

Go to play on the Guitarre.

There is your Guitarre.

Hebt gy garen gekreegen?

Gaa dansen.

Hebt gy gedanst?

Oefen u zelven.

Dans een Courant.

Gy danst niet wel.

Staa recht over end.

Houd uw Hoofd recht op.

Doe uw eerbiedigheid.

Zie my aan.

Is uw Meester heen gegaan?

Hebt gy alreeds gedaan?

Gaa zingen.

Neem uw boek met u.

Kom weer te werk als gy gedaan hebt.

Hebt gy gezongen?

Hebt gy een nieuwe Lesse?

Gy zingt niet wel.

Zing een Lied.

Gaa speel op de Luyt.

Daar is uw Luyt.

R-

24 d'Engelsche en Nederduytsche

Repeat your lesson.
 You do not know it.
 You know nothing.
 Is your Guitarre in
 tune?
 Can you tune your
 Guitarre?
 Your Chanterel is
 worth nothing?
 You do not hold your
 Guitarre well.
 Return to your work.

Go and learn Dutch.
 Where have you put
 your Grammar?
 Look for your Book.
 What lesson have
 you?
 What Dialogue ha-
 ve you read?

Read before me.
 You do not pronounce
 well.
 Can you say your
 lesson by heart?
 You have no memory.

You take no pains.

Herhaal uwe Les.
 Gy kentze niet.
 Gy kent'er niets van.
 Is uw Luyt wel ge-
 steld?
 Kont gy uw Luyt
 wel stellen?
 Uw kleyne snaar
 deugt niet.
 Gy houdt uw Luyt
 niet wel.

Gaats weer aan uw
 Werk.

Ga en leer Duyts.
 Waar hebt gy uw
 Letterkonst gelaten?
 Zie na uw boek.
 Wat voor een Les
 hebt gy?

Welke t'zamen-
 spreekking hebt gy ge-
 leezen.

Lees my eens voor.
 Gy spreekt niet wel
 uyt.

Kont gy uw Les
 van buyten.

Gy kont niet ont-
 houden.

Gy doet'er geen
 moeite toe.

SAMENSPRAAKEN. 99

Go and walk in the Garden.

Do not over-heat you self.

Come again quickly.

What will you have for your supper?

Come to supper?

Eat some milk.

Do not eat so much fruit.

You will be sick.

Fruit is not good for you.

'Tis time to go to bed.

Go to bed.

Undress you self.

Pray to God.

Rise to morrow be- times.

Do you understand him well?

Did you understand what he said?

Do you understand what he says?

Do you understand me well?

Gaa en kuyet wat in detuyn.

Maak u zelve niet te heet.

Kom ras weer.

Wat wilt gy t'avont eeten?

Kom om uw avond- maal te eeten.

Eet wat melk.

Eet zo veel fruyt niet.

Gy zult'er ziek van worden.

Frucht is niet goed voor u.

't Is tyd om na bed te gaan.

Gaa na bed toe.

Ontkleed u.

Bid God.

Staa morgen vroeg op.

Verstaat gy hem wel?

Verstondt gy wel wat hy zeyde?

Verstaat gy wat hy zegt?

Verstaat gy my wel?

I do

I do not understand you.

I understand you well.

Do you understand Dutch?

I do not understand it.

I understand it well.

Doth the Master understand it?

Have you understood me?

I did not understand you.

I understood you well.

Have you understood him?

Have you understood her?

Have you understood them?

Have you understood them?

I do not know what you say?

What do you say?

What have you said?

I heard it.

I never heard it.

Ik versta u niet.

Ik versta u wel.

Verstaat gy Duits?

Ik versta 't niet?

Ik versta 't wel.

Verstaat het de Meester wel?

Hebt gy my verstaan?

Ik verstond u niet.

Ik verstond u wel.

Hebt gy hem verstaan?

Hebt gy haar verstaan?

Hebt gy hen verstaan?

Hebt gy heur verstaan?

Ik weet niet wat gy zegt.

Wat zegt gy?

Wat hebt gy gezegd?

Ik hoorde het.

Ik heb het nooit gehoord.

Beneath, } Beneden.
Below, }
Before, Voor, aleer.
Behind, Achter.
From, Van.
Hard by, Dicht by.
In, In.
Into, In, tót.
Nigh, near, Naa, naby.
Of, Van.
Over, Over.
Over, against, Tegen over.
Out, Uyt, buyten.
To, Tót, te, aan, na.
Towards, Na toe.
Under, Onder.
Up, upon, Op.
With, Met.
Within, Binnen, in.
Without, Zonder, buyten.

Van de

TUSSCHENWERPSELS.

Tusschenwerpsels zyn niet anders dan zekere woordekens, die tusschen de reeden ingeworpen worden, om daar door de hartstogten, 't zy van *Verwonderinge*, verblydinge,
 E

98 KORTE WEGWYZER

dinge, bedroevinge, verachtinge, enz. uyt te drukken, als O! O! ô strange! ô wonder! ô brave! Hey dat 's braaf! ôb! ach! alas! he-laas! wo! wee! fy! fy, foei! kush, whist, stil, S.

Van de

WOORDSCHIKKING.

ALdus alle de *Spraakdeelen* in't kort doorloopen hebbende, schynt de *orde* te vereyfchen, dat men ookiets van de *Syntaxis*, of *Woordschikking* melde: alhoewel een naauwe opmerking, zo in 't leezen als onder't spreken, niet alleen als het gemakkelijkste middel, maar ook het gebruyk als de zekerste regel moet aangemerkt worden. Dies zal ik maar kortelyk eenige voorbeelden aanwyzen, ~~waar~~ in de Engelsche spreekwyze van de Nederduytsche verscheelt, zonder my aan de orde van een *Latynsche Syntaxis* te binden, of alles onder diergelyke regelen te betrekken.

Van

Van de

N A A M W O O R D E N .

Van de *Zelfstandige Naamwoorden* valt niet zonderlings te zeggen, dewyl een Hollander in het zamenvoegen derzelve al omtrent het zelfde gebruyk heeft; staande alleen aan te merken, dat daar wy *des* of *der* gebruyken, de Engelschen zich doorgaans van de woordtjes *of the* bedienen; als: *The fear of the Lord*, De vreeze des Heeren; *The light of the Sun*, het licht der zonne. Zo zegt men ook: *a glass of wine*, een glas wyns, *a pound of butter*, een pond boter, *an ell of cloth*, een elle laken, enz.

De verplaatfing der woorden kan best uyt het gebruyk geleerd worden, als *Bread and butter*, waar voor men in 't Néerduytſch zegt, *Boter en brood*.

Wat de *Byvoeglyke benaamingen* aangaat, dewyl die in 't Engelsch maar eenerley uytgang hebben, zo valt daar omtrent niet aan te merken; want ſchoon men op 't Nederduytſch zegt, een *Eerlyk* man, en eene *Eerlyke* vrouw, zo zegt men echter op 't Engelsch niet anders als *an honeſt man*, en *an honeſt woman*, wordende het *Byvoeglyk*

200 KORTE WEGWYZER

Naamwoord, even als in 't Duytsch, voor, en niet achter 't *Zelfstandige* gesteld.

Somtyds gebeurt het wel, dat men een *Byvoeglyk Naamwoord* in de plaats van een *Bywoord* gebruykt, als: *To speak loud*, luyd spreken: doch dit is in 't Nederduytsch veel gemeener.

Van de

VOORNAAMEN.

't Is aanmerkelyk, dat het *Aanwyzende Voornaam-woord* *THAT* veeltyds gebruykt wordt als een *Betrekkeelyk*, en dat zo wel in 't *Meervoudig*, als in 't *Eenvoudig getal*, als: *They that will please God must fear him*, De gene, welke (die) Gode willen behagen, moeten hem vreezen. *The woman that goes yonder*, De vrouw die (welke) ginder gaat. *Birds that seldom fly*, Vogelen, die zelden vliegen. Ook wordt het wel uytgelaaten, als: *The horse he rid upon*, Het paard, waar op hy reed. Desgelyks wort *which* (welk) in 't Engelsch veeltyds heel gevoeglyk uytgelaaten, als: *I never receiv'd the letter he spoke of*, Ik heb den brief, van welken hy sprak, nooit gezien.

What wordt somtyds gebruykt als by ons *het gene*, als: *If what he hath told me be true*,
Zo

Zo 't gene hy my gezegd heeft waar is. Ook zegt men, *What's the clock?* Hoe laat is 't?

Mine, thine, ours, yours, hers worden zonder byvoeginge van een Zelfstandig Naamwoord gebruykt; als *It is mine*, Het is myn. Ook bedient men zich daar van op eene by ons ongewoone wyze, als *I went to a friend of mine*, Ik ging by éenen van myne vrienden: *It is a cousin of ours*, Het is één van onze neeven (of nichten), waar voor men echter op 't Duytsch ook wel zegt, 't Is een neef van ons.

All wordt onder anderen ook aldus gebruykt, *All the day long*, Den gansch en dag door. *All over the country*, 't Gansche land over. *Nothing at all*, gantsch niets.

Any heeft ook een byzonder gebruyk, als *Any paper will serve for that*, Allerley papier is daar toe goed.

Self; als *I my self will go*, Ik zal zelf gaan, *Thou thy self*, Gy zelf, *He him self*, hy zelf, *We ourselves*, wy zelve, *you yourselves*, gylieden zelve, *they them selves told it*, zy zelven zeyden't, *she her self*, zy zelve, *My own self*, myn eygen zelf, *the self same* of *the very same*, het zelfste, het eygenste.

Van de

WERKWOORDEN.

Van de *Werkwoorden* veel te zeggen, zou t'eenemaal noodeloos zyn; want als de Leerling de *Conjugatie* eens wel zal begreepen hebben, en zich dan naarstig in 't Engelsch leezen oefent, zal hy bevinden, dat hem geen zonderlinge verandering, behalven die van 't verschil der taalen, zal voorkomen; en hy zal door 't gebruyken oefening alles veel beter kunnen bevatten, dan of hy zyn hoofd door 't leeren van *Régelen* ging breeken.

Niettemin zal 't niet ondienstig zyn aan te merken, dat de Engelschen veeltyds den *Onvolkomen verleden tyd* gebruyken, in plaats dat wy ons van den *Volkomen verleden tyd bedienen*, als *I never saw that man before*, Ik heb dien man noit te vooren gezien.

't Is ook al een zonderlinge manier van spreken, en die van 't Nederduytsch afwykt, als de Engelschen zeggen, *I would have you to mind what I say*, Ik wenschte dat gy lette op 't gene ik zeg. *He would have me to go along with him*, Hy wou dat ik met hem gaan zoude. *He will have*

me.

der ENGELSCH E TAALE. 103;
me do it, Hy wil hebben dat ik het doen zal.

Aanmerkelyk is 't mede, dat men in het Engelsch 't woord *Make* veeltyds in plaats van ons woord *Doen* gebruykt, als *I will make him do it*, Ik zal 't hem doen doen. *He will never be able to make him work*, Hy zal hem nooit kunnen doen werken.

Wat de plaatsing der *Werkwoorden* aangaat, dezelve verscheelt veeltyds van 't Nederduytsch, wordende het *Naamwoord* doorgaans achter 't *Werkwoord* gesteld, 't welk in 't Duytsch niet altydt wel luydt; want hoewel het goed Duytsch is te zeggen, *Hy bemint zynen broeder*, zo is 't echter wenschikkelyk, als men zou zeggen, *De kinderen behoorden te beminnen bunne ouders*, alhoewel het Engelsch vereyscht, dat men zegt, *Children ought to love their parents*. Zo ook: *To serve his master*, Zynen meester dienen, enz..

Van de

DEELWOORDEN.

De *Deelwoorden* worden in 't Engelsch zeer veel gebruykt, en dat zelfs op een by-

104 KORTE WEGWYZER

zondere wyze, die aan andere taalen niet zo eygen is, als :

I am reading, Ik lees, *of* ik ben doende met leezen. *Whilst I was writing*, Terwyl ik aan 't schryven was, *of* zo als ik beezig was met schryven. *Without mentioning any thing of it*, Zonder iets daar van te melden. *I will go a fishing*, Ik zal uyt visschen gaan. *I was going to drink*, Ik zoud eens gedronken hebben, *of* ik stond om eens te drinken. *To spend his time in playing*, Zynen tyd met speelen verquisten : Dóch men zou mogen zeggen, dat het woord *playing* alhier niet eygentlyk een *Deelwoord*, maar een *Werkwoordelyk Naamwoord* (Nomen verbale) is, gelyk meest alle de Engelsche *Deelwoorden*, als het de gelegenheyd vereyscht, zo konnen gebruikt worden.

Van de

B Y W O O R D E N.

Omtrent de *Bywoorden* is niet zonderlings aan te merken, als dat dezelve veeltyds achter de *Werkwoorden* gesteld worden, als: *He went out early*, Hy ging vroeg uyt: Niettemin gebeurt het ook wel, dat men dezelve voor 't *Werkwoord* plaatst, als *I humbly*

bumbly beseech thee, Ik bid u ootmoediglyk.

Van de

KOPPELWOORDEN,

oft' Zamenvoegfels.

't Koppelwoord *And* wordt dikwils by de Engellchen gebruykt, daar het by ons verzwegen wordt, als *Let us go and walk*, Laat ons gaan wandelen. *I'll go and see*, Ik zal gaan zien.

Van de

VOORZETSELS.

Het Voorzetsel *Into* heeft iets byzonders in zich, gevende eenen zekeren naadruk, dien men in andere Taalen zonder omschryving niet wel weet uyt te drukken; want behalven dat het dezelfde betekenis heeft als de Latynsche *Præpositio* [in] wanneer die by eenen *Accusativus* gevoegd wordt (gelyk als: *Intrabat in domum*, waar voor men in 't Engelsch zegt: *He went into the house*,) wordende in 't Duytsch het woordtje *in* zo wel gebruykt, als men in een plaats reeds is, als.

als wanneer men nóg in de beweëginge daar naar toe is ; want men zegt, *Ik was in 't buys*, en *ik ging in 't buys*, waar voor men in 't Engelsch zegt: *I was in the bouse*, en: *I went into the bouse*: Ik zeg, behalven deeze betékenis, zo heeft het woordtje *Into* iets zeer aanmerkelyks in zich, als blykt in deeze vólgende spreekwyzen: *To betray one into slavery*, Iemand verraaderlyk in slaaverny brengen. *It would frighten us into a greater union*, De vrees daar van zoud ons tót grooter eendragt leyden. *He was terrified into compliance*, Hy wierdt door schrik tót onderwerpinge gebragt.

't Woordtje *At* wordt onder anderen dus gebruykt, *To play at cards or ninepins*, Met de kaart óf met kegels speelen.

Van de

TUSSCHENWERPSELS.

De *Tusschenwerpsels* worden in 't Engelsch even als 't Duytsch gebruykt, naar dat de gelegenheyd der zaake zulks vereyicht.

Hier

Hier mede zal ik af breeken ; dewyl het ligter zal vallen door 't gebruyk , dan door Régelen te leeren , alhoewel men , als men zyne gedachten over alles zou laten gaan, nóg wel eenige byzonderheden zou kunnen aanwyzen , gelyk onder anderen , wanneer de Engelschen , van een schip spreekende, 'tzelve onder den Voornaam *She* betrekken, als: *She is a fine ship*, Het is een mooi schip, *She is a good sailer*, 't Is een schip, dat wel zeylt, of een welbezeyld schip. Doch myn tegenwoordig besték laat my niet toe meer exempelen van die natuur by te brengen.

Belangende de t'Zamenspreekingen, die achter deeze Spraakkonst volgen , hoewel ze myn werk niet zyn, echter acht ik dat ze met nut van de Leerlingen kunnen gelezen worden.

E Y N D E.

HET DERDE DEEL

Van de korte

W E G W Y Z E R,

Zynde een

WOORDE-BOEKJE,

Vermeedert met veele Woorden; als mede een Verklaring van verscheide Abbreviatien, die in de Engelsche Taal gevonden worden.

THE THIRD PART

Of the Compendious

G U I D E,

Containing a small

VOCABULARY,

Augmented with many Words, together with a Declaring of severall Abbreviations, which are found in the English Tongue.

Een WOORDEN-BOEK.

A V O C A B U L A R Y.

A ofte *An* word by de *Engelsche* gebrykt voor een voorstellige Artyckel, en beteekent een; Als een mensch, *a Man*; een Arm, *an Arm*.

AAD. AAN.

Een **A** Ader *a Vein*.
 Een Aal *an Eel*.
 Aalmoes *Alms*.
 een Aam Wyns *a But of wine*.
 Aan *to*.
 een Aanbeelt *a Anvile*
 Aanbidden *to Adore, to worship*.
 Aanbieden, presen-
 teeren, *to Offer*.
 een Aanblasinge *an Aspiration*.
 Aandoen *to Put on*.
 Aangaande *Touching, concerning*.
 Aangekomen *Arrived*.
 Aangenaam *Acceptable*
 Aangeplackt *Pasied*.
 Aangetoogen *Alledged*
 Aangezien *Seeing*.
 het Aangesicht *the countenance, the face, or a visage*.

AAN.

Aangroey *growth*.
 Aangrypen, vangen, vatten, *to Apprehend*.
 Aanhaaken *to Hang upon a Hook*.
 Aanhaalen *to draw to, to Attract*.
 Aanhangen *to Depend*.
 Aanhangfel *an Appendix*.
 Aanhouden, ernstelyk verfoeken, *to Insist*.
 Aanjaagen *to Chase*.
 Aankleeven *to stick to, to Adhere*.
 Aankondigen *to publish or to proclaim*.
 Aankoppelen *to make up the match*.
 Aanlanden *to Come to the Coast*.
 Aanlokken *to Allure, to Entice*.
 Aan-

K.

Y.

voor
een;
Arm.h.
gen,
bend.
ng u-

w to,

bend.
open-elyk
n/ist.
se.
k to,pu-
aim.
nake

ato

ure,

an-

AAN.

Aanmerken *to Observe.*
 Aanmerkinge *Animad-
version.*
 Aanmoedigen *to En-
courage.*
 Aannaderen *to Appro-
ach.*
 Aanneemen *to Accept.*
 Aanpryzen bevelen *to
Recommend.*
 Aanraaken *to Touch.*
 Aanrennen *to Run to.*
 Aanschakelen *to Chain.*
 Aanschouwen *to behold.*
 Aanspellen *to Pin.*
 Aanstaan, behaagen *to
Please.*
 Aanteekenen *to record.*
 Aantoonen *to shew.*
 Aantrekken *to Attract.*
 Aanvallen *to Assault or
Assault.*
 Aanvangen *to begin or
enter upon.*
 Aanveegen *to sweep.*
 Aanwassen *to Increase.*
 Aanzien *to Admire.*
 een Aap *an Ape.*
 Aape-spel *Apish trick*
 een Aar (van Koorn) *an
Ear (of Corn.)*
 Aarde *Earth.*

AB. AC.

een Aarde kruiyk *a Pitts
cher.*
 Aardbevinge *an Earth-
quake.*
 Aardigheid *a quibble or
quibbling.*
 Aaren *to Glean.*
 een Aarts - Bisschop *an
Arch - Bishop.*
 een Aarts - Hartog *an
Arch-Duke.*
 Aarzelen *to Hesitate.*
 Aas (voor Vifch) *a Bait
(for fish).*
 Aayen *to Wheedle, to
Cajoll.*
 Abdis, Abdite, *an Ab-
bess.*
 Abrikoos *an Apricock.*
 Absent *Ab. ent.*
 Absolutelyck *Absolutely.*
 een Abt *an Abbot.*
 Academie *University.*
 Acces zie Toegang.
 een Accoord *an Accord.*
 Achten *to Esteem to Ac-
count, or Accompt, to
Prize.*
 Acht nemen *to Mind.*
 Achtnemende *zie Voor-
zienende.*
 Achter, *na, behind.*
 A 2 Ach-

AC. AD. AF.

Achter laten , verſuy-
men *to Omit.*
Achterſteven van een
ſchip, *the poop of a*
Ship.
Achteruytſlaan *to Spurn*
Achtinge *Respect.*
een Actie zie handeling
een Adder *a Viper.*
Adel *Noble.*
Adelborſt *a Cadet.*
Adem *Breath.*
Ademen *to Respire.*
Admiraal *an Admiral.*
Advocaat *a Lawyer.*
Advys *Advice.*
Afbeeldſel *Portraitu-*
re.
Afbranden *to Consume*
by fire.
Afdanken *to Caſheer.*
Afdroogen *to wipe off.*
Afdwaalen *to wander or*
straggle.
Affronteeren *to Affront.*
de Afgang *the deſcent or*
going down.
Afgebrooken *Abrupt.*
Afgemat *tired or fati-*
gued.
Afgesant *Ambaſſador.*
een Afgod *an Idol.*

AF.

Afgryzelyk *Abominable*
Afgunſt *Disſavour.*
Afhankelyk *dependent.*
Afhouden *to Bear off.*
Afkeeren *to turn from.*
Afkeuren *to Cry down*
or prohibit.
Afkomſte *Offspring, pe-*
digree.
Afkorte *to Abate.*
Aſlegging *Laying down.*
Afneemen *to Decreaſe.*
Afneemer *Ablative.*
Affchillen de ſchors , *to*
Pill.
Affchrikken *to have an*
Averſenefs.
Affnyden *to pare.*
Afſtaan *to yield*
Afval *Apoſtacy.*
Afvallen *to Revolt.*
Afweezende zie *Absent.*
Afzonderen *to ſeparate.*
Afzweeren *to abjure.*
Agaat *Agate.*
een Agent *an Agent.*
Agterdenken *to ſuſpect.*
Ajuin *an Onion.*
een Aker *an Acorn.*
een Aker , *an Acre or*
Aker
Al , Alle , *All.*
Alarm

AL. AM.

Alarm *Alarm.*
 Aldaar, *there, yonder*
 Algemeen *Universal.*
 Alhier *Here.*
 Alhoewel *All beit.*
 Alleen *Alone.*
 Alleenlyk *Onely, solely.*
 Allengskens *by degrees.*
 Allerbovenste *Upper most.*
 Alliantie zie verbond.
 Almachtig *Almighty,*
Omnipotent.
 Almanak *an Almanack.*
 Alom *overall.*
 Alreede *Already.*
 Als *as*
 Alfoo *so*
 een Altaar *an Altar.*
 Altemaal *altogether.*
 Al tot, *Unto.*
 Altyt *Always.*
 Aluin *Alum.*
 Alwaar *where.*
 een Amandel *an Al-*
mond.
 Ambacht *Trade.*
 Ambassadeur zie Afge-
 fant.
 Amber zie Brantsteen.
 Ampt; Officie *ar Offi-*
ce.
 een Ander *Another.*

AN. AP.

Andersins *Else, Other-*
wise.
 Andyvie *Endive.*
 Angst zie Benautheyt.
 Angst, *Agony, Anxiety.*
 een Anker *an Anchor,*
Ancre or Anker.
 Ansjovis *Anchovies.*
 Antichrist, *Antichrist.*
 een Antwoord, *an An-*
swer.
 Apostel *Apostle.*
 Apoteeker *Apothecarie.*
 een Appel *an Apple.*
 Appel-drank *Cider.*
 Appelleeren, tot hoo-
 ger Recht roepen *to*
Appeal.
 Appetyd *Apetite.*
 Approbeeren *Approve.*
 Arbeid *Labour.*
 Arbeiden *to Toil.*
 een Arent *a Eagle.*
 Arg *Untoward.*
 een Argument *an Argu-*
ment.
 een Arke *an Ark.*
 een Arm ofte Erim *an*
Arm.
 Arm Poor.
 Armoede *Penurie, Pover-*
ty.

AR. AS. AV. BAA.

Arresteeren *to Arrest.*
 een Artisjok, *an Arrestchoke.*

Artillerye *Artillerie.*
 een Artyckel *an Article.*
As Ashes.

een Aspick *an Asp.*
 een Assignatie *an Assignment.*

Assigneeren *to Appoint.*

Avantagie *Advantage.*

Avery *Average.*

de Avond *the Evening,*
the Even.

Avondmaal *Supper.*

by Avontuur *per Adventure.*

Avontureren *to Adventure.*

een Autaar *an Altar.*

Authoriteyt *Authoritie.*

Azyn *Vinegar.*

B

Baaden *to Bath.*

een Baak *a Seamark,*
a Beacon.

een Baal *a Bale.*

een Baan, *a Path-way.*

een Baar van de Zee *a Wave.*

een Baard *a Beard.*

BAA. BA. BAN.

Baaren *to Bear or bring forth.*

Baay Bay or Baze.

Babbelen *to twittle-mattle.*

Badstove *a Bath.*

Bagagie *Baggage.*

een Bailluw *a Bailiff.*

Bakken *to Bake.*

een Bal *a Ball.*

een Balans *a Balance.*

Baldaadig *Brutish, Beastly.*

een Balk *a Birk, a Beam.*

Ballast *Ballast.*

Baloorig *Stunned.*

Balsam Balm, Balsam,

een Band *a Band.*

Bangheyt *Anxiety.*

een Baniere of een Vaandel *an Ensign.*

een Bank *a belf, a Bank or Bench.*

een Bank, Dyck, ofte kant van de Zee *a Bank of the sea.*

Banket *a Banquet.*

een Bankier *a Banker.*

een Bankroetier *a Bankrupt, Bankrout.*

Bannen *to Banish.*

Bar *Barren.*

een

N.

bring

vissle-

liff.

ance.

Beest.

Beam.

lsam,

Zaan-

Bank

ofte

Bank

ker.

Bank-

een

BA BE.

een Barbier *a Barber.*Barmhartigheyd *Mercy.*Balken *to Bark, to Bay.*Bast *Bark (of a tree).*een Bastaard *a Bastard.*een Battailje *a Battail.*een Baviaan *a Baboon.*een Bayonet, *a Bayonet, or Dagger.*een Bazuin *a Trumpet.*Beantwoorden *to Reply.*Bebloed *Imbrued with Blood.*een Bed *a Bed.*Bedaardheid *Moderation.*Bedagtzaam *prudent.*Bedanken *to Thank.*Bedauwen *to Bedew.*een Bedde - deken *a Blanket.*Bedekken *to Cover.*een Bedel *a Beadle.*Bedelen *to Beg.*Bedenken *to Beshink.*Bederven *to Corrupt, to Spoil, to Waste.*Bedorven *Undone.*Bed-pan *a Warmingpan.*Bedraagen in Rekening *to Amount.*Bedriegen *to Cheat, to*

BEE. BE.

*Beguile, to Deceive, to Defraud.*Bedroeft *Sorry.*Bedrog, *Deceit, Fraud, Guile.*Bedstede *a Bedstead.*Bedwingen *to Constrain, to Enforce, to Restrain.*een Bee *a Prayer.*Beedevaart *Pilgrimage.*een Beeld *an Image.*een Been *a Bone, a Leg.*cen Beer *a Bear.*een Beest *a Beast.*Beestagtig *Brutish.*Beeven, kloppen *to Pant, to Tremble.*Beeving, *a Trembling.*een Beezem *a Besom, or Broom.*een Bef *a Band for the Neck.*Begaafdheid *Capacity.*Begaan *to perpetrate.*Begeeren *to Covet, to Desire.*Begeeven *to Bistake.*Begeven *Addicted,*Beginnen *to Begin.*Beginsel *Principle.*een Begraffen *a Burial*Begraaven *to Bury.*

A 4

B c

BE.

Begrip, een kort Begrip
an Abstract.

Behaagen *to Please.*

wat Behaagt Ul. *what*
pleaseth You.

Behalven *except.*

Behartigen *to apply.*

Behelfen *to Contain.*

Behendig *Handsom.*

Behoeden *to B.ware,*
to ward.

een Behoedinge *a Cau-*
tion

Het Behoort *it Behoveth,*
it should or ought.

Behouden *safe.*

Beide *Both.*

een Beitel *a Beetle.*

een Bek van een Vogel
a Beak.

Bekeeren *to Convert.*

Bekend maken *to Ac-*
quaint.

Bekennen *to Confess.*

een Bekken *a Bison.*

een Bekkeneel *a scall.*

Beklaagen *to Bemoan, to*
lament.

Beklaaglyk, Jammerlyk
Dolefull.

Bekeeren *to inchant, to*
charm.

Bekeerenlyk *Ridiculous.*

BE.

Belasting *Imposition or*
Impos.

Beledigen *to Offend.*

Beleefd *Courteous, Af-*
fable, Civil.

een Beleg *a siege.*

Belegeren *to Besiege, to*
Beleaguer.

Belemmeren *to clog, to*
hinder.

Beliegen *to Bely.*

een Belofte aan God *a*
Vow.

een Belooninge *a Re-*
ward.

Belyden *to Profess.*

Bemerken, Bespeuren *to*
perceive.

Bemind *Beloved.*

Beminnelyk *Amiable*

Beminnen, lief hebben
to love.

Benauwdheid *Anguish.*

een Bende (Soldaten)
a Band (of soldiers), a

Troop.

Beneden *Below or under-*
neath, Beneath.

Beneffens *Besides.*

Benyden *to Grudge.*

Bepaalinge *Bounds or*
limits.

Bepraaten *to wheedle.*

Be-

BE.

Beproeven *to Trye.*
 Bequaam *Apt, or Capable, Fit meet.*
 Bequaamheyd *Convenience.*
 Beraaden, adviseeren *to Advise, or to Consult.*
 een Berdt *a Board.*
 Bereiden *to prepare.*
 een Berg *a Hill, a mountain.*
 Berispen *to Check, to Rebuke, to Reprove.*
 Bernende *Ardent.*
 Beroemt *Renown'd.*
 een Beroep *a Vocation.*
 een Beroerte *the palse.*
 Berooven *to Bereave.*
 Berouw *Repentance.*
 Berouw hebben *to Repent.*
 Beschaamd *Asham'd.*
 Beschadigen, Berooven *to Annoy.*
 Beschermen *to ward, to protect, to Guard.*
 Bescherminge *Sauve-guard, safeguard.*
 Beschryven *to Describe.*
 Beschuldigen *to Accuse.*
 voor een vyerschaar

BE.

beschuldigen *to Arraign.*
 Besluyten *to Conclude or to Decree.*
 Besmeeren *to Besmear.*
 Besmetten *to Infect, to Beray.*
 Besnyden *to Circumcise.*
 Bespotten *to Rally.*
 Bepreeken *to Bespeak.*
 Bestaan *to Consist.*
 de Beste *the Best.*
 Betaalen *to Pay.*
 Betaamelyk *Expedient.*
 het Betaamt *it Beseemeth or Becometh.*
 Beteekenen *to Betoken, signifie.*
 Beter *Better.*
 Betooveren *to Bewitch, to Charm, to Enchant.*
 Betrachtent *to Endeavour.*
 Betrouwen *to Trust.*
 Bevallen *to Befall.*
 een Bevel *a Warrant.*
 Beveelen *to recommend.*
 Bever, Castoor *a Beaver.*
 Bevestigen *to Confirm, to Establish, to Ratify.*
 een Beuling, potpasty *a Pudding.*
 de Beurs *the Exchange.*

BE. BI.

een Beurs *a Purse.*
 Beuzelingen Toys, Tri-
fles.
 Bewaarder *a Tutor.*
 Bewaaren, *to Keep, to*
Preserve, to save.
 Bewaaren, voorbehou-
den to Reserve.
 een Beweeginge *a mo-*
tion, a Passion.
 Beweenen *to Bewail.*
 een Bewerp, *a Project.*
 Bewoonen, *to inhabit.*
 Bewyzen *to Demonstrate*
 Bezië *a Berry.*
 Bezitten *to Possess.*
 Bezig *Busy.*
 Bezoeken *to Visit.*
 Bezoekinge *a Visitation.*
 Bezwaren *to Aggravate.*
 Bezwyming *swooning,*
swooning away.
 een Bibliotheek *a Li-*
brary.
 Bidden *to Pray.*
 Ootmoedig bidden *to*
Request.
 Bier *Beer.*
 een Biese *a Rush.*
 Biesen *Bulrushes.*
 de Billen *the Buttocks.*
 Billykheyd *Equity.*

BI. BL.

Binden *to Bind, to Tie.*
 Binnen *Within.*
 een Binnenzaal *a Par-*
lour.
 Biskuit *Bisket.*
 Bisschop *a Bishop.*
 Bit, toom, *a Bridle.*
 Bitter *Butter.*
 Bitterheyt *Bitterness.*
 een Blaas *a Blast.*
 de Blaas *the Bladder.*
 een Blaasbalg *Bellows.*
 Blaauw *Blew.*
 Blaazen *to Blase or to*
Blow, to puff.
 een Blad *a Leaf.*
 een Bladwyzer, Regis-
ter a Register.
 Blaeten *to Bleat.*
 Blaffen *to Bark (as a*
Dog.)
 een Blasjet *a Busk.*
 Bleek *Pale.*
 Blind *Blind.*
 Bloed *Blood.*
 Bloeden *to Bleed.*
 Bloedverwandschap *a*
Relation or kindred.
 een Bloem *a Flower.*
 Bloeyen *to Blossom.*
 een Blok *a Block.*
 Bloot *Bare, uncovered.*
 Bly-

BL. BO.

Blyde , vrolyk glad.
 Blyken of Bleiken *to*
bleach.
 Blyven *to Abide, to stay.*
 een Bobbel, *a Bubble.*
 een Bode *a Messenger.*
 de Bodem *the Bottom.*
 een Boef *a Villain, a*
knave.
 een Boek *a Book.*
 een Boek Papier *a quire*
of paper.
 Boenen *to Rub.*
 een Boer *a Clown.*
 Boeragtig *Rustical.*
 Boers *unmannerly.*
 Boetvaardig *penitent.*
 een Boezem *a Bosom.*
 een Bok *a Buck.*
 een Bolwerk *a Bulwark.*
 Bondgenoot *an Ally, a*
Confederate.
 een Boodschap *an Er-*
rant, a Message.
 een Boog *a Bowe.*
 een Boogfchieter *an Ar-*
cher.
 een Boom *a Tree.*
 een Boomgaard *an Or-*
chard.
 Boonen *Beans.*
 de Boord van een beker

BOO. BR.

the Brim of a Cup.
 Booren *to Boren.*
 Boos, Godloos, Lewd,
Untoward, wicked.
 Boosheit *malice.*
 een Boot *a Boat.*
 een Bord *a Plate.*
 Borduuren *to Embroider.*
 een Borg, een pant *a*
Pledge.
 Borge, Bail, *surety.*
 een Borger, *a Citizen.*
 een Borst *a Breast.*
 een Borst of lyf-rok
a Waist-Coat.
 een Bos (hout) *a Bush.*
 een Bos druiven *a Bunch*
of grapes.
 Bot Dul.
 Boter *Butter.*
 een Bottelier *a Butler.*
 Boven *Above, upon,*
 Bouwen *to Build.*
 Bouwvallig *Ruinous.*
 Braaden, roosten *to*
Broil, to Roast, to Toast.
 Braaf *Brave.*
 Braaken *to Vomit.*
 Brak *Brackish.*
 Branden *to Burn, to*
scorch.
 Brandsteen *Amber.*

BR. BU.

Brand Yfer *an Andiron*,
 or *Brandiron*.
 een Brasselet *a Bracelet*.
 Breed, *Broad*, *large*.
 Breede, wyde *Ample*.
 Breedte *Breath*.
 Breeken *to Break*.
 Brein *Brains*.
 Brengen *to Bring*.
 een Breuk *a Breach*.
 Breyen *to Knit*.
 een Brief *a Letter*.
 een Brille *a spectacles*.
 Brittanje *Brittain*.
 een Brodder *a Bungler*.
 een Broeder *a Brother*.
 Broek *Breeches*.
 Broeyen *to Brood*, *to Hatch*.
 Broeyen met heet water, *to scald*.
 een Broeyfel *a Brood*.
 Brood *Bread*, *a Loaf*.
 Bros *Brittle*.
 Brouwen *to Brew*.
 een Brug *a Bridge*.
 een Bruid *a spouse*, *a Bride*.
 een Bruidegom *a Bridegroom*.
 Bruin *Brown*.
 Brullen *to Brawl*, *to Roar*.

BY.

Buigen *to Bend*, or *to Bow*.
 de Buik *the Bellie*.
 Buikig *Big*.
 Buiten *Abroad*.
 Buiten westen *Besides himself*.
 Bukken *to stoop*.
 Bulderen *to Bluster*.
 een vrye Burger *a Burgess*.
 een Buurman *a Neighbour*.
 By By.
 den Bybel *the Bible*.
 Bybrengen *to Alledge*.
 By doen *to Add*.
 een Bye *a Bee*.
 Bye korf *a Bee hive*.
 Bygeloovig *superstitious*.
 By kans, naaften by *Almost*.
 een Byl *a Hatchet*, *a Bill* or *Ax*.
 een Bypad *a By path*.
 een Byslaap *a Bed-fellow*.
 Bystaan *to Assist*.
 Bystand *succour*.
 Byten *to Bite*.
 By tyds, vroeg *Betimes*.
 Byvoeginge *Addition*.
 een

CA

een Bywoord *an Ad-verb.*

een Bywyf *a Concubine.*
Byzonder *Apart.*

C.

't C Abal *the Caball.*
een Cabinet *a Ca-
binet.*

Cadans *Cadence.*

Calotje *a calot* of *Lea-
ther cap.*

een Cameel *a Camel.*

een Canaal *a Chanel.*

Canaster *a Canaster.*

Candidaat *a Candidate.*

Caneel *Cinamon.*

Canfer *Camphire.*

Canonnen, wetten *Ca-
nons.*

Canonnik *a Canon* of
Prebendary.

Capelaan *a Chaplain.*

een Capitein *a Captain.*

een Capittel *a Chapter.*

Capituleren *Capitulate.*

een Capriol maken *to
Caper.*

een Carbonkel *a Car-
buncle.*

Cargezoen *the Cargo.*

CA. CE.

Caronje *Jade*, *Baggage*

een Castanje *a Chest-nut*

een Catarre *a Catarrh.*

Catechifeeren *to Catechi-
ze.*

Cederboom *a Cedaretre.*

een Ceel *a Bill* of *Nose.*

Cellery *Celery.*

het Center, middelpunt
the Center.

Ceremonien, gewoon-
ten *Rites.*

Cherubim *a Cherubin.*

Chirurgie *Surgery* of
Chirurgery.

Chocolaad *Chocolate.*

Christus *Christ.*

Chronyk *Chronicle.*

Cieraad *Array* (*in
Cloaths*) *ornament.*

Cimbaal *Cymbal.*

Cipier *a Faylor.*

een Cirkel *Circle.*

een Citroen *a Citron*, or
Limon.

een Clavecimbel *a Harp-
secol.*

Climaat *Climate* or *Cli-
me.*

Coffy *Coffee.*

Coleur *Colour.*

een Collegie *a Colledge.*

CO.

een Colonel *a* Colonel.
Comcommer *a* Cow-
cumber.

een Comeet *a* Comet.

Commandeeren *to* Com-
mand.

Commiffie *Commission*.

Compagnie *Company*.

een Compas *a* Compass.

Complexie *Constitution*,
Complexion.

Compres *a* Bolster.

een Concierge *a* Keeper.

Confiskeeren *to* Confis-
cate.

Conoffement *a* Bill of
lading.

een Conrector *an* Usher
of a school.

Confciencie, gewiffe
the Conscience.

een Conftapel *a* Gunner.

Convooy *a* Convoy.

een Cotype *a* Copie.

Coraal Coral.

Corenten Currans.

een Coulang *a* Neck-la-
ce.

een Courant *a* Gaset.

Crocodil, *a* Crocodile.

een Cyffer *a* Cipher.

Cyfferen *to* Cast accounts

DAA. DA.

Cyfferkonst *Arithme-
tick*.

een Cyter *a* Cittern.

D.

een Daad *a* Deed, *a*
Fact.

met der Daad *Really*.

Daar *there*.

Daar en boven *Further-
more*, *Besides that*.

Daar na *Thither*.

Daarom *Therefore*.

Daar van *thereof*.

Daar van daan *Thence*.

een Dag *a* Day.

Dagelyks *Quotidian*.

de Dageraat *the* Daw-
ning of the Day.

een Dagrol *a* Calendar.

een Dak van een huys
a Roof of a house.

een Dal *a* Valley.

een klein Dal *a* Bil-
lard

een Dam *a* Causey.

Damaft *Damask*

Dammen *to* Crown, or
king a man at Draughts.

een Damp *a* Damp, Va-
pour.

Dan

DA. DE.

Dan, *Than, Then.*
 Dankbaarheid *Gratitude.*
 Danken *to thank.*
 een Dans *a Dance.*
 Dapperheid *Valour.*
 de Darmen *the Bowels.*
 Dartel *Wanton.*
 een Das *a Badger.*
 Dat *That, This.*
 Dateeren *to Date.*
 Datelyk *By and by.*
 Dauw *Dew.*
 De *The.*
 Deeg *Paste or Dough.*
 een Deel *a Portion.*
 een Deel van een boek
a Volume.
 Deelagtig zyn *to Partake.*
 Deelen *to Deal.*
 een Deeling *a Portion,*
a section.
 Deerlyk *deplorable.*
 Deesslem *Leaven.*
 Deftig *Grave, serious.*
 een Deegen *a sword.*
 een ruuwe Deken *a*
Rug.
 Dekken *to Cover.*
 een Dekfel *a Cover.*
 Delven *to Dig.*

DE. DI.

Dempnen *to heap up.*
 Denken *to Think.*
 Derhalven *Consequently.*
 Dertig *Thirty.*
 Desgelyks *Likewise.*
 Deugd *Virtue.*
 een Deugeniet *a Ro-*
gue.
 een Deur *a Door.*
 een Deurwaarder *a Ser-*
geant.
 Deze *This.*
 Dezelve *the same.*
 een Diaken *a Deacon.*
 een Diamant *a Dia-*
mand.
 Dicht by, *By, Hard*
by.
 een Dictionarium,
 Woordenboek *a Dic-*
tionary.
 Die *That or thee.*
 een Dief *a Thief.*
 een Dienaar *a Servant.*
 Dienen *to serve.*
 Diep, *Deep, profound.*
 een Dier *a Beast.*
 Dierbaar *Dear.*
 Divery *Theft.*
 Dik *Thick.*
 Dikmaals, *Often or oft-*
times.

een

DI. DO.

een Ding *a Thing*.
 Dingen *to Cheapen*.
 een Discipel *a Disciple*.
 Disputeeren, *to Argue,*
to Dispute.
 Distel *Thistle*.
 Distilleeren *to Distill*.
 Dobbelsteen *a Die*.
 Doch, maar, *But*.
 een Dochter *a Daughter*.
 een stief Dochter, *a*
Daughter in Law.
 een Doctoor *a Doctor*.
 een Doeksken *a Clout*.
 een Doelmerk *a But or*
mark.
 Doemen *to Damn*.
 Doen, maaken *to Do*.
 een Dogge, een Hond
a Dog.
 Dolheid *Madness*.
 Dol worden *to Inrage*.
 Dom *Stupid, Blockish*.
 een Domheer *a Canon*
in a Cathedral Chu-
rch.
 Dompelen *to Dip, to*
Duck.
 Donder *Thunder*.
 een Donderkloot *a*
Thunderbolt,
 Donker *Dark*.

DOO. DO.

Donker *sad- Colour*.
 de Dood *Dead*.
 Doodelyk *Capital*.
 Dooden *to Kill, to mor-*
tise.
 een Doodkist *a Coffin*.
 Doodslaan *to slay*.
 Doof *Deaf*.
 Doolen *Wander*.
 een doolhof *a labyrinth*.
 Doop *Baptism*.
 Doopen *to Baptize*.
 Doop Vader God *father*.
 Door *Through*.
 Doorbooren, *to Trans-*
pierce.
 Doordringen *to penetra-*
te.
 Doorgang *Passage*.
 Doorklooven *to Cleave*.
 Doorlugtig, *Illustrious*.
 een Doorn *a Bramble or*
Briar, a Thorn.
 Doortrapt, *Cunning,*
crafty, subtle.
 Doorzien *to Peruse*.
 Doorzigt *Perspective*.
 een Doos *a Box*.
 Dooyen *to Thaw*.
 Dor *Arid*.
 een Dorp *a Village*.
 Dorst *Thirst*.

een

DR.

een Dozyn a *Dofen*.
 Draad *Thread*.
 een Draagband a *Belt*
 (*for a sword.*)
 Draagen to *Bear, to Carry, to Wear*.
 een Draager a *Bearer*.
 een Draak a *Dragon*.
 Draaven to *Trot*.
 Draayen to *Twine or Twist*.
 een Drachma a *Dram*.
 een Drapier a *Draper*.
 Drank *Drink*.
 Dreigen to *Threaten*.
 Drek *Dung*.
 Driakel *Treacle*.
 Drie *Three*.
 Drievuldigheid, *Trinity*.
 Drift *Passion*.
 Dringen to *Urge*.
 Drinken to *Drinck*.
 Droefheid *Grief, sorrow*.
 Droeffem *Dregi*.
 Droevig *fad*.
 een Drogift a *Druggift*.
 een Dronkaard a *Drun-*
kard, a Fuddle-Cap.
 Droog *Dry*.
 Droogscheeren to *shear*
Cloth.
 een Droom a *Dream*.
 een Druif a *Grape*.

DU.

Druipen to *Drop*.
 Drukken to *Print*.
 Dryven to *Drive*.
 Dubbel *Double*.
 een Ducaat a *Duck*.
 Duidelyk *Clear*.
 Duiden met de Vinger
to Point with the fin-
ger.
 een Duif a *Dove, a Pi-*
geon.
 Duiken to *Plunge*.
 een Duim a *Thumb*.
 een Duim breed an
inch.
 Duinen *Downs*.
 Duister *Dimm, Obscure*.
 de Duivel *the Devil*.
 Dun, *slender, small,*
Thin.
 Dun maken to *Rari-*
fy.
 Durven to *Dare*.
 Dus *so, thus*.
 Duur *Dear*.
 Duuren to *last*.
 Duuwen to *push*.
 Dwaalen, to go *Astray,*
to Err, to Wander.
 Dwang *Constraint*.
 Dwars *side-wise, Cross*.
 een Dwerg a *Dwarf*.
 een

DW. ED.

een Dwingeland *a Tyrant.*

Dwingen *to Force.*

Dy *Thou.*

de Dye *the Thigh.*

Dyn *Thine.*

een Dy-stuk *a Leg.*

E

Ebbe *the Ebb.*

Eccho, Wederklank
an Eccho.

Echt-breeken *to Commit Adultery.*

Eclipsis *an Eclips.*

Edel *Noble.*

een Edelman *a Gentleman.*

Edelmoedig *Generous.*

een Eed *an Oath.*

Eed-brekinge *Perjury.*

Eedgespan *Conspiration.*

Een *One.* (gel.

Eendvogel, zie Endvo-

Eendragt *Concord.*

Eendragtigheid *Unanimity.*

Eenhoorn *an Unicorn.*

Eenig ding *something.*

Eenige *Any.*

EE. EI.

Eenpaarig *Uniform.*

Eens *Once.*

Eenvoudig *Ingenuous.*

Eenzaam, verwœst *Desolate.*

Eenzinnig *Obstinate.*

Eer *Honour.*

Eerbieden *to Reverence.*

een Eerdief *a Calumniator, a Defamer.*

Eergierigheid *Ambition.*

Eerlyk *Honest.*

de Eerste *the First.*

Eer-trap *Degree.*

Eerwaardigheid *Dignity.*

Eerzugt hebben *to Aspire.*

Eeten *to Eat.*

Eetwaaren *Victuals.*

Eeuw *an Age.*

Eeuwig *perpetual.*

Eeuwigheid *Eternity.*

Eeuwiglyk *Eternally.*

Effen *Even.*

een Egge *a Harrow, a Rake.*

Eggen *to Harrow.*

Eigen *Own, Peculiar.*

Eigenaar *an Owner.*

Eigenen *to Own.*

een Eiken-boom *an Oak.*

EL. EN.

Oack tree.
 Eilaas *Alas.*
 een Einde *an End.*
 Eindigen *to Finish.*
 Eifchen *to Demand.*
 een El, Elle *an Ell.*
 Elders *Elsewhere.*
 een Element *Element.*
 Elendigheid *Calamity,*
     Miserie.
 Elf, *Eleven.*
 Elk, *Each.*
 een Elleboog *an El-*
     bow.
 een Elfen *an Awl.*
 Embuscade *Ambush-*
     ment.
 een Emmer *a Bucket.*
 Employeren *to Employ.*
 Ende *And.*
 een Endvogel *a Duck.*
 Eng Strait.
 een Engel *an Angel.*
 Engels *English.*
 Enkel *Single.*
 Enkelbeen *the Ankle*
     bone.
 Enten *to graft.*
 zig Erbarmen *to have*
     Compassion.
 een Erfgenaam *an Heir.*

ER. EV.

Erg *sharp.*
 Ergens *Any where, Som-*
     where.
 Ergernis geeven *to Of-*
     fend.
 Erkennen *to Acknow-*
     ledge.
 Ernstig *Earnest, serious.*
 Ervarentheid *Experien-*
     ce.
 Erven *to Inherit.*
 Erweten *Pease.*
 een Esquader *a Squa-*
     dron
 een Effche-Boom *an*
     Ash tree.
 Evangelium *the Gospel.*
 Even Plain.
 Evenaaren *to Equal.*
 Evenwel *However.*
 Ever-zwyn *a wild Boar.*
 Euvel *Evil.*
 Examineeren *to Exami-*
     ne.
 een Exter (Vogel) *a*
     Mag-Py.
 Extraordinaris *Extraor-*
     dinary.
 een Ey *an Egg.*
 een Ezel *an Ass.*

FAA. FL.

F

Faalen *to Fail.*
Faam *Fame, reputation.*

Fabelagtig *Fabulous.*
een Factor *a Factor.*
Faculteit *Faculty.*
Failleeren *to Fail.*
Faisant *a Pheasant.*

een Fakkel *a Torch.*
Falivouwen *to trick.*
een Fatsoen, Manier
a Fashion.

Fatsoeneeren *to Shape.*
Feest *Feast.*
een Feit *a Mischief.*
Femelaer *a Leveller.*
Fielt *a Kave.*

een Figuur *a Figure.*
't Firmament, *the sky.*

Flaauw *Faint.*
Flaauw worden *to languish.*

een haastige Flauwte *a qualm.*

Fleemen *to Flatter.*

een Fles *a Bottle.*

Flikkeren *to Sparkle.*

Floers *Crape.*

Fluimagtig *Flegmatick.*

FL. GAA.

een Fluite *a Flute.*
Flus *by and by.*
Fluweel *Velvet.*
Foelie, *Mace.*
de Fok *the Fore mast Sail.*

Fondament *Foundation.*
een Fontein *a Fountain.*
een Foreest *a Forrest.*
Formaat *Form.*

Fortuine *Fortune.*
Fout *Crime.*
Fraay *Pretty.*
Framboze *Raspberry.*
Frans *French.*

Fris *Fresh.*
Frontieren *Borders.*
Fruyten, Braden *to Fry.*
Fyn *Fine.*

G.

Gaaf, gift, *Talent.*
Gaan *to Go.*
te Rugge gaan *to Retire.*

Gaapen *to Gape.*
Gaaren *Thread.*
Gaauw *Nimble, Quick.*
Gading *Will, accord.*
Gagie *Wages.*
de Gal *the Gall.*

een.

GA. GE

een Galdery *a* *Gallerie*
 de Galg *the Gallows.*
 Gallopeeren *to Gallop.*
 Galm Cry, loud Voice,
Clamour.
 Galnoot *a Gall-nut.*
 een Gang, een naauw
 Straatje *an Alley.*
 een Gans *a Goose.*
 Garnaal *a Shrimp.*
 Garnisoen *Garrison.*
 Garst *Barley.*
 een Gast *a Guest.*
 een Gastmaal *a Feast.*
 Gast-vryheid *Hospitali-*
ty.
 een Gat *a Hole.*
 Gebaar *Noise.*
 Gebak *Pastry.*
 Gebakken steen *Brick.*
 een Gebed *a Prayer.*
 Gebeuren *to Happen.*
 een Gebied *a Territorie.*
 Gebieden *to Bid.*
 een Gebit *a Bit.*
 Gebogen *Bent.*
 Gebonden *Bound.*
 Gebooren *Born.*
 Geboorte *Birth, Nativi-*
ty.
 een Gebouw *a Edifi-*
ce.

GE. GEE.

Gebrabbel *a Mingle*
mangle.
 Gebrek *Need.*
 Gebrek lyden *to Want.*
 Gebreken, *to lack, or*
Want.
 Gebruiken *to Use.*
 Gedaan *Done.*
 Gedagten *Thought.*
 Gedagtenis *Memory,*
Remembrance.
 Gedagtig *Mindfull.*
 Gedagtig wezen *to Re-*
cord.
 Gedeeld *Shared.*
 een Gedeelte *a part.*
 een Gedenkteeken *a*
Monument.
 een Gedicht *a Poëm.*
 Gedoogen *to Tolerate.*
 Gedouwt *Strained.*
 Gedraagzaamheid *Be-*
haviour.
 Gedrang *Crowd, Press,*
Throng.
 Gedult *Patience.*
 Geduure *to Continue.*
 Geel *Yellow.*
 de Geelzugt *Jaundice.*
 Geen *None or no.*
 Geenzins *in no Wise.*
 Geerne, *Fain.*

Ge

GEE. GE.

Geerst *Miller, Hirse.*
 Geesselen *to Scourge.*
 Geest *Ghost, the Spirit.*
 Geeven, toegeeven *to Afford.*
 Geeven *to Give.*
 Gegenereert *Begotten.*
 Geheel-en-al *Wholly, insirely.*
 Geheim *Secret.*
 Gehoor *Audience.*
 Gehoorzaamheid *Obedience.*
 Gehoorzaam zyn *to Obey.*
 een Geit, 't wyfje van een Bok, *a Goat.*
 een Gek *a Fool.*
 Gekerm *Groan, lamentation.*
 Gekogt *Bought.*
 Gekscheeren *to Fear.*
 Gekyf *a Bawling, scolding.*
 Gelaat *Gesture.*
 Gelag, *Reckoning.*
 Geld *Money.*
 Geleerd *Taught.*
 Gelegenheid *Occasion, Opportunity.*
 Geloof *Belief, Faith.*
 Gelooven *to Believe.*

GE.

Geluid, *sound, Noise.*
 Geluk *Fortune, luck.*
 Gelukkig *Happy.*
 Gelyk *As, Alike or like.*
 Gelyken *to Resemble.*
 Gelykenis *a Similitude.*
 Gelykformig *Uniform.*
 Gemaakt *Made.*
 Gemak *Ease.*
 Gemeen *Common.*
 Gemeen *Publick, Vulgar.*
 Gemeenzaame kennisse *Acquaintance.*
 't Gemoed *the Mind.*
 Gemoeten *to Meet.*
 Genade *Grace.*
 Geneesbaar *Curable.*
 Geneesmiddelen, *Remedy, Receipts.*
 Geneezen *to Heal.*
 Genegen *addicted.*
 Genegen *Prone.*
 Genegentheid *Affection.*
 Generaal *Generall.*
 Genereeren *to Procreate.*
 Geneglyk *Pleasant.*
 Gengber *Ginger.*
 Genieten *to Enjoy.*
 Genoeg *Enough.*

Ge-

GE.

Genoeg doen *to Satisfie.*

Gepeins *Meditation.*

Geraas *Noise.*

Gerechtigheid *Justice.*

Gereed *Ready.*

een Gereedschap *a Tool.*

Geregeld *Regulated.*

Gering *Vile.*

Geroep *Clamour.*

Gerst *Barley.*

Gerucht *Rumour.*

het Gerucht *Fame.*

Gerust *Quiet.*

Gescheurd *Torn.*

Geschieden *to Arrive.*

Geschiktheid *Aptness.*

Geschut *Artillerie.*

Geschut gieten *to Cast*

Guns or Metalls.

een Geslacht *a Tribe.*

Geslachte *Gender.*

Gefnap *Prating, or*

Chatting.

een Gesp *a Buckle, a*

Clasp.

Gesprek *a Parley.*

Gest *Rest.*

Gestadig *Continual.*

een Getal *a Number.*

Getrouw *Faithful*

Getrouwigheid *Fidelity.*

GE.

een Getuige *a Witness.*

Getuigen *to Testifie.*

Gevaarlyk *Dangerous, Perillous.*

een Geval van een Naamwoord *a Case of a Noun.*

een Geval *an Adventure, Event.*

Gevangenis *Captivity, a Goal or Jail, a Prison.*

een Gevecht *a Combat.*

Geveinsdheid *Hypocrisy.*

een Gevel *a Frontispice.*

Gevoegelyk *Convenient.*

Gevoelig *Sensible.*

Gevolg *Retinue, Train.*

Geweest *Been.*

Geweld *Violence.*

Geweldiglyk *Violently.*

Gewennen *to Accustom.*

Gewicht *Waight or weight.*

Gewisse *Conscience.*

Gewoonlyk *Ordinarily.*

een Gewoonte *a Custom.*

Gezag *Authority.*

Gezegend *Blessed.*

Gezegt *Told.*

een

Ge

GE. GO.

een Gezel a *Compani-
on.*
een Gezelschap a *Com-
panie, Fellowship, So-
ciety.*
Gezicht *Sight.*
een Gezichte a *Vision.*
Gezondheid *Health.*
een Gezwel an *Ulcer.*
een Gier a *Vulture.*
Gierig *Greedy.*
een Gierigaart a *Niggard*
Gierigheid *Avarice.*
Gieten to *Pour, to Shed.*
een Gifte a *Gift.*
Giffen to *Gift.*
Gisteren *Yesterday.*
Glad *slippery.*
Glans a *Glimmering.*
Glas *Glass.*
Glinsteeren to *Sparkle.*
Glorieeren to *Brag.*
Glory, eer, *Glory.*
Glyden to *slide.*
God *God.*
God lasteren to *Blasphe-
me.*
Godloos *Ungodly.*
Godsdienst *Religion.*
Godvruchtigheid *Piety.*
Goed *Good.*
Goederen *Chattels.*

GR.

Goedertierentheid *Be-
nignitie.*
Goedkeuren to *Approve.*
Goed koop *Cheap.*
een Golf a *Wave.*
Gomme *Gum.*
een Goot a *Gutter.*
Gooyen to *Fling, to
Throw.*
een Gordel a *Girdle.*
een Gordelriem a *Belt.*
Gorden to *Gird.*
een Gordyn a *Cartain.*
Goud *Gold.*
een Graaf an *Earl.*
Graan of koorn *Grain.*
Graveeren to *Engrave.*
Graauw *Gray.*
een Graf a *Sepulcher, a
Tomb.*
Gram *Angry.*
Gramschap *Anger of
Choler.*
een Granaat-Appel a
Pom-granat.
Gras *Grass.*
Grendelen to *Bar or Bolt.*
Grim-Lachen to *smile.*
Grimmig *Austere.*
Groen *Green.*
Groeten to *Greet, to
salute.*

Groc.

GR. GU. HA.

Groeyen *to Grow.*Grof *Course (not fine)*Grof , ongemanierd
*Rude.*Grof vlas *Tow.*de Grond *the Ground.*Grondform, 't bewerp
van een huys, a *Plat-*
*form.*Groot *Big, grand, Great.*Grootagting, *Reputation.*Groot maken, *to Mag-*
*nifie.*Grootmoedig, *Animo-*
*sity, Magnanimity.*een Groot-Vader, a
*Grand Father.*Grouwel, *horrou.*Grypen, *to Gripe, to Ar-*
*rest.*Guichelen, *to Juggle.*Gulzigheid, *Riot.*Gunst, *Favour.*Gy, *Thou.*

H

een **H** Aak, a *Hook.*Haalen, *to*
*Fetch.*een Haan, a *Cock.*een Haas, a *Hare.*

HA.

Haast, *Soon.*Haastelyk, met haast *A-*
*pace.*Haasten *to Hasten.*doodelyke Haat *Fend.*Haaten *to Hate.*Haatelyk *Odious.*Hagel *Hail.*Hair *Hair.*Hair-kleed *Sack-Cleth.*Hakken *to Mince.*een Hakmes a *Cleaver.*de Hals *the Neck.*een Ham a *Ham.*een Hamer a *Hammer.*een Hand a *Hand.*een Handboom a *Bar,*
*or Lever.*Handdaadig *Guilty.*een Handdoek a *Towel.*Handel *Trade.*Handelen *to Handle.*Handeling an *Action.*Handhaaven *to Main-*
*tain.*Handschoenen *Gloves.*Hangen *to Hang.*een Hangmat a *Ham-*
*mock*een Hangslot *Pad-Lock.*Hard *Hard.*Hardnekkig *Obstinate.*

B

een

HA. HE.

een Haaring *a Herring.*
 een Harnas *a Harnefs.*
 een Harp *a Harp.*
 Harst *Rosin.*
 een Haspel *a Reel.*
 een Haven *a Haven, a Port.*
 Haver *Oats.*
 Hazaard *Hazard.*
 Hebben *to Have.*
 Hebreen *Hebrew.*
 Hechten *to Tye.*
 Heden *to Day.*
 Heel, zeer, *Verie.*
 een Heer *a Lord.*
 Heerlykheid *Magnificence.*
 Heerschap *Lordship.*
 Heerschen *to Bear sway, to Rule.*
 Heerschzugt *Ambition.*
 Heesch *Hoarse.*
 Heet *Hot.*
 Heffen *to Heave, or Heave up.*
 een Hest *a Hast.*
 Hefstigheid *Violence.*
 een Hegge *a Hedge.*
 een Heide *a Heath.*
 Heiden *Heathen.*
 Heilig *Holy.*
 een Heilige *a Saint.*

ME.

Heiligen *to Hallow.*
 Heimelyk *Privily, Underhand.*
 een Heirlegér *the Camp.*
 een Hek *a Rail.*
 een Held *an Heros.*
 Helder *Bright.*
 de Helft, Halft, *Half.*
 Helle *Hell.*
 een Helm *a Helmet.*
 Helpen *to Help.*
 Hem *Him.*
 een Hembd *a Shift.*
 een Mans Hembd *a Shirt.*
 een Vrouwen Hembd *a Smock.*
 een Hembd-rok *a Waist-coat.*
 Hemel *Heaven.*
 Hemelsch *Celestial,*
 Hemelsblauw, *Azuer,*
skie. Colour.
 Hemelvaart *Ascension.*
 een Henne *a Hen.*
 Hennip *Hemp.*
 een Herberg *an Inn, a Tavern.*
 Herbergen *to Harbour.*
 Herdenken *to Revolve.*
 een Herder *a Pastor.*
 Herfst *Autump, Harvest.*

HE.

Herhaalen *to Recite, to Rehearse, to Repeat.*
 Herhaalen, weerkrygen *to Recover.*
 Herkaauwen *to Ruminare.*
 Herkooopen *to Buy again.*
 Herleeven *to Revive.*
 Hermaaken *to Repair.*
 Herroepen *to Recall, to Revoke.*
 de Herffenen *Brains.*
 Herstellen *to Restore, or Reestablish.*
 een Hert *a Hart.*
 het Herte *the Heart.*
 Hertelyk *Cordial.*
 een Hertog *a Duke.*
 een Hertoginne *a Dutches.*
 Hervatten *to Retake.*
 Hervormen *to Reform.*
 Herwaarts *Hither.*
 Herwaarts en Derwaarts *To and Fro.*
 Herzien *to Review.*
 Heugen *to Remember.*
 Heup *Hanch, or Hip.*
 een Heuvel *a Bank, or Hillock.*
 een Hiel *a Heel.*

HI. HO.

Hier *Here.*
 Hier na *Hereafter.*
 Hier van daan *Hence.*
 Hinderen *to Hinder.*
 Hinken *to Halt.*
 een Historie *a History, a Story.*
 Hoe *How, why.*
 een Hoed *a Hat.*
 Hoedanigheid *Quality.*
 Hoede *to take Heed.*
 een Hoef (van een Beest) *a Hoof.*
 een Hoek *a Corner.*
 Hoenderen *Poultree.*
 een Hoep *a Hoop.*
 een Hoere *a Quaan, a Whore.*
 een Hoerhuys *a Bawdy house.*
 den Hoest *the Cough.*
 Hoewel *Although.*
 het Hof *the Court.*
 Hol *Hollow.*
 een Hol *a Cave.*
 een Hond *a Dog.*
 een jonge Hond *a Whelp.*
 Honger *Hunger.*
 Hongersnood *Famine.*
 Honing *Honey.*
 Hoofd *a Head.*

HO.

Hoofdgeld *Pol Money.*
 een Hoofdkussen *a Bol-
 ster, a Pillow.*
 de Hoofdpan, Becke-
 neel *the Scull.*
 Hoofdpyn *Head Ache.*
 Hoog *Hugh.*
 om Hoog *Upward.*
 Hoogmoedig *Haughty.*
 Hoogte *Height, Altitu-
 de.*
 Hoop *Heap.*
 Hoopen *to Hope.*
 Hooren *to Hear.*
 een Hoorn *a Horn.*
 een Hoorplaats *an Au-
 ditory.*
 Hooy *Hay.*
 Hoozen *to draw up.*
 Hoppe *Hopps.*
 Hotten *to Shake.*
 Hovaardig *Proud.*
 Hovaardigheit *Pride.*
 Hovaardy *Arrogance.*
 Houden *to Hold.*
 tegen recht Houden *to
 Usurp.*
 Hout *Wood.*
 Houtse kool *Charcoal.*
 Houwen *to Hew, to
 Wed.*
 Hui Huy, Whay,

HU. HY. JA.

Huid *Skin.*
 een Huys *a House.*
 te Huys *at Home.*
 een Huysgezin *a Fami-
 ly*
 Huysheer *Land- Lord.*
 Huyverig *Chill.*
 Hulp *Assistance, Aid,
 Relief.*
 Huppelen *to Hop.*
 een Hut *a Cottage.*
 Huurder *a Tenant.*
 Huuren *to Hire.*
 Huwelyk *Marriage.*
 Hy He.
 Hygen *to Pand.*
 Hyffen *to Heise.*

I.

JA *Yea.*
 Jaagen *to Chase, to
 Hunt.*
 een Jaar *a Year.*
 Jaarlyks *Annual.*
 een Jaarmarkt *a Fair,
 or Market.*
 Jaloers *Jealous.*
 Jammer *Pisie.*
 Jammerlyk *Dolefull.*
 Ieder een *Every one.*
 Iemant *Some Bodie.*

Jefus

JE. IN

Jefus *Jefus.*
 iets *Something.*
 Jeuken *to litch.*
 de Jicht, Podagra *the Gout.*
 Ik, I.
 Ik ben *I am.*
 In *In.*
 Inbeelden *to Imagine.*
 Inbeelding *Fancy or Fantasy, or Phantafie.*
 Inderdaad *Indeed.*
 Indien *If.*
 Indifcreet *Undifcreet.*
 Indoopen *to Dip.*
 Indruk *Impreffion.*
 Inenten *to Inoculate.*
 een Ingang *an Entrance.*
 het Ingewand *the Bowels*
 Ingezeten *Inhabitant.*
 Ink of Inkt *Ink.*
 een Inkkoker *an Ink-born.*
 Inkomft *Revenue.*
 een Inleiding *an Introduction.*
 Innerlyk *Interiour.*
 Infcheepen *to Imbark.*
 Influiten *to Enclofe or Inclofe.*

JO. JU. KA.

Instrument *a Tool.*
 Interest, Woeker, *Interest.*
 Intoömen *to Refrain.*
 Inval; Fall, Tumble.
 Invoeren *to Introduce.*
 Inwendig *Inward.*
 Inwikkelen *to Ingage.*
 Inwoonen *to Inhabit.*
 Inzonderheid *Principal-ly.*
 Inzwelgen *to Swallow.*
 Jokken *to Jest.*
 een Jongen *a Boy.*
 een Jong Gezel *a Lad.*
 Jonkheit *Youth, Young Age.*
 een Jood *a Jew.*
 Ja *Js.*
 Jucht *Ruffia Leather.*
 Juichen *to Rejoice.*
 een Juk *a Yoke, or Yoak.*
 een Jurk (een Kinder overtrek) *a Frok for a Child.*
 een Juweel *a Jewel.*

K.

het Kaaakebeen *the Jaw-bone.*
 Kaal *Bald.*

KA.

een Kaars *a Candle.*
 een Kaarsfemaaker *a*
Chandler.
 een Kaars-snuitter *a*
Candle snuffer.
 een Kaart *a map.*
 een Kaart, speelkaart,
a Card for Wool, a
Pack of Cards.
 Kaas *Cheese.*
 Kaauwen *to Chew* or
Chew.
 een Kabbeljau *a Codd*
(Fish.)
 een Kabel *to Cable.*
 Kaf *Chaff.*
 Kakelen als een Hen *to*
Cackle as a Hen.
 Kalanders *a Weevil, a Ca-*
lender.
 een Kalf *a Calf.*
 Kalfsvleesch *Veal.*
 Kalk *Lime.*
 een Kam *a Comb.*
 een Kameel *a Chamel.*
 Kamelot *Chamlet.*
 een Kamer *a Gamber.*
 een Kan *a Can, a Flag-*
gon.
 een Kan, twee Pinten,
a Quart.
 ik Kan *I Can.*

KA.

Kandeel *Candle.*
 een Kandelaar *a Can-*
dle-Stick.
 Kanefas *Canvas.*
 de Kanker *the Canker.*
 de Kant *the Border.*
 de Kant van 't Water
Brinck.
 de Kant van een Blad-
zyde the Margin.
 Kant *Lace.*
 een Kap *a Bonnet.*
 de Kap van een Mantel
a Cape of a Cloak.
 een Kapel *a Chappel.*
 een Kaperson *a Barna-*
cle
 een Kapoen *a Capon.*
 Kappen *to Chop.*
 Kappers *Capers.*
 Kapsel, Hulsfel, *Head-*
Dress.
 een Kar *a Cart.*
 Karmelk *Butter milk.*
 een Kas *a Press* or *Chest*
of Drawers.
 een Kasteel *a Castle.*
 Kastyden *to Chasten.*
 een Kat *a Cat.*
 Katoen *Cotton.*
 een Katrol *a Pulley.*
 de Keel *the Throat.*

Keeren

KE.

Keeren, te rugge kee-
ren, *to Retreat.*

een Kegel *a Pin or Keal.*

een Keizer *an Empe-
rour.*

een Keizerin *an Empress.*

een Keizerryk *an Em-
pire.*

een Kelder *a Cellar.*

een Kelk *a Cup.*

Kennen *to Know.*

Kennisse *Knowledge,
Acquaintance.*

een Kerk *a Church.*

een Kerker *a Dungeon.*

Kermen *to Wail.*

Kermis *a Fair.*

een Kerffe *a Cherry.*

Kerven *to Cut, slash.*

een Ketel *a Kettle, a
Cauldron.*

een Keten *a Chain.*

een Ketter *a Heretick.*

een Keuken *a Kitchen.*

de Keur *the Choice.*

een Keur-Meester *an
Essayer.*

een Keur-Vorst *an E-
lector.*

Kieken *Chicken.*

Kiezen *to Chuse.*

een Kikvorsch *a Frog.*

KI. KL.

de Kin *the Chin.*

een Kind *a Child.*

een klein Kindje *a Ba-
be.*

een Kinneken *a Rund-
let.*

een Kist *a Trunk.*

Kittelen *to Tickle.*

Klaager *Plaintiff.*

Klaar, *Clear.*

Klaar *Even, Plain.*

Klaauw *a Claw.*

Kladden *to Blot.*

Klagt *Complaint.*

Klank *Sound.*

een Klap *a Box.*

Klappen *to Babble, to
Blab.*

Klauteren *to Climb.*

Kleeden *to Clothe.*

Kleeding *Attire, Ap-
parel.*

een Kleedt *a Cloathe, a
Garmene.*

een kostelyk Kleedt *a
Robe.*

een Kleerborstel *a
Brush.*

een Kleermaker *a Tay-
ler.*

Klei, of Kley, *Clay.*

Klein *Small.*

KL.

een klein Kind *an Infant.*

Kleinigheid *Small Business.*

Klein maaken *to Lessen.*
de Kleinste *the Least.*

Klieven *to Cleave.*

Klimmen *to Climb.*

een Kling *a Blade.*

een Klink van een
Deur *a Latch of a Door.*

Klinken *to Sound.*

een Klip *a Shelf, a Rock.*

een Klis *a Burr.*

Kloek *Vigorous.*

een Klok *a Bell, or a Clock.*

een Klooster *a Monastery, Convent.*

een Kloot *a Globe.*

een Kloot van Loot *a Plummet.*

Kloppen *to Knock.*

een Klos *a Bobbin.*

een Klugt *a Farce, a Droll.*

Knaagen *to Gnaw*; ook
beteekend het klui-
ven.

Knaaging *Remorse.*

KN. KO.

een Knapzak *a Sackel.*
Knarssen *to Gnash.*

een Knecht *a Servant.*
Kneeden *to Knead.*

Knellen *to Wring or Strain.*

een Kneukel *a Knuckle.*

een Knie *a Knee.*

Knikken met het Hoofd
to Beck or Nod.

Knippen *to Fillip.*

een Knol *a Turnep.*

een Knoop *a Button, a Knot.*

een Knop *a Bud.*

Knorrig *Grumbling.*

een Knuppel *a Club.*

Knypen *to Pinch.*

een Koe *a Cow.*

een Koegel *a Bullet.*

een Koekoek *a Cuckoo.*

Koelte *Coolness.*

Koesteren *a Cherish.*

een Koets *a Coach.*

een Koffer *a Trunk.*

een Kok *a Cake, or a Cook.*

een Kooker *a Case, to put something in.*

Kolven *to play at Gaff or Cricket.*

KO.

een Kom *a Porrenger.*
 Komen *to Come.*
 een Konfoor *Chafing-*
dish.
 een Koning *a King.*
 een Koningin *a Queen.*
 Koninklyk Regal, King-
ly, Royal.
 een Koninkryk *a King-*
dom, a Realm.
 Konst *Art, Skill.*
 een Konstenaar *an Ar-*
tificer.
 een Konyn *a Rabbit.*
 Kooken *to Boil.*
 Kool *Cabbage.*
 een Kool *a Cole.*
 Koopen *to Buy.*
 Koopen, Verwerven,
to Purchase.
 een Koopman *a Mer-*
chant, a Chapman.
 Koopmanschap *Com-*
merce, Ware.
 't Koor of Choor, *the*
Quire.
 een Koord *a Cord.*
 Koorn *Corn.*
 een Koorts *an Aque.*
 een brandende Koorts
a Fever.
 een Kooy in 't Schip

KO. KR.

a Cabin of a Ship.
 een Kop *a Cup.*
 de Kop *the Scalp.*
 Koper *Brass, Copper.*
 een Koppelaarster *a*
Baud.
 Kooraalen *Beads.*
 een Korf *a Basket.*
 Korst *Crust.*
 Kortswyl *Play, Sport.*
 Kort *Short.*
 Kortheid *Brevity.*
 Korzelig *Peevish.*
 Kost, Spys, *Meat.*
 Kostelyk *Costly, Pre-*
cious.
 Kosten *to Cost.*
 de Koster *the Sexton.*
 Kostgeld *Pension.*
 Koud *Cold.* (ter.
 een Kouffebandt *a Gar-*
 Kouffen *Stockings.*
 een Kraai *a Crain (to*
lift Burdens.)
 Kraaken *to Crack.*
 een Kraam of Tent, *a*
Booth or Tent.
 een Kraan *a Crane (a*
Bird.)
 Kraayen *to Crow.*
 een Krabbe *a Crab.*
 Krabben *to Scracsh.*

KR.

Kragt *Strength.*
 Krakkeelen *to Quarrel.*
 de Kramp *the Cramp.*
 Krank *Weak.*
 een Krans *a Garland.*
 een Kreeft *a Lobster.*
 een Kreng *a Carrion.*
 een Kreupel *a Cripple.*
 een Kribbe *a Rack, or*
     Manger.
 het Krieken van den
     Dag *Break of Day.*
 Krimpen *to Shrink.*
 een Kring *a Circle.*
 Krom, Scheef *Awry,*
     or Crooked.
 een Kroon *a Crown.*
 de Krop *the Crop.*
 Kruid *Herb.*
 een Kruidenier *a Cro-*
     cer.
 Kruid-Nagelen *Clover.*
 een Kruyk *a Pitcher.*
 Kruipen *to Crawl.*
 een Kruis *a Cross.*
 Krullen *to Curl.*
 een Kruiwaagen *a*
     Wheel-Barrow, or a
     Barrow with Wheels.
 Krygen *to Get.*
 een Krygsheyr, Leger,
     an Host, Army.

KU. LA.

Kryt *Chalk.*
 Kryten *to Crie, to Wail.*
 een Kuyper *a Cooper.*
 Kuifsch *Chast.*
 de Kuit *the Calf of the*
     Legg.
 Kurk *Cork.*
 een Kussen *a Cushion.*
 de Kust *the Coast.*
 Kyven *to Brabble, to*
     Chide.
 Kyving *Bickering, or*
     Scolding.
     L.
 L Aaden *to Charge.*
 Laag, Nederig,
     Low.
 Laaken *to Vituperate.*
 een Laan *an Alley.*
 een Laars *a Boot.*
 Laat *Late.*
 Laatdunkend *Presump-*
     tuous, vain, Proud.
 Laauw *Luckewarm.*
 een Ladder of Leer, *a*
     Ladder.
 Laf *Inspid, Unsavoury.*
 Lagchen *to Laugh.*
 Lak *Wax.*
 Laken *Cloth.*

een

LA. LE.

een Lakey *a Lackey.*
 een Lam *a Lamb.*
 Lamme *Lame.*
 een Lamoen - Appel *a Lemon.*
 Land *Land.*
 de Landpaalen *the Borders of a Land, the Limits.*
 een Landschap *a Region, a Territorie.*
 Lang *Long.*
 Langzaam *Slow.*
 Lankmoedig *Patient.*
 een Lantaern *a Lantern.*
 een Lap, een oude Lap, *a Rag.*
 een Last *a Burden.*
 Lasteren, Valschelyk beschuldigen, *to Calumniate.*
 Lasteren *to Slander.*
 Latte *a Lath.*
 een Laurier-Boom *a Bay-tree.*
 Lavendel *Lavender.*
 Leder *Leather.*
 Ledig *Empty.*
 Ledig zyn *to be Vacant.*
 Ledig maaken *to make Void.*
 Leelyk *Unhandsom, Ugly.*

LE.

Leenen *to Borrow, to Lend.*
 een Leen - houder *a Vassal.*
 Leepe oogen, een die loopende oogen heeft, *Blear-Eyed.*
 Leepheid *Fineness.*
 Leeren *to Learn, to Teach.*
 een Leerling *a Scholar.*
 Leet *Grief.*
 Leet wezen *to Repent.*
 Leeven *to Live.*
 Leevende *Alive.*
 de Leevende deelen des Lichaams *the Vitals.*
 Leevendig *Quick.*
 Leevendigheid *Vivacity.*
 een Leeuw *a Lion, or Lyon.*
 een Leeuwrik *a Lark.*
 Leezen *to Read.*
 een Leger *an Army.*
 Leger staan *to Pitch the Camp.*
 Leggen *to Lay.*
 ten laste Leggen *to Charge.*
 Leiden *to Lead.*
 een Leidsman *a Guide.*
 B 6 Lek.

LE. LI.

Lekker *Daintie.*
 een Lelie *a Lilly.*
 't Lemmer van een De-
 gen *the Blade of a*
Sword.
 de Lendenen *the Loins.*
 Lengte *Length.*
 de Lente *Lent, the*
Spring.
 een Lepel *a Spoon.*
 een Les *a Lesson.*
 een Lessenaar *a Desk.*
 de Leste *the Last.*
 Letten *to take Care.*
 Letterkunde *Literature.*
 't Leven *Life.*
 de Lever *the Liver.*
 Leveren *to Deliver.*
 een Leugen *a Lie.*
 Leunen *to Lean.*
 een Leye *a Slate.*
 een Leyband *Leading*
Strings.
 een Lichaam *a Bodie.*
 Licht *Light.*
 een Lidt *a Joynt.*
 een Lidtmaat *a Mem-*
ber.
 een Lidtteeken *a Scar.*
 een Liedt *a Song.*
 Liefde *Love.*
 Liefkoozen *to Carefs.*

LI. LO.

Liegen *to Lie.*
 Liever *Rather.*
 Ligt (niet zwaar) *Light*
(not Heavy).
 Ligtheid *Facility.*
 Ligtvaardig *Uncertain.*
 Likken *to Lick.*
 een Linie *a Line.*
 de Linkerhand *the Left-*
Hand.
 Linnen *Linnen.*
 een Lint, een Snoer,
a Ribbon.
 gaare Lint *Tape.*
 de Lippen *the Lips.*
 Lisperen *to Liss,*
 Listigheid *Craft.*
 een Lits *a Loop.*
 Liverei *a Liverie.*
 Loens *Squint eyed.*
 Loeren *to Leer, to O-*
gle.
 Loeyen *to Bellow.*
 Lof *Praise.*
 een Lofzang *a Hymn.*
 Logeeren *to Lodge.*
 Lokken *to Bait.*
 Lomp *Course, Unpoli-*
shed.
 Lonk *Sheep's-Eye.*
 Lont *a Match.*
 Lood, Loot, 'Lead.

een

LOO. LU.

een Loodgieter *a Plumber.*

een Loodsman *a Pilot.*

Loogchenen *to Deny.*

Look *Garlick.*

Loom *Slow.*

Loon *Wages.*

een Loop *a Race.*

Loopbaan *Lifts.*

Loopen *to Run.*

Loos *Cunning, Sharp.*

Looten *to Cast Lots.*

Looven *to Commend.*

Los *Slak.*

een Losbol *a Heedlessman.*

Los maaken *to Lose, to Undo.*

de Lucht *the Air, the Skie*

Luid *Lowd.*

Luid van Stem *Aloud.*

Luiden de Klok *to Toll the Bell, to Sound, to Ring (Bells).*

een Luiffel *a Penthouse.*

een Luis *a Lowse.*

Luister *Luster.*

een Luit *a Lute.*

Lust *Delight.*

Lustig *Lustie.*

Luttel, klein, *Little.*

Luy *Idle, Lazy.*

LY. MAA.

Luyers of Luuren *Swaddling-Cloaths or Clouts for Children.*

Lyden *to suffer, to Undergo.*

Lym *Glue.*

een Lyn-Baan *a Rope-Yard.*

Lywaat *Linnen.*

M.

de **M** *Ag the Stomack.*

een Maagd *a Virgin.*

Maagdom *Virginity.*

Maagschap *Affinity.*

een Maakelaar *a Broker.*

Maaken *to Make.*

Maalen *to Grind.*

Maaltyd *Meal, Repast,*

de Maan *the Moon.*

een Maand *a Month.*

de Maanen van een Paard *the Manes of a Horse.*

Maar *But.*

een Maat *a Measure.*

een Maat Koolen van zes en dertig Mudden *a Chauldron of Coals.*

MAA. MA.

Maatigen *to Temper.*
Maayen *to Reap , to*
Mow.

Mager *Lean , Slender.*

Magt *Might , Power.*

Magtig *Able , Potent.*

Magtig maaken *to Enable.*

Majesteit *Majesty.*

een Majoor *a Major.*

Mal *Mad.*

Malligheid *Fondness.*

met Malkandere *Together.*

de Mam of Tepel, *the*
Pap.

een Man *a Man.*

een Mande *a Maund ,*
a Basket.

Manier *Manner.*

Manieren *Qualities.*

Manierlyk *Modest.*

het Manneke *the Male ,*
(of every Kind).

Mannelykheid *Virility.*

een Mantel *a Cloak.*

Marcheeren *to March.*

een Mark-Graaf *a Mar-*
quis.

de Markt *the Market.*

Marmerteen *Marble.*

een Martelaar *a Martyr.*

MA. ME.

een Masker *a Mask.*

Massief *Massy , Solid.*

de Mast *the Mast.*

Mat *Weary.*

Materie, Stof, *Matter.*

een Matras *a Quilt.*

Mededeelen *to Com-*
municate , to Impart.

Medelyden *Pitie.*

Mede-Minnaar *Rival.*

Medicyn *Physick.*

Mee *Mead.*

Meekrap *Madder.*

Meel *Meal , or Flour of*
Meal.

Meenen *to think.*

Meer *More.*

Meest *Most.*

een Meester *a Master.*

Meeten *to Measure.*

een Meid , *Dienst-*

Maagd, *a Maid.*

Meineedig *Perjury.*

een Meir *a Lake.*

een Meisje *a Girl , a*
Wench.

Melaats *Leper.*

Melancolye *Melancho-*
lie.

Melden *to Mention.*

Melk *Milk.*

Melken *to Milk.*

ME. MI.

Memorie *Memory*.
 Mengelen *to Mingle*.
 Mengen *to Mix*.
 Menig *Many*.
 Menigmaal *Often, Of-*
tentimes.
 een Menigte *a Multitu-*
de.
 Menigvuldig *Manifold*.
 Mennen *to Lead*.
 Mennonist *of Menist*,
Anabaptist.
 Menschelyk *Humane*.
 Merg *Marrow*.
 een Merk *a Mark*.
 Merkelyk *Remarkable*,
Observable.
 een Merkteeken *a To-*
ken.
 een Merry *a Mare*.
 een Mes *a Knife*.
 Mest, Drek, *Dung*.
 Met *With*.
 Metaal *Metal*.
 Met-erdaad *Indeed*.
 een Met-Gezel *a Part-*
ner.
 een Metselaar *a Mason*.
 Meubelen *Household-*
goods.
 een Meulen *a Mill*.
 Middag *Noon, Midday*.

MI.

een Middag - maal *a*
Dinner.
 Middel *the Middle*.
 Middelerwyl *in the*
mean while.
 Middelmaatigheid *Me-*
diocrity.
 't Middelpunt *the Cen-*
ter.
 in 't Midden *Amongst*.
 Middernagt *Mid-Night*.
 een Mier *an Ant*.
 Mikken *to Aim*.
 Milddaadig *Liberal*.
 Milddaadigheid *Bounty*.
 de Militie *War, the Ex-*
ercise of War.
 de Milt *the Spleen*. OM
 Min *Love*. OM
 Minder *Inferiour, Less*.
 Minyverig *Jealous*.
 een Minne *a Nurse*.
 Minnelyk *Amiable, or*
Lovely.
 een Minuut *a Minute*.
 Minziek *Amorous*.
 een Mirakel *a Miracle*.
 Misboren *Abortive*.
 Misbruiken *to Abuse*.
 een Misdaad *a Misdeed*.
 Misgunnen *te Envy*.
 Mishaagen *to Displease*.
 Mis-

MI. MO.

Misleiden *to Deceive.*
 Mislukken *to Miss.*
 Mismaakt *Deformed.*
 Misnoegd *Malcontent.*
 een Mispel *a Medler.*
 Misprijsen *to Dispraise.*
 Misrekenen *to Misreckon.*
 de Misse *the Mass.*
 een Misflag *a Fault.*
 Mistig Foggy Weather.
 Mistroostig Grieved, Afflicted.
 Mistrouwen *to Mistrust, to Suspect.*
 Miszeggen *to Carp.*
 Modder Mud.
 Moede *Teary.*
 Moed *Courage.*
 Moed geven *to Animate.*
 Moeder Mother.
 een Moei of Meutje *an Aunt.*
 Moeite Trouble.
 Moeras Marsh, Fen.
 een Moerbessie *a Mulberry.*
 Moeten Must.
 Moeyelyk Poetish.
 Mogelyk Possible.
 een Mol *a Mole.*

MOO: MOR.

een Molen *a Mill.*
 een Molenaar *a Miller.*
 een Mom-Aangesigt *a Visard.*
 Mompelen *to Mutter or to Mumble.*
 een Monarch *a Monarch.*
 de Mond *the Mouth.*
 Monsieur, Myn Heer, *Sjr.*
 een Monster *a Monster.*
 Monsteren *to Muster.*
 Moogen *to May or Can.*
 Moogend Mighty.
 Mooi, Net, Fine.
 een Moord *a Murder, or Murther.*
 een Moordenaar *a Murderer.*
 een Moord-Kuil *a Cut-throat, a Dangerous Place.*
 Mooy Prettie, Fine.
 een Morgen (Lands) *an Acre or Aker.*
 Morgen *to Morrow.*
 de Morgen-tyd *the Morning.*
 een Moriaan *a Blackmore.*
 Morren *to Repine.*
 Morf.

MO. MU

Morſſig *Sluttish.*
Mortier *Mortar.*
Mos *Mos.*
een Moſſel *a Muscle.*
ik Moſt *J Muſt.*
Moſt *Muſt, new or*
sweet Wine.
Moſtaart *Muſtard.*
Mout *Malt.*
een Mouw *a Sleeve.*
een Mudde *a Buſhel.*
een Mug *a Kind of Gnat,*
a Midge.
een Muil *a Slipper.*
Muilbanden *to Muzzle.*
een Muil-Ezel *a Mule.*
een Muis *a Mouſe.*
Muiten *to Mutiny.*
Muiters, Muiteſmaaker,
Seditious Man.
een Munnik *a Monk.*
de Munt *the Mint.*
Munten *to Coin.*
Murmureeren *to Mur-*
mure.
Murw *Mellow.*
Muſcus *Muſk.*
een Muts *a Cap.*
een Muur *a Wall.*
Muzyk *Muſick.*
My *Me.*
Myden *to Avoyd.*

MY. NA.

een Myl *a Mile.*
Myn *Mine.*
een Myn *a Mine.*
Myn Heer *Sir.*
een Myter *a Mitre.*
een Myt, Wurm *a Mite.*

N.

NA, ergens na toe
To.
Na, echter, *After,*
Na, volgens, *According*
to.
Na, achter, *behind.*
een Naad *a Seam.*
Naaken, Genaaken *to*
Approach, to Come
near.
Naakt *Bare, Naked.*
een Naald *a Needle.*
een Naam *a Name.*
een Naamwoord *a*
Noun.
Naar *Frightful, Dread-*
ful.
Naarſtig *Diligent.*
Naarſtigheid *Industry.*
de Naafte *the Next.*
ten Naafte by *Almoſt.*
Naauw *Narrow, Strait.*
Naauwlyks *Scarſe.*
Naauw-

NA. I

Naauwkeurig *Exact*,
Strict, Punctual.
 Naayen *to Sew or Sow.*
 een Naayster *a Seamster*
or Simster.
 Nabootsen *to Counter-*
feir.
 Naby *Near, Nigh.*
 de Nacht *the Night.*
 een Nachtegaal *a Nich-*
tingale.
 Nadeel *Prejudice.*
 Nademaal *Seeing, Since.*
 Naderen *to Advance.*
 Naderhand *Afterwards,*
then.
 Nadien *Whereas.*
 Nadoen *to Imitate;*
 Nagalm *Eccho.*
 de Nagelen *the Nails (of*
the fingers).
 Nakomelingschap *Pos-*
terity.
 Nalaaten by Testament
to Bequeath.
 Nalaatig *Negligent.*
 Namaakfel *a Counterfei-*
ring.
 Namentlyk *Namely.*
 een Nap *a Bowl.*
 Narigt *Advice.*
 Naspeuren *of Naspoor-*

NA. NE. NEE.

ren to Follow by the
track, to Trace.
 Naftaan *to sue, or stand*
for preferment.
 Nat *Wet.*
 Nattigheid *Humidity.*
 Natuur *Nature.*
 de Navel *the Navell.*
 Navolgen *to Prosecute;*
 Navraagen *to Inquire.*
 Nazoeken *to Search.*
 Neder *Down.*
 Nederdaalen *to Descend.*
 Nederig *Low.*
 Nederknielen *to Kneel*
down.
 een Nederlaag *a Defeat.*
 Nederwaarts *Below.*
 Nederwerpen *to Cast*
down, to Deject.
 Nederzitten *to Sit*
down.
 een Neef *a Cousin, a*
Nephew.
 Neemen *to Take.*
 Neeming met geweld
Raping.
 Neen *Nay, No.*
 Neerhaalen *to Pull*
down.
 Neeringe *Trade.*
 Neerslagtig *Afflicted.*
 Ne.

NE. NI

Negen *Nine.*
 Negotieeren *to Negotiate.*
 Neigen *to Bend.*
 de Nek *the Neck.*
 Nergens *No Where.*
 een Nest *a Nest.*
 Net *Neat.*
 een Net *a Net.*
 Netel *Nettle.*
 de Neus *the Nose.*
 Neusdoek *a Handkercher or Handkerchief.*
 de Neusgaten *the Nostrils.*
 een Neut *a Nut.*
 Nicht *Neece.*
 Niemand *Ne Bodie.*
 de Nieren *the Kidneys, the Reins.*
 Niefen *to Sneeze.*
 Niet *Not.*
 Niet , te Niete doen , *to Abolish , to Abrogate, to Cancel.*
 Niets *Nothing or Nought.*
 Niet tegenstaande *Nevertheless.*
 Nieuw *New.*
 van Nieuws *a New.*
 Nieuwsgierig *Curious.*
 Nimmer *Never.*

NO. NOO. NU.

Noch *Yet.*
 Nochte *Neither , Nor.*
 Noemen *to Name.*
 Noen , Middag , *Noon.*
 Nogtans *However , Howsoever.*
 Nommer *Number.*
 een Nonne , Bagyn , *a Nun.*
 Nooddruft *Indigence.*
 Nooden *to Bid , to Invite.*
 Noodhulp *a Helper.*
 Noodlot *Fate.*
 Noodwendigheid *Necessity.*
 Noodzaakelyk *Necessary.*
 Nooit *Never.*
 Noopende *Touching , Concerning.*
 Noord *North.*
 Noote - Muscaat *Nutmeg.*
 Nors *Fierce.*
 een Notaris *a Notary.*
 Noteeren *to Note.*
 Nu *Now.*
 Nugter *to be Fasting.*
 Nuttig *Useful.*
 Nuttig zyn *to Avail.*
 Nyd *Envy.*

Ny-

OB. OM.

Nypen *to Nip, to Pinch.*

O.

Obligatie *a Bond.*de Oceaan, de groote Zee *the Ocean.*Oeffenen *to Exercise.*een Oester *an Oyster.*Of, Ofte, Or, *Whether, Either.*Offeren *to Sacrifice.*een Okker-neut *a Wail-nut.*Olie *Oil.*een Olifant *an Elephant.*een Olyf *an Olive.*Om, Ontrent *About.*een Ombragie *an Umbrage.*Omdat *Because.*Omhelzen *to Embrace.*Omhoog *Aloft.*Omkeeren *to Overturn.*Omkoopen met gifte *to Bribe.*Omringen *to Surround, Inviron.*Omroeren *to Move.*Omslag *Embarrassment.*Omsmyten *to Throw down.*

OM. ON.

Omftandigheid *Circumstance.*Omwerpen *to Overthrow.*Omzigtig *Wary.*Omzwerven *to Wander.*Onaangenaam *Unacceptable.*Onafhankelyk *Independent.*Onagtzaam *Unmindfull.*Onbedagt *Inconsiderate.*Onbedreeven *Ignorant.*Onbekend *Unknown.*Onbekommerd *Undisturbed.*Onbekwaam *Unapt, Uncapable, Unfit, Unmeet*Onbeleefd *Uncivil.*Onbeloond *Unrewarded*Onbeminnellyk *Disagreeable.*Onbemuurd *Unwalled.*Onbereid *Unprepared, Unready.*Onberispelyk *Unreprovable.*Onbeschaamd *Impudent, Unshamefaced.*Onbescheiden *Undiscreet.*

On-

ON.

Onbesmet *Unstained.*
 Onbetaald *Unpaid.*
 Onbetaamelyk *Absurd,*
Uncomely, Unseemly.
 Onbetamend *Unbesee-*
ming.
 Onbevekt *Unspotted.*
 Onbeweeglyk *Unmove-*
able.
 Onbillyk *Unreasonable.*
 een Once *an Ounce.*
 Ondankbaar *Ungrate-*
full, Unthankfull.
 Onder *Under.*
 Onder *Among.*
 Onderaardsch *Subterra-*
neous.
 Onderbrengen *to Sub-*
due
 Onderdaanigheid *Alle-*
giance.
 Onderdrukken *to Op-*
press.
 Ondergaan *to Undergo.*
 Onderhaalen *to Overta-*
ke.
 Onderhouden *to Main-*
tain, to Support, to
Underhold, to Uphold.
 Onderling *Mutuall.*
 een Onderling, een die
 minder in Officie is,

ON.

an Underling.
 Ondermynen *Undermi-*
ne.
 Onderneemen *to Under-*
take.
 Onderscheiden *to Dis-*
tinguish, to Discern.
 Onder- Rector *an Usher*
of a School.
 Onderschryven *to Sub-*
scribe.
 Onderstand *Assistance.*
 't Onderste boven *Upst-*
de-down.
 Ondersteunen *to Prop,*
to Uphold.
 Onderstutten *to Bear up,*
 Ondertrouwen *to Be-*
troth.
 Ondertuffen *While, and*
mean While.
 Ondervraagen *to Inter-*
rogate.
 Onderwerpen *to submit.*
 Onderwinden *to At-*
tempt, to Undertake.
 Onderwyzen *to Inform,*
to Instruct.
 Onderzaat *a Vassal.*
 Onderzoeken *to Exa-*
mine.
 Ondeugd *Vice.*

On-

ON.

Ondeugend *Vitious.*
 Ondeugende, daar geen
 genade meer in is,
Ungracious.
 Ondienstelyk *Unservi-*
ceable.
 Ondiep *Shallow.*
 Onecht *Illegal.*
 Oneer *Dishonour.*
 Oneerbaar *Unhonest.*
 Oneerbiedig *Unreverent.*
 Oneffen *Unequal, Une-*
ven, Unlike.
 Oneffen, Ruig, Rug-
 ged.
 Oneigen *Improper.*
 Oneindelyk *Infinite.*
 Onervaren *Unskilful.*
 Onfeilbaar *Unfallible, or*
Infailible.
 Ongeacht *Unregarded.*
 Ongeakkert *Untilled.*
 Ongebruikelyk *Unusual.*
 Ongediert *Vermine.*
 Ongeduurig *Unstable.*
 Ongehoord *Unheard.*
 Ongehoorzaam *Disobe-*
dient.
 Ongeleerd *Unlearned,*
Untaught.
 Ongelooflyk *Incredible.*
 Ongeloovigheid *Unbe-*
leef.

ON.

Ongelukkig *Infortunate.*
 Ongelyk *Unlike.*
 Ongemakkelyk *Uneasy.*
 Ongemanierd *Unman-*
nerly.
 Ongemeen, Selden,
 Raar *Rare.*
 Ongenade *Disgrace.*
 Ongeneuchelyk *Unplea-*
sant.
 Ongenoegen *Displeasu-*
re.
 Ongepolyst *Unpolished.*
 Ongeraakt *Untouched.*
 Ongeregeld *Unruly.*
 Ongerechtigheid *Ini-*
quitie.
 Ongerustheid *Unquiet-*
ness.
 Ongescheiden *Undivi-*
ded.
 Ongeschent *Unstained.*
 Ongeschikt *Unhandsom,*
Unmodest.
 Ongeschooren *Unsha-*
ven.
 Ongeftadig *Unsettled,*
Unstable.
 Ongetemd *Untamed.*
 Ongetemperd *Unstayed,*
 een Ongetrouwd man
a Bachelor.

ON-

ON.

Ongetwyffeld *Undoubted.*
 Ongeval *Mischance.*
 Ongeveinsd *Unfained.*
 Ongevoelig *Unperceivable, Unsensible.*
 Ongewaaterd *Unwatered.*
 Ongewoonheid *Unwontedness.*
 Ongewoonelyk *Unusual.*
 Ongezegd *Untold.*
 Ongezien *Unseen.*
 Ongezond *Unsound, Unwholesome.*
 Ongoddelyk *Ungodly.*
 Onheilig *Prophane.*
 Onkosten *Charges.*
 Onkruid *Weeds.*
 Onkuis *Unchast.*
 Onlydelyk *Unsupportable.*
 Onmagtig *Unable.*
 Onmoogelyk *Impossible, or Unpossible.*
 Onnatuurlyk *Unnatural.*
 Onnoodig *Unnecessary.*
 Onnozel *Harmless, Innocent.*
 Onnuttelyk *Unprofitable.*
 Onordentelyk *Unorderly*

ON. ONT.

Onpartydig *Indifferent.*
 Onpasselyk *Indisposed.*
 Onprofytelyk *Unprofitable.*
 Onredelyk, zonder reden, *Unreasonable.*
 Onregtvaardig *Unjust, Unrighteous.*
 Onrein *Unclean.*
 Onryp *Unripe.*
 Ons *Us.*
 Onschuldig *Blameless.*
 Onsmakelyk *Unsavoury.*
 Onspaarzaam *Unthrifty.*
 Onstandvastig *Unconstant, Unstedfast.*
 Onsterffelyk *Immortal.*
 Onsterk *Feeble.*
 Ontbinden *to Assail, to Dissolve.*
 Ontblooten *to Deprive.*
 Ontbonden *Unyoked, Untied.*
 een Ontbreeking *a Defect.*
 Ontbyt *Break fast.*
 Ontdekken *to Bewray.*
 Ontdekken, Ontblooten, *to Discover, to Uncover, to Unvail.*
 Ontdoen *to Undo.*

Ont-

ONT.

Ontdooyen *to Thaw.*
 een Ontfangst *a Receipt.*
 Ontfangen *to Conceive*
or Receive.
 Ontgaan *to Escape, to*
get away.
 Ontgespen *to Unbuckle.*
 Onthaalen *to Receive, to*
make welcome.
 Onthoofden *to Behead.*
 Onthouden *to Abstain,*
or to Detain, to Re-
tain.
 Ontkennen *to Denie.*
 Ontknoopen *to Unbut-*
ton.
 Ontknoopt *Untied.*
 Ontkomen *to Escape.*
 Ontlaaden *to Unload.*
 Ontlasten *to Acquit, or*
to Discharge.
 Ontleeden *to Dissect.*
 Ontloopen *to Eschew.*
 Ontlossen *to Release.*
 Ontmoeten *to Meet.*
 Ontneemen *to Pick, to*
Pull.
 Ontoegankelyk *Inaces-*
sible.
 Ontraaden *to Diswade.*
 Ontrouw *Unfaithful.*
 Ontfchoeyd *Unshod.*

ONT.

Ontschuldigen *to Excu-*
se.
 Ontslaan *to Absolve.*
 Ontslippen *to Slip away.*
 Ontspannen *to Unyoke.*
 Ontsteeken *to Kindle.*
 Ontsteltenis *Consterna-*
tion.
 Onttarnen *to Rip.*
 Onttrekken *to Pull out.*
 Ontugtig *Dissolute.*
 Ontvlugten *to Fly, to*
run away.
 Ontvouwen *to Unfold.*
 Ontwaaken *to Awake.*
 Ontwapenen *to Unarm.*
 Ontwennen *to Break of*
a Custom.
 Ontydelyk *Untimely.*
 Ontydig *Unseasonable.*
 Ontzag *Aw.*
 Ontzegelen *to Unseal.*
 Ontzeggen *to Renounce,*
to Unsay.
 een Ontzegger, de
 naam gegeven aan
 een Papiſt, *a Recu-*
sant.
 Ontzien *to Respect.*
 Onveranderlyk *Unchan-*
geable.
 Onverbeterlyk *Excellent*
 On-

ON.

Onverciert *Unpolished*.
 Onverdaght *Unthought*.
 Onverdraagelyk *Unsuferable*.
 Onverduldig *Unpatient*.
 Onvergeeffelyk *Unpardonnable*.
 Onvergenoegzaam *Insaturate*.
 Onverhoeds *Unawares, on a sudden, Napping*.
 Onvermoeid *Unwearied*.
 Onvermogen *Impotency*.
 Onvernuftig *Unwitry*.
 Onverschillig *Indifferent*.
 Onverteld *Untold*.
 Onvertzaagd *Intrepid, Bold, fearless*.
 Onverwagt *Unawares, Unexpected, Unthought*.
 Onverzadelyk *Unsatiable*.
 Onverzien *Unprovided*.
 Onverzoenelyk *Irreconcilable*.
 Onuitspreekelyk *Un- speakable, Unutterable*.
 Onuitvindelyk *Unsearchable*.
 Onvoegelyk *Undecent*.

ON. OO.

Onvolkomen *Unperfect*.
 Onvobrzigtig *Unwary, Rash*.
 Onvriendelyk *Unkind, Unfriendly*.
 Onvrugtbaar *Barren, Unfruitfull*.
 Onwaar *Untrue*.
 Onwaardeerlyk *Unestimable*.
 Onwaardig *Unworthy*.
 Onweer *Storm, Tempest*.
 Onweetend *Unskilfull*.
 Onweetendheid *Ignorance*.
 Onwettig *Unlawfull*.
 Onwillig *Unwilling*.
 Onwinbaar *Im or Unpregnable*.
 Onwys *Unwise*.
 Onze *Our*.
 Onzeker *Uncertain, Unsure*.
 Onzichtbaar *Invisible*.
 Onzuiver *Impure*.
 een Oog *a Eye*.
 de Oogbraauwen *the Eye-brows*.
 een Oogenblik *a Moment*.
 Oogmerk *an Aim, Scope*.

C

Ook

OO. OP.

Ook *Also*.
 een Oom *an Uncle*.
 een Oor *an Ear*.
 Oordeel *Judgment*.
 Oordeelen *to Judge, to decide*.
 Oorkonde, een Register, *a Record*.
 Oorlog *War*.
 d'Oorspronk *the Original*.
 Dorzaak, Rede, *a Cause, or Matter, or a Cause*.
 het Oosten *the East*.
 Ootmoedig *Humble, Submissive*.
 Ootmoediglyk bidden *to Crave*.
 Op Up, Upon.
 Opblazen, *to Swell, to Blow up*.
 Opbonffen *to Bownse*.
 Opbrengen *to Educate*.
 Op dat *That*.
 Op dat niet *Least*.
 Opdraagen *to Dedicate*.
 Openbaar *Apparent, Manifest*.
 Openbaaren *to Publish, to Reveal*.
 Open doen *to Open*.

OP.

Opentlyk *Openly*.
 Ophaalen *to Lift, to Hold up*.
 Ophangen *to Hang*.
 Opheffen *to Heave*.
 Ophelderen *to Clear up*.
 Ophouden *to Cease, to Sustain*.
 Opinie *Opinion*.
 Opklimmen *to Ascend, to Mount*.
 Opleggen *to Allot*.
 Opletten *to Regard or Mind*.
 Opleunen, steunen *to Lean*.
 Opligten *to Lift*.
 Opmerken *to Note, to Regard*.
 Opofferen *to Sacrifice*.
 Opperste *Chief, Principal*.
 Opraapen *to take up*.
 Oprecht *Sincere, Upright*.
 Oprekenen *to Calculate*.
 een Oprekening *a Computation*.
 een Oproer *a Tumult, an Uproar, a Sedition*.
 Opscheppen *to Dishoup*.
 Opschikken *to Adorn, Beautify*.

Op-

OP. OR. OS.

Opschrift *Superscription.*
 Opsluiten *to Lock or Shut in.*
 Opstaan *to Arise or Rise up.*
 Opsteeken *to Broach.*
 Opstellen *to Project.*
 Optogt *March.*
 Opveilen *to Expose to Sale.*
 Opvoeden *to Educate.*
 Opwaarts *Upward.*
 Opwekken *to Raise up, or Rouse.*
 Opzamelen *to Heap up, to gather.*
 Opzet *Intention, Wilful.*
 Opzigt *Overseeing.*
 een Orakel *an Oracle.*
 een Oratie *an Oration.*
 Ordentelyk *Orderly.*
 Order, Order, a War-
rant.
 een Ordinaal *an Urinal.*
 Ordonnantie *an Act.*
 Ordonneeren *to Ap-
point, to Ordain.*
 een Orgel *an Organ.*
 een Orlogie *a Watch.*
 een Os *an Ox.*
 een jonge Os *a Bullock,*
 Offevleesch *Beef.*

OU. OV.

Oud *Ancient, Old.*
 Ouder *Elder.*
 Ouderdom *Age.*
 Ouderen *Parents.*
 de Ouderlingen *the Lay-
Elders.*
 Oudheid *Antiquity.*
 een Oven *an Oven.*
 Over, Over, Upon.
 Over, aan de overzy-
 de, *Beyond.*
 Overal *every Where.*
 Overblyffelen *Reliques.
Remainders.*
 Overblyven *to Remain.*
 Overbrengen *to Trans-
port.*
 Overdaadig *Profuse.*
 Overdenken, *to Medi-
tate.*
 Overdwars *Cross.*
 Overeenkomen op een
 koop *to Bargain.*
 Overeenkomende *A-
greeable.*
 Overeenkoming *an
Accord.*
 Overgeeven *to Resign.*
 Overgeeven *to Cast or
vomit, to Spew or
Spue.*
 Overhouden *to Reserve.*

OV.

het Overige *the Rest.*
 Overigheid *Authority.*
 de Overigheid *the Magistracy.*
 Overklappen *to Report.*
 Overkomen *to Come or go Over.*
 Overladen *to Overcharge.*
 Overlang *Over-long.*
 Overleeven *to Overlive.*
 Overleggen *to Contrive, to Ponder.*
 Overmeesteren *to Overmaster.*
 Overreden, met reden toebrenge-
 nen, *to Perswade.*
 Overrompelen *to Surprise, to take napping.*
 Overschieten *to Rest.*
 Over slaan *to Omit.*
 Over spel *Adultery.*
 Overste *Upper.*
 Overstelpen *to Overwhelm.*
 Overtollig *Superfluous.*
 Overtreding *a Trespass.*
 Overtreffende *Eminent.*
 Overtuigen *to Convince.*
 Overvloed *Abundance,*

OV. PAA.

Plentie.
 Overvloeden *to Overflow.*
 Overvloeyen *to Abound, to Redound.*
 Overvoeren *to Wast over.*
 Overweldigen *to Prevail.*
 Overwinnen *to Conquer, to Overcome.*
 Overwinning *Victorie.*
 Overzenden *to Remit.*
 Overzetten *to Translate.*
 Overzien *to Oversee.*
 een Ouweltje *a Waser.*
 een Oxhoofd *a Hoghead.*
 een Oye *an Ew.*

P.

een PAal *a Stake.*
 Paalen, Landpaalen *Limits.*
 een Paar *a Brace or Couple, a Pair.*
 een Paard *a Horse.*
 Paaren *to Pair.*
 Paassen *Easter, the Passover.*
 een Paauw *a Peacock.*

een

PA.

een Pad *a Path.*
 een Padde *a Toad.*
 een Padde-stoel of Dui-
 velsbrod *a Toad-stool,*
a Mushrom.
 een Paarel *a Pearl.*
 een Pagie *a Page.*
 een Pak *a Bundle, a*
Pack.
 een Palais *a Palace.*
 de Palm van de Hand
the Palm of the Hand.
 een Palmboom *a Palm-*
tree.
 Palm-hout *Boxwood.*
 een Pan *a Pan.*
 een Pand, Borg *a Pledge.*
 te Pand leggen *to Pawn.*
 een Pannekoek *a Pan-*
cake.
 een Pantoffel *a Pantofle.*
 een Papegaay *a Parrot.*
 Papier *Paper.*
 Paradys *Paradice.*
 't Parlement *the Parlia-*
ment.
 een Parruik of Pruik *a*
Perwig.
 Particulier, Byzonder
Particular.
 een Party *a Parcel.*
 Partydig *Partial.*

PA. PE.

een Pas *a Pace.*
 een Paspoort *a Past-*
port.
 een Pasquil *a Libel, a*
Pasquil.
 een Passagier, Reiziger
a Passenger.
 Passeeren *to Pass.*
 Passen *to Try, Essay.*
 een Passer *a Compassi*
 een Pastey *a Pasty, a*
Pie.
 een Patriach *a Pa-*
triarch.
 een Patroon *a Patron.*
 een Patrys *a Partridge.*
 Paveyen, Plaveyen *to*
Pave.
 een Pavillioen *a Canopy,*
a Pavillion.
 de Paus *the Pope.*
 Peauter, Tin, Pewter.
 een Peer *a Pear.*
 Peiler *to Sound.*
 Pek *Pitch.*
 Pekel Brine, Pickle.
 een Pelgrim *a Pelgrim.*
 Pellen *to shell.*
 een Pels *a Pelt.*
 een Penceel *a Pensil.*
 een Penne *a Pen.*
 een Pennemes *a Penknife*

PE. PL.

een Penning, een stui-
ver *a Pennie.*
de Pens *the Panch, Tri-*
pe.
een Pensioen *a Pensien.*
Peper *Pepper.*
Pergament *of Perke-*
ment, Parckment.
een Perk *a Park.*
een Pers *a Press.*
een Persoon *a Person.*
Perykel *Danger.*
een Perzik *a Peach.*
Pestilentie *the Plague.*
Petercelie *Pariley,*
Peul *Pease.*
Peuluw *a Bolster.*
Peuzelen *to Piddle.*
Pharizeer *a Pharisee.*
een Filosooph *a Philo-*
sopher.
een Piek *a Pike.*
Piepen *to Peep.*
Pikken *to Pick.*
een Pink (klein sloop-
je) *a Pink (a little*
ship).
een Pint *a Pint.*
Pinxteren *Whitsunday*
or Pentecost.
een Pinxternakel *a Pars-*
nep.

PL. PL.

Pissen *to Piss.*
een Pistool *a Pistol.*
Pit in het hout *Pith in*
Wood.
Plaagen *to Vex.*
een Plaat *a Plate.*
een Plaats *a Place.*
Plakken *to Glue.*
een Planeet *a Planet.*
een Plank *a Plank, a*
Shelf.
Planten *to Plant.*
een Plas *a Pool.*
een Plasregen *a Shower*
of rain.
Plat *Flat.*
een Platteel, een scho-
tel, *a Plaster.*
een Pleister *a Plaisier.*
Pleisteren *to Bait.*
Pleiten *to Plead.*
Pleizier *Pleazure.*
Pletteren *to Squash, to*
Crush in pieces.
de Pleuris *the Pleurisy.*
Pligt *Dutie.*
een Ploeg *a Plough.*
Ploegen *to Plough.*
Plomp *Clownish.*
Plooyen *to Plait.*
een Plugge-gat *a Bang-*
hole.

een

PL. PO

een Pluim *a Plume* or
Feather.

Plukken *to Pluck.*

Plunderen *to Plunder.*

een Poel *an Abyss.*

Poeyer *Dust, Powder.*

Pogghen *to Commend.*

de Pokken *the Pocks.*

Politie, Raad *Policie.*

een Pollepel *a Ladle.*

de Pols *the Pulse.*

Polyften *to Polish.*

een Pomp *a Pump.*

een Pompoen *a Pom-
plon.*

een Pond *a Pound.*

een Ponjaart *a Dagger.*

een Pont *a Ferry boat.*

Poogen *to Indeaavour, or
Endeaavour.*

een Poort *a Gate.*

een Poot *a Paw.*

een Poppetje *a Babie.*

Porseleinkruid *Purslain.*

de Post *the Post.*

een Pot *a Pot.*

een Potentaat *a Poten-
tate.*

een Pots *a Trick.*

Pot-spys *Pottage.*

een Pottebakker *a Pot-
ter.*

PR

Praatagtig *Talkative.*

Praaten *to Babble, to
talk.*

Pragtig *Pompous.*

Praktyk *Practise.*

Precys *Precise.*

een Predikant *a Minis-
ter.*

een Predikatie *a Ser-
mon.*

Prediken *to Preach.*

een Preekstoel *a Pul-
pit.*

Premie *Premium* or *Ad-
vance Money.*

Presenteeren *to Offer.*

President, voorzitter
President.

Pressen, dwingen *to
Press.*

Presumtie *Arrogance.*

Pretendeeren, ergens
na staan *to Pretend.*

Prevelen *to Mutter* or
Mumble,

een (groen) Prieel *a
(green) Arbour.*

een Priem *a Bodkin.*

een Priester *a Priest.*

een Prikkel *a Sting.*

Prikken *to Prick.*

een Prins *a Prince.*

PR.

Print *Cut* or *Print*.
 Privilegie, voorreëgt *a*
Priviledge.
 Probeeren *to Assay*.
 een Proces *a Process*.
 een Procureur *an At-*
turney, Proctor.
 Proef *Proof*.
 Proeven *to Taste*.
 Profyt *Profit*.
 Profytelyk *Beneficial*.
 Prooy *Prey, or Booty*.
 een Propheet *a Prophet*.
 Proppen *to Absorb, to*
Swallow up.
 Prospereeren *to Thri-*
ve.
 Protesteeren *to Protest*.
 Proviant *Victuals*.
 een Provincie *a Pro-*
vince.
 Pruilen *to Powt*.
 een Pruijn *a Plum*.
 een wilde Pruijn *a Sloe*.
 een Prys *a Price, Rate*.
 Fryzen *to Praise*.
 een Psalm *a Psalm*.
 een Puist, *a Wheal, a*
Blain, a Blister, a
Push.
 Punt *the Point*.
 Punt-eind *Period*.

PU. PY. QU.

Purgeeren *to Purge*.
 Purper *Purple*.
 een Put *a Pit, a Well*.
 Putten (water) *to Draw*
(Water.)
 een Pyl *an Arrow, a*
Bolt (to shoot.)
 een Pylaar *a Column,*
a Pill.
 Pyn *an Ache or Pain*.
 een Pynas *a Pinna,*
(Ship.)
 Pyn hebben *to Ake or*
Ache.
 Pyn in de Darmen *Col-*
lick.
 Pynigen *to Rack, to Tor-*
ment.
 Pynlyk *Painful*.
 een Pyp *a Pipe*.
 een Pyramide *a Pyra-*
mid.

Q.

QUaad *Bad, Evil,*
ill, Naught.
 Quaadspreken van ie-
 mand agter zyn rug,
to Backbite.
 een Quakzalver, *a*
Quack, a Quacksal-
ver,

QU. RA.

ver, a Mountebank.
Qualyk doen to do *A-*
miss.

een Quartel a *Quail*.

een Quaest a *Knot*.

een Quee-Appel a *Quin-*
ce.

Queeken to *Cultivate*.

Quellen to *Molest*, or
to *Pester*, to *Quell*, to
Torment, to *Vex*.

een Questie, Krakeel,
a *Quarrel*.

Quetsen to *Hurt*, or
Wound.

Quiksilver, *Quicksilver*.
een Quitancie an *Ac-*
quittance.

Quynen to *Languish*.

Quyten, Quytscelden,
to *Quit*.

R.

R Aad *Counsel*, *Ad-*
vice.

een Raad a *Council*.

den Raad *the Senate*.

Raaden to *Council*.

Raadpleegen to *Delibe-*
rate.

een Raadfel a *Riddle*.

RA. RE.

Raadslaagen to *Consider*,
to *Consult*.

Raaken, to *Hit*.

een Raam a *Frame* for
a *Window*.

een Raap a *Turnep*.

Raauw *Raw*.

Raazen to *Rage*.

Raazerny *Fury*.

Rabbelen to *Stammer*.

een Rad a *Wheel*.

Radys a *Radish*.

een Ram a *Ram*.

Ramp *Disaster*.

Rampzalig *Fatal*, *Un-*
lucky.

de Rand *the Edge*.

Rang Row, *Range*.

Rantsoen *Ransom*.

Rapporteeren, vertel-
len to *Report*.

Ras *Swift*, *Nimble*.

Rasjes, terstont *Quick-*
ly.

Raspen to *Grate*.

een Ratel a *Rattle*.

een Rave a *Raven*.

Razynen *Raisins*.

Redden to *Save*.

Rede *Discourse*.

Redelyk *Rational*.

Reden *Reason*.

RE.

een Rée of Rhee a *Roe*.
 Reeds *Already*.
 een Regeerder a *Ruler*.
 Regeeren to *Reign*.
 Regeering *Reign, Government*.
 een Regel a *Rule*.
 Regelmatigheid *Regularity*.
 Regen *Rain*.
 Regenbak a *Cistern*.
 een Regenboog a *Rain bow*.
 een Regiment a *Regiment*.
 een Register a *Register*.
 Regt *Right, Straight*.
 Regt *Equity, Justice*.
 Regten, Regt buigen, to *Redress*.
 een Regter a *Judge*.
 een Regterstoel a *Tribunal, a Judges-seat*.
 Regtsgebied *Jurisdiction*.
 Regtsgeleerde *Doctor of the Law*.
 Regtvaardig *Just, Righteous*.
 Regtvaardigen to *Justify*.
 Regtzinnig *Orthodox*.

RE. RI.

een Reiger a *Horn, or Heron*.
 Rekken to *Protract*.
 Reiken to *Reach*.
 Rein; zuiver *Clean*.
 Reinigen to *Purify*.
 een Reis of Togt a *Voyage, a Journey*.
 Reizen to *Travail*.
 Rekenen to *Count, to Number, to Reckon*.
 een Rekening an *Account*.
 Rekken to *Stretch*.
 Remedie *Remedy*.
 Renten, Inkomsten, *Rents*.
 Reppen to *Dispatch*.
 een Republyk a *Commonwealth*.
 een Request a *Petition*.
 Resolveeren to *Resolve*.
 de Rest the *Rest*.
 Revengie *Vindication*.
 Reuk *Odour*.
 Reukwerk *Perfume*.
 een Reus a *Giant*.
 een Ribbe a *Rib*.
 een Ridder a *Knight*.
 Rieken to *Scent or Savour*.
 een Riem an *Oar*.

een

RI. RO.

een Riem *a Girdle.*
 een Riem Papier *a Rea-
 me of Paper.*
 een Riet *a Cane, a Reed.*
 Rimpelen *to Wrinkle.*
 een Ring *a Ring.*
 een Rinket *a Racket.*
 een Rivier *a River.*
 een Robyn *a Ruby.*
 een Roede *a Rod.*
 een Roede Lands *a Rod
 of Land.*
 Roekeloos *Rash, Bold,
 Fool-hardy.*
 Roem *Glory.*
 Roemen *to Boast.*
 Roepen *to Call.*
 een Roer *a Caliver, a
 Gunn.*
 't Roer *the Rudder.*
 Roeren *to Stir.*
 Roest *Rust.*
 Roesten *to grow Rusty.*
 Roet *Soot.*
 Roeyen *to Row.*
 Rogge *Rye.*
 een Rok *a Coat.*
 Rollen *to Roll.*
 Rollen, met klooten
 speelen *to Bowl or
 Boul.*
 Rommelen *to Rumble.*

RO.

Rommelen als Byen *to
 Buz.*
 Rond *Round.*
 een Rondas *a Shield or
 Buckler.*
 Rondom *Round about.*
 Ronken *to Snore or
 Snort.*
 Rood *Red.*
 Roodagtig *Ruddy.*
 de Roode loop *the Bloo-
 dy flux.*
 Roof, buit *a Prey.*
 Rook *Vapour, Smoke.*
 Room *Cream.*
 een Roos *a Rose.*
 Roosten *to Roast.*
 Rooven *to Rob.*
 een Roover *a Robber.*
 een Rooving *a Rave-
 ning.*
 Rozemaryn *Rosemary.*
 een Rosbaar *a Litter.*
 een Roskam *a Herse-
 comb, a Curry-comb.*
 een Rot, Ratte *a Rat.*
 Rotten *to Rot.*
 een Rotting *a Cane.*
 een Rots *a Rock.*
 Rouwen *to Rue.*
 Rozyn *Raisins.*
 de Rug *the Back.*

RU. RY.

te Rugge glien *to Back*
side.
 Ruggewaarts *Backwards*
 de Ruggraat *the Back*
bone.
 Ruig, Rouw, *Rough.*
 Ruiken *to Smell.*
 Ruilen *to Truck.*
 Ruimte *Room.*
 Ruifchen *to Rustle.*
 een Ruit *a Square of*
Glass.
 Rukken *to Snatch.*
 Rûnſel van Melk *Ren-*
net.
 Ruſten *to Pauſe, to Re-*
poſe, to Reſt.
 Ruuw *Rugged, Harſh.*
 een Ry of order *a Ranck.*
 Ryden *to Ride.*
 Rygen *to Lace.*
 Ryk *Rich.*
 Rykdom *Ritches Wealth.*
 Ryk maken *to Enrich.*
 een Rym *a Rime.*
 Ryp *Ripe.*
 Ryſt *Rice.*

S.

Saay *Serge.*
 de Sabbat *the Sabbath.*

SA. SC.

een Sabel, *a Sabre, a*
Hanger.
 Saffraan *Saffron.*
 Saiſoen *Season.*
 Salaad *Sallet.*
 Salie *Sage.*
 Samen *Together.*
 Samenbinden *to Bind.*
 Samenhang *Connexion.*
 Samenloop *Concourse.*
 Samenſtellen *to Compo-*
ſe.
 Samenvoegen *to Join.*
 Samen zweeren *to Con-*
jure.
 Sap *Juice, Sap.*
 Satan *Satan.*
 Saucys *Sausage.*
 Saus *Sauce.*
 Sayet *Woofed, or Yarn.*
 een Scepter *a Mace, a*
Scepter.
 Schaade *Dammage,*
Harm.
 Schaadelyk *Pernicious.*
 Schaaden *to Hurt.*
 een Schaaf *a Joyner's*
Plane.
 Schaak *Chess.*
 een Schaal, *a Scale.*
 Schaamagtig *Baſhfull.*
 Schaamrood *Bluſh.*
 Schaam

SC.

Schaamte *Shame*.
 een Schaap *a Sheep*.
 Schaapevlees *Mutton*.
 een Schaar *Cizars*.
 Schaaren *Shears*.
 Schaars *Scarce*.
 Schaaven *to Shave*.
 een Schaduwe *a Shadow, an Umbrage*.
 een Schagt *a Quill*.
 een Schandaal *a Scandal*.
 Schandelyk *Infamous, Shameful*.
 Scharlaaken *Scarlet*.
 Schatten *Treasures*.
 een Schatter *a Rater*.
 Schattinge *Toll, or Tribute*.
 Schavot *a Scaffold*.
 een Scheede *a Sheath*.
 Scheel *Squint-Eyed*.
 Scheelagtig *Asquint*.
 de Scheen *the Shin*.
 een klein Scheepje *a Bark*.
 Scheepvaart *Navigation*.
 Scheeren *to Poll*.
 een Scheermes *a Razor*.
 Scheiden *to Separate*.
 een Scheidsman *an Ar-*

SC.

biter, an Umpire.
 een Schel *a Bell*.
 Schelden *to Scold, to Rail*.
 Scheldwoord *Base*.
 een Schelling *a Shilling*.
 een Schelm *a Rogue, a Villain*.
 een Schelvis *a Haddock*.
 Schenden *to Violate, to Vitate*.
 Schenken *to Bestow*.
 Scheppen *to Create, to Shape*.
 Schermen *to Fence*.
 Scherp *Acute*.
 Scherpheid *an Edge (of a Knife)*.
 een Scheur *a Rent, a Rupture*.
 Scheuren *to Burst*.
 Scheuring *Schison*.
 een Schicht *a Dart*.
 Schielyk *Suddain*.
 Schieten *to Shoot (with a Gunn)*.
 Schikken *to set in order, to Dispose*.
 een Schil *a Shell*.
 een Schild *a Buckler, a Shield*.

SC.

Schilderen *to Limn, to Paint.*

een Schildery *a Picture.*

een Schildpad *a Tortoise.*

Schimmelagtig *Mouldy.*

Schimpen *to Rally.*

een Schip *a Ship.*

een Schipken met Rie-
men *a Barge.*

een Schoen *a Shoe.*

een Schoenlapper , *a*
Cobler.

een Schoenmaaker *a*
Shoe-maker.

Schoffeeren *to Ravish.*

een Schoof *a Sheaf.*

een School *a School.*

een Hooge School *an*
University.

Schoon *Fair.*

Schoonheid *Beautie.*

Schoonmaaken *to Clean.*

Schoorsteen *a Chimney.*

Schoot *Lap.*

een Schop *a Shovel.*

een Schors van een
Boom *a Bark of a*
tree.

de Schorffe afdoen *to*
Blanch.

een Schortekleed *an A-*
pron.

SC.

een Schotel *a Dish, a*
Platter, a Scuttle.

een Schouder *a Shoul-*
der.

't Schouderblad , *the*
Shoulder Blade.

een Schouwspel *a Sight.*

een Schraag *a Tressle.*

Schraapen *to Scrape.*

Schrander *Subtle, Sharp,*
Cunning.

een Schreef *a Flit.*

Schreeuwen *to Bawl,*
to Shout or cry out.

een Schriftgeleerde *a*
Scribe.

Schriftuur *Scripture.*

Schrik *Fright.*

Schrikkeljaar *Leap-Year.*

Schrikkelyk *Horrible.*

een Schroef *a Scrue or*
Screw.

Schroeyen, Branden *to*
Scorch.

Schroom *Fear.*

Schrupel *Scruple.*

een Schrynwerker *a*
Foyner.

Schryven *to Write.*

Schubagtig *Scaly.*

Schudden *to Quiver, to*
Shake.

Schud-

SC. SE.

Schudden 't Hoofd, *to Wag the Head.*

Schuilen *to Lurk.*

een Schuilplaats *a Shelter.*

Schuim *Scum.*

Schuins, *Oblique, Slope, awry, across.*

een Schuld *a Debt.*

Schuld *a Fault, Blame.*

Schuld, Handdadig *Guilt.*

een Schulp *a Shell.*

Schurf, Schurft *Scab.*

een Schut, Scherm *a Screen.*

een Schuur *a Barn.*

Schuuren *to Scoar.*

Schuuwen *to Avoid, to Eschew.*

Schynen *to Shine.*

een Schynheilige *an Hypocrite.*

het Schynt *it Seemeth.*

Schyten *to Shite.*

een Secretaris *a Secretary.*

een Secte *a Sect.*

Sedert *since.*

't Seffens *Together.*

een Seiffen *a Sisse.*

Senebladen *Sena.*

SI. SL.

een Sententie, Vonnis *a Sentence.*

Sergie of Sargie, *Serge.*

een Servet *a Napkin.*

Sidderen, beeven *to*

Quake.

een Signet *a Signet.*

een Sikkel *a Cikle or*

Sickle.

Simpel, Silly, *Simple.*

Sint *Since.*

Slaa of Salaad *Sallet.*

een Slaaf *a Slave.*

een Slaager *a Butcher.*

Slaan *to Bang, to Beat, to Strike.*

Slaapen *to Sleep.*

Slaaperig van leden,

Benumbed, Droufie.

een Slaaplaaken *a Sheet of Linnen.*

Slaaverny *Bondage.*

een Slabdoek *a Bib.*

een Slag *a Blow, a*

Lash, a Stripe.

een Slagader, *an Arterie.*

Slagorder *Array (in Battel).*

een Slak *a Snail.*

een Slang *an Asp, a Serpent, a Snake, a Viper.*

Slap.

SL.

Slap *Slack, Remiss.*
 een Slee *a Sledge* or
Sled.
 Sleepen *to Trail, to*
Drag.
 Slegt *Base, Simple.*
 een Sleutel *a Key.*
 Slibberagtig *Slippery.*
 Slibberen *to Slide.*
 Slim *Wel advised, Wa-*
ry.
 een Slinger *a Sling.*
 een Slip, Pand van een
 rok *a Lappet of a*
Gown.
 Slokken *to Sup up.*
 een Sloof *a Sloven.*
 een Slood *a Ditch.*
 Slordig *Sluttish.*
 een Slot *a Lock.*
 Sluimeren *to Slumber.*
 een Sluis *a Sluce.*
 Sluiten *to Shut.*
 een Sluyer *a Scarf.*
 Slyk *Mire.*
 Slym *Slime.*
 Slypen *to Whet.*
 Slyten *to Wear out or off.*
 Smaad *Outrage, an A-*
buse.
 Smaak, Geur *Relish.*
 Smaaken *to Taste.*

SM. SN.

Smagten *to be almost*
Choaked.
 Smal *Strait, Close.*
 Smeeden *to Forge.*
 Smeeken *to Beseech, to*
Entreat.
 Smeer *Greas, Suet or*
Tallow.
 Smelten *to Melt.*
 Smerten *to Smart.*
 een Smit *a Smith.*
 Smooren *to Smother.*
 Smyten *to Smise, to*
Strike.
 een Snaak *a merry, jo-*
vial man, a Banterer.
 een Snaphaan *a Fusée.*
 Snappen *to Prattle,*
Chat or Twattle.
 een Snee de broots, *a*
Shive of Bread.
 een Snee *a Slice.*
 Sneedig *Clever, Skillful.*
 Sneeuw *Snow.*
 Snelheid *Swiftness.*
 Snikken *to Sob, sigh, or*
Groan.
 een Snip *a Woodcock.*
 Snippen *to Clip.*
 een Snoek *a Pike (fish).*
 Snoepagtig *Dainty-mou-*
thed.

SN. SO. SP.

een Snoer *a String.*
 Snoeyen *to Prune, or*
Lop.
 Snoode *Evil.*
 Snorken *to Snort or*
Snore.
 Snot of Loop der Neu-
 se of mond, *Rheum,*
Snot.
 Snuiten *to Snuff.*
 Snyderen *to Cut, to Slice.*
 Snyderen in hout *to Car-*
ve in Wood.
 Sober Sober.
 een Sok *a Sock.*
 een Soldaat *a Souldier.*
 een Somma *a Summ.*
 Soldeeren *to Solder.*
 Somtyds *Sometimes.*
 Soort, *Sort.*
 Sop, Soppe, *Broth,*
Soop.
 een Spa, Spade *a Spade.*
 Spaanders *Chips.*
 Spaaren *to Save, to*
Spare.
 een Spacie, *a Space.*
 een Span *a Span.*
 Spargie *Sparagrafs.*
 Spatten *to Splash or*
Dasb.
 Speceryen *Spices.*

SP.

Speelen op de klokken
to Chime.
 Speelen op de fluit *to*
Pipe.
 Speelen *to Play.*
 Speelen *Games.*
 een Speeltoneel *a Sta-*
ge, a Theater.
 Speenen een kind *to*
Wean a Child.
 een Speer *a Lance, a*
Spear.
 Spek *Bacon.*
 een Spel *a Pin.*
 Speldewerkskant *Bone;*
lace.
 Spellén *to Spel.*
 een Spelonk *Den, Cave*
or Cavern.
 een Spiegel *a Locking-*
Glass.
 een Spies *a Pike.*
 een Spil *a Pen.*
 een Spinnekop *a Spider.*
 Spinnen *to Spin.*
 een Spinnewebbe *a Cob-*
web.
 een Spit *a Spit.*
 Spits *Pointed, Sharp.*
 een Splinter *a Shiver or*
Splinter.
 Splitsen, Splyten, *to*
Clear

SP.

Clave, Slit, or Split.
 Spoeden *to Speed.*
 een Spoel *a Shuttle or Shuttle.*
 Spoelen *to Rinse.*
 een Spongje *a Sponge.*
 een Spook *a Spright, Fantom.*
 een Spoor *a Spur.*
 Spotten *to Scoff.*
 een Spotter *a Mocker.*
 Spouwen *to Spew or Spue, to Spit, to Vomit.*
 een Spraak *a Speech.*
 Spraakzaam, Beleeft, *Affable.*
 Spreken *to Speak.*
 een Spreekwoord *a proverb.*
 een Spreeuw *a Starling.*
 Sprenkelen *to Sprinkle.*
 een Spreuk *a Phrase.*
 Spryen *to Spread.*
 Springen *to Leap, to Skip.*
 Spruiten *to Springout, to Burgeon.*
 een Spyker *a Nail.*
 een Spyskamer *a Buttery or Boustetry.*
 Spyt *Spite.*

ST.

een Staak *a Stake.*
 Staal *Steel.*
 Staan *to Stand.*
 Staande houden *to Sustain.*
 een Staart *a Tail.*
 Staat, *State, Case, Condition.*
 Staatzucht *Ambition.*
 een Stad *a Citty, a Town.*
 een Staf *a Staff.*
 een Stal *a Stable.*
 een Stain *a Log, or Stump.*
 Stameren *to Stammer.*
 Stampen *to Stamp.*
 een Stamper *a Pestle or Pounder.*
 Standvastigheid *Constancy.*
 Stank *Stink or Stench.*
 een Stap *a Step.*
 een Star *a Star.*
 Staroogen *to Gaze.*
 een Statuit *a Statute.*
 een Steek van een Spel *a Prick of a Pin.*
 Steken *to Stick.*
 Steeken met een Ponjaart *to Stab.*
 Steelen *to Steal.*

een

ST:

een Steen *a Stone.*

Steenen *to Groan.*

een Steen-kuil *a Quarry*
of Stone.

een Steenrots *a Rock.*

een Steilte *a Precipice.*
a Steep.

Stellen een zaak aan iem-
and *to Refer.*

een Stelling *a Position.*

Stelpen *to Stanch or Stop*

een Stem *a Voice, a Vote.*

een Stempel *a Wedge,*
or Coin.

Sterffelyk *Mortal.*

Sterk *Strong.*

Sterkte *Strength.*

Sterven *to Die.*

een Steunfel *a Prop, a*
Stay.

Steuren of Stooren *to*
Interrupt, Disturb.

een Stiefvader *a Father*
in Law.

een Stier *a Bull.*

Stigtinge *Edification.*

Stikziende *Purblind.*

Stil *Calm.*

Stilswygendheid *Silence.*

Stinken *to Stink.*

Stipt *Punctual.*

een Stoel *a Chair.*

ST:

Stoeyen *to Toy, to Wag.*

Stof, Poeder, *Dust.*

Stoffeeren *to Furnish.*

Stoffen *Stuffs.*

een Stok *a Bat, a Staff,*
a Stick.

Stom, Stil, *Mute.*

Stomp *Blunt, or Dull.*

een Stoop *a Pottle.*

Stooten *to Bruise, to*
Dash (against), to
push, to Thrust.

Stooven *to Stew.*

Stoppen *to Obstruct, to*
Stop.

Storm *a Storm.*

Storten *to Shed, to Spill.*

Stout *Bold, Saucy, Stout.*

Stouthheid *Wickedness,*
Malice.

een Straal *a Beam or a*
Ras.

een Straat *a Street.*

Straf *Severe.*

Straffen *to Correct, to*
Punish.

Straks *Anon.*

de Strand *the Shore.*

Streelen *to Strike.*

Stremmen *to Curd, to*
Curdle.

Stremfel *Rennet.*

een

ST. SU.

een Streng Garen, *a*

Skain of thread.

Strengheid *Rigor.*

een Strik *a Snare.*

een Stroo *a Straw.*

een Strook *a Band.*

de Stroom *the Stream.*

Strooyen *to Strew, to*

Cover or Spread over.

een Strop *a Halter.*

Struikeling *Stumbling.*

een Stryd *a Battel.*

Stryden *to Combate.*

Stryken *to Smoosh.*

Studeeren *to Studie.*

een Student *a Student.*

een Stuk geschut, *a*

Canon.

een Stuk *a Piece.*

Stutten *to Shore up.*

Stuur, Straf, *Severe.*

Stuuren *to Steer.*

Styf, *Stiff.*

Styffel *Starch.*

een Styl *a Post or Stake.*

Styven *to Starch.*

Substantie *Substance.*

Suffen *to Dote.*

Suiker *Sugar.*

een Suiker-riet *a Sugar-*

Cane.

Sukkelen *to Linger or*

SY. TA.

Languish.

Sy *She.*

een Syllabe *a Syllab.*

Synode *a Synod or Con-*
vocation.

Syroop *Sirrup.*

T.

een **T** Aal, *Spraak*
a Language, a
Speech.

een Taart *a Tart.*

Taay *Tough.*

een Tabbaart *a Gown.*

Tabak *Tobacco.*

een Taeling *a Teal.*

Taf *Taffety.*

een Tafel *a Table.*

een Tafel-bord *a Tren-*
cher.

een Tafel-kleed *a Car-*
pet.

een Tak *a Branch.*

een Tak van een Boom
a Bough of a Tree.

een Talent *a Talent.*

een Talhout *a Fagot.*

Talk *Tallow.*

Talmen *to Haggle.*

Tam *Tame.*

een Tambour of Trom-
mel-

TA. TE.

mellager a *Drummer*.

een Tand a *Tooth*.

Tanden *Teeth*.

Tandpyn *Tooth-Ache*.

Tandvleesch *the Gum*.

een Tang a *Pair of Tongs*.

Tappen *to Draw beer*.

Tapyt *Tapestry*.

Tarw *Wheat*.

Tasten *to feel*.

Taxeeren *to Tax*.

Teder *Tender*.

een Teef a *Bitch*.

Teelen *to Ingender, to Beget*.

een Teems a *Sieve*.

een Teen a *Toe*.

Teeren *to Spend, to consume, to digest*.

de Teering *the Consumption*.

Tegen, *Anent, Against*.

in Tegendeel *Contrarily*.

Tegen over over *against*.

Tegen-party an *Adversary*.

Tegen dank *in Spite of, Maugré*.

Tegenspoed *Adversity*.

Tegenspreken *to Con-*

TE.

tradict, to Gainsay.

Tegenstaan *to Oppose*.

Tegenstryden *to Contest, to debate*.

Tegenvergif *Antidote*.

Tegenwerpen *to Object*.

Tegenwoordigheid *Presence*.

Tegenzin *Antipathy*.

een Teken a *Badge, a Sign*.

Tekenen *to Dessign*.

een Telg a *Sucker, or Sprig*.

een Teljoor a *Plate, a Trencher*.

Tellen *to Tell*.

Tempeest a *Tempest*.

een Tempel a *Temple*.

een Tent a *Tent*.

Ten zy *Unless*.

Tepel *the Nipple*.

Ter Unto.

een Termyn a *Terme*.

Terpentyn-olie *Turpentine*.

Terstond *Anon, Forthwith, Immediately*.

Terwylen *While, and mean while*.

Terzyden *Aside*.

Thee

TH. TL. TO

Thee *Tea.*
 een Tigchel *a Tile.*
 Tien *Ten.*
 Tiende *Tithe.*
 Tieren *to Keep a hea-
 vy noise.*
 Timmerhout *Timber.*
 een Timmerman *a Car-
 penter.*
 Tin *Tinn, Pewter.*
 een Tobbe, *a Tub.*
 Toe *Unto.*
 Toebehooren *to Apper-
 tain, to Belong.*
 Toeberceiden *to Prepare.*
 Toedoen *to Shut.*
 Toeëigenen *to Appro-
 priate, or to Claim.*
 Toegang *Access.*
 Toegeeven *to Afford.*
 Toegenegen *Affectiona-
 te.*
 Toejuiching *Applause.*
 Toekomend *Future.*
 Toelaaten *to Admit, to
 let, to permit.*
 Toeleg *Attempt or Des-
 sign.*
 Toenemen *to Increase,
 to Improve.*
 Toepassen *to Apply.*
 Toereiken *to Stretch*

TO.

out, to Reach.
 Toerekenen *to Attri-
 bute.*
 Toeroeping *Acclama-
 tion.*
 Toerusten *to Equip.*
 Toeschryven *to Ascribe.*
 Toestaan *to Allow or
 Consent, to Permit.*
 Toestellen *to Appoint.*
 Toestemmen *to Assent.*
 een Toetsteen *a Touch-
 stone.*
 een Toeval *an Accident.*
 Toevallig *Casual.*
 Toevlugt *Recourse, a
 Shelter.*
 Toevoegen *to Apply.*
 Toewyzen *to Adjudge.*
 Toezien *to Mind, to
 take heed.*
 Tol, Toll *or Tribute.*
 een Tol *a Top.*
 een Tolk *a Truchman,
 an Interpreter.*
 een Tollenaar *a Publi-
 can.*
 een Tombe *a Tomb.*
 een Ton *a Tun.*
 de Tong *the Tongue.*
 een Tonneken *a Barrel.*
 Tontel *Tinder,*

een

TO. TR.

een Toom *a Bit or a Bridle.*
 in den Toom houden *to Restrain.*
 een Toon *a Tune.*
 Toonen *to Shew.*
 Toon stellen (ter) *to Expose.*
 Toorn *Wreath, Anger or Choler.*
 een Toorts *a Torch.*
 de Top of Hoogte *the Top or Height.*
 een Tooren *a Tower.*
 Tornen *to Unsew, or Unstitch.*
 Tot, *At, To.*
 Tot dat *Until.*
 Tot, al tot, tot den *Unto.*
 een Tovenaar *a Sorcerer.*
 een Tovenaarster *a Witch.*
 een Touw *a Rope.*
 Traag *Slow.*
 een Traalie, een open Venster *a Casement.*
 Traalien *Lattices.*
 een Traan *a Tear.*
 Tragten *to Strive, to Labour.*
 Trappen *Stairs.*
 Treeden *to Tread.*

-TR. TU.

een Tregter *a Tunnel or Funnel.*
 Trekken *to Draw, to Pull.*
 Trekken een Schip, *to Tow a Ship.*
 Treurig zyn *to Mourn.*
 Trillen en beeven *to Shiver, to Quake.*
 een Triomf *a Triumph.*
 een Troep *a Troop.*
 een Troffel van een Metselaar *a Trowel.*
 een Trog *a Trough.*
 een Trommel *a Drum.*
 een Trompet *a Trumpet.*
 een Troon *a Throne.*
 Troost *Comfort.*
 Troosten *to Consolate.*
 een Tros *a Bunch.*
 Trots *Proud.*
 Trouw *Faithful.*
 Trouwen *to Wed.*
 Trouwen of getrouwd worden *to Marrie, or be Married.*
 Tugtigen *to Discipline.*
 Tuimelen *to Tumble.*
 een Tuin *a Garden.*
 een Tulp *a Tulip.*
 Turf *Turf.*
 Tuisen *Among.*

Tuf

TU. TW. TY.

Tuffen beiden *Between.*
 Tuffenpoozing *Inter-*
mission, Pause.
 Twaalf *Twelf.*
 Twee *Two.*
 de Tweede *the Second.*
 Tweedragt *Discord.*
 Tweeligt *Twilight.*
 Tweeling *Twin.*
 Twee pinten, een kan,
a Quart.
 Tweevoudig *Double.*
 Twintig *Twenty.*
 Twist, *Dispute, quarrel.*
 Twyffelagtig *Ambi-*
guous.
 Twyffelen *Doubt.*
 Twynen *to Twine* or
Twist.
 Tyd *Time, Term.*
 Tydverdryf *Pastime.*
 een Tyger *a Tiger.*
 een Tyran *a Tyrant.*
 een Tytel *a Title.*

V.

Vaakerig *Sleepy.*
 een Vaam of Va-
 dem *a Fathom.*
 een Vaan *a Banner.*
 Vaardig *Ready.*

VA. VE.

Vaaren *to Fare.*
 Vaar wel *Farewell.*
 een Vaatdoek *a Dish-*
Clout or *Dusting-Clout.*
 een Vaatje *a Cask.*
 een Vader *a Father.*
 een Stiefvader *a Step-*
Father.
 een Vaers *a Verse.*
 Vagevuur *Purgatory.*
 een Valk *a Hawk, a*
Faulcon.
 Vallen *to Fall.*
 Valsch *False, Untrue.*
 Van *From, of.*
 Vangen *to Catch, to*
Apprehend.
 Van te vooren *Before.*
 Van waar *Whence.*
 een Varken *a Hog.*
 Vast *Firm.*
 Vasten *to Fast.*
 Vast maaken *to Make*
fast.
 en Vat *a Fat.*
 Vatten *to Apprehend.*
 een Veder *a Feather, a*
Plume.
 Vee *Cattle.*
 Veegen *to Sweep.*
 Veel *Many, Much.*
 Veel eer *Rather.*

Veel-

VE.

een Veen *a Fen.*
 Vegten *to Fight.*
 Veilig *Safe, Secure.*
 Veinzen *to Dissemble,*
to Fain, or Feign.
 Vel *skin.*
 een Vel papier *a Sheet*
of paper.
 een Veld *a Field.*
 een Veldslag *a Battel.*
 Veldtuig *Artillery.*
 Venkel *Fennel.*
 een Venster *a Window.*
 Venin *Venom, Payson.*
 Ver *Far.*
 Ver afgelegen *Remote,*
Far.
 Veragten *to Contemn,*
or to Despise, to Scorn.
 Veranderen *to Alter, to*
Change.
 Verandering *Variety.*
 Veranderlyk *Mutable.*
 Verantwoorden *to an-*
swer, to warrant.
 Verbaasd *Astonished,*
Abasht.
 Verbaasd maaken *to As-*
tonish.
 Verbaazen *to Amaze.*
 Verbeelden *to Repre-*
sent.

VE.

Verbeiden *to Tarry.*
 Verbergen *to Hide.*
 Verbeteren *to Amend,*
to Reform.
 Verbeuren *to Forfeit.*
 Verbieden *to Forbid.*
 Verbinden *to Oblige.*
 Verbintenis *Obligation.*
 Verbitteren *to exaspera-*
te, to Incense.
 Verblyven *to Sojourn,*
to Stay.
 Verbot *Prohibition.*
 Verbond *Alliance, a*
Covenant, a League.
 Verborgen, Heimelyk
Secret.
 Verborgendheid *a Mys-*
tery.
 Verbreeken *to Destroy.*
 Verbreiden *to Divulge.*
 Verbryzelen *to Break,*
Bruise or Beat in pieces.
 Vercieren *to Adorn, to*
Burnish.
 Verdeelen *to Divide.*
 Verdeeling *Divison.*
 Verdenken *to Suspect.*
 Verder *Further or Far-*
ther.
 Verderven *to Corrupt,*
to Taint.

D

Ver-

VE.

Verdienen *to Deserve,*
to Earn.
 Verdienste *Merit.*
 Verdiepen *to Dig, to*
Hollow.
 Verdigten *to Forge, to*
Invent.
 Verdoemen *to Condemn.*
 Verdraagelyk *Tolerable.*
 Verdraagen *to Bear or*
Suffer, to Endure.
 Verdriet *Sorrow.*
 Verdrietig *Tedious.*
 Verdrinken *to Drown.*
 Verdrukking *Affliction.*
 Verduisteren *to Darken.*
 Verdwaald *Strayed.*
 Verdwynen *to Vanish,*
to Vanquish.
 Vereeniging *Union.*
 Vereiffen *to Require.*
 Verflaauwen *to Slacken.*
 Verfoeyen *to Abhor, to*
Detest.
 Vergaan *to Perish.*
 Vergaderen *to Collect,*
to Gather, to Recollect.
 een Vergadering *a Con-*
gregation.
 Vergeefs *in Vain.*
 Vergeeten *to Forget.*
 Vergeetelyk *Oblivious.*

VE.

Vergeetig *Unmindful.*
 Vergeeven *to Forgive, to*
Pardon, to Remis.
 Vergelden *to Recompense,*
to Requite.
 Vergelyken *to Compare.*
 Vergen *to Demand, Re-*
quire.
 Vergenoegd *Satisfy'd.*
 Vergezellen *to Accom-*
pany.
 Vergift *Poyson.*
 Vergiffen *to Mistake.*
 Vergulden *to Gild.*
 Vergunnen *to Favour.*
 een Verhaal *a Narration.*
a Relation or Story.
 Verheffen *to Advance,*
to Exalt, to Extol.
 Verheugen, Verblyden
to Réjoyce.
 Verhinderen *to Hinder.*
 Verhuizen *to Remove.*
 Verjaagen *to Repel.*
 Verkeerd *Perverse, Un-*
toward.
 Verkeeren *to Commer-*
ce, to Converse.
 Verkiezen *to Elect.*
 Verklaaren *to Declare.*
 Verkleeden *to Disguise.*
 Verkoelen *to Cool.*

Ver-

VE.

Verkogt *Sold.*
 Verkondigen *to Announce.*
 Verkoopen *to Retail, to Sell.*
 een Verkoop *a Sale.*
 Verkorten *to Abbreviate.*
 Verkouden *to get a Cold.*
 Verkrygen *to Attain, to Obtain.*
 Verkwikken *to Cheer up.*
 Verlaaten *to Abandon, to Leave, to Relinquish.*
 Verlangen *to Long.*
 Verlappen *to Boish.*
 Verleden, geleden, *Ago or Past.*
 Verleezen *to Pick or Cull.*
 Verleegendheid *Trouble, Incumbrance.*
 Verleiden *to Seduce.*
 Verlies, verdervenisse, *Perdition.*
 Verliezen *to Lose.*
 Verligten *to Ease, to Allay or Mitigate.*
 Verlof *Licence.*
 Verloogchenen *to Deny, or Disown.*
 Verlooren *Lost.*

VE.

Verlossen *to Deliver, to Redeem.*
 Vermaaken *to Recreate.*
 Vermaanen *to Admonish, to Exhort, to Warn.*
 Vermeerderen *to Amplify, to Augment, to Multiply.*
 Verminderen *to Abate, or to Diminish.*
 Vermits *Forasmuch as.*
 Vermoeden *to Presume, to think.*
 Vermoeyd *Tired, Weary.*
 Vermoeyen *to Toil.*
 Vermoorden *to Massacre.*
 Vermijden *to Shun, to Eschew.*
 Vernederen *to Abase.*
 Verneemen *to Inform, Inquire.*
 Vernielen *to Ruine.*
 Vernietigen, *to Annihilate.*
 Vernieuwen *to Renew.*
 Verontreinigen, *to Violate.*
 Veroordeeling *a Casting in Law.*
 Verplaatfen *to Displace.*

VE.

Verpligten *to Oblige.*
 Verquikken *to Quicken.*
 Verquisten *to Spend, to Wast.*
 een Verquister *a Prodigal, an Unthrif.*
 Verraad *Treason.*
 Verraaden *to Betray.*
 een Verraader *a Traitor*
 Verraadery *Treachery.*
 Verrassen *to Surprise.*
 Van verre *Aloof.*
 Verrigten *to Dispatch.*
 Verrotten *to Putrife, to Rank'e, to Rot.*
 Versch *Fresh.*
 Verscheiden *Severall.*
 Verschieten *to Disburse.*
 Verschillen *to Differ.*
 Verschoonen *to Excuse.*
 Verschrikken *to Fright, or Terrify.*
 een Verschyning *an Apparition, a Vision.*
 Verslinden *to Devour.*
 Verslyten *to Wear out.*
 Versmaaden *to Disdain.*
 Verspieden *to Spy.*
 Verstaan *to Conceive, to Understand.*
 Verstand *Understanding.*
 Verstellen *to Mend.*

VE.

Versterken *to Fortify.*
 Verstikken *to Smother.*
 Verstooren *to Interrupt.*
 Verstooten *to Repulse.*
 Verstouten *to Presume.*
 Verstrooyen *to Scatter.*
 Vertaalen *to Interpret.*
 Verteeren *to Consume, to Digest.*
 Vertellen *to Tell.*
 Vertoornen *to Anger.*
 Vertraagen *to Delay.*
 Vertrouwen *to Rely.*
 Vervaard *Afraid.*
 Vervallen *to Decay.*
 Verveelen *to Weary, to Tire.*
 Ververflen *to Refresh.*
 Vervliegten *to Evaporate.*
 Vervloeken *to Curse or accurse.*
 Vervolgen *to Pursue, to Persecute.*
 Vervreemden *to Alienate.*
 Vervuylen *to Defile.*
 Verwaardigen *to Vouchsafe.*
 Verwagten *to Expect, to Wait for.*
 Verwe *Colour.*
 Verwekken *to Excite.*

Ver

VE.

Verwelken *to Fade.*
 Verwen *to Dye.*
 Verwerd *Perplexed.*
 Verwerpen *to Cast off, or*
     Cast away, to Reject.
 Verwerven *to Purchase.*
 Verwoest *Desolate.*
 Verwoesten *to Wast.*
 Verwonderen *to Admi-*
     re, to Wonder.
 Verworpen *Abject, Re-*
     probate.
 Verwyten *to Reproach,*
     to Upbraid.
 Verzaaken *to Forsake.*
 Verzaden *to Sariate.*
 Verzagten *to Mitigate.*
 Verzamelen *to Assemble,*
 Verzekeren *to Ascertain*
     or to Assure, to
     Avouch.
 Verzinnen *to Mistake.*
 Verzoek *a Request.*
 Verzoeken *to Tempt.*
 Verzoenen *to Reconcile.*
 Verzoening *Attonement.*
 Verzoeten *to Assuage.*
 Verzuimen *to Neglect,*
     to Omit.
 Verzweeren *to Abjure,*
     to Forswear.
 Vet *Fat, Sewet.*

VE. VI. UL.

een Veter *a Lace.*
 Victorie *a Victorie.*
 een Victorie - vuur *a*
     Bone-fire.
 Victuaille *Victuals.*
 Vier *Four.*
 een Vierde deel *a Quar-*
     ter.
 een Vierkant *a Qua-*
     drant.
 Villen *to Flay or Flea.*
 Vinden *to Find.*
 Vinger *a Finger.*
 door de Vingeren zien
     to Connive.
 een Vink *a Chaffinch.*
 een Violetbloem *a Vio-*
     let.
 een Viool *a Vial or Viol.*
 een Vis *a Fish.*
 Vissen met een Angel-
     roe to Angle.
 Vitten *to Carp, to Cavil.*
 een Uil *an Owl.*
 Uit *Out.*
 Uitblussen *to Extinguish,*
     to Quench.
 Uitbreiden *to Amplifie.*
 Uitdaagen *to Challenge,*
     to Desy.
 Uitdeelen *to Distribute.*
 Uitdrukken *to Express.*

UI.

Uitdryven *to Expel.*
 Uittermaten *Extream, Mightily.*
 Uiterste *the Uttermost, Extremitie.*
 Uitgaan *to go Abroad.*
 Uitgeeven *to Employ, to Bestow.*
 Uitgenomen *Except, Unless.*
 Uithollen *to Hollow.*
 Uithouwen *to Carve.*
 Uitkiezen *to Select.*
 Uitkleeden *to Undress.*
 Uitlagchen *to Deride.*
 Uitleggen *to Expound.*
 Uitlekken *to Run.*
 Uitlokken *to Draw to, to Attract.*
 Uitmuntend *Excellent.*
 Uitneemen *to Except.*
 Uitroepen *to Proclaim.*
 Uitroeyen *to Extripate, to Root out.*
 Uitrusten *to Evacuate.*
 Uitscheiden *to Quit, to Leave.*
 Uitschelden *to Abuse, to Rail at.*
 Uitschrabben *to Bar, to Cross or Strike out.*
 Uitsluiten *to Exclude.*

UI.

Uitspannen *to Unteam.*
 Uitspreken *to Pronounce, to Utter.*
 Uitspreiden *to Extend.*
 Uitsteekendheid, *Pretinence.*
 Uitsstel *Respite.*
 Uitsstel geven *to Reprieve.*
 Uitsstellen *to Procrastinate, to Prorogue.*
 Uitsstellen tot een zekere tyd *to Adjourn.*
 Uittrekken *to Abstract.*
 Uitstrooyen *to Divulge.*
 Uitstryken (linne) *to Iron (linnen).*
 Uitteeren, verzwakken *to Grow weak, to Weaken.*
 Uittrekken *to Extract.*
 Uitverkooren, *Elect.*
 Uitvinden *to Invent.*
 Uitvloeyen *to Gush out.*
 Uitvlugt *Evasien, Subterfuge.*
 Uitvoeren *to Execute.*
 Uitwendig *Outward.*
 Uitwerpen *to Cast out.*
 Uitwissen *to Blest out.*
 Uitwringen *to Wress, to Wring.*
 Uitzonderen *to Except.*
 cen

VL. VO.

een Vlagge a *Flag*.
 een Vlak a *Blemish*, a
     Spot, a *Stain*.
 een Vlam a *Flame*.
 Vlas *Flax*, *Tow*.
 een Vleermuis a *Bat*.
 Vlees *Flesh*.
 de Vleeshal the *Shambles*.
 een Vleeshouwer a *Butcher*.
 Vleesselyk *Carnal*.
 Vlegten to *Intangle*.
 een Vlek a *Borough*.
 een Vles a *Bottle*.
 een Vleugel a *Wing*.
 Vleyen to *Flatter*.
 een Vlieg a *Flie*.
 Vliegen to *Flie*.
 Vlier *Elder*.
 een Vlies a *Tunick*.
 Vloeken to *Swear*, to
     Curse.
 de Vloer the *Floor*.
 Vloeyen to *Flow*.
 een Vloo a *Flea*.
 een Vloot a *Fleet*.
 een Vloot scheepen a
     Navie.
 Vlugten to *Flie away*.
 Vlytig *Diligent*, *Quick*.
 een Vocaal a *Vowel*.
 Vochtig *Moist*.

VO.

Vodde *Rag*.
 Voeden to *Feed*, to
     Nourish.
 Voeder *Fodder*.
 Voedsel *Food*.
 een Voedster, Minne
     a *Nurse*.
 Voegen to *Joyn*.
 Voegen to *Become*.
 Voelen to *Touch*, to
     Feel.
 de Voering (van een
     kleed) the *Lining* (of
     a *Coat*.)
 een Voet a *Foot*.
 een Voetangel a *Calirop*.
 een Vogel a *Bird*, a
     Fowl.
 een Vogelkooy a *Bird-*
     cage, or a *Cage*.
 Vogellym *Bird-lime*.
 Vogt *Liquor*.
 Vol *Full*.
 Volbrengen to *Accom-*
     plish, to *Effect*, to
     Perform.
 Voldoen to *Content*.
 Voldoening *Satisfaction*.
 Voleinden to *Perfect*.
 Volgen to *Follow*.
 Volgens, na, *According*
     to.

VO:

Volharden *to Persist.*
 Volharding *Persistence.*
 een Volk, Natie, a
Nation, People.
 Volkomen, Volmaakt,
Perfect.
 Volkryk *Populous.*
 Volmaaken *to Fulfill.*
 Vols trektelyk *Absolutely.*
 een Vonk a *Spark.*
 een Voogd a *Tutor.*
 Voor *Afore.*
 Voorbeding *Previous.*
 een Voorbeeld an
Exemple, a Pattern.
 Voorbehouden *to Reserve.*
 Voorbygegaan *Past.*
 Voordeel *Advantage.*
 te Vooren *Before.*
 Voorgaande *Precedent.*
 een Voorganger *Predecessor.*
 Voorgevel *Fore-front.*
 een Voorhof a *Porch.*
 't Voorhoofd *the Brow,*
a Forehead.
 't Voor-jaar *the Spring.*
 Voorkomen *to Anticipate, to Prevent.*

VO:

Voornaamentlyk *Briefly* or *Especially.*
 Voorneemen *to Purpose.*
 Vooroordeel a *Prejudice.*
 Voorouders *Ancestors.*
 Voorraad *Provision.*
 een Voorreeden a
Preamble, Preface, a
Prologue.
 Voorregt *Privilege.*
 Voorschikking *Predestination.*
 Voorschryven *to Prescribe.*
 te Voorschyn komen *to Appear.*
 Voorslaan *to Propose.*
 Voorsnyden *to Carve meat.*
 Voorspoed *Prosperity.*
 Voorspraak *Intercessor.*
 Voorstaan *to Protect.*
 de Voorste *the Former.*
 Voorstellen *to Preser, to Propose.*
 Voort, buiten *Forth.*
 Voortaan *Hereafter.*
 Voortbrengen *to Produce.*
 Voortgaan *to Proceed.*
 Voortplanten *to Propagate.* Voor-

VO. VR.

Voortreffelyk *Magnificent.*
 Voortvaarend *Dispatch, Swift, Quick.*
 een Voorval *an Event.*
 Voorwaar *Truly, or Indeed.*
 Voorwendfel *Pretence, or Pretext.*
 een Voorwerp *an Object.*
 Voorzeggen *to Foretell, to Pronosticate.*
 Voorzegging *Prediction.*
 Voorzien *to Provide.*
 Voorziende *Aware.*
 Voorzienigheid *Providence.*
 Voorzigtig *Circumspect, Discreet.*
 Voorzigtigheid *Prudence.*
 Voorzigtig zyn *to be Warie.*
 Vorderen *to be Forward.*
 een Vorm *a Mould.*
 een Vorſch, Kikvorſch, *a Frog.*
 Vorſt *Frost.*
 een Vos *a Fox.*
 Vrouwen *to Fold,*

VR.

een Voys *a Voice.*
 een Vraag *a Question.*
 Vraagen *to Ask.*
 een Vraat *a Glutton.*
 Vragt *Freight.*
 een Vrat *a Wart.*
 Vrede *Peace.*
 Vrede maaken *to Pacify.*
 te Vrede ſtellen *to Appease.*
 een Vreemdeling *an Alien, a Stranger.*
 Vrees *Fear.*
 Vreesselyk *Dreadfull, Terrible.*
 Vreugd *Joy.*
 Vriezen *to Freeze.*
 een Urinaalglas *an Urinal.*
 een Vrind *a Friend.*
 Vrindelyk *Kind.*
 Vrindſchap *Amity.*
 een Vroedvrouw *a Midwife.*
 Vroeg, by tyds *Early.*
 Vrolyk *Bliſſe or Cheerfull, Merry.*
 Vrolykheid *Joy, Mirth.*
 Vroomheid *Uprightneſs.*
 een Vrouw *a Dame, a Woman.*
 een Vrouwen-kaper *a Hood*

VR. VU.

*Hood.*een Vrouws getroude
man *a Husband.*een Vrouws muts *a*
*Coyf.*een Vrouws onderrok
*a Petticoat.*Vrugt *Fruit.*Vry *Free.*Vrydom, Vryheid *Im-*
*munity, Liberty.*Vryhouden *to Defray.*Vrymoedigheid *Assu-*
*rance.*Vryspreeken *to Absolve,*
*to Acquit.*Vryven *to Rub.*Vrywillig *Voluntary.*Vuil *Foul, Sluttig.*Vuiligheid, Slyk, *Dirt,*
*Filth.*Vuil maaken *to Pollute,*
*to Soil.*een Vuist *a Fist.*Vullen *to Fill.*Vullis *Dust.*een Uur *an Hour.*een Uurwerk *a Watch.*een Uurwyzer *a Dial.*Vuur *Fire.*Vuurig *Ardent, Fervent.*een Vuurpyl *a Squib, a*

VY.WA.

*Rocket.*Uwen *Thine.*de Vyand *the Enemy,*
*a Foe.*Vyf *Five.*een Vyg *a Fig.*een Vyl *a File.*een Vyver *a Pond.*een Vyzel *a Mortar.*

W.

W Aagen *to Hazard.*Waaken *to Wake,**to Watch.*Waar *Where.*Waar *True.*de Waard *the Host.*Waarde, Waardy *Value.*Waardig *Worthy.*Waardig agten *to Vouch-*
*safe.*Waardigheid *Dignitie.*Waaren *Wares.*Waarheid *Truth.*Waarmaaken *to Avert,*
*to Ver:ſie.*Waarneemen *to Observe.*Waarom *Wherefore.*Waarfchouwen *to Warn.*Waarfchynelyk *Proba-*
ble.

Waar

W A.

Waar toe *Whereto*.
 Waarzegging *South-
saying*.
 Waassem *Exhalation*.
 een Waayer *a Fan*.
 de Waereld *the World*.
 een Wafel *a Wafer*.
 een Wagen *a Waggon*.
 een Wagenas *an Axel-
tree*.
 een Wagenmaaker *a
Cart-Wright*.
 Wagenschot *Wainscot*.
 Wagenlineer *Hog's Grea-
se*.
 Waggelen *to Reel, to
Wag*.
 Wagt *Guard or Gard*.
 Wagten *to Attend, to
Wait*.
 zig Wagten *to be Wary*.
 een Wagt-toren *a Bel-
frey, a Watch-Tower*.
 Wakker *Awake*.
 Wakkerheid *Vigilance*.
 een Wal *a Wall*.
 Walgen *to Lothe*.
 een Walvis *a Whale*.
 een Wambus *a Doublet*.
 Wandelen *to Walk*.
 een Wangedrogt *a
Monster*.

W A. W E.

Wanhoopen *to Despair*.
 Wankelen *to Wag*.
 Wanneer *When*.
 Want *For*.
 Wantrouwig *Diffident,
Mistrustful*.
 Wapenen, *Arms, Wea-
pons*.
 Wapenen *to Arm*.
 een Wapenhuis *an Ar-
senal*.
 een Wapenmaaker *an
Armourer*.
 Warm *Warm*.
 Warmte *Heat*.
 Was *Wax*.
 Wassen *to Wash*.
 Wat *What, Somewhat*.
 Wat schort u? *What
Ails you?*
 Water *water*.
 een Waterloop *a
Brook*.
 een Waterpot *a Cham-
ber-pot*.
 een Watervloed *a
Floud*.
 de Waterzugt *the
Dropfie*.
 een Webbe *a web*.
 Wedden *to Lay a wa-
ger*.
 D 6 We-

WE.

Weder *Weather.*
 Weder antwoorden *to*
Reply.
 Wedergeboorte *Rege-*
neration.
 Wedergeeven *to Ren-*
der, to Restore.
 Wedergeevening *Restitu-*
tion.
 Wederhouden *to Hold*
back.
 Weder instorten *to Re-*
lapse.
 Wederkeeren *to Return,*
to Turn.
 Wederleggen *to Con-*
fute, to Refute.
 Wederom *Again.*
 Wederom betaalen *to*
Repay.
 Wederom brengen *to*
Reduce.
 Wederom roepen *to*
Reclaim.
 Wederopstanding, *Re-*
surrection.
 Weder overzien *to Re-*
vise.
 Wederroepen *to Re-*
tract.
 Wederspannig *Rebel-*
lions.

WE.

Wederstaan *to Resist.*
 Wederstreeven *to*
Thwart.
 Wederwaardigheid *Tri-*
bulation.
 Wederzenden *to Send*
back.
 Wederzyds *Mutual.*
 een Weduw *a Widow.*
 Wee *W.*
 Weegen *to Weigh, to*
Poise.
 een Weegluis *of Wand-*
luis a Wall-louse.
 een Week *a Week.*
 Week maaken *to Make*
render.
 Weeldrig *Voluptuous,*
Wanton.
 Weemoedig *Puſillani-*
mous.
 Weenen *to Weep.*
 Weergaloos *Incompa-*
rable.
 Weerklank *an Echo.*
 Weerkrygen *to Recover.*
 Weerligt *Lighning.*
 een Weerschynd *a Re-*
fection.
 een Weeskind *an Or-*
phan.
 Weetenſchap *Skill,*
Scien-

WE.

Science.
 een Weetniet *an Ignorant.*
 Weeven *to Weave.*
 het Weezen *Being.*
 een Weg *a Way.*
 uit de Weg *Away.*
 Wegdoen *to Remove.*
 Wegens of van Wegen *Behalf.*
 Weggaan *to Depart.*
 Wei *Whay.*
 een Weide *a Pasture.*
 Weigeren *to Refuse.*
 Weinig *Few.*
 Wel *Well.*
 Welaan *Go to.*
 Welbehaagen *Agreement.*
 Weldaad *Benefit.*
 Welke *Which.*
 Welkom *Welcome.*
 Wellust *Lust.*
 Wellustig *Voluptuous.*
 Welspreekend *Eloquent.*
 Welvaart *Prosperity,*
Weal,
 Wenden *to Turn.*
 Wenssen *to Wish.*
 Wentelen *to Tumble.*
 een Werf *a Wharf.*

WE. WI.

Werken *to Work.*
 Werking *Operation.*
 Werktuig *an Instrument.*
 een Werkwoord *a Verb.*
 Werpen *to Cast, to Throw.*
 een Wespe *a Wesp.*
 West, het westen *the West.*
 een Wet *a Law.*
 Wetten *to Whet,*
 een Wied-mesje *a Weeding-hook.*
 een Wieg *a Cradle.*
 een Wiel *a Wheel.*
 Wierook *Frankincense.*
 de Wil *the Will.*
 Wild *Savage, Wilde.*
 een Wildernis, *a Desert, Wilderness.*
 een Wilgeboom *a Willow tree.*
 de Wind *the Wind.*
 Windbreeken *to Belch,*
 een Winkel *a Shop.*
 een Winkelhaak *a Rule, or Square.*
 Winnen *to Get or Gain.*
 Winst *Gain.*
 Winter, *Winter.*
 een Wisselbank *a Bank*
 D 7 (for

WI WO WR.

(for use money.)

een Wisselbrief a Bill
of Exchange.

Wisselen to Exchange.

Wit White.

een Wit of Merk a
But or Mark.

Witachtig Blankish.

Woeker Usury.

Woelen to Flutter, to
Frisk or Leap.

Wol Wool.

een Wolk a Cloud.

een Wond a Wound,
Sore.

Wonderbaar Prodigious.

Wonderen to Marvel.

Woonen to Dwell.

een Woord a Word.

Worstelen to Wrestle.

een Wortel a Root.

een geele Wortel of
Peen a Carrot.

Wraak Vengeance.

Wraakgierig Vindicti-
ve.

Wrang Harsh.

Wreed Cruel.

Wreedheid Cruelty,
Rigour.

Wreeken to Avenge,
to Revenge.

WU. WY. YD.

Wringen to Urge.

Wrongel Curd.

Wurgen to Choak.

een Wurm a Worm.

Wy We.

Wyd Ample.

Wyders Besides.

een Wyf a Wife.

Wyken to Shrink, to
Soke, to Steep.

te Rugge wyken to
Recoyl.

Wyn Wine.

een Wyngaard a Vine.

Wynleezing, wyn-
tydt, Vintage.

Wynruit Rue.

een Wynverkooper a
Vintner.

Wys, Sage, Wise.

Wyten to Twit, to Re-
proach.

Wyzen to Shew, to
let See.

Y.

Y Del Vain.

Ydelheid Vanity.

Ylhoofdig Half mad,
Frantick.

Ys Ice.

Yver

YV. ZA.

Yver *Zeal*.
Yvoor *Ivory*.
Yzer *Iron*.
Yzing *a Quaking*.

Z.

Zaad *Seed*.
een Zaag *a Saw*.
een Zaak *a Thing*.
Zaayen *to Sow*.
een Zadel *a Saddle*.
Zagt *Soft*.
Zagtzinnig *Meek, Mild*.
een Zak *a Pocket, a Sack*.
een Zakje *a Bag*.
Zakken *to Sink*.
een Zakpyp *a Bag-pipe*.
Zalf *Ointment, Salve*.
Zaligheid *Salvation*.
Zaligmaker *Saviour*.
Zalm *a Salmon*.
Zalven *to Anoint*.
een Zalving *an Unction*.
Zand *Sable or Gravel*.
een Zang *a Song*.
Zeden *Morals*.
Zeden, Manieren *Man-
ners*.
Zederd *Since*.
Zedigheid *Modesty*.
de Zee *the Sea*.

ZE.

een Zeef *a Sift, Sive or
Seve*.
een Zee-kaart *a Sea
Card*.
een Zeelt *a Tench*.
Zeemleer *Shamoy-Lea-
ther*.
Zeep *Sope*.
Zeer *Very*.
een Zeer *a Sore*.
Zeer doen *to Hurt*.
een klein loopende Zee-
righeid *a Tetter*.
een Zeeroóver *a Pirat*.
een Zegel *a Seal*.
een Zegel van den Tol
of Costuimhuis *a Co-
chet*.
een Zegelbewaarder *a
Keeper of the Seal*.
een Zegelring *a Signet*.
Zegenen *to Bless*.
Zegening *Benediction*.
Zegepraal *Triumph*.
Zeggen *to Say*.
een Zeil *a Sail*.
Zeilen *to Sail*.
een Zeilsteen *a Load-
Stone*.
Zeker, Certain, Sure,
Secure.
Zelden *Seldom*.

Zelfs

ZE. ZI.

Zelfs *Even.*
 Zelfftandigheid *Substance.*
 Zemel *Bran.*
 Zenden *to Send.*
 een Zenuw *a Sinew.*
 Zes *Six.*
 een Zetel , Stoel , *a Seat.*
 Zetten *to put , to set.*
 Zeven *Seven.*
 Zever *Foam , Slaver.*
 Zie daar *Behold , Lo.*
 Zieden , kookten *to Seeth.*
 Ziek *Sick.*
 Ziekte , ongemak *Disease.*
 de Ziel *the Soul.*
 Zien *to Look , to See.*
 Ziften *to Sift.*
 Zig one's-Self , him-Self.
 Zigtbaar , Zienlyk *Visible.*
 Zilver *Silver.*
 Zilverwerk *Plate.*
 Zin *Sence.*
 Zindelyk *Neat.*
 Zingen *to Sing.*
 Zinlykheid *Fancy , Mind.*
 Zinneloos *Mad , Senseless.*

ZI. ZO.

Zitten *to Sit.*
 t'Zoek *Stray'd.*
 Zoeken *to Seek.*
 een Zoen *a Kiss.*
 een Zoen-offer *a Propitiatory Sacrifice.*
 Zoet *Sweet.*
 Zoethout *Licorish.*
 een Zog *a Sow.*
 een Zolder *a Garret.*
 Zomer *Sommer.*
 Zommige *Some.*
 een Zondaar *a Sinner.*
 Zondag *Sunday or Sabbath-day.*
 Zonde *Sin.*
 Zonder *Without.*
 Zondigen *to Sin.*
 Zondvloed *Deluge , Inundation.*
 de Zonne *the Sun.*
 Zonneftraalen *Rays of the Sun.*
 Zoo , Alzoo *So.*
 Zoodanig *Such , Like.*
 Zoo draa *As soon as.*
 de Zool van de Voet , *the Sole of the Foot.*
 een Zoom *a Seam , a Hem.*
 Zoomen *to Hem.*

een

ZO. ZU.

een Zoon *a Son.*

Zorg *Care.*

Zorgeloos *Careless, Secure.*

Zorgvuldigheid *Carefulness.*

een Zot *a Fool, a Sot.*

Zotheid *Folly.*

Zotterny *Foppery, or Foolish trick.*

Zoude *Should.*

Zout *Salt.*

een Zoutkeet *a Salt-pit.*

een Zout-vat *a Saltceller.*

Zugten *to Sigh.*

het Zuiden *the South.*

Zuigen *to Suck.*

Zuinig *Sparing, Saving.*

Zuipen *to Sup.*

dikmaals Zulpen *to Bib.*

Zuiver *Pure.*

Zuiveren *to Purify, to Refine.*

Zulk *Such.*

Zuster *Sister.*

Zuur *Sour.*

Zuurdeeffem *Leaven, Ferment.*

Zuuring *Sorrel.*

Zuur zien *to Scoul.*

een Zwaan *a Swan.*

ZW.

Zwaar *Heavily.*

een Zwaard of Sabel *a Sable, a Sword.*

een Zwaard-schedel *a Scabbard.*

een Zwaard-veeger *a Furber, Cutler.*

Zwaarigheid *Difficulty.*

iemand Zwaarigheid aandoen *to Puzzle.*

Zwaarlyvig *Corpulent.*

Zwaarmoedig *Unquiet, Restless.*

een Zwaager *a Brother in Law.*

een Zwagtel *a Band, a Swath band.*

Zwak *Weak.*

een Zwaluw *a Swallow.*

Zwart *Black.*

Zwavel *Brimstone.*

Zwavelstokken *Matches.*

Zweemen *to Assemble.*

een Zweep *a Whip, Scourge.*

een Zweer *an Ulcer.*

Zweeren *to Swear.*

Zweeten *to Sweat.*

de Zweetgaten *the Pores.*

Zwelgen *to Swallow.*

Zwellen *to Swell.*

een

ZW.

een Zwelling *a Botch.*
 Zwemmen *to Swim.*
 Zwerven *to Wander.*
 Zwier *Air.*
 Zwygen *to be Silent, to*
Hold one's Tongue.
 een Zwyn *a Swine.*

ZY.

Zy *She.*
 een Zy, Zyde *a Side.*
 ter Zyde *Aside.*
 Zyde, Zy *Silk.*
 Zyn *to be.*
 een Zy-wurm *a Silk.*
worm.

T A B L E I.

A Table of Abbreviations or Contractions, wherein one, or two, or three Letters stand for one or more Words.

Een Tafel van Woordkorting, waar in een, of twee, of drie Letters staan voor een of meer Woorden, als :

A. or An. <i>voor Answer.</i>	Br. Brother.
A. B. or B. A. <i>voor Batchelor of Arts.</i>	C. C. C. Corpus Christi College.
Abp. Archbishop.	Cent. <i>Centum</i> , an Hundred.
A. D. <i>Anno Domini</i> , or, in the Year of our Lord.	C. S. <i>Custos Sigilli</i> , Keeper of the Seal.
A. M. or M. A. Master of Arts.	D. Duke.
B. Book.	Dr. Doctor.
B. A. Batchelor of Arts.	D. D. Doctor in Divinity.
Bp. Bishop.	Do. Ditto, the Same.
B. V. M. Blessed Virgin Mary.	E. Earl.
	E. g. or ex. gr. <i>Exempli gratia</i> .

T A B L E I.

<i>gratia</i> , or, for Example.	Mrs. Mistrefs.
F. R. S. Fellow of the Royal Society.	MS. Manuscript.
Hnble. Honourable.	MSS. Manuscripts.
Id. <i>idem</i> , the Same.	M. S. <i>Memoria Sacra</i> or Sacred to the memory.
Ibid. <i>ibidem</i> , in the same place.	N. B. <i>Nota bene</i> , mark well.
IH ~~S~~ Jesus, <i>the three first Greek Letters of the Name</i> .	N. S. New Style.
I. N. R. I. Jesus of Nazareth (<i>Rex</i> , or) King of the <i>Jews</i> .	O. S. Old Style.
J. D. <i>Juris Doctor</i> , Doctor of the Law.	Pen. or <i>Penult</i> . Last save one.
K. King.	<i>Per Cent</i> . by the Hundred.
Km. Kingdom.	P. G. Professor in Gresham College, as M. of Musc. A. of Astronomy. &c.
Kt. or Knt. Knight.	P. S. Postscript.
L. or Ld. Lord.	Q. D. <i>quasi dicat</i> , as if he shou'd say.
L. C. J. Lord Chief-Justice.	Q. Queen, or Question.
Ldp. or Lp. Lordship.	R. <i>Rex</i> , King, or <i>Regina</i> , Queen; as W.
Lap. Ladyship.	R. King <i>William</i> . A.
LL. D. <i>Legum Doctor</i> , Doctor of the Laws.	R. Queen <i>Anne</i> . C.
M. Marquess.	R. II. King <i>Charles</i> the Second.
M. A. Master of Arts.	Revd. Reverend.
Math. Mathematicks.	Rt. Right, as Rt. Wpfull.
M. D. <i>Medicina Doctor</i> , Doctor in Physick.	Right Worshipfull, or
Mr. Master.	Rt. Honble, Right Honourable.

T A B L E I.

S. or S. Saint.	S. Sir.
SS. T. <i>Sacroſancta Theologia</i> , Holy Divinity.	Ult. <i>Ultimus</i> , Laſt.
S. T. P. <i>Sancta Theologia</i> Profeſſor, or Doctor in Divinity.	V. <i>Vide</i> , See.
S. Sc. Holy or Sacred Scripture.	(Viz.) <i>Videlicet</i> , or, that is.
Sc. <i>Scilicet</i> , to Wit; or that is.	V. G. <i>verbi gratia</i> , for Example.
Sh. Shire.	Wp. Worſhip.
	Wpfull. Worſhipfull. & <i>& et</i> , and, &c: <i>&c.</i> <i>et cetera</i> and ſo forth.

There are many other Contractions that are uſed both in Print & Writing, which may be reduced to theſe general Heads.

I. Titles and Characters of Men: as *Adml.* Admiral: *Bart.* Baronet; *Capt.* Captain; *Coll.* Colonel; *Esq;* Esquire; *Genl*: General; *Gent*: Gentleman; *Philomath*: Philomathematicus, or a Lover of Mathematicks; *Prof.* Profeſſor.

II. Proper Names of Perſons and Places; as *Abr.* Abraham; *Geo.* George; *Wm.* William; *Lond.* London, *Southton*, Southampton, &c:

III. Books of the Bible, as *Gen.* Genesis; *Ex.* Exodus, &c.

IV. Months; as *Jan.* January; *Feb.* February; *Septr.* September, &c.

V. Winds; as N. North, S. South, E. Eaſt, W. Weſt: N. N. E. North-North-Eaſt, W. b. S. Waſt and by South.

VI. Parts of Books; as *Ch.* or *Chap.* Chapter; S.

V A B L E I. & II.

S. or *Sect.* Section ; *pa.* or *p.* Page ; *L.* Line ; *V.* Verse ; *Qu.* Question ; *Ans.* Answer ; *Obj.* Objection ; *Sol.* Solution , or Answer ; *Ep.* Epistle ; *Doct.* Doctrine ; *Obs.* Observation ; *Expl.* Explanation , &c.

VII. Inscriptions on Coyn or Money and on Medals; as **GEORGIUS. D. G. M. BR. FR. ET HIB. REX. F. D.** that is , *Georgius Dei Gratiâ Magna Britannia, Francia & Hibernia Rex, Fidei Defensor.* **GEORGE** , by the Grace of God King of Great Britain, France and Ireland, Defender of the Faith.

And on the Reverse.

BRUN. ET L. DUX. S. R. I. A. TH. ET EL. 1720. that is , *Brunswiga & Lunenburga Dux , Sacri Romani Imperii Archi-Thesaurarius & Elector.* 1720. Duke of Brunswick and Luneburgh, High Treasurer and Elector of the Sacred Roman Empire , 1720.

T A B L E II.

A Table of Contractions Used only in Writing , but scarce ever in Print in our Age.

Een Tafel van Woordkorting, alleen gebruykelyk in 't schryven, maar zeer selden in het drukken in onse tyd.

<p>Acct. Account.</p> <p>Agt. Against.</p> <p>Admr. Administrator.</p>		<p>Cr. Creditor.</p> <p>Comr. Commissioner.</p> <p>Dd. Deliver'd.</p>
--	--	---

D.

T A B L E II.

Dr. Debtor.	Sd. Said.
Execr. Executor.	With. With.
Hond. Honoured.	W ⁿ . When.
Jno. John.	Wch. Which.
Lr. Letter.	Wt. What.
L. J. C. Lord Jesus	Ye. The.
Christ.	Y ^t . That.
Mam. Madam.	Y ^{is} . This.
Mty. Majesty.	Y ^r . Your.
Pd. Paid.	X ^t . Christ.
Q ^t . containing.	Xtian, Christian.
Rcd. received.	Xmas, Christmass.
Servt. Servant.	

mt. is written often for *ment*, at the end of a word, as *Instrum^t: Commandem^t*: and *t* set a little above the last Letter, with a Colon under it, stands for *ant* or *ent*, in many other words also; as *Covent: Covenant, Obed^t: Obedient*, &c.

Con, with a Line or Dash over it, goes for *sion*, at the end of a word, as *Condⁱcon*, Condition.

A Dash or Line over any Vowel, stands for *n* or *m* thus, *Comon* for *Common*, *wat* for *want*, *Comet* for *Comment*.

Note, Some of these Contractions are used in Books that are printed on particular subjects, as *Exec^{rs}. Adm^{rs}.* &c. in Law-Books, *Dr.*, *Cr.*, *Acc^t.* in Books of Merchandize but seldom in other Authors.

A T A-

T A B L E I I I.

A Table of Numbers and figures ; Numbers are usually expressed by those seven Roman Capital Letters , I. V. X. L. C. D. M. which are called *Numerals* ; or by these Ten Characters , (viz) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. which are called *figures* , and 0 , which is a Cypher.

Een Tafel van Getallen en Figuren; de Getallen zyn gewoonelyk wygedrukt door deze zeven Romeinse Capitaale Letters , I. V. X. L. C. D. M. welke getallig genoemd worden; of door deze tien Caraktters (als) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. welke Figuren genoemd worden, en 0 , welke is een Cyfer.

Their Signification.

1. One.	I.
2. Two.	II.
3. Three.	III.
4. Four.	IV.
5. Five.	V.
6. Six.	VI.
7. Seven.	VII.
8. Eight.	VIII.
9. Nine.	IX.
10. Ten.	X.
11. Eleven.	XI.
12. Twelve.	XII.
13. Thirteen.	XIII.
14. Fourteen.	XIV.
15. Fifteen.	XV.
16. Sixteen.	XVI.

T A B L E III.

17. Seventeen.	XVII.
18. Eighteen.	XVIII.
19. Nineteen.	XIX.
20. Twenty.	XX.
21. Twenty-One.	XXI.
22. Twenty-Two.	XXII.
23. Twenty-Three.	XXIII.
24. Twenty-Four.	XXIV.
25. Twenty-Five.	XXV.
26. Twenty-Six.	XXVI.
27. Twenty-Seven.	XXVII.
28. Twenty-Eight.	XXVIII.
29. Twenty-Nine.	XXIX.
30. Thirty.	XXX.
40. Forty.	XL.
50. Fifty.	L.
60. Sixty.	LX.
70. Seventy.	LXX.
80. Eighty.	LXXX.
90. Ninety.	XC.
100. One Hundred.	C.
200. Two Hundred.	CC.
300. Three Hundred.	CCC.
400. Four Hundred.	CCCC.
500. Five Hundred.	D. or DI.
600. Six Hundred.	DC. or DCC.
700. Seven Hundred.	DCC. or DCCCC.
800. Eight Hundred.	DCCC. or DCCCCC.
900. Nine Hundred.	DCCCC. or DCCCCC.
1000. One Thousand.	M. or CIO.
1725.	MDCCXXV.

Thousand seven Hundred and Twenty Five.

F I N I S.

